

עזרי מעם השם עושה שמים וארץ

ספר הזהר

שחבר התנא האלקי רבן שמעון בר יוחאי זיע"א

ובו: "ספר הזהר", "זהר חדש", "תקוני הזהר"

מנקד

- כרך א -

הקדמת הזהר - בראשית

דף א' ע"א - דף ט"ו ע"ב

מבאר בלשון הקדש עם פרוש קל ונחמד למען ירוץ הלומד בו

מחלק לשנה אחת ולשלוש שנים

מופץ ללא מטרות רווח כלל ועיקר
לקירוב הגאולה ברחמים

בדקות ספורות בלבד תזכה להיות בן עולם הבא

נסדר, נערך והוגה מחן ש, בנקוד ופסוק מלא, עם מראה מקומות,
בחלוק קטעים לפי הענינים, באותיות גדולות ומאירות עינים

יוצא לאור על ידי "מפעל הזהר העולמי"
בעיה"ק בית שמש תובב"א
כסלו תשע"א לפ"ק

הוצאת:

שע"י "חברה מזכי הרבים העולמי" מפעל עולמי להצלת הדת

מיסודו של הגה"צ רבי שלום יהודה גראס
כ"ק מרן אדמו"ר מהאלמין שליט"א
רחוב נחל לכיש 24/8 רמת בית שמש ארץ ישראל
טל: 054-843-6784 / פקס: 02-995-1300

MIFAL HAZOHAR HOILUMI
C/O CHEVREH MAZAKEI HARABIM HOILUMI
Under The Supervision Of Rabbi Sholom Yehuda Gross
The Head Of The Rabbinical Court Of Holmin
Cong. Of Holmin, Nachal Lachish 24/8
Ramat Beth Shemesh 99093, Israel
Tel: 054-843-6784 / fax: 02-995-1300
hazohar.com@gmail.com

מצוה גדולה לזכות את הרבים

ולפרסם ספרי הזוהר היומי

בבתי כנסיות, בבתי מדרשות, בשמחות, לכל החברים וידידים,
ולכל אחד ואחד מישראל, לקרב הגאולה שלימה בב"א
וכל המזכה את הרבים זוכה לבנים צדיקים
ולכל ההבטחות הרשב"י זיע"א

כל הזכויות שמורות

ואין למכור או לסחור או לקבל רווח עבור הטקסט או חלקו
מותר ומצוה ללמוד ולזכות את הרבים בחינם בלבד

ניתן ל"מפעל הזוהר העולמי"

על ידי הרב הצדיק המקובל **הרב בניהו שמואלי** שליט"א
ראש ישיבת "נהר שלום" (רח' שילה 6 ירושלים)
לעילוי נשמת מורינו ורבינו הצדיק הקדוש
רבי **מרדכי** בן מרים **שרעב"י** זיע"א

תפלה קודם למוֹד הַזֶּהָר (קבלה מהאר"ל)

רבוֹן הַעוֹלָמִים וְאֲדוֹנֵי הָאֲדוֹנִים, אָב הַרַחֲמִים וְהַסְלִיחוֹת. מוֹדִים אֲנַחְנוּ לְפָנֶיךָ יי אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, בְּקִדְהָ וּבְהַשְׁתַּחֲוִיָּה, שְׁקִרְבַּתְנוּ לְתוֹרַתְךָ וְלַעֲבוֹדָתְךָ עֲבוֹדַת הַקֹּדֶשׁ, וְנָתַתְּ לָנוּ חֵלֶק בְּסוּדוֹת תּוֹרַתְךָ הַקְּדוּשָׁה. מָה אָנוּ, מָה חַיֵּינוּ, אֲשֶׁר עָשִׂיתָ עִמָּנוּ חֶסֶד גָּדוֹל פְּתָה. עַל כֵּן אֲנַחְנוּ מִפִּילִים תַּחֲנוּנֵינוּ לְפָנֶיךָ, שֶׁתִּמְחוֹל, וְתִסְלַח, לְכֹל חַטָּאתֵינוּ וְעוֹנוֹתֵינוּ, וְאֵל יִהְיוּ עוֹנוֹתֵינוּ מִבְּדִילִים בֵּינֵינוּ לְבִינֶיךָ.

וּבְכֵן יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יי אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, שֶׁתְּכוּנֵן לְבַבֵּינוּ לִירְאָתְךָ וְאֶהְבְּתְךָ, וְתִקְשִׁיב אֲזַנֶּיךָ לְדַבְרֵינוּ אֱלֹהִי, וְתִפְתַּח לְבַבֵּינוּ הָעֶרְל בְּסוּדוֹת תּוֹרַתְךָ, וְיִהְיֶה לְמוֹדֵנוּ זֶה נַחַת רוּחַ לְפָנֶי כֶּסֶף כְּבוֹדְךָ כְּרִיחַ נִיחוּחַ. וְתִאֲצִיל עֲלֵינוּ אוֹר מִקּוֹר נִשְׁמַתְנוּ בְּכֹל בְּחִינַתֵּינוּ, וְשִׁיתְנוּצְצוּ נִיצוּצוֹת עֲבָדֶיךָ הַקְּדוּשִׁים אֲשֶׁר עַל יָדָם גָּלִית דְּבָרֶיךָ אֱלֹהִי בְּעוֹלָם. וְזִכּוֹתֵם, וְזִכּוֹת אֲבוֹתֵם, וְזִכּוֹת תּוֹרַתֵם, וְתַמִּימוֹתֵם, וְקִדְשָׁתֵם, יַעֲמוּד לָנוּ לְבַל נִפְשַׁל בְּדַבְרֵי אֱלֹהֵינוּ. וּבְזִכּוֹתֵם תֵּאִיר עֵינֵינוּ בְּמָה שָׁאֲנוּ לּוֹמְדִים. כַּמָּאֵר נְעִים זְמִירוֹת יִשְׂרָאֵל "גַּל עֵינֵי וְאֲבִיטָה נִפְלְאוֹת מִתּוֹרַתְךָ". יְהִי לְרְצוֹן אֲמָרֵי פִי וְהִגִּיוֹן לְבִי לְפָנֶיךָ יי צוּרֵי וְגוֹאֲלֵי. כִּי יי יִתֵּן חֲכָמָה מִפִּיו דַּעַת וְתִבּוֹנָה:

תפלה לְאַחַר לְמוֹד הַזֶּהָר (יאמר בפנות הלב)

אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ מְלֶךְ רַחֲמָן רַחֵם עֲלֵינוּ טוֹב וּמְטִיב הַדָּרֵשׁ לָנוּ. שׁוּבָה אֲלֵינוּ בְּהַמּוֹן רַחֲמֶיךָ בְּגִלְלֵי אֲבוֹת שֶׁעָשׂוּ רְצוֹנְךָ. בְּנֵה בֵּיתְךָ כְּבַתְחֻלָּה וְכוּנֵן מִקְדָּשְׁךָ עַל מְכוּנֵנוּ. וְהִרְאֵנוּ בְּבִנְיָנוּ וְשִׁמְחָנוּ בְּתַקּוּנוּ. וְהִשָּׁב כַּהֲנִים לְעֲבוֹדָתֵם וְלוֹיִים לְדוּכַנְם לְשִׁירֵם וְלוֹזְמָרֵם. וְהִשָּׁב יִשְׂרָאֵל לְנִוְיָהֶם. וּמְלָאָה הָאָרֶץ דַּעַת אֶת ה' לִירְאָה וְלִאֲהָבָה אֶת שִׁמְךָ הַגָּדוֹל הַגְּבוּר וְהַנּוֹרָא אֲמֵן כֵּן יְהִי רְצוֹן.

גודל השכר והזכות בהוראת אצבע

הגר"א במשלי (יב, יד), מבאר גודל הזכות שיש למזכי הרבים ומוכיח את חבירו, אם שמע, מקבל שכר על כל מה שיעשה לדורות, וגם אם לא שמע, אז מקבל כל חלקו הטוב, וזה שלא שמע לוקח ממנו את חלק הגיהנום שלו.

הידעת? ברגע אחת אתה יכול לזכות לעולמות נצח! "עין לא ראתה.."
 - עתה הכול בידך - אתה יכול לחלק ס' "ערכה של שעה", שמעודד ומעורר ללמוד זה"ק בכל יום. וכל הלומד שעה זזה"ק בשבת עולה לו למאה מיליון שנה תורה, ואם תכפיל בכל שבתות השנה ויו"ט, לכל ימי חייו, תגיע ל' 640 מיליארד שנה תורה. ואם בזכותך יתארגן שיעור לעשר יהודים, תגיע ל' 6 טריליון ו' 400 מיליארד שנה תורה. ובזה"ק (פ' ויצא קס"א). כתוב: שכל מה שנותנים משמים הוא באלף, ועוד כידוע כל עשרה ביה שכינה שריה, אתה מכפיל כל מנין יהודים באלף. תגיע ל' 6 זיליון ו' 400 טריליון שנה תורה. - ומי יוכל לחשב את גודל השכר הנצחי שיש לך מכך בוודאות!!!

החפץ חיים והחזון איש זי"ע

במכתבי מרן החפץ חיים זצ"ל (דף יד אות ג'), שספר בנו הר' אריה ליב על אביו, שהחזיק מאד בחכמת הקבלה באמרו כי הוא אחד מחלקי תורה היותר נעלים, ומרגלא בפומיה תמיד כי בלי סתרי תורה מגששים אנו באפלה, ובס' "מאיר עיני ישראל" (כ"ג ע' תקנ"ו), שרבי שלמה ספר לו על רבו החפץ חיים, שכל שבת קודש למד את הזהר של הפרשה, גם היה אומר לאחרים שילמדו הזהר של הפרשה, אפילו בחורים. והיה אומר שרבו כמדרש. (אור הזהר דף 82). ובספר מעשה איש (חלק ג' ע' צ"ח): שמרן החזון איש זצ"ל אמר להג' ר' שמריהו גריינימן זצ"ל, שאין ספר מוסר כל כך טוב כמו ספר הזהר. (מפעל הזהר העולמי - 0548436784)

מתפשט הכל. והמשפלים יזהרו כזהר הרקיע - אותם עמודים ואדנים של אותו אפריון. המשפלים - אותם עמודים ואדנים עליונים שהם מסתפלים בהשפל בכל מה שצריך אותו אפריון ואדנים שלו. הסתר הזה כמו שנאמר (תהלים מא) אשרי משפיל אל דל. יזהרו - שאם לא יזהירו ולא מאירים, לא יכולים לעיין ולהסתפל באותו אפריון בכל מה שצריך.

כזהר הרקיע - אותו שעומד על גבי אותם המשפלים, שכתוב בו (יחזקאל א) ודמות על ראשי החיה רקיע כעין הקרח הנורא. זהר שמאיר לתורה, זהר שמאיר לאותם ראשים של אותה חיה, ואותם ראשים הם משפלים שמאירים תמיד ומסתפלים לאותו רקיע לאותו האור שיוצא משם, וזהו אור התורה שמאיר תמיד ולא פוסק.

ספר הבהיר

השלמה מההשמטות (סימן ל)

אמר רבי ברכיה, מה זה שכתוב והארץ היתה תהו? מה משמיע היתה? שפכר היתה, ומה זה תהו? דבר המתהה את בני אדם. ומה זה בהו? דבר שיש בו ממש, שכתוב בהו - בו הוא, על שם מה שכתוב (קהלת ז) גם את זה לעמת זה עשה האלהים. ברא בהו ושם מקומו בשלום. ברא תהו ושם מקומו ברע. בהו בשלום, שכתוב (איוב כה) עשה שלום במרומיו. מלמד שמיכאל שר מינו של הקדוש ברוך הוא - מים וברד, וגבריאל שר שמאלו - אש. ושם שלום ביניהם מכריע, והינו שכתוב עשה שלום במרומיו. ומנין לנו שבהו שלום? שכתוב (ישעיה מה) עשה שלום ובורא רע, הא

כלא. והמשפלים יזהירו כזהר הרקיע אנון קיימין וסמכין דההוא אפריון. המשפלים אנון קיימין וסמכין עלאין דאנון מסתפלי בסכלתנו בכל מה דאצטריך ההוא אפריון וסמכין (נ"א דביה) דיליה. סתרא דא כמה דאת אמר, (תהלים מא) אשרי משפיל אל דל. יזהירו, דאי לא יזהירו ולא נהרין לא יכלין לעיינא ולאסתפלא בההוא אפריון בכל מה דאצטריך.

כזהר הרקיע ההוא דקיימא (דף טו ע"א) על גבי אנון משפלים דכתיב ביה (יחזקאל א) ודמות על ראשי החיה רקיע כעין הקרח הנורא. זהר דההוא נהיר לאורייתא. זהר דנהיר לאנון ראשי דההיא חיה, ואנון ראשי אנון משפלים דנהרין תדיר ומסתפלן לההוא רקיע לההוא נהירו דנפיק מתמן, ודא איהו נהירו דאורייתא דנהיר תדיר ולא פסיק.

ספר הבהיר

השלמה מההשמטות (סימן ל)

אמר רבי ברכיה מאי דכתיב והארץ היתה תהו, מאי משמע היתה, שפכר היתה. ומאי תהו, דבר המתהה את בני אדם. ומאי בהו, דבר שיש בו ממש, דכתיב בהו, בו הוא. על שם מאי דכתיב (קהלת ז) גם את זה לעמת זה עשה האלהים. ברא בהו ושם מקומו בשלום. ברא תהו ושם מקומו ברע. בהו בשלום דכתיב (איוב כה) עושה שלום במרומיו. מלמד שמכאל שר מינו של הקדוש ברוך הוא, מים וברד. וגבריאל שר שמאלו, אש. ושם שלום ביניהם מכריע והינו דכתיב עושה שלום במרומיו. ומנין דבהו שלום, דכתיב (ישעיה מה) עושה שלום ובורא רע, הא כיצד רע מתהו ושלום מבהו,

בְּרָא תְהוּ וְשֵׁם מְקוֹמוֹ בְּרַע, שְׁנֵאמַר עוֹשֶׂה
שְׁלוֹם וּבוֹרֵא רַע. בְּרָא בְהוּ וְשֵׁם מְקוֹמוֹ
בְּשְׁלוֹם שְׁנֵאמַר עוֹשֶׂה שְׁלוֹם בְּמְרוֹמָיו. ע"כ:

(עד כאן מזהה שממות)

וְהָאֲרִיץ הֵיטָה תוֹהוּ וְבָהוּ וְגו', הֵיטָה דִּיִּיקָא
מְקַדְמַת דְּנָא, תְּלַגָּא גּוּ מִיָּא. נִפְקָא
מִנָּה זוֹהֶמָא בְּהוּא חֵילָא דְתִלְגָּא בְּמִיָּא,
וְאִקִּישׁ בְּהּ אֲשָׁא תְקִיפָא וְהוּהּ בְּהּ פְסוּלַת,
וְאִתְעַדִּיאַת וְאִתְעַבִּידַת תַּה"ו מֵאֲתַר (נ"א מְדוּרָא)
דְּזוֹהֶמָא. קִינָא דְפְסוּלַת. וְבַה"ו בְּרִירוּ
דְּאִתְבְּרִיר מְגוּ פְסוּלַת וְאִתְיִישַׁב בְּהּ חֲשָׁף, רְזָא
דְּאֲשָׁא תְקִיפָא. וְהוּא חֲשָׁף דְחָפִי עַל גְּבִי
הֵהוּא תַה"ו עַל גְּבִי הֵהוּא פְסוּלַת וְאִתְתַּקְנַת

מִיָּנִיָּה. (דף טז ע"א).

רוּחַ אֱלֹהִים, רוּחַ קְדָשָׁא דְנִפְיָק מֵאֱלֹהִים
חַיִּים וְדָא מְרַחֲפַת עַל פְּנֵי הַמַּיִם. בְּתַר
דְּהָאִי רוּחַ נָשִׁיב אֲבָרִיר דְקִיקוּ חַד מְגוּ הֵהוּא
פְסוּלַת פְּטִיסָא דְזוֹהֶמָא. פַּד אֲבָרִיר וְאִצְנִיף
וְאִצְרִיף זְמָנָא וְתָרִין עַד דִּישְׁתַּאֲר הֵהוּא
זוֹהֶמָא דְלִית בֵּיהּ זוֹהֶמָא כְּלָל, פַּד הָאִי תַהוּ
אֲבָרִיר וְאִצְרִיף נִפְקָא מִיָּנִיָּה (מלכים א' ט') רוּחַ
גְדוּלָּה וְחִזְקָא מְפָרַק הָרִים וּמְשַׁבֵּר סְלַעִים
הֵהוּא דְחָמָא אֱלִיָּהוּ. אֲבָרִיר בְּהוּ וְאִצְרִיף
וְנִפְקָא מִיָּנִיָּה רַעַשׁ דְכְתִיב, (מלכים א' ט') וְאַחַר הָרוּחַ
רַעַשׁ. וְאֲבָרִיר חֲשָׁף וְאִכְלִיל בְּרְזָא דִילִיָּה אֲשׁ
דְכְתִיב וְאַחַר הָרַעַשׁ אֲשׁ. אֲבָרִיר רוּחַ
וְאִתְפְּלִיל בְּרְזָא דִילִיָּה קוּל דְמָמָה דְקָה.

תַּה"ו אֲתַר דְלִית בֵּיהּ גְזוּן וְלֹא דִיוֹקְנָא וְלֹא
אִתְפְּלִיל בְּרְזָא דְדִיוֹקְנָא. הַשְׁתָּא אִיהוּ
בְּדִיוֹקְנָא כַּד מְסַתְּפִלְן בֵּיהּ לִית לִיָּה דִיוֹקְנָא
כְּלָל. לְכַלָּא אִית לְבוּשָׁא לְאִתְלַבְּשָׁא בַר הָאִי.

(דאֲתַחֲסוּ בֵּיהּ וְלִיתִיָּה כְּלָל וְלֹא תַהוּ).

בַּה"ו לְהָאִי אִית לִיָּה צִיּוּרָא וְדִיוֹקְנָא אֲבָנִין

כִּיצַד? רַע מַתְהוּ, וְשְׁלוֹם מַבְהוּ.
בְּרָא תַהוּ וְשֵׁם מְקוֹמוֹ בְּרַע,
שְׁנֵאמַר עוֹשֶׂה שְׁלוֹם וּבוֹרֵא רַע.
בְּרָא בְהוּ וְשֵׁם מְקוֹמוֹ בְּשְׁלוֹם,
שְׁנֵאמַר עוֹשֶׂה שְׁלוֹם בְּמְרוֹמָיו:

וְהָאֲרִיץ הֵיטָה תַהוּ וְבָהוּ וְגו',
הֵיטָה דְיוֹקָא מְקַדְמָה לְזַה, שְׁלַג
בְּתוֹף הַמַּיִם. יִצְאָה מִמֶּנָּה זוֹהֶמָה
בְּאוֹתוֹ פַּח שֶׁל שְׁלַג בְּמַיִם, וְהַפָּה
בְּהּ אֲשׁ חִזְקָה וְהֵיטָה בְּהּ פְסוּלַת,
וְהוֹסְרָה וְנַעֲשֶׂתָה תַה"ו מִמְקוֹם
(מְדוּרָא) הַזֶּהֶמָה, קֵץ הַפְּסוּלַת. וְבַה"ו
- בְּרִיר שְׁהַתְּבַרֵר מִתוֹף פְּסוּלַת
וְהַתְּיִשַׁב בְּהּ חֲשָׁף, הַסוּד שֶׁל
אֲשׁ חִזְקָה. וְאוֹתוֹ חֲשָׁף פְסָה עַל
אוֹתוֹ תַה"ו עַל גְּבִי אוֹתָהּ פְּסוּלַת
וְהַתְּתַקְנָה מִמֶּנּוּ.

רוּחַ אֱלֹהִים - רוּחַ הַקְּדָשׁ
שִׁיִּצְאָה מֵאֱלֹהִים חַיִּים, וְזוֹ
מְרַחֲפַת עַל פְּנֵי הַמַּיִם. אַחַר
שְׁרוּחַ זוֹ נִשְׁבָּה, נִבְרָרָה דְקִיקוּת
אַחַת מִתוֹף אוֹתָהּ פְּסוּלַת כְּמוֹ
שְׁבִיב הַזֶּהֶמָה. כְּשֶׁנִּבְרָרָה וְנִצְנַפָּה
וְנִצְרָפָה פְעַם וּפְעַמַיִם, עַד
שֶׁנִּשְׁאָרָה אוֹתָהּ זֶהֶמָה שְׁאִין בְּהּ
כְּלָל זֶהֶמָה, כְּשֶׁהַתְּהוּ הֵיטָה נִבְרָר
וְנִצְרָף, יִצְאָ מִמֶּנּוּ רוּחַ גְדוּלָּה
וְחִזְקָא מְפָרַק הָרִים וּמְשַׁבֵּר
סְלַעִים, אוֹתוֹ שְׁרָאָה אֱלִיָּהוּ.
נִבְרָר בְּהֶם וְנִצְרָף, וְיִצְאָ מִמֶּנּוּ
רַעַשׁ, שְׁפָתוּב (שם) וְאַחַר הָרוּחַ
רַעַשׁ. וְנִבְרָר חֲשָׁף וְנִכְלָל בְּסוּד
שְׁלוֹ אֲשׁ, שְׁפָתוּב וְאַחַר הָרַעַשׁ
אֲשׁ. נִבְרָר הָרוּחַ וְנִכְלָל בְּסוּד
שְׁלוֹ קוּל דְמָמָה דְקָה.

תַּה"ו - מְקוֹם שְׁאִין בּוּ גְזוּן וְלֹא
דְמוּת וְלֹא נִכְלָל בְּסוּד הַדְּמוּת,
עַכְשָׁיו הוּא בְּדְמוּת, כְּשֶׁמְסַתְּפִלְיָם
בּוּ אִין לוֹ דְמוּת כְּלָל. לְכַלָּא יֵשׁ
לְבוּשׁ לְהַתְּלַבֵּשׁ פְּרִט לְזַה [שְׁרָאָה בּוּ
וְאִינְנוּ כְּלָל וְלֹא תַהוּ].

בַּה"ו - לְזַה יֵשׁ צִיּוּר וְדְמוּת
אֲבָנִים שְׁקוּעוֹת בְּתוֹף הַתְּקִיקָה
[נ"א קִלְפָה] שֶׁל תַּהוּ יוֹצְאִים מִתוֹף

חֲקִיקָה הַשְּׁקִיעָה שָׁם, וּמִשָּׁם מוֹשְׁכִים תוֹעֲלֹת לְעוֹלָם בְּצִיּוֹר שֶׁל לְבוּשׁ, מוֹשְׁכִים תוֹעֲלֹת מִלְמַעְלָה לְמַטָּה, וְעוֹלָה מִמַּטָּה לְמַעְלָה, וְעַל זֶה הֵם נְקוּבִים וּמְפֻלְמִים, [מלונות] אֲלֵה תְלוּיִים בְּאֹיִר. לְפַעֲמִים תְלוּיִים בְּאֹיִר שְׁעוֹלִים מִשָּׁם לְמַעְלָה, וְלַפְעָמִים הֵם מִתְחַבְּאִים בַּיּוֹם הַמְעַנָּן, וּמוֹצִיאִים מִים מִתּוֹךְ הַתְּהוֹם לְהִזִּין אֶת הַתַּה"ו מִשָּׁם, שְׁהַרִי אֹז חֲדוּה וְשִׁטוֹת (נ"א וְשָׁת) [שאי] שְׁמִתְפַּשֵּׁט הַתְּהוֹ בְּעוֹלָם.

חֲשֶׁךְ הוּא אֵשׁ שְׁחוּרָה חֲזָקָה בְּגוֹן. אֵשׁ אֲדָמָה חֲזָקָה בְּמִרְאֵה. אֵשׁ יִרְקָה חֲזָקָה בְּצִיּוֹר. אֵשׁ לְבָנָה, הַגּוֹן שְׂכוֹלָל הַכֹּל. חֲשֶׁךְ חֲזָק בְּכָל הָאֲשִׁים, וְזֶה מִחֻזַּק אֶת הַתַּה"ו. חֲשֶׁךְ הוּא אֵשׁ, וְלֹא אֵשׁ חֲשׂוּבָה, פֶּרֶט לְמַתִּי שְׁמִחֻזַּק אֶת הַתְּהוֹ, וְזֶה סוּד (בראשית כו) וַתִּכְהַיְנָה עֵינָיו מִרְאוֹת וַיִּקְרָא אֶת עֵשׂוֹ וְגו'. חֲשֶׁךְ פְּנֵי רַע שְׁמִסְבִּיר פְּנִים לְרַע, וְאֹז נִקְרָא חֲשֶׁךְ שְׁשׂוּרָה עָלָיו לְחֻזַּק אוֹתוֹ, וְזֶהוּ סוּד וְחֲשֶׁךְ עַל פְּנֵי תְהוֹם.

רו"ח הוּא קוֹל דְּשִׁאֲרֵי עַל בַּהוּ וְאַתְקִיף לִיהּ, וּמִחֻזַּק אוֹתוֹ וּמְנַהֵג אוֹתוֹ בְּכָל מַה שְּׁצָרִיף, וְזֶה סוּד (תהלים כט) קוֹל ה' עַל הַמַּיִם. וְכֵן רוּחַ אֱלֹהִים מְרַחֶפֶת עַל פְּנֵי הַמַּיִם. אֲבָנִים שְׁקוּעוֹת בְּתוֹךְ הַתְּהוֹמוֹת שְׁמָהֶם יוֹצְאִים מִים, וְעַל זֶה נִקְרָאוּ פְּנֵי הַמַּיִם. רוּחַ מְנַהֵיגָה וּמִחֻזַּקת לְאוֹתָם פְּנִים, פְּנֵי תְהוֹם, זֶה כְּמוֹ שְׁצָרִיף לוֹ וְזֶה כְּמוֹ שְׁצָרִיף לוֹ. תַּה"ו, עָלָיו שׂוּרָה שָׁם שְׁד"י. בַּה"ו, עָלָיו שְׂרוּי שָׁם צְבָאוֹת. חֲשֶׁךְ, עָלָיו שְׂרוּי שָׁם אֱלֹהִים. רוּחַ, עָלֶיהָ שְׂרוּי שָׁם יְהו"ה.

רוּחַ חֲזָק מְפָרֵק הָרִים לֹא בְרוּחַ יְיָ וְגו' שְׁמָא דָּא לֹא הוּי בִּיהּ, דְּהָא שְׁד"י

מִשְׁקַעֲיִן גּוֹ גְלִיפָא (נ"א קְלִיפָה) דְּתַהוּ נְפֻקֵי גּוֹ גְלִיפָא דְּמִשְׁקַעֲנָן תַּמָּן. וּמִתַּמָּן מִשְׁכֵי תוֹעֲלֹתָא לְעוֹלָמָא בְּצִיּוֹרָא דְּלְבוּשָׂא, מִשְׁכֵי תוֹעֲלֹתָא מְעִילָא לְתַתָּא וְסִלְקָא מִתַּתָּא לְעִילָא. וְעַל דָּא נְקוּבִין וּמְפוֹלְמִין, הַנִּי תְלוּיִן בְּאֹיִרָא. לְזַמְנִין תְלוּיִן בְּאֹיִרָא דְּסִלְקֵי מִתַּמָּן לְעִילָא. לְזַמְנִין מְטַמְרִין בְּיוֹמָא דְּעֵיבָא וּמְפִיקֵי מִיִּין מְגוֹ תְהוֹמָא לְאַתְזָנָא תַּה"ו מִתַּמָּן דְּהָא כְּדִין חֲדוּה וְשִׁטוֹתָא (נ"א וְשָׁתָא) דְּקָא (נ"א דְּלָא) אֶתְפַּשֵּׁט תַּהוּ בְּעוֹלָמָא.

חֲשֶׁךְ הוּא אֵשׁ אוֹכְמָא תְקִיף בְּגוֹן. אֵשׁ סוּמְקָא תְקִיף בְּחִיזוֹ. אֵשׁ יְרוֹקָא תְקִיף בְּצִיּוֹר. אֵשׁ חִיוּרָא גּוֹן דְּכָלִיל כְּלָא. חֲשֶׁךְ תְקִיף בְּכָל אֲשִׁין וְדָא אֶתְקִיף לְתַה"ו. חֲשֶׁךְ הוּא אֵשׁ וְלֹא אוֹיֵהוּ אֵשׁ חֲשׂוּבָא בְּרַב אֶתְקִיף לְתַהוּ, וְרִזָּא דָּא (בראשית כו) וַתִּכְהַיְנָה עֵינָיו מִרְאוֹת וַיִּקְרָא אֶת עֵשׂוֹ וְגו'. חֲשֶׁךְ פְּנֵי רַע דְּאַסְפֵּר אֲנַפִּין לְרַע, וּכְדִין אֶקְרִי חֲשֶׁךְ דְּשָׂרֵי עֲלִיָּה לְאַתְקַפָּא לִיהּ. וְרִזָּא דָּא וְחֲשֶׁךְ עַל פְּנֵי תְהוֹם.

רו"ח הוּא קוֹל דְּשִׁאֲרֵי עַל בַּהוּ וְאַתְקִיף לִיהּ וְאַנְהֵיג לִיהּ בְּכָל מַה דְּאַצְטְרִיף. וְרִזָּא דָּא (תהלים כט) קוֹל יְיָ עַל הַמַּיִם. וְכֵן רוּחַ אֱלֹהִים מְרַחֶפֶת עַל פְּנֵי הַמַּיִם. אֲבָנִין מִשְׁקַעֲנָן גּוֹ תְהוֹמֵי דְּנְפֻקֵי מִיָּא מְנַהֵן. וְעַל דָּא אֶקְרוּן פְּנֵי הַמַּיִם. רוּחַ אֲנַהֵיג וְאַתְקִיף לְאַנוּן פְּנִים פְּנֵי תְהוֹם, דָּא פְּמָה דְּאַצְטְרִיף לִיהּ וְדָא כְּמָה דְּאַצְטְרִיף לִיהּ. תַּה"ו עָלִיָּה שְׂרִיָּא שָׁם שְׁד"י. בַּה"ו עָלִיָּה שְׂרִיָּא שָׁם צְבָאוֹת. חֲשֶׁךְ עָלִיָּה שְׂרִיָּא שָׁם אֱלֹהִים. רוּחַ עָלִיָּה שְׂרִיָּא שָׁם יְהו"ה.

רוּחַ חֲזָק מְפָרֵק הָרִים לֹא בְרוּחַ יְיָ וְגו' שְׁמָא דָּא לֹא הוּי בִּיהּ, דְּהָא שְׁד"י

שְׁלֹטָא עֲלֵיהּ בְּרִזָּא (דסתרא) דְּתַהוּ.

וְאַחַר הַרוּחַ רַעַשׁ לֹא בְּרַעַשׁ יִי דְהָא שָׁם
צָבָאוֹת שְׁלֹטָא בֵּיהּ בְּרִזָּא דְּבַהּוּ. וְעַל
דָּא אֶקְרִי בַּהּוּ רַעַשׁ דְּלָאוּ אִיהּוּ בְּלֹא רַעַשׁ.
וְאַחַר הַרַעַשׁ אֵשׁ לֹא בָּאֵשׁ יִי. דְּהָא שְׁמָא
דְּאֱלֹהִים שְׁלֹטָא בֵּיהּ מְסֻטְרָא דְּחֻשְׁףָּ. וְאַחַר
הָאֵשׁ קוּל דְּמָמָה דְּקָה הִכָּא אֲשַׁתְּכַח שָׁם
יְהוּ"ה. אַרְבַּע פְּרָקִין הִכָּא דְּאֲנוּן פְּרָקִי גּוּפָא
וְאַבְרִין יְדִיעֵן דְּאֲנוּן אַרְבַּעַה וְאֲנוּן תְּרִיסַר
וְהִכָּא שְׁמָא גְּלִיפָא. דְּתְרִיסַר אַתּוּוֹן דְּאֲתַמְסַר
לְאֵלֵיהּוּ בְּמַעְרָה.

השלמה מההשממות (סימן כו)

רבי בנימן לוי, מצאתי כתוב שם בן י"ב
אותיות יֵה יֵה וְהָ וְהָ וְהָ וְהָ יֵה יֵה וְהָ וְהָ
בְּמִסְפָּר קָטָן עִם ג' אֲוֹתִיּוֹת גִּימְטְרִיא ש' ש"ד
שד"י. בַּהּוּ בְּמִסְפָּר קָטָן גִּימְטְרִיא צָבָאוֹת
פְּזָה ב' ב"ה בַּהּוּ. חֻשְׁףָּ בְּמִסְפָּר קָטָן עִם
הַפּוֹלֵל גִּימְטְרִיא אֱלֹהִים. רוּחַ בְּמִסְפָּר קָטָן
עִם הַפּוֹלֵל בְּגִימְטְרִיא יְהוּ"ה בְּמִסְפָּר קָטָן.
רַעַשׁ בְּמִסְפָּר קָטָן עִם הַפּוֹלֵל גִּימְטְרִיא בַּהּוּ.
קוּל דְּמָמָה דְּקָה בְּמִסְפָּר קָטָן עִם הַפּוֹלֵל
יְהוּ"ה וְי"ב יוֹתֵר פְּנִגְדָּ שָׁם י"ב הַנְּמָסַר
לְאֵלֵיהּוּ בְּמַעְרָה. וְכֵן דְּקָה בְּמִסְפָּר קָטָן עִם
הַשְּׁלֵשָׁה אֲוֹתִיּוֹת גִּימְטְרִיא יב"ק נלעד"ן: (עד כאן

מההשממות) (דף טז ע"ב).

וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי אֹר וְיִהְיֶה אֹר. (בראשית א)
מִהָּכָא אִיהּוּ שִׁירוּתָא לְאֲשַׁפְּחָא גְּנִיזִין
הִיךְ אַתְּבְרִי עֲלֵמָא בְּפִרְט. דְּעַד הִכָּא הָוָה
בְּכֻלָּל. וּבְתַר אַתְּהֵדֵר כְּלָל. לְמַהוּי כְּלָל וּפִרְט
וּכְלָל. עַד הִכָּא הָוָה כְּלָא תְּלִיָא בְּאֹיֶרָא
מְרִזָּא דְּאִין סוּף, פִּיּוֹן דְּאֲתַפְּשֵׁט חֵילָא
בְּהִיכְלָא עֲלָאָה רִזָּא דְּאֱלֹהִים, כְּתִיב בֵּיהּ
אֲמִירָה וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים. דְּהָא לְעִילָא לֹא כְּתִיב בֵּיהּ אֲמִירָה בְּפִרְט. וְאַף עַל

שולט עליו בסוד (של סתר) הַתַּהוּ.
וְאַחַר הַרוּחַ רַעַשׁ לֹא בְּרַעַשׁ ה',
שְׁהַרִי שָׁם צָבָאוֹת שוֹלֵט בּוּ בְּסוּד
הַבַּהּוּ, וְעַל כֵּךְ נִקְרָא הַבַּהּוּ רַעַשׁ,
שְׂאִינּוּ בְּלֹא רַעַשׁ. וְאַחַר הַרַעַשׁ
אֵשׁ לֹא בָּאֵשׁ ה', שְׁהַרִי שָׁם
אֱלֹהִים שוֹלֵט בּוּ מִצַּד הַחֻשְׁףָּ.
וְאַחַר הָאֵשׁ קוּל דְּמָמָה דְּקָה. כָּאֵן
נִמְצָא שָׁם יְהוּ"ה. אַרְבַּעַה פְּרָקִים
כָּאֵן, שְׁהִם פְּרָקִי הַגּוּף וְאִיכְרִים
יְדוּעִים שֶׁל אוֹתָם אַרְבַּעַה, וְהִם
שְׁנַיִם עֶשֶׂר, וְכָאֵן שָׁם חֻקִּיק שֶׁל
שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה אוֹתִיּוֹת שְׁנַמְסַר
לְאֵלֵיהּוּ בְּמַעְרָה.

רבי בנימן לוי, מצאתי כתוב
שם בן י"ב אותיות יֵה יֵה וְהָ וְהָ וְהָ וְהָ יֵה יֵה וְהָ וְהָ
וְהָ יֵה: תה"ו בְּמִסְפָּר קָטָן עִם ג'
אֲוֹתִיּוֹת גִּימְטְרִיא ש' ש"ד שד"י.
בַּהּוּ בְּמִסְפָּר קָטָן גִּימְטְרִיא
צָבָאוֹת פְּזָה ב' ב"ה בַּהּוּ. חֻשְׁףָּ
בְּמִסְפָּר קָטָן עִם הַפּוֹלֵל גִּימְטְרִיא
אֱלֹהִים. רוּחַ בְּמִסְפָּר קָטָן עִם
הַפּוֹלֵל בְּגִימְטְרִיא יְהוּ"ה בְּמִסְפָּר
קָטָן. רַעַשׁ בְּמִסְפָּר קָטָן עִם
הַפּוֹלֵל גִּימְטְרִיא בַּהּוּ. קוּל דְּמָמָה
דְּקָה בְּמִסְפָּר קָטָן עִם הַפּוֹלֵל
יְהוּ"ה וְי"ב יוֹתֵר פְּנִגְדָּ שָׁם י"ב
הַנְּמָסַר לְאֵלֵיהּוּ בְּמַעְרָה. וְכֵן דְּקָה
בְּמִסְפָּר קָטָן עִם הַשְּׁלֵשָׁה אֲוֹתִיּוֹת
גִּימְטְרִיא יב"ק. נלעד"ן:

וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי אֹר וְיִהְיֶה אֹר.
מִכָּאֵן הִיא הִרְאֵשִׁית לְמִצָּא גְּנִזִים
אִיךְ נִבְרָא הָעוֹלָם בְּפִרְט. שְׁעַד
כָּאֵן הִזְיָה בְּכֻלָּל, וְאַחַר כֵּךְ חִזַּר
לְהִיּוֹת כְּלָל, לְהִיּוֹת כְּלָל וּפִרְט
וּכְלָל. עַד כָּאֵן הִזְיָה הַכֹּל תְּלוּי
בְּאֹיֶר מְסוּד אִין סוּף. פִּיּוֹן
שְׁתַּתְּפִשֵׁט הַפֶּחַ בְּהִיכֵל הָעֲלִיּוֹן
הַסּוּד שֶׁל אֱלֹהִים, כְּתוּב בּוּ
אֲמִירָה, וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים. שְׁהַרִי
לְמַעְלָה לֹא כְּתוּב בּוּ אֲמִירָה
בְּפִרְט, וְאַף עַל גַּב שְׁבְרָאֵשִׁית

בֵּיהּ אֲמִירָה וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים. דְּהָא לְעִילָא לֹא כְּתִיב בֵּיהּ אֲמִירָה בְּפִרְט. וְאַף עַל

גב דבראשית מאמר הוא, אבל לא כתיב ביה ויאמר.

הוא מאמר, אבל לא כתיב בו ויאמר.

דא ויאמר איהו קיימא למשאל ולמנדע. ויאמר חילא דאתרם וארמותא בבחשאי מרזא דאין סוף ברזא (נ"א ברישא) דמחשבה. ויאמר אלהים השתא אוליד ההוא היכלא ממה דאתעדיאת מזרעא דקדש, ואוליד בבחשאי. וההוא דאתילד (דאתילד) אשתמע לבר. מאן דאוליד ליה אוליד בבחשאי דלא אשתמע כלל, פיון דנפק מניה, מאן דנפק, אתעביד קול דאשתמע לבר.

ויאמר הנה הוא עומד לשאל ולדעת. ויאמר, כח שהתרום והרמתו בחשאי מסוד אין סוף בסוד [נ"א בראש] המחשבה. ויאמר אלהים. עכשו הוליד אותו ההיכל ממה שהוסר מזרע של קדש והוליד בבחשאי. וההוא שמתילד, נשמע בחוץ מי שהוליד אותו. הוליד בבחשאי שלא נשמע כלל. פיון שיצא ממנו מה שיצא, נעשה קול שנשמע בחוץ.

יהי אור. כל מה דנפק ברזא דא נפק. יהי על רזא דאבא ואמא דאיהו י"ה. ולבתר אתהדר לנקודה קדמאה, למיהוי שירותא לאתפשטא למלה אתרא אור. ויהי אור, אור דכבר הוה. אור דא רזא סתימא אתפשטותא דאתפשט ואתבקע מרזא דסתרא דאור עלאה סתימא. בקע בקדמיתא ואפיק חד נקודה סתימא מרזא דיליה. דהא אין סוף בקע מאורא דיליה וגלי האי נקודה י. פיון דהאי י אתפשט, מה דאשתאר אשתכח אור מההוא רזא דההוא אור סתימאה.

יהי אור - כל מה שיצא בסוד זה יצא. יהי - על סוד של אבא ואמא, שהוא י"ה. אחר כף חזר לנקדה הראשונה להיות ראשית להתפשט לדבר אחר אור. ויהי אור - אור שפכר הנה. אור זה סוד נסתר, התפשטות שהתפשטה ונקבעה מסוד של סתר האור העליון הנסתר. בקע בתחלה והוציא נקדה נסתרת אחת מסוד שלו, שהרי אין סוף בקע מאור שלו וגלה נקדה זו י. פיון שי זו התפשטה, מה שנשא נמצא אור מאותו סוד של אותו אור נסתר.

כד אשתכח מניה נקודה קדמאה י, אתגלי לבתר עליה מטי ולא מטי. פיון דאתפשט נפק ואיהו הוא אור דאשתאר מאור. והינו אור דכבר הוה, והא קיימא. נפק ואסתלק ואתגניז ואשתאר חד נקודה מניה למיהוי מטי תדיר באורח גניזו בההיא נקודה מטי ולא מטי. נהיר ביה באורח נקודה קדמאה דנפק מניה. ובגין כן פלא אחיד דא בדא. נהיר בהאי ובהאי.

בשנמצאה ממנו נקדה ראשונה, י התגלגלה אחר כף עליו, הגיע ולא הגיע. פיון שהתפשט, יצא, והוא הוא האור שנשא מאור, והינו אור שפכר הנה, וזה עומד. יצא והסתלק ונגניז, ונשארה נקדה אחת ממנו שתהיה מגיעה תמיד בדרך גניזות באותה נקדה, מגיע ולא מגיע. מאיר בו בדרך נקדה ראשונה שיצאה ממנו, ולכן הפל אחוז זה בזה, מאיר בזה ובה. בשעורה, הפל עולים ונאחזים בו, והוא מגיע ונגניז במקום איין סוף, והכל נעשה אחד. אותה

כד סליק פלא סלקין ואתאחדן ביה ואיהו מטי ואגניז באתר דאיין סוף וכלא חד

נְקֻדַת אֹר, הִיא אֹר, וּמִתְפַשֵּׁט
וּמְאִירִים בּוֹ שְׁבַע הָאוֹתִיּוֹת שֶׁל
א"ב וְלֹא קָרְשׁוּ, וְלַחִים הָיוּ. יֵצֵא
חֹשֶׁךְ אַחֵר כֶּף, וְיֵצֵאוּ בּוֹ שְׁבַע
אוֹתִיּוֹת אַחֲרוֹת שֶׁל הָא"ב וְלֹא
נִקְרְשׁוּ, נִקְרְשׁוּ וְעוֹמְדִים לַחִים.
יֵצֵא רְקִיעַ שֶׁהַפְּרִיד מִחֻלְקַת שֶׁל
שְׁנֵי צְדָדִים, וְיֵצֵאוּ בּוֹ שְׁמוֹנֵה
אוֹתִיּוֹת אַחֲרוֹת. אַז כ"ב. דְּלָגוּ
שְׁבַע אוֹתִיּוֹת שֶׁל צַד זֶה וְשְׁבַע
שֶׁל צַד זֶה, וְנִחְקְקוּ כֻלָּם בְּאוֹתוֹ
רְקִיעַ, וְהָיוּ עוֹמְדִים לַחִים. נִקְרַשׁ
אוֹתוֹ רְקִיעַ, וְנִקְרְשׁוּ הָאוֹתִיּוֹת,
וְהַתְגַּלְמוּ וְהַצְטִירוּ בְּצִיּוּרֵיהֶם,
וְנִחְקְקָה שֵׁם הַתּוֹרָה לְהַאִיר
הַחֻצָּה.

יְהִי אֹר - שֶׁהוּא אֶל גְּדוֹל סוּד
שֶׁיֵצֵא מֵאֹרֵר רֵאשׁוֹן. וְיִהְיֶה - סוּד
שֶׁל חֹשֶׁךְ שֶׁנִּקְרָא אֱלֹהִים, אֹר
שֶׁנִּכְלָל שְׁמֵאל בְּיָמִין. וְאֵז מְסוּד
שֶׁל אֶל יֵשׁ אֱלֹהִים, נִכְלָל יָמִין
בְּשְׁמֵאל וּשְׁמֵאל בְּיָמִין.

וַיֵּרָא אֱלֹהִים אֶת הָאֹר כִּי טוֹב -
זֶה עֲמוּד הָאֲמֻצָּעִי. כִּי טוֹב -
הָאִיר מְעַלָּה וּמְטָה וּלְכָל שְׂאֵר
הַצְּדָדִים בְּסוּד יְהו"ה, הַשֵּׁם
שֶׁאוֹחֵז אֶת כָּל הַצְּדָדִים. וַיִּבְדֵּל
אֱלֹהִים וְגו' - הַפְּרִיד מִחֻלְקַת
לְהִיּוֹת הַכֹּל שְׁלֵם.

בְּתוֹב (בְּרֵאשִׁית א) וַיִּקְרָא אֱלֹהִים
לְאֹר יוֹם, וְכַתּוּב וַיֵּרָא אֱלֹהִים
אֶת הָאֹר כִּי טוֹב. בֹּא רָאָה, אֹר
זֶה שְׁלֵמֻטָּה, כְּשֶׁמְאִיר מִכַּח שְׁנִפְתָּן
לוֹ מִהַטּוֹב שֶׁלְמַעְלָה, וְלִכְּנֵן מִנְיָן
יָמוֹת הַחֲמֵה שְׁלֹשׁ מְאוֹת וְשִׁשִּׁים
וַחֲמִשָּׁה, אַרְבָּעִים וְתִשְׁעָה
שְׁבוּעוֹת. מִהֶם כְּנֶגֶד דְּרָגָה זוֹ שֶׁל
צְדִיק שֶׁנִּקְרָא טוֹב, וְהוּא שְׁבִיעִי,
וַיּוֹנֵק מִמֶּנּוּ הַשֵּׁם שֶׁזֶה שְׁלֵמֻטָּה.
שְׁבַעָה שְׁבוּעוֹת שְׁבַע פְּעָמִים,
כְּנֶגֶד שְׁבַעָה שְׁבוּעוֹת שְׁבַע
פְּעָמִים, שֶׁהוּא יוֹנֵק מִהֶאֱם
הַעֲלִיּוֹנָה שֶׁנִּקְרָאת יוֹבֵל, וְכֶנֶגֶד
שְׁנוֹת יוֹבֵל שְׁלֵמֻטָּה. נִשְׂאָרוֹ

אֲתַעְבִּיד. הֵהוּא נְקוּדָה דְאֹר, אֹר אִיהוּ.
וְאֲתַפְשֵׁט וְנִהִירוּ בֵּיה שְׁבַע אֲתוֹן דְּאֶלְפָא
בֵּיתָא וְלֹא אֶקְרִישׁוּ וְלַחִים הָווּ. נָפַק חֹשֶׁךְ
לְבַתֵּר וְנָפְקוּ בֵּיה שְׁבַע אֲתוֹן אֲחֵרָן דְּאֶלְפָא
בֵּיתָא וְלֹא אֶקְרִישׁוּ וְקִיִּימוּ לַחִים. נָפַק רְקִיעַ
דְּאֶפְרִישׁ מִחֻלְקַת דְּתָרִין סְטָרִין וְנָפְקוּ בֵּיה
תְּמַנְיָא אֲתוֹן אַחֲרֵנִין. כְּדִין כ"ב. דְּלָגוּ שְׁבַע
אֲתוֹן דֵּהֵאִי סְטָרָא וְשְׁבַע דֵּהֵאִי סְטָרָא,
וְאֲתַגְלִיפוּ כְּלָהוּ בְּהֵהוּא רְקִיעַ וְהָווּ קִיִּימֵי
לַחִים. אֶקְרִישׁ הֵהוּא רְקִיעַ וְאֶקְרִישׁוּ אֲתוֹן
וְאֶגְלִימוּ וְאֲתַצְיִירוּ בְּצִיּוּרֵיהֶוּ. וְאֶגְלִיף תְּמָן
אוֹרֵייתָא לְאַנְהֵרָא לְבָר.

יְהִי אֹר דֵּהוּא אֶל גְּדוֹל רְזָא דְנִפְיָק מֵאֹרֵר
קְדָמָאָה. וְיִהְיֶה רְזָא דְחֹשֶׁךְ דְּאֶקְרִי אֱלֹהִים
אֹר דְּאֲתַפְלִיל שְׁמֵאלָא בְּיָמִינָא. וְכֶדֶין מְרִזָּא
דְּאֶל הָוִי אֱלֹהִים, אֲתַפְלִיל יָמִינָא בְּשְׁמֵאלָא
וּשְׁמֵאלָא בְּיָמִינָא.

וַיֵּרָא אֱלֹהִים אֶת הָאֹר כִּי טוֹב דָּא עֲמוּדָא
דְּאֲמֻצָּעִיתָא כִּי טוֹב אֲנֵהִיר עֵילָא וְתַתָּא
וּלְכָל שְׂאֵר סְטָרִין בְּרִזָּא יְהו"ה שְׁמָא דְאַחִיד
לְכָל סְטָרִין. וַיִּבְדֵּל אֱלֹהִים וְגו' אֶפְרִישׁ
מִחֻלְקַת לְמַהֲוִי כֻלָּא שְׁלֵים.

השלמה מהחשמטות (סימן ג)

בְּתוֹב (בְּרֵאשִׁית א) וַיִּקְרָא אֱלֹהִים לְאֹר יוֹם
וְכַתִּיב וַיֵּרָא אֱלֹהִים אֶת הָאֹר כִּי טוֹב.
תָּא חֲזִי הָאִי אֹר דְּלִתְתָּא כַּד נִהִיר מִחֵילָא
דְּאֲתִיִּיהִיב לִיה מְטוֹב דְּלַעֲיִלָא וּבְגִין כֶּף מִנְיָן
יָמוֹת הַחֲמֵה שְׁלֹשׁ מְאוֹת וַחֲמִשָּׁה וְשִׁשִּׁים.
תִּשְׁעָה וְאַרְבָּעִין שְׁבוּעִים, מִנְהוֹן לְקַבֵּל הָאִי
דְּרָגָא דְצְדִיק דְּאִיקְרִי טוֹב וְאִיהוּ שְׁבִיעִי,
וְנִינֵק מִנֵּיה הָאִי שְׁמֵשָׁא דְלִתְתָּא. שְׁבַעָה
שְׁבוּעִים שְׁבַעָה זְמַנִּין לְקַבֵּל שְׁבַעָה שְׁבוּעִין
שְׁבַעָה זְמַנִּין דְּאִיהוּ יָנִיק מֵאִימָא עֲלָאָה

משלש מאות וּשְׁשִׁים וּחֲמִשָּׁה
עָשָׂרִים וּשְׁנַיִם יָמִים, כְּנֶגֶד
עָשָׂרִים וּשְׁתַּיִם וּשְׁתַּיִם אוֹתוֹת שֶׁל
הַתּוֹרָה שֶׁהָעוֹלָם הִתְחַתֵּן עִוְמוֹ
עֲלֵיהֶם.

שְׁהָרִי צָדִיק שְׁלֹמֵעֵלָה נִקְרָא
תּוֹרָה שְׁבַכְתָּב, וּכְשֶׁהִשְׁתַּלְּמוּ
אוֹתָם שֶׁלֹּשׁ מֵאוֹת וּשְׁשִׁים
וּחֲמִשָּׁה יָמִים, שְׁבַיִם שְׁנֵית לְקַבֵּל
מִדְרָגָה זוֹ שֶׁל טוֹב, שְׁדַרְגָּה זוֹ
וְכָל אוֹתָן שְׁבַע דְּרָגוֹת עֲלִיוֹנוֹת
שְׁבוֹת שְׁנֵית לְקַבֵּל מִן הָאֵם
הָעֲלִיוֹנָה, וְהַדְרָגָה הַזֹּאת שֶׁהִלְבְּנָה
שֶׁשׁוֹלְטֵת בְּלִילָה יוֹנְקֵת מִהַדְרָגָה
הַזֹּאת שְׁנִקְרָאת שְׁכִינָה תַּחְתּוֹנָה,
שִׁינְקֵת מֵאוֹתוֹ צָדִיק. וּבְגִלְל
שְׁאוֹתוֹ צָדִיק מְמַלֵּא אוֹתָהּ
מֵאוֹתָם תַּפְנוּקִים עֲלִיוֹנִים וְיוֹנְקֵת
מִמֶּנּוּ, (נִקְרָאת) לְבָנָה.

שְׁכִמּוֹ שֶׁהִלְבְּנָה הִתְחַתֵּן הַזֶּה
אֵין לָהּ אוֹר מַעֲצָמָה אֲלָא רַק מֵה
שְׁנִתֵּן לָהּ מִהַשֶּׁמֶשׁ, כִּדְ גַם אוֹתָהּ
דְּרָגָה שְׁלֹמֵעֵלָה, וְדַרְגָּה זוֹ נִקְרָאת
יָם הַחֲכָמָה לְמַעְלָה. וְעוֹמְדִים
שְׁנַיִם עֶשֶׂר שְׁבַטִים עֲלִיוֹנִים
קְדוּשִׁים, שֶׁלֹּשָׁה לְצַפּוֹן וּשְׁלֹשָׁה
לְדָרוֹם, וּשְׁלֹשָׁה לְמַעְרָב וּשְׁלֹשָׁה
לְמִזְרָח, וְיָם הַחֲכָמָה הַזֶּה עֲלֵיהֶם.
וּבְנִגְדָם לְמִטָּה שְׁנַיִם עֶשֶׂר
שְׁבַטִים עוֹמְדִים סְבִיב הַמִּזְבֵּחַ
כְּדָגְמָה הַזֹּאת. וּכְנֶגֶד הַדְרָגָה הַזֹּאת
עָשָׂה שְׁלֹמֵה הַיָּם שְׁלֹמֵטָה עוֹמֵד
עַל שְׁנַיִם עֶשֶׂר בְּקָר, וְהַיָּם הַזֶּה
לְמַעְלָה נִקְרָא יָם. מֵה הַטַּעַם
נִקְרָא יָם? אֲלָא מִשּׁוּם אוֹתָהּ
דְּרָגָה שֶׁל צָדִיק שְׁמִמְלֵאת הַיָּם
הַזֶּה נִקְרָא יָם, שְׁכַתּוּב (בְּרֵאשִׁית א)
וַיִּקְרָא אֱלֹהִים לְאוֹר יוֹם, וְכַתּוּב
(תְּהִלִּים יז) אוֹר זָרַע לְצָדִיק, וְזֶה
מֵאִיר בְּסוֹד שֶׁל הַשֶּׁם הַקְּדוּשׁ,
שְׁבוּ מְמַלֵּא לַיָּם הַזֶּה שְׁנִקְרָא
הַיָּם תַּחְתּוֹנָה (אֲחֻרּוֹנָה שֶׁל הַשֶּׁם
הַקְּדוּשׁ). זֶהוּ שְׁכַתּוּב (קַהֲלָת א) כָּל
הַנְּחָלִים הַלְכִים אֶת הַיָּם, וְכָל זֶה

דְּאִקְרִי יוֹבְלָא, וְלִקְבֵּלָה שְׁנֵי יוֹבֵל דְּלִתְתָא
אֲשֶׁתָּארוּ מִשְׁלֹשׁ מֵאוֹת וּחֲמִשָּׁה וּשְׁשִׁים
עָשָׂרִין וַתְּרִין יוֹמִין לְקַבֵּל עָשָׂרִין וַתְּרִין אֲתוּוֹן
דְּאוֹרִיתָא דְּעֵלְמָא תַּתָּא אֲתַקְיָים עֲלֵיהּ.

דְּהָא צָדִיק דְּלַעֲיֵלָא תּוֹרָה שְׁבַכְתָּב אִקְרִי וְכֵד
אֲשֶׁתַּלְּמוּ אֵינוֹן שְׁלֹשׁ מֵאוֹת וּחֲמִשָּׁה
וּשְׁשִׁים יוֹמִין תִּיבִין תְּנַיִינוֹת לְקַבֵּל מֵהָא
דְּרָגָא דְּטוֹב דְּהָא דְּרָגָא וְכָל אֵינוֹן שְׁבַע
דְּרָגִין עֲלֵאִין תִּיבִין תְּנַיִינוֹת לְקַבֵּל מֵאִמָּא
עֲלֵאָה וְהָא דְּרָגָא דְּסִיְהָרָא דְּשִׁלְטָא בְּלִילָא
יִנְקָא מֵהָא דְּרָגָא דְּאִקְרִי שְׁכִינָתָא תַּתָּא
דִּינְקָא מֵהָהוּא צָדִיק וּבְגִין דְּהָהוּא צָדִיק
אִמְלִי לָהּ מֵהֵנָּהוּ תַּפְנוּקִין עֲלֵאִין וְיִנְקָא מִגְּוִיָה
(אִקְרִי) סִיְהָרָא.

דְּבְמָה דְּהָא סִיְהָרָא תַּתָּא לִית לָהּ נְהוּרָא
מִגְּרָמָה אֲלָא מָאִי דְּאֲתִיְהִיב לָהּ מִן
שְׁמַשָּׁא, הִכִּי נְמִי הָהוּא דְּרָגָא דְּלַעֲיֵלָא וְהָא
דְּרָגָא אִקְרִי יִמָּא דְּחֲכָמָתָא לַעֲיֵלָא וְקִיְיִמִי
תְּרִיסָר שְׁבַטִין עֲלֵאִין קְדִישִׁין תְּלָתָא לְצַפּוֹנָא
וְתְּלָתָא לְדָרוֹמָא וְתְּלָתָא לְמַעְרָבָא וְתְּלָתָא
לְמִדְיָנָתָא, וְהָא יִמָּא דְּחֲכָמָתָא עֲלֵיהּ.

וְלִקְבֵּלֵיהוֹן לְתַתָּא י"ב שְׁבַטִין קִיְיִמִין סְחָרְנִי
מִדְּבַחָא כְּהָא גְּוֹנָא. וְלִקְבֵּל הָאִי
דְּרָגָא עֶבֶד שְׁלֹמָה יִמָּא לְתַתָּא עוֹמֵד עַל שְׁנַיִם
עֶשֶׂר בְּקָר. וְהָא יִמָּא לַעֲיֵלָא אִקְרִי י"ם מָאִי
טַעֲמָא אִקְרִי יָם אֲלָא בְּגִין הָהוּא דְּרָגָא דְּצָדִיק
דְּאִמְלִי לְהָאִי יָם אִקְרִי יוֹם דְּכַתִּיב (בְּרֵאשִׁית א)
וַיִּקְרָא אֱלֹהִים לְאוֹר יוֹם וְכַתִּיב (תְּהִלִּים צ"ז) אוֹר
זָרוּע לְצָדִיק, וְהָא נְהִיר בְּרוּזָא דְּשְׁמָא קְדִישָׁא
דְּבִיָה אִמְלִי לְהָאִי יָם דְּאִקְרִי ה"א תַּתָּא
(בְּתַרְתָּא דְּשְׁמָא קְדִישָׁא). הָדָא הוּא דְּכַתִּיב (קַהֲלָת א) כָּל
הַנְּחָלִים הַוֹּלְכִים אֶל הַיָּם כִּ"ל דָּא דְּרָגָא
דְּצָדִיק דְּאִקְרִי כָּל בְּגִין דְּכָל תַּפְנוּקִין נְפִקִין

מִנִּיה הַנִּחָלִים אֵלַיִן חֲמֵשׁ דְּרָגִין דְּעַמִּיה
הוֹלְכִים אֶל הַיָּם לְאִמְלִי (למַלְלִי) לָהּ וְהֵאֵי דְרָגָא
אִקְרִי בַת שְׁבַע וְכַד נָהִיר הָאֵי צַדִּיק לְהָאֵי
דְרָגָא בְּרִזָּא דְשַׁבְעָה שְׁבוּעִין שְׁבַע זְמַנִּין
שְׁמָשָׂא תַּתְּאָה נָהִיר בְּרִזָּא דְשַׁבְעָה שְׁבוּעִין
שְׁבַע זְמַנִּין לְסִיְהָרָא.

בְּגִין כֶּף שְׁנַת הַלְבָּנָה שְׁנ"ה יוֹמִין, תַּשְׁעָה
וְאַרְבַּעִין שְׁבוּעִין מְנַהוּן לְקַבֵּל הָאֵי
דְרָגָא שְׁבִיעָאָה יִמָּא עַלְאָה דְנַהָרָא מְצַדִּיק
בְּמ"ט שְׁבוּעִין נְהוּרִין עַלְאִין אֲשַׁתְּאָרוּ
תְּרִיסָר יוֹמִין לְחוּשְׁפָן שְׁנ"ה לְקַבֵּל י"ב
שְׁבָטִין דְּסַחְרָנִי הָאֵי יִמָּא לְמִיטָר מְטָרָת
מְשַׁכְּנָא בְּתִרְסָר תַּרְעִין עַלְאִין דְאִית
בִּירוּשְׁלַיִם עַלְאָה (וּמְאֹרְחָא) וְאוּרְחָא דְאִינוּן
תַּרְעִין עַלְאִין יִנְקִין אִינוּן שְׁבָטִין מְאִימָא
תַּתְּאָה כָּל חַד לְסַטְרִיָּה כְּדָקָא חֲזִי לִיהָ הָדָא
הוּא דְכְּתִיב (יְחֻזְקָאֵל מ"ח) שַׁעַר יְהוּדָה אֶחָד וְעַל
דָּא כְּתִיב (שַׁעֲרָה מ"ג) כָּל הַנִּקְרָא בְּשְׁמֵי דָּא
דְרָגָא דְצַדִּיק דְנָהִיר בְּחִילָא דְשְׁמֵי וְלְכַבּוּדֵי
בְּרֵאתֵינוּ לְאַנְהָרָא לְהַהוּא אַתָּר דְאִקְרִי כְּבוּדֵי
בְּרֵאתֵינוּ, וְדָא יִמָּא דְחֻכְמָתָא דְאִקְרִי כְּבוּד
ה' דְאַתְגְּלִי בְּמִשְׁכָּנָא.

יְצַרְתִּינוּ דָּא רִזָּא דְיוֹם דְלִתְתָּא דְאִיהוּ לְקַבֵּל
כ"ל דְלַעֲיִלָּא וְעַל דָּא כְּתִיב (יְשַׁעִיָּה מ"ה)
יּוֹצֵר אוֹר וְהֵאֵי צַדִּיק דְלַעֲיִלָּא לָא כְּתִיב בִּיה
יְצִירָה עַד דִּיתְגַּלִּי עֲבִידְתִּיהָ לְתַתָּא וְנָהִיר
עַלְמָא תַּתְּאָה מְנִיה. אַף עֲשִׂיתִינוּ דָּא סִיְהָרָא
לְתַתָּא הָדָא הוּא דְכְּתִיב וּבוֹרָא חֲשָׁךְ כַּד
אַתְחַבְּרוּ כַּדִּין עוֹשֶׂה שְׁלוֹם שְׁלָמָא לְעַלְמָא,
הָדָא הוּא דְכְּתִיב (בְּרֵאשִׁית א') וַיְהִי עֶרֶב וַיְהִי בֹקֶר
יוֹם אֶחָד. כַּדִּין יְהוּדָא לַעֲיִלָּא

לְמַטָּה, זֶהוּ שְׁכַתּוּב וּבוֹרָא חֲשָׁךְ. כְּשֶׁהִתְחַבְּרוּ, אַז עוֹשֶׂה שְׁלוֹם,

דְרָגַת הַצַּדִּיק שְׁנִקְרָאת כָּל, מְשׁוּם
שְׁכָל הַתְּפִנוּקִים יּוֹצְאִים מִמֶּנּוּ.
הַנִּחָלִים אֵלוּ חֲמֵשׁ הַדְּרָגוֹת
שַׁעֲמוּ, הוֹלְכִים אֶל הַיָּם לְמַלָּא
אוֹתָהּ, וְזוֹ הַדְּרָגָה נִקְרָאת בַת
שְׁבַע. וּכְשֶׁמְאִיר הַצַּדִּיק הַזֶּה
לְדְרָגָה הַזֹּאת בְּסוּד שֶׁל שְׁבַעָה
שְׁבוּעוֹת שְׁבַע פְּעָמִים הַשְּׁמֵשׁ
הַתְּחַתּוּנָה מְאִירָה בְּסוּד שֶׁל
שְׁבַעָה שְׁבוּעוֹת, שְׁבַע פְּעָמִים
לְלַבְּנָה.

מְשׁוּם כֶּף שְׁנַת הַלְבָּנָה שֶׁלֹּשׁ
מְאוֹת וּחֲמִשִּׁים וּחֲמִשָּׁה יָמִים,
אַרְבַּעִים וְתַשְׁעָה שְׁבוּעוֹת, מֵהֶם
כְּנֶגֶד הַדְּרָגָה הַשְּׁבִיעִית הַזֹּאת הַיָּם
הַעֲלִיזוֹן, שְׁמְאִירָה מֵהַצַּדִּיק
בַּתְשַׁעָה וְאַרְבַּעִים שְׁבוּעוֹת
אוֹרוֹת עֲלִיוֹנִים. נִשְׁאָרוּ תְּרִיסָר
יָמִים לְחֻשְׁפּוֹן שֶׁלֹּשׁ מְאוֹת
וּחֲמִשָּׁה וּחֲמִשִּׁים כְּנֶגֶד שְׁנַיִם
עֶשֶׂר שְׁבָטִים שְׁסָבִיב הַיָּם הַזֶּה
לְשֹׁמֵר מִשְׁמֵרַת הַמִּשְׁכָּן בְּתִרְסָר
שַׁעֲרִים עֲלִיוֹנִים שֵׁשׁ בִּירוּשְׁלַיִם
הַעֲלִיזוּנָה, (וּמְדֻרָה) וְדִרְךָ אוֹתָם
שַׁעֲרִים עֲלִיוֹנִים יּוֹנְקִים אוֹתָם
שְׁבָטִים מְאִמָּא תַּחְתּוּנָה, כָּל אֶחָד
לְצַדּוֹ כְּרֵאוּי לוֹ, זֶהוּ שְׁכַתּוּב
(יְחֻזְקָאֵל מ"ח) שַׁעַר יְהוּדָה אֶחָד, וְעַל
זֶה כְּתוּב (יְשַׁעִיָּה מ"ג) כָּל הַנִּקְרָא
בְּשְׁמֵי, זוֹ דְרָגַת צַדִּיק שְׁמְאִיר
בְּכַח שֶׁל שְׁמֵי. וְלְכַבּוּדֵי בְּרֵאתֵינוּ
- לְהָאִיר לְאוֹתוֹ מְקוֹם שְׁנִקְרָא
כְּבוּדֵי בְּרֵאתֵינוּ, וְזֶהוּ יָם הַחֻכְמָה
שְׁנִקְרָא כְּבוּד ה' שְׁנַתְגַּלָּה
בְּמִשְׁכָּן.

יְצַרְתִּינוּ - זֶה סוּד הַיּוֹם שֶׁלְמַטָּה
שֶׁהוּא כְּנֶגֶד כָּל שְׁלַמְעֵלָה, וְעַל
כֶּף כְּתוּב (שֵׁם מ"ה) יּוֹצֵר אוֹר.
וּבְצַדִּיק הַזֶּה שְׁלַמְעֵלָה לֹא כְּתוּב
בוֹ יְצִירָה, עַד שִׁיתְגַּלָּה מַעֲשֵׂהוּ
לְמַטָּה וּמְאִיר לְעוֹלָם שְׁלַמְטָה
מִמֶּנּוּ. אַף עֲשִׂיתִינוּ - זוֹ הַלְבָּנָה
שְׁלוֹם לְעוֹלָם, זֶהוּ שְׁכַתּוּב (בְּרֵאשִׁית

(א) וַיְהִי עֶרֶב וַיְהִי בֹקֶר יוֹם אֶחָד.
וְאֵז יַחֲדָיִם לְמַעַלְהָ יַחֲדָיִם לְמַטָּה,
שְׁלוֹם לְמַעַלְהָ שְׁלוֹם לְמַטָּה.
כְּמוֹ זֶה יוֹסֵף לְמַטָּה, שֶׁהָרִי אַחֲזוּ
בְצַדִּיק שְׁלֹמֶעֱלָה. כְּשִׁמְשֵׁתְלָם
לְמַטָּה, מוֹסִיף שְׁלוֹם בְּכָל
הָעוֹלָמוֹת וּבְכָל הַיָּמִים
הָעֲלִיּוֹנִים. כְּתוּב כָּאֵן (שם טל) וַיְהִי
כְּדַבְּרָה אֶל יוֹסֵף יוֹם יוֹם, וְכְתוּב
שָׁם (תהלים סח) בְּרוּךְ ה' יוֹם יוֹם
יַעֲמֹס לָנוּ. מִשּׁוֹם שֶׁלֹּא שָׁמַע
לְאִשֶׁת פּוֹטִיפֶר יוֹם יוֹם, אֵז יָמִים
הָעֲלִיּוֹנִים בְּשִׁלּוֹם וּבְרֻכּוֹת בְּכָל
הָעוֹלָמוֹת:

וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי מְאֹרֶת בְּרֻקִיעַ
הַשָּׁמַיִם (בראשית א), שֶׁם שְׁנִינּוּ,
אָמַר רַבִּי יִצְחָק, מֵה זֶה שְׁכַתּוּב
(שיר ד) בְּלֶךְ יָפָה רַעֲיָתִי וּמוֹם אֵיךְ
בָּךְ?

בֵּא רֵא, כְּשֶׁבְרָא הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא אֶת עוֹלָמוֹ, עֲשָׂא מְאוֹתוֹ
הָאוֹר הַנֶּאֱצָל מִלְּמַעַלְהָ, וּבְרָא
אֶת הַשָּׁמַיִם מְאוֹתוֹ רֻקִיעַ
הָרֵאשׁוֹן שֶׁהִכִּינוּ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא וּבְרָאוּ בְּתַחֲלָה, וְאוֹתוֹ
הַרֻקִיעַ הוֹלִיד כָּל שְׁאֵר הַרֻקִיעִים
שֶׁנִּתְהוּוּ מִמֶּנּוּ.

וַאֲמַר רַב יְהוּדָה אָמַר רַב, אוֹתוֹ
הַרֻקִיעַ הוֹלִיד כָּל הַמְּאֹרוֹת
מְאוֹתוֹ הָאוֹר שֶׁמִּקְבַּל מִלְּמַעַלְהָ,
וּכְשֶׁבְרָא הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אוֹתוֹ
רֻקִיעַ, נִטַּל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת
הַמְּאֹרוֹת וְהִנִּיחָם בְּאוֹתוֹ רֻקִיעַ
הַנֶּקְרָא רֻקִיעַ הַשָּׁמַיִם, וְאוֹתוֹ
רֻקִיעַ נִתְהוּוּ מִן הַשָּׁמַיִם. שֶׁאָמַר
רַבִּי יְהוּדָה אָמַר רַב, הַרֻקִיעַ
הָעֲלִיּוֹן הוֹלִיד אֶת הַשָּׁמַיִם אֲשֶׁר
תַּחְתּוֹ, וְהַשָּׁמַיִם הוֹלִידוּ אֶת
הַרֻקִיעַ הַזֶּה, וְנִקְרְאוּ רֻקִיעַ
הַשָּׁמַיִם, וְנִטַּל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
הַמְּאֹרוֹת הַלְלוּ וּנְתַנֵּם בּוֹ. זֶהוּ
שְׁכַתּוּב (בראשית א) וַיִּתֵּן אֹתָם
אֱלֹהִים בְּרֻקִיעַ הַשָּׁמַיִם.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, עֲשֵׂה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הַמְּאֹרוֹת הַלְלוּ וְהִנִּיחָם בְּזֶה הַרֻקִיעַ לְהִיּוֹת מְשֻׁלָּה עַל

יַחֲדָא לְתַתָּא שְׁלָמָא לְעֵילָא שְׁלָמָא לְתַתָּא.
בְּגוֹנוּנָא דָּא יוֹסֵף לְתַתָּא דְהָא אַחִיד בְּצַדִּיק
דְלְעֵילָא, וְכַד אֲשַׁתְּלִים לְתַתָּא
אוֹסִיף שְׁלָמָא בְּכֻלְהוּ עַלְמִין וּבְכָל יוֹמִין
עַלְאִין. כְּתִיב הָכָא וַיְהִי כְּדַבְּרָה אֶל יוֹסֵף יוֹם
יוֹם וְכְתִיב הֵתָם (תהלים ס"ח) בְּרוּךְ יְיָ יוֹם יוֹם
יַעֲמוֹס לָנוּ בְּגִין דְלֹא שָׁמַע לָהּ לְאִשֶׁת פּוֹטִיפֶר
יוֹם יוֹם, כְּדִין יוֹמִין עַלְאִין בְּשִׁלְמָא וּבְרֻכְתָּא
בְּכֻלְהוּ עַלְמִין.

(בראשית א) וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי מְאֹרוֹת בְּרֻקִיעַ
הַשָּׁמַיִם תִּפְּזוּ תְּנִינִין אָמַר רַבִּי יִצְחָק מְאִי
דְכְתִיב (שיר השירים ד') בְּלֶךְ יָפָה רַעֲיָתִי וּמוֹם אֵין
בָּךְ.

הָא חֲזִי, כְּשֶׁבְרָא הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת
עוֹלָמוֹ עֲשָׂא מְאוֹתוֹ הָאוֹר הַנֶּאֱצָל
לְמַעַלְהָ וּבְרָא אֶת הַשָּׁמַיִם מְאוֹתוֹ רֻקִיעַ
הָרֵאשׁוֹן שֶׁהִכִּינוּ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וּבְרָאוּ
בְּתַחֲלָה וְאוֹתוֹ הַרֻקִיעַ הוֹלִיד כָּל שְׁאֵר
הַשָּׁמַיִם (נ"א הַרֻקִיעִים) שֶׁנִּתְהוּוּ מִמֶּנּוּ.

וַאֲמַר רַב יְהוּדָה אָמַר רַב אוֹתוֹ הַרֻקִיעַ הוֹלִיד
כָּל הַמְּאֹרוֹת מְאוֹתוֹ הָאוֹר שֶׁמִּקְבַּל
לְמַעַלְהָ וּכְשֶׁבְרָא הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אוֹתוֹ
רֻקִיעַ נִטַּל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת הַמְּאֹרוֹת
וְהִנִּיחָם בְּאוֹתוֹ רֻקִיעַ הַנֶּקְרָא רֻקִיעַ הַשָּׁמַיִם,
וְאוֹתוֹ רֻקִיעַ נִתְהוּוּ מִן הַשָּׁמַיִם דְאָמַר רַבִּי
יְהוּדָה אָמַר רַב הַרֻקִיעַ הָעֲלִיּוֹן הוֹלִיד אֶת
הַשָּׁמַיִם אֲשֶׁר תַּחְתּוֹ, וְהַשָּׁמַיִם הוֹלִידוּ הָאִי
רֻקִיעַ וְנִקְרְאוּ רֻקִיעַ הַשָּׁמַיִם וְנִטַּל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא הִנִּי מְאֹרוֹת וּנְתַנֵּם בּוֹ. הָדָא הוּא דְכְתִיב
(בראשית א) וַיִּתֵּן אוֹתָם אֱלֹהִים בְּרֻקִיעַ הַשָּׁמַיִם.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק עֲשֵׂה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הִנִּי

הָאָרֶץ וְלֹהֶשְׁתַּמֵּשׁ בָּהֶם הַבְּרִיּוֹת, וּשְׁנִיָּהֶם נָתַנוּ אוֹרָם בְּשׁוּה. אָמְרָה הַלְּבָנָה, אֵין נָאָה לְהִשְׁתַּמֵּשׁ וְלֹהֲתַנְהַג בְּשְׁנֵי כְּתָרִים בְּשׁוּה. מָה עָשָׂה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא? הַמְעֵיט אוֹתָהּ, וְהֵינּוּ הַכִּפְּרָה שֶׁל שְׁעִיר אוֹתָהּ וְהֵינּוּ הַכִּפְּרָה שֶׁל שְׁעִיר רֹאשׁ חֹדֶשׁ שְׁנָאֲמַר בּוֹ (במדבר כח) חֲטָאת לָהּ.

אָמַר רַבִּי יַעֲקֹב, בְּכַמָּה מְקוֹמוֹת שְׁנִינּוּ אֶת זֶה, וְלֹא הִתְיַשְׁבּ בְּלִבֵּי הָעֶזְרָא. כְּשָׁבָא רַב נַחֲמָן, בָּאוּ וְשָׁאלוּ אוֹתוֹ. אָמַר כְּמִשְׁמַעוֹ. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה לְרַבִּי יַעֲקֹב, כְּלוּם אֵתָהּ רוּצָה לְעַבֵּר עַל דְּבָרֵי חֲבֵרִיף? שְׁתַּק.

רַבִּי יוֹסִי בְּרַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן לְקוֹנִיָּא בָּא לְרֹאוֹת אֶת רַבִּי אֶלְעָזָר חֲתָנּוֹ. יָצָאָה בִּתּוֹ וְלִקְחָה יָדָיו לְנִשְׁק אוֹתָם. אָמַר לָהּ, לְכִי וּמַעֲטִי עֲצָמָךְ מִלְּפָנַי בַּעֲלֶךָ, שֶׁהוּא קְדוֹשׁ. שָׁמַע רַבִּי אֶלְעָזָר וְאָמַר, עֲכָשׁוּ יַדְעִתִּי, אֲנִי נֹזֵר בְּדָבָר אֶחָד, שֶׁהִיא מְרַגְלִית יִקְרָה שְׁנָאֲמַר עַל הַלְּבָנָה, כְּמוֹ שְׁשִׁנִּינוּ שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אָמַר לְלְבָנָה לְכִי וּמַעֲטִי אֶת עֲצָמָךְ, שֶׁחֲשָׁבָה הַלְּבָנָה שְׁלֹא נִתְּן לָהּ שְׁלִטוֹן. אָמַר לוֹ חֲמִיו, כִּף אֲנִי שְׁמַעֲתִי וְכִף הִיָּה מְסֻדָּר בְּלִבִּי, וְכִדִּי שְׁלֹא לְעַבֵּר עַל דַּעַת חֲבֵרִיף שְׁתַּקְתִּי.

פְּתַח רַבִּי אֶלְעָזָר וְאָמַר, (דברים לג) אֲשֶׁרִיף יִשְׂרָאֵל מִי כְמוֹךָ עִם נוֹשַׁע בְּה' מִגֵּן עֲזָרְךָ וְאֲשֶׁר חָרַב גְּאוֹתְךָ. אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, וְכִי גְאוֹתָם שֶׁל יִשְׂרָאֵל בְּחָרַב הוּא? לֹא כִף! שְׁהָרִי הַחָרַב נִתְּנָה לַעֲשׂוֹ, שְׁכַתּוּב (בראשית כ) וְעַל חֲרָבְךָ תַחֲיָה. אֲלֹא כִף שְׁמַעֲתִי מֵאֲבִי, שְׁאֵלוּ תַלְמִידֵי חֲכָמִים, שְׁכַפְּאֲשֶׁר שׁוֹמְעִים דְּבָר וְלֹא מְתִישְׁבּ בְּלִבָּם, וְהֵם עוֹרְכִים קָרַב זֶה עִם זֶה כְּאוֹתָם עוֹרְכֵי קָרְבוֹת בְּחָרַב, וְרוּצִים לְהַרְגַּ זֶה

מְאוֹרוֹת וְהִנִּיחָם בְּיַד (ג"א בְּיָה) הָרְקִיעַ לְהִיּוֹת מְמַשְׁלָה עַל הָאָרֶץ וְלֹהֶשְׁתַּמֵּשׁ בָּהֶם הַבְּרִיּוֹת וּשְׁנִיָּהֶם נָתַנוּ אוֹרָם בְּשׁוּה. אָמְרָה הַלְּבָנָה אֵין נָאָה לְהִשְׁתַּמֵּשׁ וְלֹהֲתַנְהַג בְּשְׁנֵי כְּתָרִים בְּשׁוּה. מָה עָשָׂה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הַמְעֵיט אוֹתָהּ וְהֵינּוּ הַכִּפְּרָה שֶׁל שְׁעִיר רֹאשׁ חֹדֶשׁ שְׁנָאֲמַר בּוֹ (במדבר כ"ח) חֲטָאת לִי.

אָמַר רַבִּי יַעֲקֹב וּבְכַמָּה אֶתְר תְּנִינָן דָּא וְלֹא אֲתִישְׁבָּא בְּלִבָּאֵי עֲנִינָא, כִּד אֲתָא רַב נַחֲמָן אֲתוּ וְשִׁיְלוּהוּ, מְשַׁמְעָן אָמַר (ג"א כמשמעו). אָמַר רַבִּי יְהוּדָה לְרַבִּי יַעֲקֹב כְּלוּם אֵתָהּ רוּצָה לְעַבֵּר עַל דְּבָרֵי חֲבֵרִיף, אֲשֶׁתִּיק.

רַבִּי יוֹסִי בְּרַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן לְקוֹנִיָּא אֲתָא לְמַחְמֵי לְרַבִּי אֶלְעָזָר חֲתָנִיה נִפְקַת בְּרַתִּיה וְשִׁקְלַת יְדוּהֵי לְנִשְׁקָא לְהוֹן, וְאָמַר לָהּ לְכִי וּמַעֲטִי אֶת עֲצָמָךְ מִמְּקַמִּיה בַּעֲלֶיךָ דְּאִיהוּ קְדִישָׁא. שָׁמַע רַבִּי אֶלְעָזָר. אָמַר, כִּפְּעָן יַדְעֵנָא אֲנָא מִדְּכַרְנָא מְלָה חַד דְּאִיהִי מְרַגְלָא יִקְרָא דְּאֲתָמַר עַל סִיְהָרָא כְּדִתְנִינָן דְּקִדְשָׁא בְּרִיף הוּא אָמַר לְסִיְהָרָא לְכִי וּמַעֲטִי אֶת עֲצָמָךְ דְּחֲשָׁבָה סִיְהָרָא דְּלֹא אֲתִיְהִיב שׁוֹלְטָנָא לָהּ, אָמַר לִיה חֲמוּהֵי, אֲנָא כִּף שְׁמַעֵנָא וְכִף הוּה מְסוּדָּר בְּלִבָּאֵי וּבְגִין דְּלֹא אֲעַבְרָ עַל דַּעַתוּהִי דְּחֲבֵרָאֵי שְׁתַּקְתִּי.

פְּתַח רַבִּי אֶלְעָזָר וְאָמַר (דברים לג) אֲשֶׁרִיף יִשְׂרָאֵל מִי כְמוֹךָ עִם נוֹשַׁע בְּיָי מִגֵּן עֲזָרְךָ וְאֲשֶׁר חָרַב גְּאוֹתְךָ, אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר וְכִי גְאוֹתָן שֶׁל יִשְׂרָאֵל בְּחָרַב הוּא, לָאוּ הִכִּי, דְּהָא חָרַב לַעֲשׂוֹ אֲתִיְהִיבַת דְּכַתִּיב (בראשית כ"ז) וְעַל חֲרָבְךָ תַחֲיָה אֲלֹא הִכִּי שְׁמַעֵנָא מֵאֲבִי דְּאֵלִין תַּלְמִידֵי חֲכָמִים דְּכִד שְׁמַעִין מְלָה וְלֹא אֲתִישְׁבָּא בְּלִבָּהוֹן וְאֵינּוֹן מְגִיחֵי קָרְבָּא

דין עם דין פְּאִינּוֹן מְגִיחֵי

את זה עליה, ודבר זה שאמרו
חברינו כך היא, וכך גזרנו בסוד
משנתנו.

שבאשר ברא הקדוש ברוך הוא
את השמש ואת הלבנה, גזר על
השמש להיות שלטון של עשו,
ועל הלבנה להיות בעולם הזה
שלטון של יעקב, ומנה עליהם
גדולים ותקופים עד שיבאו שתי
האמות הללו, ואותו גדול
שהתמנה על הלבנה בשביל
האמה של יעקב, רצה מן
הקדוש ברוך הוא שינתן שלטון
ללבנה בעולם הזה, כלומר
לאמה של יעקב. אמר הקדוש
ברוך הוא, וכי מה אני צריך
אמה של יעקב (חסר כאן). אלא
בעולם הבא, ולשלב בהם על כל
האמות, אבל בעולם הזה לכי
ומעטי את עצמך והשתעבדי
בגלות לזכות אותך לעולם הבא.
וכשבאו אמה של יעקב
והתרצמו לפני הקדוש ברוך הוא
על שנטל מהם השלטון ונתן
לעשו, אמר להם הקדוש ברוך
הוא: וכי מה אתם רוצים שלטון
בעולם הזה? שהרי אני ערב
להשליט אתכם לעולם הבא על
כל האמות, ולכן הביאו כפרה
עלי. כלומר, על אותה הבטחה
שאני ערב. לכו והביאו כפרה
והתעסקו בתורה, ועלי לתת לכם
שכר טוב, ועלי להשליט אתכם
על כל העמים, שעל מנת פן
מעטתי את הירח בעולם. בא
רבי יוסי ונשקו בראשו, וקרא
לבתו ואמר לה, כלי הגדול של
האור והמנורה שגחלקה
בטובות יש לך. אשריך ואשרי
חלקך, ואשרי חלקי שזכיתי
לראותך כך.

רבי יוחנן אמר, זכו ישראל
שהאיר להם הקדוש ברוך הוא
ואינם צריכים למאור אחר,

קרבא בחרפא ובעינין לקטלא דין לדין עליה.
ומלה דא דקא אמרי חברנא כך היא וכך
גזרנא ברזא דמתניתין דילן.

דכד ברא קדשא בריך הוא לשמשא
ולסיהרא גזר על שמשא למהוי
שולטנא דעשו ועל סיהרא למהוי בעלמא
דין שולטנא דיעקב ומני עליהון תקיפין
רברבין עד דיותון תרין אומיאי אלין והוא
רברבא דאתמני על סיהרא בגין אומה דיעקב
בעא מן קדשא בריך הוא דיתייב שולטנא
לסיהרא בעלמא דין כלומר אומה דיעקב.
אמר קדשא בריך הוא, וכי מה אנא בעי
אומה דיעקב (חסר כאן). אלא בעלמא דאתי
לשלטאה בהו על כל אומיאי אבל בעלמא
דין לכי ומעטי את עצמך והשתעבדי בגלותא
למזפי לך בעלמא דאתי.

וכד אתו אומה דיעקב ואתרעמו קמיה
דקודשא בריך הוא, על דאתנטל מנהון
שולטנא ואתייהיב לעשו. אמר לון קדשא
ברוך הוא, וכי מה אתון בעאן שולטנא
בעלמא דין דהא אנא ערבנא לשלטאה לכו
לעלמא דאתי על כל אומיאי ובגין כך הביאו
כפרה עלי כלומר על אותה הבטחה שאני
ערב לכו והביאו כפרה והתעסקו בתורה
ועלי לתת לכם שכר טוב ועלי להשליט
אתכם על כל העמים שעל מנת פן מיעטתי
את הירח בעולם אתא רבי יוסי ונשקיה
ברישיה וקרא לברתיה ואמר לה קוטפיזא
דנהורייתא ובוצינא דאתפרשא בטבוון אית
גבך, זכאה אנת וזכאה חולקיך וזכאה חולקי
דזכינא למחמי כך.

רבי יוחנן אמר זכו ישראל דנהיר לון
קדשא בריך הוא ולית אנן צריכים

שכתוב (ישעיה ס) והיה לך ה' לאור עולם. אמר רבי אבהו, כיון שנתחלף להם השלטון, מונים חשבון ללבנה שבה מנהגת נהג כצאן יוסף. ומום אין בך - שלא נמצא בה חסרון בשביל מועדים וזמנים:

ויקרא אלהים וגו'. מהו ויקרא? קרא והזמין להוציא מהאור השלם הזה שעומד באמצע אור אחד שהוא יסוד העולם שעליו עומדים העולמות. ומאותו אור שלם, עמוד האמצעי, התפשט יסוד חי העולמים, שהוא יום מצד הימין. ולחשף קרא לילה - קרא והזמין והוציא מצד החשף נקבה אחת, הלבנה ששולטת בלילה ונקראת לילה, הסוד של אדני"י, אדון כל הארץ. נכנס הימין באותו העמוד השלם שבאמצע כלול בסוד השמאל, ועלה למעלה עד נקדה ראשונה, ולוקח ואוחז שם דבר [ג"א כח] של שלש נקודות: חול"ם שור"ק חיר"ק זרע קדש. שהרי אין זרע שנזרע מלבד בסוד הזה, והתחבר הכל בעמוד האמצעי והוציא יסוד העולם, ולכן נקרא כל, שאוחז את הכל באור ההשתוקקות.

השמואל לזהט בלח ומריח, בכל הדרגות מריח ריח. ומאותו להט של אש הוציאה אותה נקבה הסהר, ואותו הלהט היה חשף, בגלל שהיה מחשף. ושני הצדדים הללו הוציאו שתי הדרגות הללו, אחד זכר ואחד נקבה. היסוד אחוז בעמוד האמצעי מאותה תוספת אור שהיתה בו. שפיון שאותו עמוד האמצעי השתלם ועשה שלום לכל הצדדים, אז נוסף בו אור מלמעלה ומכל הצדדים בחזרה שהכל בו, ומאותה תוספת

לבוצינא אחרא דכתיב (ישעיה ס) והיה לך יי לאור עולם. אמר רבי אבהו, כיון שנתחלף להו שולטנא אינון מונין חשבנא לסיהרא דבה מנהגת נהג כצאן יוסף ומום אין בך דלא אשתכח בה גרעונא בגין מועדין וזמנין. (עד כאן מההשממות)

ויקרא אלהים וגו', מהו ויקרא, קרא וזמין לאפקא מהאי אור שלים דקיימא באמצעיתא, חד נהירו דאיהו יסודא דעלמא דעליה קיימין עלמין. ומההוא אור שלים עמודא דאמצעיתא אתפשט יסודא חי עלמין דאיהו יום מסטרא דימינא. ולחשף קרא לילה, קרא וזמין ואפיק מסטרא דחשף חד נוקבא סיהרא דשולטא בליליא ואקרי לילה רזא דאדני"י אדון כל הארץ. עאל ימינא כההוא עמודא שלים דבאמצעיתא כליל ברזא דשמאלא, וסליק לעילא עד נקודה קדמאה ונטיל ואחיד (ד' י"ב"א) תמן מלה (ג"א חלא) דתלת נקודין חל"ם שור"ק חיר"ק זרע קדש. דהא לית זרעא דאזרע פר ברזא דא, ואתחבר פלא בעמודא דאמצעיתא. ואפיק יסודא דעלמא, ובגין כך אקרי כל דאחיד לכלא בנהירו דתיאובכתא.

שמואלא להיט בתוקפא וארח, בכולהו דרגין ארח ריחא. ומההוא להיטו דאשא אפיק היהא נוקבא סיהרא. והוא להיטו הוה חשף בגין דהוה מחשף. ותרין סטרין אלין אפיקו תרין דרגין אלין חד דכר וחד נוקבא. יסודא אחיד בעמודא דאמצעיתא מההוא תוספת נהורא דהוה ביה, דכיון דההוא עמודא דאמצעיתא אשתלים ועביד שלם לכל סטרין, כדין אתוסף ביה נהירו מעילא ומפל

של חֲדוּה יֵצֵא יְסוּד הָעוֹלָמִים וְנִקְרָא מוֹסֵף. מִכָּאן יֵצְאוּ כָּל הַצָּבָאוֹת לְמִטָּה וְרוּחוֹת וְנִשְׁמוֹת קְדוֹשׁוֹת בְּסוּד יְהו"ה צְבָאוֹ"ת, אֶל אֱלֹהֵי הַרוּחוֹת.

לַיְלָה אֲדוֹן כָּל הָאָרֶץ מֵצַד שֶׁל הַשָּׁמַיִם מֵאוֹתוֹ חֲשֵׁף. וּבְגִלְל שְׂפָאוֹת אוֹתוֹ הַחֲשֵׁף לְהַתְּכַלֵּל בִּימִין וְנִחְלַשׁ כְּחוֹ, הַתְּפַשֵּׁט מִמֶּנּוּ הַלְּיָלָה הַזֶּה. כְּשֶׁמִּתְחִיל לְהַתְּפַשֵּׁט הַלְּיָלָה הַזֶּה כְּשֶׁעֲדִין לֹא הִסְתִּיִם, אוֹתוֹ חֲשֵׁף נִכְנָס וְנִכְלָל בִּימִין, וְהַיְמִין אוֹחֵז אוֹתוֹ וְנִשְׁאָר בַּחֲסָרוֹן הַלְּיָלָה הַזֶּה. וְכֵמוֹ שְׂפָאוֹת הַחֲשֵׁף לְהַכְּלִיל בְּאוֹר, כִּף הַלְּיָלָה תִּפְאוֹתוֹ לְהַכְּלִיל בַּיּוֹם. הַחֲשֵׁף גּוֹרֵעַ אוֹרוֹ, וְלִכְּן הוֹצִיא דְרָגָה בַּחֲסָרוֹן וְלֹא בְּאוֹר. הַחֲשֵׁף לֹא מְאִיר, אֲלֵא כְּשֶׁנִּכְלָל בְּאוֹר. לַיְלָה שִׁיּוּצָא מִמֶּנּוּ לֹא מְאִיר אֲלֵא כְּאִשֶּׁר נִכְלָל בַּיּוֹם. חֲסָרוֹן הַלְּיָלָה לֹא מְשַׁתֵּלֵם אֲלֵא בְּמוֹסֵף. מֵה שְׁנוֹסֵף כָּאֵן - נִגְרַע כָּאֵן.

בְּמוֹסֵף הִיָּה בּוֹ סוּד שֶׁל הַנִּקְדָּה הָעֲלִיּוֹנָה וְסוּד שֶׁל עֲמוּד הָאֲמֻצְעִי בְּכָל הַצְּדִידִים, וְלִכְּן נוֹסְפוֹ בּוֹ שְׁתֵּי אוֹתִיּוֹת. בַּלְּיָלָה נִגְרָעִים מִמֶּנּוּ שְׁנֵי אֵלֶּה, וְאֵז קָרָא כְּתוּב וַיִּקְרָא, וְנִגְרַע מִמֶּנּוּ וַי"ו, וְכְתוּב קָרָא לַיְלָה. כָּאֵן סוּד שֶׁל שְׁבַעִים וּשְׁתֵּים אוֹתִיּוֹת חֲקוּקוֹת שֶׁל כְּתוּר עֲלִיּוֹן.

וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי רְקִיעַ בְּתוֹךְ הַיָּמִים וְגו'. כָּאֵן בְּפֶרֶט הַסּוּד לְהַפְרִיד בֵּין מַיִם עֲלִיּוֹנִים לְתַחְתּוֹנִים בְּסוּד הַשָּׁמַיִל. [נ"א] שְׂעֵד כָּאֵן סוּד הַיְמִין הוּא, וְכָאֵן הוּא סוּד הַשָּׁמַיִל, וְלִכְּן הִרְבּוּ מִחֲלָקֵת [ב"ב] בְּגִלְל זֶה לַיְמִין. הַיְמִין הוּא שְׁלֵמוֹת הַכֹּל, וְלִכְּן בִּימִין כְּתוּב הַכֹּל, שְׁהָרִי בּוֹ תְלוּיָהּ כָּל

סְטָרִין בְּחֲדוּה דְכָלָא בִּיה. וַיְמַהְהוּא תוֹסֵפֵת דְּחֲדוּה נְפִיק יְסוּדָא דְעֲלָמִין וְאִקְרִי מוֹסֵף. מֵהֵכָא נְפִיקִין כָּל חַיִּילִין לְתַתָּא וְרוּחִין וְנִשְׁמָתִין קְדִישִׁין בְּרִזָּא יְהו"ה צְבָאוֹ"ת, אֶל אֱלֹהֵי הַרוּחוֹת.

לַיְלָה אֲדוֹן כָּל הָאָרֶץ, מִסְטָרָא דְשָׁמַיִלָא מֵהוּא חֲשֵׁף. וּבְגִין דִּהוּא חֲשֵׁף תִּיאוּבְתִיָּה לְאִתְּכַלְלָא בִּימִינָא וְחֲלַשׁ תוֹקְפִיָּה, אִתְּפַשֵּׁט מִנִּיהָ הָאִי לַיְלָה. כִּד שְׂאִרִי לְהַתְּפַשֵּׁטָא הָאִי לַיְלָה עַד לֹא אִסְתִּיִם, הוּא חֲשֵׁף עָאֵל וְאִתְּכַלִּיל בִּימִינָא וַיְמִינָא אַחִיד לִיה, וְאִשְׁתָּאר בְּגִרְעוֹ הָאִי לַיְלָה. וְכֵמָה דְחֲשֵׁף תִּיאוּבְתִיָּה לְאִתְּכַלְלָא בְּאוֹר הַכִּי לַיְלָה תִּיאוּבְתִיָּה לְאִתְּכַלְלָא בַּיּוֹם. חֲשֵׁף גֵרַע נְהוּרִיָּה, וּבְגִין כִּף אִפִּיק דְרָגָא בְּגִרְעוֹ וְלֹא בְנְהִירוֹ. חֲשֵׁף לֹא נְהִיר אֲלֵא כִּד אִתְּכַלִּיל בְּאוֹר. לַיְלָה דְנִפְק מִנִּיהָ לֹא נְהִיר אֲלֵא כִּד אִתְּכַלִּיל בַּיּוֹם. גֵּרְעוֹ דְלַיְלָה לֹא אִשְׁתֵּלִים אֲלֵא בְּמוֹסֵף. מֵה דְאִתּוֹסֵף הֵכָא גֵרַע הֵכָא.

בְּמוֹסֵף הוּה בִּיה רִזָּא דְנִקוּדָה עֲלָאָה וְרִזָּא דְעֲמוּדָא דְאֲמֻצְעִיתָא בְּכָל סְטָרִין, וּבְגִין כִּף אִתּוֹסֵף בִּיה תְרִין אֲתוּוֹן. בְּלִילְיָא גֵרְעוֹ בִּיה אֲלִין תְרִין. כִּדִּין קָרָא כְּתִיב וַיִּקְרָא וְנִגְרַע מִנִּיהָ וַי"ו וְכְתִיב קָרָא לַיְלָה. הֵכָא רִזָּא דְשָׁמָא דְשְׁבַעִין וְתְרִין אֲתוּוֹן גְּלִיפָא דְכְתָרָא עֲלָאָה:

וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי רְקִיעַ בְּתוֹךְ הַיָּמִים וְגו', הֵכָא בְּפֶרֶט רִזָּא לְאִפְרָשָׁא (ב"ב) מִיִּין עֲלָאִין לְתַתָּאִי (לְתַתָּאִין) בְּרִזָּא דְשָׁמַיִלָא. (נ"א) וְאִתְּבַר) הֵכָא מְחֻלְקָת בְּרִזָּא דְשָׁמַיִלָא. דְעַד הֵכָא רִזָּא דִימִינָא הוּא, וְהֵכָא הוּא רִזָּא דְשָׁמַיִלָא, וּבְגִין כִּף אִסְגִּיאוֹ מְחֻלְקָת (נ"א ב"ב) בְּגִין דָּא לַיְמִינָא. יְמִינָא

השלמות. כְּשֶׁמִתְעוֹרֵר שְׂמַאל, מִתְעוֹרֵרֶת מַחְלָקָת, וּבִאוּתָהּ מַחְלָקָת מִתְחַזְקֶת אֶשׁ הַרְגֹז, וְיוֹצֵא מִמֶּנָּה מֵאוֹתָהּ מַחְלָקָת גִּיהֶנֶם. וְגִיהֶנֶם מִתְעוֹרֵר בְּשִׂמְאֵל וְנִדְבֵק. חֲכָמָתוֹ שֶׁל מֹשֶׁה, בְּזֶה הַסְתַּפֵּל וּבְמַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית הַשְּׂגִיחַ הַתְּבוּנָה. בְּמַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית הֵיטָה מַחְלָקָת שְׂמַאל עִם יָמִין, וּבִאוּתָהּ מַחְלָקָת שֶׁהִתְעוֹרֵר בּוֹ הַשְּׂמַאל, יֵצֵא בּוֹ גִיהֶנֶם וְנִדְבֵק בּוֹ. הָעֲמוּד הָאֲמֻצְעִי שֶׁהוּא יוֹם שְׁלִישִׁי, נִכְנָס בִּיגִיחָם וְהַפְרִיד הַמַּחְלָקָת וְהַסְפִּים לְשָׁנֵי צְדָדִים. וְגִיהֶנֶם יֵרֵד לְמִטָּה. וְשִׂמְאֵל נִכְלָל בְּיָמִין, וְהֵיךְ שְׁלוֹם בְּכָל.

כְּמוֹ זֶה מַחְלָקָת קִרְח בְּאֶהֱרֹן, שְׂמַאל בְּיָמִין. הַסְתַּפֵּל מֹשֶׁה בְּמַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית. אָמַר לִי, רְאוּי לְהַפְרִיד מַחְלָקָת בֵּין יָמִין וְשְׂמַאל. הַשְּׂתַדֵּל לְהַסְפִּים בִּיגִיחָם. וְלֹא רָצָה הַשְּׂמַאל, וְהִתְחַזַּק קִרְח בְּחֻזְקוֹ. אָמַר, וְדַאי גִיהֶנֶם בִּפְחֵ שֶׁל הַמַּחְלָקָת שְׂמַאל צְרִיךְ לְהִתְדַבֵּק [לְמַעַל וְלִתְּתוֹל בְּיָמִין] הוּא לֹא רָצָה לְהִתְדַבֵּק לְמַעְלָה וְלִתְּתוֹל בְּיָמִין, וְדַאי יֵרֵד לְמִטָּה בְּכַח הַרְגֹז שְׁלוֹ. וְעַל זֶה לֹא רָצָה קִרְח לְהַסְפִּים מַחְלָקָת זוֹ בְּיַד מֹשֶׁה, בְּגַלְל שְׁלֹא הָיָה לְשֵׁם שָׁמַיִם, וְלֹא חֲשַׁשׁ לְכַבוֹד שְׁלִמְעָלָה וְהַכְחִישׁ מַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית. בֵּינָן שְׂרָאָה מֹשֶׁה שֶׁהַכְחִישׁ מַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית וְנִדְחָה הוּא הַחֻזְצָה, אָז וַיַּחֲרַר לְמֹשֶׁה מְאֹד. וַיַּחֲרַר לְמֹשֶׁה - עַל שֶׁהַכְחִישׁוּ אוֹתוֹ שְׁלֹא הַסְפִּים לְאוֹתָהּ מַחְלָקָת. מְאֹד - עַל שֶׁהַכְחִישׁוּ מַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית. וּבְכָל הַכְחִישׁ קִרְח - בְּמַעְלָה וּבְמִטָּה, שְׂכָתוֹב (בְּמַדְבֵּר כו) בְּהַצְוֹתָם

אִיהוּ שְׂלִימָא דְכָלְא, וּבְגִין כֶּךָ בְּיָמִינָא כְּתִיב כָּלְא דְהָא בֵּיה תְּלִיָא כָּל שְׁלִימוֹ. כִּד אֲתַעַר שְׂמַאלָא אֲתַעַר מַחְלֻקָת. וּבִהֵהוּא מַחְלֻקָת אֲתַתַּקֵּף אֲשָׂא דְרוּגְזָא וְנָפִיק מִנֵּיה מִהֵהוּא מַחְלֻקָת גִּיהֶנֶם. וְגִיהֶנֶם בְּשְׂמַאלָא אֲתַעַר וְאֲתַדְבֵק.

חֲכָמָתָא דְמֹשֶׁה בְּהָא אֲסַתְפֵּל וּבְעוּבָדָא דְבְּרֵאשִׁית אֲשַׁגַּח. בְּעוּבָדָא דְבְּרֵאשִׁית הוּא מַחְלֻקָת שְׂמַאלָא בְּיָמִינָא, וּבִהֵהוּא מַחְלֻקָת דְאֲתַעַר בֵּיה שְׂמַאלָא נָפִיק בֵּיה גִיהֶנֶם וְאֲתַדְבֵק בֵּיה. עֲמוּדָא דְאֲמֻצְעִיתָא דְאִיהוּ יוֹם תְּלִיתָא עַאל בִּינִיָּהוּ וְאֶפְרִישׁ מַחְלֻקָת וְאֲסַפִּים לְתַרִין סְטָרִין. וְגִיהֶנֶם נִחִית לְתַתָּא. וְשְׂמַאלָא אֲתַפְּלִיל בְּיָמִינָא וְהוּא שְׁלָמָא בְּכָלְא.

בְּגוּזָא דָּא מַחְלֻקָת קִרְח בְּאֶהֱרֹן שְׂמַאלָא בְּיָמִינָא. אֲסַתְפֵּל מֹשֶׁה בְּעוּבָדָא דְבְּרֵאשִׁית. אָמַר לִי אֲתַחֲזִי לְאֶפְרָשָׂא מַחְלֻקָת בֵּין יָמִינָא לְשְׂמַאלָא. אֲשַׁתְּדֵל לְאֲסַפְמָא בִּינִיָּהוּ. וְלֹא בְּעִי שְׂמַאלָא וְאֲתַקֵּף קִרְח בְּתוּקִפִּיהּ. אָמַר וְדַאי גִיהֶנֶם בְּתוּקִפָּא דְמַחְלֻקָת שְׂמַאלָא אֲצִטְרִיךְ לְאֲתַדְבֵקָא [כ"א] לְעִילָא וְלֹא תַפְלָא בְּיָמִינָא] הוּא לֹא בְּעִי לְאֲתַדְבֵקָא לְעִילָא וְלֹא תַפְלָא בְּיָמִינָא, וְדַאי יַחֲוִית לְתַתָּא בְּתוּקִפָּא דְרוּגְזָא דִּילֵיהּ.

וְעַל דָּא לֹא בְּעִי קִרְח לְאֲסַפְמָא הָאִי מַחְלֻקָת בִּידָא דְמֹשֶׁה בְּגִין דְלֹא הוּא לְשֵׁם שָׁמַיִם וְלֹא חֲשִׁישׁ לִיקְרָא דְלְעִילָא וְאֶפְחִישׁ עוּבָדָא דְבְּרֵאשִׁית. בֵּינָן דְחָמָא מֹשֶׁה דְהוּא מִפְּחִישׁ עוּבָדָא דְבְּרֵאשִׁית וְאֲתַדְחָא אִיהוּ לְבַר, כְּדִין וַיַּחֲרַר לְמֹשֶׁה מְאֹד.

וַיַּחֲרַר לְמֹשֶׁה עַל דְאֶפְחִישׁוּ לֵיה דְלֹא אֲסַפִּים הָהוּא מַחְלֻקָת. מְאֹד עַל דְאֶפְחִישׁוּ עוּבָדָא דְבְּרֵאשִׁית. וּבְכָלְא אֶפְחִישׁ (דף ע"ב) קִרְח בְּעִילָא

על ה'. הרי למטה ולמעלה. ועל זה נדבק כמו [במה] שראוי לו.

מחלקת שהתקנה כמו שלמעלה, ועולה ולא יורדת, ומתקיימת בדרך ישר - זו מחלקת של שמאי והלל. והקדוש ברוך הוא הפריד ביניהם והספיק להם, וזו היתה מחלקת לשם שמים. ושמים הפרידו מחלקת, ועל זה התקנים. וזה היה כמו שמעשה בראשית. וקרח במעשה בראשית הכחיש את כל, ומחלקת של שמים היתה. ורצה להכחיש דברי תורה. ודאי היה בהתדבקות הגיהנם, ועל זה נדבק בו.

וסוד זה בספרו של אדם. כשחשף מתעורר, מתעורר בכחו וכרא בו גיהנם ונדבק אתו באותה מחלקת. פיון ששוכף הרגז והפח, מתעוררת מחלקת בגון אחר, מחלקת של אהבה. ושתי מחלוקות היו, אחת ראשית ואחת סיום. וזוהי דרך הצדיקים - ראשית שלהם בקשי, וסוף שלהם במנוחה. קרח היה ראשית המחלקת כפי רגז וכח ונדבק בגיהנם. שמאי הסוף של המחלקת. כשרגז שכף, צריך לעורר מחלקת של אהבה ולהספמה על ידי השמים.

וזה סוד יהי רקיע בתוך המים ויהי מבדיל. זו מחלקת ראשונה, התעוררות של רגז וכח רצה להפריד, והתעורר גיהנם עד שרגז והפח הצטננו. ואז ויעש אלהים את הרקיע וגו', התעוררה מחלקת של אהבה וחביבות וקיום העולם, ובסוד זה המחלקת של שמאי והלל, שתורה שבעל פה נכנסה באהבה לתורה שבכתב והיו בקיום שלם.

ובתתא. דכתיב, (במדבר כו) בהצותם על יי, הא תתא ועילא. ועל דא אתדבק פמה (במה) דאתחיי ליה.

מחלוקת דאתתמן כגוונא דלעילא וסליק ולא נחית ואתקיים בארץ מישר, דא מחלוקת דשמאי והלל. וקדשא ברין הוא אפריש ביניהו ואספיק לון. ודא הוה מחלוקת לשם שמים. ושמים אפריש מחלוקת. ועל דא אתקיים. ודא הוה כגוונא דעובדא דבראשית. וקרח בעובדא דבראשית אפחיש בכלא. ופלוגתא דשמים הוה. ובעא לאפחשא מלי דאורייתא. ודאי באתדבקוּתא דגיהנם הוה. ועל דא אתדבק בהדיה.

ורזא דא בספרא דאדם. חשף פד אתער אתער בתוקפיה וברא ביה גיהנם ואתדבק בהדיה בהווא מחלוקת. פיון דשכיך רוגזא ותוקפא, אתער מחלוקת כגוונא אחרא, מחלוקת דרחימו. ויתרין מחלוקת הוו. חד שירותא וחד סיומא. ודא איהו ארחיון דצדיקיא שירותא דלהון בקשיו וסופא דלהון בנייחא. קרח הוה שירותא דמחלוקת כפום רוגזא ותוקפא ואתדבק בגיהנם. שמאי סופא דמחלוקת פד רוגזא בנייחא אצטריך לאתער מחלוקת דרחימו ולאספמא על ידא דשמים.

ורזא דא יהי רקיע בתוך המים ויהי מבדיל, דא מחלוקת קדמאה אתערו דרוגזא ותוקפא בעא לאפרישא ואתער גיהנם עד דרוגזא ותוקפא אצטנן. וכדין ויעש אלהים את הרקיע וגו' אתער מחלוקת דרחימו וחביבו וקיומא דעלמא. וברזא דא מחלוקת שמאי והלל. דתורה שבעל פה עאלת ברחימו גפי תורה שבכתב והווי בקיומא שלים.

הַבְּדִלָּה הַזֶּה הַיָּהוּ וְדָאֵי בְּשִׁמְאֵלָא.
כְּתוּב כַּאֲן הַבְּדִלָּה - וְיִהִי מְבִדֵּל,
וְכָתוּב וַיִּבְדֵּל, וְכָתוּב שֵׁם (שם טו)
הַמְעֵט מִכֶּם כִּי הַבְּדִיל וְגו',
וְכָתוּב (דברים ו) בַּעַת הַהִיא הַבְּדִיל
ה' אֶת שְׁבֵט הַלְוִי. שְׁהָרִי וְדָאֵי
אִין הַבְּדִלָּה אֶלָּא בְּשֵׁנִי בְּמִקּוּם
שְׁמָאֵל. וְאִם תֵּאמַר הַבְּדִלָּה הִיא
בְּשֵׁנִי וְדָאֵי, לְמָה הַבְּדִלָּה בְּלִוֵי
שְׁהוּא שְׁלִישִׁי? הַבְּדִלָּה צְרִיף
בְּשִׁמְעוֹן שְׁהוּא שְׁנִי! אֶלָּא, אֶף
עַל גַּב שְׁלֹוִי הוּא שְׁלִישִׁי, לְדַעַת
יַעֲקֹב שְׁנֵי הָיָה שְׁנִי, וְלַעֲוֹלָם בְּשֵׁנִי
הָיָה, וְהִפֵּל בְּדִרְךָ יֵשׁר בְּדִרְךָ שְׁלָם
כְּרָאוּי.

הַבְּדִלָּה בְּמוֹצָאֵי שֶׁבֶת בֵּין
אוֹתָם שְׁשׁוּלְטִים בֵּימֵי הַחַל
לְשֶׁבֶת. וְכִשְׁיוֹצֵאת הַשֶּׁבֶת, עוֹלָה
מִגִּיהֵנָם צַד אֶחָד מֵעֵין הַרְעָה [כ"א
מִשְׁחֵית מִמֶּנָּה רַע] שְׁרוּצָה לְשֶׁלֶט
בְּשֶׁעָה שִׁיִּשְׂרָאֵל אוֹמְרִים (תהלים ז)
וּמַעֲשֵׂה יְדִינוּ כּוֹנֵנָה עֲלֵינוּ, וְיוֹצֵא
מֵאוֹתָהּ דְרָגָה שְׁנִקְרָאת שְׁמָאֵל
[שְׁאוּל], וְרוּצָה לְהַתְעַרֵּב בְּזֶרַע שֶׁל
יִשְׂרָאֵל וְלִשְׁלֹט עַל יִשְׂרָאֵל.

וְיִשְׂרָאֵל עוֹשִׂים מַעֲשֵׂה בְּהַדָּס
וְיִזֵּן וְאוֹמְרִים הַבְּדִלָּה, וְנִפְרָד
מֵהֶם, וּמָף אוֹתוֹ צַד וְנִכְנָס
לְמִקּוּמוֹ בְּשְׁאוּל, בְּמִקּוּם שְׁקָרַח
וְעֲדָתוֹ שֵׁם, שְׁכָתוּב (במדבר ט)
וַיִּרְדּוּ הֵם וְכָל אֲשֶׁר לָהֶם חַיִּים
שְׁאוּלָה. וְהֵם לֹא יוֹרְדִים לְשֵׁם עַד
שְׁעוֹשִׂים יִשְׂרָאֵל הַבְּדִלָּה מֵהֶם,
שְׁכָתוּב (שם) הַבְּדִלוּ מִתּוֹף הַעֲדָה
וְגו'.

וְלַעֲוֹלָם הַבְּדִלָּה בְּשֵׁנִי דָאֵי הוּא שְׁמָאֵלָא
שְׁהוּא שְׁמָאֵל בְּרָאשִׁית וְרָגַז
שְׁמַעֲוֹר הַשְּׁמָאֵל בְּמַחְלָקָת,
עֲדִין שְׁלֹא שׁוֹכֵף בְּמִנּוּחָה, וְנִבְרָא
בּוֹ גִיהֵנָם. אַז נִבְרָאוּ כָּל אוֹתָם
מִלְּאָכִים שְׁמַקְטָרִגִים לְרִבּוֹנָם
לְמַעַלָה, וְאֶכְלָה אוֹתָם הָאֵשׁ
וְנִשְׂרָפוּ, וְכֵן כָּל שְׁאָר אֵלֶּה
שְׁמַתְבְּטָלִים, וְאִין לָהֶם קִיּוּם

הַבְּדִלָּה אִיהוּ וְדָאֵי בְּשִׁמְאֵלָא. כְּתוּב הַכָּא
הַבְּדִלָּה, וְיִהִי מְבִדֵּל וְכָתוּב וַיִּבְדֵּל,
וְכָתוּב הַתָּם (במדבר טו) הַמְעֵט מִכֶּם כִּי הַבְּדִיל
וְגו', וְכָתוּב (דברים ו) בַּעַת הַהִיא הַבְּדִיל יְיָ אֶת
שְׁבֵט הַלְוִי. דָּהָא וְדָאֵי לִית הַבְּדִלָּה אֶלָּא בְּשֵׁנִי
בְּאַתְר שְׁמָאֵלָא. וְאִי תִימָא הַבְּדִלָּה בְּשֵׁנִי אִיהוּ
וְדָאֵי אִמָּאֵי הַבְּדִלָּה בְּלִוֵי דָאֵי הוּא תְּלִיתָאָה.
הַבְּדִלָּה בְּשִׁמְעוֹן אֶצְטְרִיף דָאֵי הוּא שְׁנִי. אֶלָּא,
אֶף עַל גַּב דְּלִוֵי אִיהוּ תְּלִיתָאָה. לְדַעַתָּא
דִּיעֲקֹב שְׁנֵי הָוָה. וְלַעֲוֹלָם בְּשֵׁנִי הָוָה, וְכָלָא
בְּאַרְח מִיִּשְׂרָאֵל בְּאַרְח שְׁלָם כְּדָקָא יָאוּת.

הַבְּדִלָּה בְּמוֹצָאֵי שֶׁבֶת בֵּין אֲנוּן דְּשְׁלִיטִין
בְּיוֹמֵי חוּל לְשֶׁבֶת. וְכַד נִפִּיק שֶׁבֶת
סְלָקָא מִגִּיהֵנָם חַד סְטָרָא מְעִינָא בִישָׂא (כ"א
סְטָרָא מְעִינָא בִישָׂא) דְּבַעָא לְשֶׁלְטָאָה בְּשֶׁעַתָּא
דְּאַמְרִין יִשְׂרָאֵל (תהלים ז) וּמַעֲשֵׂה יְדִינוּ כּוֹנֵנָה
עֲלֵינוּ וְנִפִּיק מֵהָהוּא דְרָגָא דְאַקְרִי שְׁמָאֵלָא (כ"א
שְׁאוּלָה) וְבַעֲי לְאַתְעַרְבָא בְּזֶרַע דִּישְׂרָאֵל
וְלִשְׁלֹטָאָה עֲלֵיהוּ יִשְׂרָאֵל.

וְיִשְׂרָאֵל עֲבָדֵי עוֹבְדָא בְּהַדָּס וּבִיזִין וְאַמְרֵי
הַבְּדִלָּה, וְאַתְפָּרַשׁ מִנִּיְהוּ, וּמָאִיף
הֵהוּא סְטָרָא וְעָאֵל לְדוּכְתִיָּה בְּשְׁאוּל אֶתְר
דְּקִרְחָ וְסִיעֲתִיָּה תַּמָּן דְּכָתוּב, (במדבר ט) וַיִּרְדּוּ הֵם
וְכָל אֲשֶׁר לָהֶם חַיִּים שְׁאוּלָה. וְאַנּוּן לָא נִחְתִּי
תַּמָּן עַד דְּעֲבָדֵי יִשְׂרָאֵל הַבְּדִלָּה מִנְהוּן דְּכָתוּב,
(במדבר ט) הַבְּדִלוּ מִתּוֹף הַעֲדָה וְגו'.

וְלַעֲוֹלָם הַבְּדִלָּה בְּשֵׁנִי דָאֵי הוּא שְׁמָאֵלָא
בְּשִׁירוּתָא וְתוֹקְפָא וְרוּגְזָא דְאַתְעַר
שְׁמָאֵלָא בְּמַחְלָקָת עַד לָא שְׁכִיף בְּנִיחָא
וְאַתְבְּרִי בִיה גִּיהֵנָם. כְּדִין אֶתְבְּרִיאוּ כָּל אֲנוּן
מִלְּאָכִים דְּקִטְרָגִי לְמֵאֲרִיהוּן לְעִילָא וְאַכִּיל
לוֹן נּוֹרָא וְאַתּוֹקְדוּ. וְכֵן כָּל שְׁאָר אֲנוּן
דְּמַתְבְּטָלִי וְלִית לוֹן קִיּוּמָא וְאַתְאַכְלוּ בְּנוֹרָא.

וּנְאֻכְלוּ בָאֵשׁ. כְּמוֹ זֶה קָרַח
לְמַטָּה, וְהִפְלֵ כְּמוֹ זֶה.

יהי רקיע - התפשטה התפרדות
זו מזו. א"ל - כתף של ימין א"ל
גדול התפשט התפרדות מתוף
המים להשתלם השם הזה א"ל
ולהתפלל באותה התפרדות זה
בזה, והתפרד מאל אלהים הי"ם.
אלה התפרדו והתהפכו להיות
מים תחתונים ימ"ה, אותה
התפרדות שהתפשט בשני. מים
עליונים הי"ם, זה הי"ם גדול.
הי"ם מים עליונים. ההפך של
האותיות האלה ימ"ה, מים
תחתונים. כיון שהתקנו, נעשו
הכל כלל אחד והתפרד שם זה
בכמה מקומות.

מים עליונים זכרים, ומים
תחתונים נקבות. בתחלה היו
מים במים, עד שנפרדו, להפיר
מים עליונים ותחתונים, זה
אלהים (מים עליונים). וזה אדנ"י (מים
תחתונים). וזו ה' עליונה וה'
תחתונה. מה כתוב? ויעש
אלהים את הרקיע. התפשטות זו
לקח שם זה אלהים מים
עליונים, ומים תחתונים אדנ"י.
ועם כל זה, כיון שהשתלמו מים
זכרים במים נוקבים, שם אלהים
התפשט בכל.

ואף על גב שהפריד בין מים
עליונים לתחתונים, מחלקת לא
התבטלה עד יום שלישי,
והספמה המחלקת, והכל
התישב במקומו כראוי. ובגלל
מחלקת זו, אף על פי שהוא
קיום העולם, לא כתוב כי טוב
בשני, שלא השתלם המעשה.
מים עליונים ומים תחתונים היו
כאחד, ולא היו תולדות בעולם
עד שנפרדו ונודעו, ולכן עשו
תולדות.

ועם כל זה, אף על גב שהבדלה
היתה בשני והמחלקת בו היתה

בְּגוֹוָנָא דָא קָרַח לְתַתָּא. וְכֹלָא כְּגוֹוָנָא דָא.
יְהִי רְקִיעַ אֲתַפְשֵׁט פְּשִׁיטוּ דָא מִן דָּא. א"ל
קִטְפָא יְמִינָא א"ל גְּדוֹל אֲתַפְשֵׁט פְּשִׁיטוּ
מִן גּוּ מִיָּיא לְאַשְׁתַּלְמָא שְׁמָא דָא א"ל
וְלֹאֲתַפְלְלָא בַּהוּא פְּשִׁיטוּ דָא בְּדָא,
וְאֲתַפְשֵׁט מְאֵל אֱלֹהִים הִי"ם אֲלִין אֲתַפְשֵׁטוּ
וְאֲתַהֲפְכוּ לְמַהוּי מִיִּין תַּתָּאִין ימ"ה הוּא
פְּשִׁיטוּ דָאֲתַפְשֵׁט בְּשַׁנִּי, מִיִּין עֲלָאִין הִי"ם זֶה
הִי"ם גְּדוֹל. הִי"ם מִיִּין עֲלָאִין, הַפּוֹכָא דָאֲלִין
אֲתוּוֹן ימ"ה מִיִּין תַּתָּאִין. כִּיּוֹן דָּאֲתַתְקֵנוּ
אֲתַעֲבִידוּ כֹלָא כֹלָלָא חֲדָא וְאֲתַפְשֵׁט שְׁמָא דָא
בְּכַמָּה דוֹכְתִי.

מִיִּין עֲלָאִין דְּכוּרִין. וּמִיִּין תַּתָּאִין נוֹקְבִי.
בְּקַדְמִיתָא הוּוּ מִים בְּמִים, עַד
דָּאֲתַפְרְשׁוּ לְאַשְׁתַּמוּדְעָא מִיִּין עֲלָאִין וְתַתָּאִין,
דָּא אֱלֹהִים (נ"א מִיִּין עֲלָאִין). וְדָא אֲדַנְי (נ"א מִיִּין תַּתָּאִין).
וְדָא ה' עֵילָאָה וְה' תַּתָּאָה. מַה כְּתִיב וַיַּעַשׂ
אֱלֹהִים אֵת הַרְקִיעַ. אֲתַפְשֵׁטוּתָא דָא נָטַל
שְׁמָא דָא אֱלֹהִים מִיִּין עֲלָאִין. (דף יח ע"א)
תַּתָּאִין אֲדַנְי. וְעַם כֹּל דָּא כִּיּוֹן דָּאֲשְׁתַּלְיִמוּ
מִיִּין דְּכוּרִין בְּמִיִּין נוֹקְבִין, שְׁמָא דָאֲלֹהִים
אֲתַפְשֵׁט בְּכֹלָא.

וְאֵף עַל גַּב דָּאֲפְרִישׁ בֵּין מִיִּין עֲלָאִין
לְתַתָּאִין, מְחֻלְקַת לָא אֲתַבְטַל עַד יוֹם
תְּלִיתָאִי וְאַסְפִּים מְחֻלְקַת וְאֲתִישֵׁב כֹּלָא
בְּדוֹכְתִיָּה פְּדָקָא יָאוּת. וּבְגִין מְחֻלְקַת דָּא אֵף
עַל פִּי דָאִיהוּ קִיּוּמָא דְעֲלָמָא לָא כְּתִיב כִּי טוֹב
בְּשַׁנִּי, דְּלָא אֲשְׁתַּלִּים עוֹבְדָא. מִיִּין עֲלָאִין
וּמִיִּין תַּתָּאִין הוּוּ כְּחֲדָא וְלָא הוּוּ תוֹלְדִין
בְּעֲלָמָא עַד דָּאֲתַפְרְשׁוּ וְאַשְׁתַּמוּדְעוּ. וּבְגִין כִּף
עֲבָדוּ תוֹלְדִין.

וְעַם כֹּל דָּא אֵף עַל גַּב דְּהַבְדְּלָה הָוִי בְּשַׁנִּי
וּמְחֻלְקַת בֵּיהּ הָוָה, יוֹם תְּלִיתָאִי אֲסָפִים

- יום השלישי הסכים בכל, שהוא שם שנחזקק בחזקתו [יהוה] הו"ה להסכים בין מים עליונים ומים תחתונים. ה' עליונה ה' תחתונה, ו' ביניהם להשלים בשני צדדים. וסימן זה מי הירדן, מים עליונים, קמו ג' אחד. מים תחתונים ירדו לים, וישראל הלכו באמצע.

חמשה רקיעים כתוב פאן, וחי העולמים הולך בהם ומנהיג בהם, וכלם כלולים זה בזה. ואלמלא מחלקת זו שהסכמה על ידי האמצע, לא נכללו ולא השתירו [גיא נתישו] זה בזה. חמש מאות שנים הם שעץ החיים דבק בהם לעשות פרות ותולדות לעולם, וכל מימי בראשית ששופעים ונמשכים מבראשית נחלקו תחתיו על ידו, ודוד המלך לקח הכל, והוא חלק אחר כף, שכתוב (שמואל-ב) ויחלק לכל העם לכל המון וגו', וכתוב (תהלים קד) תתן להם ילקוטון, וכתוב (משלי לא) ותקם בעוד לילה ותתן טרף וגו'.

בשעה שמחלקת מתעוררת בחזק השמאל, מתרבה ומתחזקת שלהבת הדינים, ויצאו משם קלפות, ונקרשו מיד בלי לחות כלל, והיו זכר ונקבה. ומהם נפרדו מינים רעים למיניהם, וכאן התקיפות של רוח הטמאה בכל אותן קלפות חזקות, והם סוד הערלה. אלה התחזקו במינים חזקים, אחד אפע"ה ואחד נח"ש, ושניהם אחד. אפע"ה מוליד [לשבעים] לשבע שנים בחבור אחד. חזר הכל לשבע שנים של נחש.

כאן הוא סוד הגיהנם שנקרא בשבעה שמות. יצר הרע נקרא בשבעה שמות. ובכמה דרגות התפשטה הטמאה מכאן לעולם,

בכלא דהוא שמא דאיגלה בגליפוי (כ"א יהוה) הוה לאסתפמא מיין עלאין ומיין תתאין ה' עלאה, ה' תתאה, ו' ביניהו. לאשלמא בתרין סטריין. וסימנא דא מי הירדן מיין עלאין קמו ג' אחד. מיין תתאין נחתו לימא. וישראל אזלי באמצעיתא.

חמש רקיעין פתיבי הכא וחי העולמים אזיל בהו ואנהיג בהו וכלהו כלילן דא בדא. ואלמלא האי מחלוקת דאסתפם על ידי דאמצעיתא לא אתכלילו ולא אשתיירו (ג"א אתישירו) דא בדא. חמש מאה שנין אנון דאילנא דחיי דביק בהו למעבד אפין ותולדין לעלמא וכל מימוי דבראשית דנגדין ואתמשכן מבראשית אתפלגו תחותוי על ידיה. ודוד מלפא נקיט פלא ואיהו פליג לבתר דכתיב, (שמואל ב) ויחלק לכל העם לכל המון וגו' וכתוב, (תהלים קד) תתן להם ילקוטון וכתוב, (משלי לא) ותקם בעוד לילה ותתן טרף וגו'.

בשעתא דאתער מחלוקת בתוקפא דשמאלא, אסגי ואתקף הורפילא דטיפסא ונפקו מתמן טסירין ואקרישו מיד בלא לחותא כלל והו דכר וניקבא. ומנהון אתפרשו זיינין בישין לזנייהו, והכא תקיפו דרוח מסאבא בכל אנון תוקפין טסירין. ואנון רזא דערלה. אלין אתקפו בזיינין תקיפין, חד אפע"ה וחד נח"ש ותרווייהו חד. אפע"ה אוליד (כ"א לשבעין) לשבעא שנין בחבורא חדא, אתהדר פלא לשבע שנין דנחש.

הכא איהו רזא דגיהנם דאקרי בשבע שמות. יצר הרע בשבע שמות. ובכמה דרגין אתפשט מסאבו מהכא לעלמא

והכל מסוד השמאל טוב ורע, והוא ישוב העולם. כִּאֵן שֵׁם חֲקוּק שֶׁל שְׁמוֹנֶה עֶשְׂרֵה אוֹתוֹת מְמַנֶּה עַל גְּשָׁמֵי רִצּוֹן נְדָבָה וּבְרָכָה יִשׁוּבָא דְעֵלְמָא :

וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יִקְרוּ הַמַּיִם וְגו'. בְּדֶרֶךְ קוֹ לַהֲיֹת בְּדֶרֶךְ יִשְׂרָאֵל, שְׁהָרֵי מְסוּד שֶׁל אוֹתָהּ נִקְדָּה וְרֵאשׁוֹנָה הַכֹּל יֵצֵא בְּנִסְתָּר, עַד שֶׁהִגִּיעַ וְהִתְפַּנֵּס לְהִיכָל עֲלִיּוֹן, וּמִשָּׁם יֵצֵא בְּקוֹ יִשְׂרָאֵל לְשֹׂאֵר הַדְּרָגוֹת, עַד שֶׁמִּגִּיעַ לְאוֹתוֹ מְקוֹם אֶחָד שְׁפוּגֵס הַכֹּל בְּכֻלּוֹ שֶׁל זָכָר וּנְקֵבָה. וּמִיְהוּ? חַי הָעוֹלָמִים.

הַמַּיִם שְׁיוֹצְאִים מִלְּמַעְלָה מֵהַ' הָעֲלִיּוֹנָה. מִתַּחַת הַשָּׁמַיִם וְהַ' קִטְנָה. וְעַל זֶה וְי"ו, אֶחָד שְׁמַיִם וְאֶחָד מִתַּחַת הַשָּׁמַיִם. אִזּוֹ וְתִרְאֶה הַיִּבְשָׁה, זֹה ה' תַּחְתּוֹנָה. זֶה הַתְּגִלָּה, וְכֹל הַשָּׂאֵר הַתַּכְפָּסָה. וּמִתּוֹךְ הָאֲחֻרוֹנָה הַזֶּה נֹדַע בְּשֻׁכְל אוֹתוֹ שֶׁהַתַּכְפָּסָה. אֵל מְקוֹם אֶחָד, בְּגִלְגַּל שְׂכָאֵן הוּא קָשֶׁר הַיְחוד שֶׁל הָעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן.

יְהו"ה אֶחָד וּשְׁמוֹ אֶחָד. שְׁנֵי יְחודִים, אֶחָד שֶׁל הָעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן לְהַתְיַחַד בְּדֶרֶגוֹתָיו, וְאֶחָד שֶׁל הָעוֹלָם הַתַּחְתּוֹן לְהַתְיַחַד בְּדֶרֶגוֹתָיו. קָשֶׁר הַיְחוד שֶׁל הָעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן הוּא עַד כִּאֵן. חַי הָעוֹלָמִים שֵׁם מִתְבַּשֵּׁם, וְנִקְשֶׁר הָעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן בַּיְחוד שְׁלוֹ, וְלִכְּנֵן נִקְרָא מְקוֹם אֶחָד. כֹּל הַדְּרָגוֹת וְכֹל הָאִיבְרִים מִתְפַּנְסִים שֵׁם, וְנִהְיִים כְּלָם בּוֹ אֶחָד, כְּלֵי פְרוּד כְּלָל. וְאִינִי דְרָגָה שְׁמִתְיַחַד שֵׁם בַּיְחוד אֶחָד אֵלָּא זֶה, וּבּוֹ מִתְבַּסִּים כְּלָם בְּדֶרֶךְ נִסְתָּר בַּהֲשִׁתְקוּקוֹת אַחַת. עַד כִּאֵן בְּדֶרֶגָה זֹה מִתְיַחַד הָעוֹלָם הַנְּגַלָּה בְּעוֹלָם הַנִּסְתָּר.

הָעוֹלָם הַנְּגַלָּה מִתְיַחַד גַּם כִּי לְמִשְׁתָּה, וְעוֹלָם הַנְּגַלָּה הוּא עוֹלָם הַתַּחְתּוֹן. (ישעיהו) וְאִרְאֶה אֶת ה', (שמות כד) וַיִּרְאוּ אֶת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל,

וְכֹלֵא מְרִזָּא דְשְׁמָאֵלָא, טַב וּבִישׁ וְאִיהוּ יִשׁוּבָא דְעֵלְמָא. הֵכָא שְׁמָא גְּלִיפָא דְתַמְנֵי סְרִי אַתּוּן מְמַנָּא עַל גְּשָׁמֵי רִצּוֹן נְדָבָה וּבְרָכָה יִשׁוּבָא דְעֵלְמָא :

(ר"ת יהו"ה) וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יִקְרוּ הַמַּיִם וְגו'. בְּאֵרַח קוֹ לְמַהוּי בְּאֵרַח מִיִּשְׂרָאֵל. דְּהָא מְרִזָּא דְהֵיָא נִקְדָּה קְדַמָּאָה נִפְקַ כְּלָא בְּסִתְיִמוֹ. עַד דְּמִטֵּי וְאִתְפַּנְיֵשׁ לְהִיכָלָא עֲלָאָה וּמִתְפַּנֵּן נִפְיָא בְּקוֹ מִיִּשְׂרָאֵל לְשֹׂאֵר דְּרָגִין. עַד דְּמִטֵּי לְהֵהוּא אַתּוּר חַד דְּכְנִישׁ כְּלָא בְּכֻלּוֹ דְּכַר וְנוּקְבָא. וּמֵאֵן אִיהוּ חַי עֲלַמִּין.

הַמַּיִם דְּנִפְקֵי מִלְּעִיל מֵאַת ה' עֲלָאָה. מִתַּחַת הַשָּׁמַיִם ו' זְעִירָא. וְעַל דָּא ו'וֹ חַד שְׁמַיִם וְחַד מִתַּחַת הַשָּׁמַיִם. כְּדִין וְתִרְאֶה הַיִּבְשָׁה דָּא ה' תַּתָּאָה. דָּא אַתְגְּלִי. וְכֹל שְׂאֵר אַתְכַּפְּסִי. וּמִגּוֹ הָאֵי בְּתִרְאֶה אֲשִׁתְּמַע בְּסוּכְלִתְנוּ הֵהוּא דְאַתְכַּפְּסִי. אֵל מְקוֹם אֶחָד בְּגִין דְּהֵכָא הוּא קְשׁוּרָא דִּיחודָא דְעֵלְמָא עֲלָאָה.

יְהו"ה אֶחָד וּשְׁמוֹ אֶחָד תְּרִין יְחודִין חַד דְּעֵלְמָא עֲלָאָה לְאַתְיַחַדָּא בְּדֶרֶגוֹי, וְחַד דְּעֵלְמָא תַּתָּאָה לְאַתְיַחַדָּא בְּדֶרֶגוֹי. קְשׁוּרָא דִּיחודָא דְעֵלְמָא עֲלָאָה עַד הֵכָא אִיהוּ. חַי עֲלַמִּין תַּפְּן אַתְבַּסִּים וְאַתְקָשֶׁר עֲלַמָּא עֲלָאָה בַּיְחודָא דִּילֵיהּ. וּבְגִין כֶּף אִקְרִי מְקוֹם אֶחָד. כֹּל דְּרָגִין וְכֹל שְׁיִפִּין מִתְפַּנְשִׁין תַּפְּן וְהוּוּ כְּלָהוּ בִּיה חַד כְּלָא פִירוּדָא כְּלָל. וְלִית דְּרָגָא דְאַתְיַחַדָּן תַּפְּן בַּיְחודָא חַד אֵלָּא הָאֵי, וּבִיה אַתְכַּפְּסִין כְּלָהוּ בְּאֵרַח סְתִים בְּתִיאובְתָּא חַד. עַד הֵכָא בְּדֶרֶגָא דָּא אַתְיַחַד עֲלַמָּא דְאַתְגְּלִיָּא כְּעֵלְמָא דְאַתְכַּפְּסִיָּא.

עֲלַמָּא דְאַתְגְּלִיָּא אַתְיַחַד אוּף הַכִּי לְתַתָּא, וְעֵלְמָא דְאַתְגְּלִיָּא אִיהוּ עֲלַמָּא דְתַתָּא"ה. (ישעיהו) וְאִרְאֶה אֶת יי (שמות כד) וַיִּרְאוּ

(במדבר יד) וּכְבוֹד ה' נִרְאָה, (שם יז) וַיֵּרָא כְבוֹד ה', (יחזקאל א) כְּמִרְאֵה הַקִּשְׁת וְגו', פֶּן מִרְאֵה הַנִּגְה סָבִיב הוּא מִרְאֵה דְמוּת כְּבוֹד ה'. וְזֶהוּ סוּד וְתִרְאָה הַיִּבְשָׁה.

(שם) כְּמִרְאֵה הַקִּשְׁת - זֶה חַי הָעוֹלָמִים. וְזֶהוּ אֵת קִשְׁתִּי נִתְּנִי בְּעֵינַי, זֶה מַלְכוּת, נִתְּנִי מִיּוֹם שֶׁנִּבְרָא הָעוֹלָם. בְּיוֹם מַעֲנַן כְּשֶׁנִּרְאִית הַקִּשְׁת וְכִשְׁמֹעוֹר הַשְּׂמַאל לְהַתְּנַבֵּר, מִרְאֵה דְמוּת כְּבוֹד ה' מִתְּעוֹרֵר הַשְּׂמַאל לְהַתְּנַבֵּר. יוֹצֵאת רַחַל וְתַקַּשׁ בְּלִדְתָּהּ. מִיכָא"ל בְּצַד זֶה, רַפְא"ל בְּצַד זֶה, גְּבִרִיא"ל בְּצַד זֶה, וְהֵם הַגְּנוּנִים שֶׁנִּרְאִים בְּאוֹתָהּ דְמוּת - לְכֵן וְאֵדָם וַיִּרְק.

כֵּן מִרְאֵה הַנִּגְה סָבִיב, הָאוֹר שֶׁהַתְּפִסָּה בְּגִלְגוּל מִרְאֵה הָעֵינַי, הוּא מִרְאֵה דְמוּת כְּבוֹד ה'. הַגְּנוּנִים שֶׁהִתְיַחֲדוּ הַיַּחֲוֹד הַתְּחַתּוֹן הֵם לְפִי יַחֲוֹד שֶׁהִתְיַחֵד יַחֲוֹד עֲלִיּוֹן. ה' אֱלֹהֵינוּ ה'. גְּנוּנִים נִסְתָּרִים שֶׁלֹּא נִרְאִים וּמִתְקַשְּׂרִים אֶל מְקוֹם אֶחָד יַחֲוֹד אֶחָד בְּעֲלִיּוֹן, הַגְּנוּנִים בְּקִשְׁת לְמִטָּה לְהִתְיַחֵד בָּהֶם. לְכֵן אֵדָם וַיִּרְק כְּמוֹ גְּנוּנִים נִסְתָּרִים. וְהֵם יַחֲוֹד אַחֵר, סוּד וְשִׁמוֹ אֶחָד. בְּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד - הַיַּחֲוֹד שֶׁלְמִטָּה. יַחֲוֹד עֲלִיּוֹן - (דְּבָרִים ו) שָׁמַע יִשְׂרָאֵל יְהו"ה אֱלֹהֵינוּ יְהו"ה אֶחָד. יְהו"ה אֶחָד. זֶה כְּנֶגֶד זֶה. יְקוּו - מְדִידוֹת שֶׁל קוֹ וּמְדָה. כָּאֵן שֵׁשׁ תְּבוּת, וְכָאֵן שֵׁשׁ תְּבוּת.

מְדִידַת הַנִּיּוּצֵי הַחֻזְק, שֶׁכְּתוּב (ישעיה מ) מִי מֵדַד בְּשַׁעְלוֹ מִים. וְזֶהוּ יְקוּו הַמִּים. כָּאֵן שְׁעוֹר שֶׁל יוֹצֵר הָעוֹלָמוֹת יו"ד ה"א נָא"ו ה"א. קְדו"ש קְדו"ש קְדו"ש - זֶהוּ יְקוּו הַמִּים. ה' צְבָאוֹת - זֶהוּ אֶל מְקוֹם אֶחָד בְּסוּד שֶׁל שֵׁם זֶה. מֵלֵא כֹל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ - זֶה וְתִרְאָה הַיִּבְשָׁה. סוּד חֲקִיקַת שֵׁם

אֵת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל (במדבר יד) וּכְבוֹד יי נִרְאָה (במדבר יז) וַיֵּרָא כְבוֹד יי (יחזקאל א) כְּמִרְאֵה הַקִּשְׁת וְגו' פֶּן מִרְאֵה הַנִּגְה סָבִיב הוּא מִרְאֵה דְמוּת כְּבוֹד יי. וְדָא אִיהוּ רְזָא וְתִרְאָה הַיִּבְשָׁה.

כְּמִרְאֵה הַקִּשְׁת (יחזקאל א) זֶה חַי עֲלָמִין. וְזֶהוּ אֵת קִשְׁתִּי נִתְּנִי בְּעֵינַי דָּא מַלְכוּת. נִתְּנִי מִן יוֹמָא דְאַתְבְּרִי עֲלָמָא. בְּיוֹמָא (ד' י"ח ע"ב) דְּעֵיבָא דְאַתְחַזִּי קִשְׁת (דַּהֲעֵר שְׂמַאלָא לְאַתְתַּקְפָּא). מִרְאֵה דְמוּת כְּבוֹד ה' אֵתְעֵר שְׂמַאלָא לְאַתְתַּקְפָּא. נִפְקַת רַחַל וְתַקַּשׁ בְּלִדְתָּהּ. מִיכָא"ל בְּסִטְרָא דָּא, רַפְא"ל בְּסִטְרָא דָּא, גְּבִרִיא"ל בְּסִטְרָא דָּא. וְאַנּוּן גְּוּוּנִין דְאַתְחַזִּין בְּהֵהוּא דְמוּת חִיּוֹר וְסוּמְק וַיִּרְוֹק.

כֵּן מִרְאֵה הַנִּגְה סָבִיב. נְהִירוֹ דְאַתְפְּסִיָּא בְּגִלְגוּלָא דְחִיזוֹ דְעֵינָא. הוּא מִרְאֵה דְמוּת כְּבוֹד יי. גְּוּוּנִין דְאַתְיַחֲדָא יַחֲוֹדָא תְּתַאָה לְפּוּם יַחֲוֹדָא דְאַתְיַחֲד יַחֲוֹדָא דְלְעִילָא. יי אֱלֹהֵינוּ יי. גְּוּוּנִין סְתִימִין דְלֹא אֵתְחַזֵּן וְאַתְקַשְּׂרֵן אֶל מְקוֹם אֶחָד יַחֲוֹדָא חֲדָא בְּעֲלָאָה. גְּוּוּנִין בְּקִשְׁת לְתַתָּא לְאַתְיַחֲדָא בְּהוּ. חִוּוֹר סוּמְק וַיִּרְוֹק כְּגוּוּנִין סְתִימִין. וְאַנּוּן יַחֲוֹדָא אַחְרָא רְזָא וְשִׁמוֹ אֶחָד. בְּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד יַחֲוֹדָא דְלְתַתָּא. יַחֲוֹדָא עֲלָאָה (דְּבָרִים ו) שָׁמַע יִשְׂרָאֵל יְהו"ה אֱלֹהֵינוּ יְהו"ה אֶחָד. דָּא לְקַבִּיל דָּא. יְקוּו מְדִידוֹ דְקוֹ וּמְשַׁחְתָּא. הֲכָא שִׁית תִּיבִין. וְהֲכָא שִׁית תִּיבִין. מְשַׁחְתָּא בּוֹצִינָא דְקַרְדִּינּוּתָא דְכְּתִיב, (ישעיה מ)

מִי מֵדַד בְּשַׁעְלוֹ מִים. וְדָא אִיהוּ יְקוּו הַמִּים. הֲכָא שְׁעוֹרָא דְיוֹצֵר עֲלָמִין יו"ד ה"א וְא"ו ה"א, קְדו"ש קְדו"ש קְדו"ש דָּא אִיהוּ יְקוּו הַמִּים. יי צְבָאוֹת. דָּא אִיהוּ אֶל מְקוֹם אֶחָד בְּרְזָא דְשְׂמָא דָּא. מֵלֵא כֹל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ. דָּא וְתִרְאָה הַיִּבְשָׁה. רְזָא

גְּלִיפָא שְׁמָא דִּיחֻדָּא כּוּז'וּ בּמוּכס"ז כּוּז'וּ.
תְּדַשָּׂא הָאָרְץ דְּשָׂא עֵשֶׂב וְגו', הַשְׁתָּא אִפִּיקַת
חֵילָא בְּאַנוּן מִיַּיִן דְּאַתְּכַנְשׁוּ לְאַתְר חָד
וְנַגְדִין בְּגוּוּיָה גּוּ טְמִירוּ סְתִימָאָה. וְנַפְקִין
בְּגוּוּיָה טְמִירִין עֲלָאִין וְחֵיילִין קְדִישִׁין. דִּי כָּל
אַנוּן בְּנֵי מְהִימְנוּתָא מְתַקְנָן לֹון בְּתַקּוּנָא
דְּמְהִימְנוּתָא בְּהֵיא פּוּלְחָנָא דְּמֵאַרְיֵהוּן.

וְרָזָא דָּא (תהלים קד) מְצַמִּיחַ חֲצִיר לְבַהֲמָה וְגו'
דָּא בְּהֵמָה דִּרְבִיעֵאָה עַל אֶלְף טוּרִין
וּמַגְדִּילִין לָהּ בְּכָל יוּמָא הֵהוּא חֲצִיר. וְחֲצִיר
דָּא אַנוּן מְלֹאכִין שְׁלִיטִין לְפּוּם שְׁעֵתָא
דְּאַתְּבְּרִיאוּ בְּשָׁנֵי וְקִימִין לְמִיכְלָא דְּהֵאֵי
בְּהֵמָה. בְּגִין דָּאִית אֲשָׂא אֲכָלָא אֲשָׂא.

וְעֵשֶׂב לְעִבּוּדַת הָאָדָם עֵשֶׂב דָּא אֵלִין אוֹפְנִין
וְחֵיּוֹת וְכְרוּבִים. דְּכִלְהוּ מְתַקְנָן גּוּ
תַקּוּנֵיהוּ וְקִימִין לְאַתְּתַקְנָא בְּשְׁעֵתָא דְּבִנֵּי
נְשָׂא אֲתִיִּין לְפּוּלְחָנָא דְּמֵאַרְיֵהוּן בְּקַרְבְּנֵיהוּן
וּבְצִלוֹתָא דְּדָא אִיהוּ עִבּוּדַת הָאָדָם. וְעֵשֶׂב דָּא
אַזְדַּמְן וְאַתְּעַתַּד לְעִבּוּדַת הָאָדָם לְאַתְּתַקְנָא
בְּתַקּוּנֵיהּ פְּדָקָא יְאוּת. וְכַד אַנוּן מְתַקְנָן
בְּהֵיא עִבּוּדַת הָאָדָם, לְבַתַּר מְנַיֵּיהוּ נַפְקִי
מְזוּנֵי וְטְרַפִּין לְעֵלְמָא דְּכְתִיב (תהלים קד) לְהוֹצִיא
לְחֵם מִן הָאָרְץ. וְדָא אִיהוּ עֵשֶׂב מְזַרְיַע זֶרַע,
דְּהָא חֲצִיר לָא מְזַרְיַע זֶרַע אִיהוּ אֶלָּא אֲזַדַּמְן
לְמִיכְלָא דְּאֲשָׂא קְדִישָׂא. וְעֵשֶׂב לְתַקּוּנָא
דְּעֵלְמָא.

וְכַרְדָּ דָּא לְהוֹצִיא לְחֵם מִן הָאָרְץ. כָּל תַּקּוּנֵין
דְּבִנֵּי נְשָׂא דְּקָא מְתַקְנָא לְהֵאֵי עֵשֶׂב
אַרְץ. דְּפּוּלְחָנָא דְּלֵהוּן לְמֵאַרְיֵהוּן לְסַפְקָא עַל
יְדֵיהוּן מֵהֵיא אַרְץ טְרַפִּי וּמְזוּנֵי לְהֵאֵי עֵלְמָא
וְלְאַתְּבְּרָכָא בְּנֵי נְשָׂא מְבָרְכִין דְּלַעִיל (דְּלַעִילָא).
עֵץ פְּרִי עוֹשֶׂה פְּרִי. דְּרָגָא עַל דְּרָגָא דְּכַר
וְנוֹקְבָא. כְּמָה דְּעֵץ פְּרִי אִפִּיק חֵילָא דְּעֵץ

הַיְחוד כּוּז'וּ בּמוּכס"ז כּוּז'וּ.
תְּדַשָּׂא הָאָרְץ דְּשָׂא עֵשֶׂב וְגו',
כָּאן הוֹצִיאָה כַח בְּאוֹתָם מִים
שֶׁהִתְכַנְסוּ לְמָקוֹם אֶחָד וְשׁוֹפְעִים
בְּתוֹכוֹ תוֹף טְמִירוֹת נִסְתַּרְתּוּ,
וְיוֹצֵאִים בְּתוֹכוֹ טְמִירִים עֲלִיוֹנִים
וְצִבְאוֹת קְדוֹשִׁים, שְׁכַל אוֹתָם בְּנֵי
הָאֱמוּנָה מְתַקְנִים אוֹתָם בְּתַקּוּן
הָאֱמוּנָה בְּאוֹתָהּ עִבּוּדַת רְבוּנָם.

וְזֶה סוּד (תהלים קד) מְצַמִּיחַ חֲצִיר
לְבַהֲמָה וְגו'. זֶה בְּהֵמָה שְׂרוּבְצַת
עַל אֶלְף הָרִים, וּמַגְדִּילִים לָהּ בְּכָל
יוֹם אוֹתוֹ חֲצִיר, וְחֲצִיר הַזֶּה,
אוֹתָם מְלֹאכִים שְׁלִיטִים לְפִי
שְׁעָה שְׁנִבְרָאוּ בְּשָׁנֵי וְעוֹמְדִים
לְמֵאכֹל שֶׁל הַבְּהֵמָה הַזֶּה. בְּגִלְל
שֵׁשׁ אֵשׁ אוֹכֵלַת אֵשׁ.

וְעֵשֶׂב לְעִבּוּדַת הָאָדָם - עֵשֶׂב זֶה
הָאוֹפְנִים הָאֵלֶּה וְחֵיּוֹת וְכְרוּבִים,
שְׁכַלָם מְתַקְנִים תוֹף תַּקּוּנֵיהֶם
וְעוֹמְדִים לְהַתְתַּקֵּן בְּשְׁעָה שְׁבִנֵּי
אָדָם בָּאִים לְעִבּוּדַת רְבוּנָם
בְּקַרְבְּנֵיהֶם וּבְתַפְלָה, שְׁזוּהֵי
עִבּוּדַת הָאָדָם. וְעֵשֶׂב זֶה מְזַמְן
וּמוֹכֵן לְעִבּוּדַת הָאָדָם לְהַתְתַּקֵּן
בְּתַקּוּנוֹ פְּרָאוּי. וְכִשְׁמָה מְתַקְנִים
בְּאוֹתָהּ עִבּוּדַת הָאָדָם, אַחַר כֵּן
יוֹצֵאִים מֵהֶם מְזוּנוֹת וְטְרַף
לְעוֹלָם, שְׁכַתּוּב (שם) לְהוֹצִיא
לְחֵם מִן הָאָרְץ. וְזֶהוּ עֵשֶׂב מְזַרְיַע
זֶרַע, שֶׁהֵרִי חֲצִיר לֹא מְזַרְיַע זֶרַע,
אֶלָּא מְזַדַּמְן לְמֵאכֹל שֶׁל אֵשׁ
קְדוֹשָׁה, וְעֵשֶׂב לְתַקּוּן הָעוֹלָם.

וְכַרְדָּ זֶה לְהוֹצִיא לְחֵם מִן הָאָרְץ.
כָּל הַתַּקּוּנִים שֶׁל בְּנֵי הָאָדָם
שְׂמַתְקָנִים אֶת עֵשֶׂב הָאָרְץ הַזֶּה,
שְׁעִבּוּדָתָם לְרְבוּנָם לְסַפֵּק עַל יָדָם
מֵאוֹתָהּ אַרְץ טְרַף וּמְזוּנוֹת
לְעוֹלָם הַזֶּה וְלְהַתְבַּרְךָ בְּנֵי אָדָם
מְבָרְכוֹת שֶׁל מַעְלָה.

עֵץ פְּרִי עוֹשֶׂה פְּרִי - דְּרָגָה עַל
דְּרָגָה, זְכַר וְנִקְבָּה. כְּמוֹ שֶׁעֵץ פְּרִי
מוֹצִיא כַח שֶׁל עֵץ עוֹשֶׂה פְּרִי, גַּם
כָּאן הוּא מוֹצִיא, וּמֵיְהוּ? אֵלֶּה

אותם פְּרוּבִים וְתַמְרוֹת. מֵה זֶה תַּמְרוֹת? אֵלֶּה אוֹתָם שְׁעוּלִים בַּעֲשׂוֹן הַקֶּרֶבֶן וּמִתַּתְקַנִּים יַחַד עִמּוֹ וּמַעֲמִידִים [וּנְקָאִים] תַּמְרוֹת עֲשׂוֹן, וְכֹלֶם קַיְמִים בְּתַקּוּנֵיהֶם לְעִבּוּדַת הָאָדָם, מֵה שְׁלֵא קַיִם פֶּן הַחֲצִיר, שְׁהָרִי מוּכָן לְמֵאֲכָל, שְׁכַתּוּב (אִיּוֹב מ) הִנֵּה נָא בְּהֵמוֹת אֲשֶׁר עֲשִׂיתִי עִמָּךְ חֲצִיר כְּבָקָר יֵאָכֵל.

עַיֵן פְּרִי עוֹשֶׂה פְּרִי - דְּמוּת זָכָר וּנְקֵבָה. וְדְמוּת פְּנֵיהֶם פְּנֵי אָדָם, אֵלֶּה אֵינָם כְּאוֹתָם פְּרוּבִים. אֵלֶּה פְּנִים גְּדוּלוֹת בְּדְמוּת חַתוּמָּה. פְּרוּבִים, פְּנִים קְטַנּוֹת כְּמוֹ תִּינוּקוֹת. פְּנֵי אָדָם, כָּל הַדְּמִיּוֹת כְּלוּלוֹת בָּהֶם. בְּגִלְל שְׁהֵם פְּנִים גְּדוּלוֹת וּמַצְטַיְרִים בָּהֶם צִיּוּרִים חֲקוּקִים כְּמוֹ חֲקִיקוֹת שֵׁם הַמְּפָרֵשׁ בְּאַרְבַּעַת צְדָדֵי הָעוֹלָם, מְזַרְחֵם מְעַרְבֵם צְפוּנֵן וְדָרוּם.

מִיכָאֵל רֹשֵׁם רֹשֵׁם רְשׁוּם לְצַד דְרוֹם, וְכֹל הַפְּנִים מְסַתְּפָלִים אֵלָיו. פְּנֵי אָדָם, פְּנֵי אֲרִי"ה, פְּנֵי שׁו"ר, פְּנֵי נֶשֶׁר. אָדָם הוּא זָכָר וּנְקֵבָה, וְלֹא נִקְרָא אָדָם פְּרֻט לְאֵלֶּה. מַצְטַיְרִים צִיּוּרִים שֶׁל רֶכֶב אֱלֹהִים רְבוּתִים, שְׁכַתּוּב (תְּהִלִּים סח) רֶכֶב אֱלֹהִים רְבוּתִים אֲלֵפֵי שְׁנָאן. שְׁנָאן כָּלֵל שֶׁל כָּל הַצִּיּוּרִים, שׁו"ר נֶשֶׁר אֲרִי"ה. וְזֶהוּ אָדָם, הַתְּפִשְׁטוֹת שֶׁנִּכְלָלָה כְּאֶחָד בְּסוּד זָכָר וּנְקֵבָה. וְכֹל הָאֲלֵפִים וּרְבֻבוֹת, כֻּלָּם יוֹצְאִים מֵהַסּוּד הַזֶּה שְׁנָאן. וּמֵהַדְּמִיּוֹת הֵלְלוּ נִפְרָדִים כָּל אֶחָד וְאֶחָד בְּצַדֵיהֶם כְּמוֹ שְׂרָאוּי לָהֶם.

וְאֵלֶּה הֵם שְׁמֵשְׁלָבִים אֶחָד בְּאֶחָד, וּכְלוּלִים אֶחָד בְּאֶחָד, לְהַיּוֹת כָּל אֶחָד וְאֶחָד כְּלוּל בְּחִבְרוֹ. שׁו"ר נֶשֶׁר אֲרִי"ה אָדָם מִתְּנַהֲגִים בְּסוּד שֶׁל אֲרַבְעָה שְׁמוֹת חֲקוּקִים עוֹלָם לְהַתְּנַהֵג וּלְהַסְתְּפֵל.

עוֹשֶׂה פְּרִי, אוֹף הֵכָא אֲפִיק אֵיהּ. וּמָאן אֵיהּ אֵלִין אַנוּן פְּרוּבִים וְתַמְרוֹת. מָאִי תַמְרוֹת. אֵלִין אַנוּן דְּסִלְקֵי בְּתַנְנָא דְקֶרְבָּנָא, וּמִתַּתְקַנִּי בְּהַדִּיָּה וְאַקְמֵן (נ"א וְאַקְרִין) תַּמְרוֹת עֲשׂוֹן. וְכִלְהוּ קַיְמִין בְּתַקּוּנֵיהוּ לְעִבּוּדַת הָאָדָם, מֵה דְלֹא קַיְמָא כֵּן חֲצִיר דְּהָא אֲתַעֲתַד לְמִיכָל דְכַתִּיב, הִנֵּה נָא בְּהֵמוֹת אֲשֶׁר עֲשִׂיתִי עִמָּךְ חֲצִיר כְּבָקָר יֵאָכֵל.

עַיֵן פְּרִי עוֹשֶׂה פְּרִי דְיוֹקְנָא דְכָר וְנוֹקְבָא. וְדְמוּת פְּנֵיהֶם פְּנֵי אָדָם. אֵלִין לָאו אַנוּן פְּאֻנוּן פְּרוּבִים. אֵלִין אֲפִי רַבְרָבֵן בְּדִיקְנָא חַתִּימָא. פְּרוּבִים אֲפִי זוּטְרֵי כְרַבְיִין. פְּנֵי אָדָם כָּל (ד"ו) דְיוֹקְנִין כְּלִילָן בְּהוּ. בְּגִין דְאַנוּן אֲפִין רַבְרָבִין וּמַצְטַיְרִין בְּהוּ צִיּוּרִין גְּלִיפִין כְּגִלּוּפֵי שְׁמָא מְפָרֵשׁ בְּאַרְבַּע סְטְרֵי דְעֵלְמָא מְזַרְחֵם מְעַרְבֵם צְפוּנֵן וְדָרוּם.

מִיכָאֵל רֹשֵׁם רְשׁוּם לְצַד דְרוֹם. וְכֹל אֲנִפִין מְסַתְּפָלִין לְגַבִּיָּה. פְּנֵי אָדָם פְּנֵי אֲרִי"ה פְּנֵי שׁו"ר פְּנֵי נֶשֶׁר. אָדָם אֵיהּ דְכָר וּנְקֵבָא, וְלֹא אִקְרִי אָדָם בַּר הַיְי וּמִנְיָה אֲצַטַיְרֵן צִיּוּרִין דְרֶכֶב אֱלֹהִים רְבוּתִים דְכַתִּיב, (תְּהִלִּים סח) רֶכֶב אֱלֹהִים רְבוּתִים אֲלֵפֵי שְׁנָאן.

שְׁנָאן כָּלֵל דְכִלְהוּ צִיּוּרִין שׁו"ר נֶשֶׁר אֲרִי"ה. וְזֶהוּ אֵיהּ אָדָם (דף יט ע"א) פְּשִׁיטוֹ דְאַתְּפָלִיל כְּחָדָא בְּרָזָא דְכָר וְנוֹקְבָא, וְכִלְהוּ אֲלֵפִין וְרַבְבָּן כְּלִילָן. נְפִיקֵי מֵהַיְי רָזָא שְׁנָאן. וּמֵהַיְי דְיוֹקְנִין מִתְּפָרְשִׁין כָּל חַד וְחַד בְּסְטְרֵיהוּ כְּמָה דְאַתְחַזִּי לֹון.

וְאֵלִין אַנוּן דְקָא מְשִׁלְבֵן חַד בְּחַד וְכִלְלִיל חַד בְּחַד לְמַהוּי כָּל חַד וְחַד כְּלִילָן בְּחִבְרִיָּה, שׁו"ר נֶשֶׁר אֲרִי"ה אָדָם אֲתַנְהֲגֵן בְּרָזָא דְאַרְבַּע שְׁמָהֵן גְּלִיפָאן סִלְקִין לְאַתְנַהֲגָא וּלְאַסְתְּפֵלָא.

עוֹלָה לְהַתְנַהֵג וּלְהַסְתַּפֵּל שׁוֹר
אֶל פְּנֵי אָדָם. עוֹלָה שֵׁם אֶחָד
מִתְעַטֵּר מִחֻקֵּק בְּסוּד שֶׁל שְׁנֵי
גִּוְנִים, וְהוּא א"ל. אִז חוֹזֵר
לְאַחֹר, וְהַפְּסָא חוֹקֵק וְגוֹלֵף
אוֹתוֹ, וְנִרְשָׁם לְהַתְנַהֵג בְּסוּד
הַשֵּׁם הַזֶּה.

עוֹלָה לְהַתְנַהֵג וּלְהַסְתַּפֵּל נֶשֶׁר
אֶל פְּנֵי הָאָדָם. עוֹלָה שֵׁם אֶחָד,
מִתְעַטֵּר מִחֻקֵּק בְּסוּד שֶׁל שְׁנֵי
פְּנִים גִּוְנִים לְהִיּוֹת מוֹאֵר וְלַעֲלוֹת
בְּעֵלְיָה בְּעֵטוֹר שֶׁלְמַעֲלָה, וְהוּא
גְּדוּל. אִז חוֹזֵר לְאַחֹר, וְהַפְּסָא
חוֹקֵק וְגוֹלֵף אוֹתוֹ, וְנִרְשָׁם
לְהַתְנַהֵג בְּסוּד הַשֵּׁם הַזֶּה.

עוֹלָה לְהַתְנַהֵג וּלְהַסְתַּפֵּל אַרְיָה
אֶל פְּנֵי אָדָם. עוֹלָה שֵׁם אֶחָד
מִתְעַטֵּר מִתְחַקֵּק בְּסוּד שֶׁל שְׁנֵי
פְּנִים גִּוְנִים לְהַתְחַזֵּק וּלְהַתְיַשֵּׁר
בְּתַקְפָּה, וְהוּא גְבוּר. אִז חוֹזֵר
לְאַחֹר, וְהַפְּסָא חוֹקֵק וְגוֹלֵף
אוֹתוֹ, וְנִרְשָׁם לְהַתְנַהֵג בְּסוּד
הַשֵּׁם הַזֶּה.

אֲדָם מְסַתְּפֵל בְּכֻלָּם, וְכֻלָּם
עוֹלִים וּמְסַתְּפֵלִים בּוֹ. אִז כָּלָם
הִצְטִירוּ בְּחֻקֵּיכֶם בְּצִיּוּר זֶה
בְּסוּד שֵׁם אֶחָד שֶׁנִּקְרָא נוֹרָא. וְאִז
כְּתוּב עֲלֵיהֶם (יחזקאל א) וְדַמּוֹת
פְּנֵיהֶם פְּנֵי אָדָם. כָּלָם כְּלוּלִים
בְּדַמּוֹת הַזֶּה. וְהַדַּמּוֹת הַזֶּה כּוֹלֵלֶת
אוֹתָם.

וְעַל סוּד זֶה נִקְרָא הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא (נחמיה ט) הָאֵל הַגְּדוֹל הַגְּבוּר
וְהַנוֹרָא. שְׁהָרֵי הַשְּׁמוֹת הִלְלוּ
חֻקֵּיכֶם הֵם לְמַעֲלָה בְּסוּד
הַמְּרַכְּבָה הַעֲלִיּוֹנָה, כְּלוּלָה
בְּאַרְבַּע אוֹתִיּוֹת יְהו"ה, שֶׁהוּא
הַשֵּׁם שְׁכּוֹלֵל הַכֹּל. דְּמִיּוֹת הָאֵלָה
מִחֻקּוֹת וְגִלּוּפּוֹת בְּפֶסֶא, וְהַפְּסָא
חֻקֵּק מְרַקֵּם בָּהֶם, אֶחָד לְיָמִין
וְאֶחָד לְשְׂמָאל וְאֶחָד לְפָנִים
וְאֶחָד לְאַחֹר, רְשׁוּם בְּאַרְבַּעַת
צַדֵּי הָעוֹלָם.

הַפְּסָא, כִּשְׁהוּא עוֹלָה, רְשׁוּם

סְרִיק לְאַתְנַהֵג וּלְאַסְתַּפֵּל שׁוֹר לְאַנְפֵי
אָדָם. סְרִיק שְׂמָא חַד מִתְעַטֵּרָא
מִחֻקָּא בְּרָזָא דְתַרִּין גִּוְנִין וְאִיהוּ א"ל. כְּדִין
אֲתַהֲדֵר לְאַחֹרָא וְכוּרְסִיָּה חֻקֵּיק וְגִלִּיף לִיה.
וְאַתְרֵשִׁים לְאַתְנַהֵג בְּרָזָא דְשְׂמָא דָא.

סְרִיק לְאַתְנַהֵג וּלְאַסְתַּפֵּל נֶשֶׁר לְאַנְפֵי
אָדָם. סְרִיק שְׂמָא אֲחֵרָא מִתְעַטֵּרָא
מִחֻקָּא בְּרָזָא דְתַרִּין אַנְפִּין גִּוְנִין לְאַתְנַהֲרָא
וּלְאַסְתַּלְקָא בְּסִלְיָהּ בְּעֵטוֹרָא דְלַעֲיִלָא וְאִיהוּ
גְּדוּל. כְּדִין אֲתַהֲדֵר לְאַחֹרָא וְכוּרְסִיָּה חֻקֵּיק
וְגִלִּיף לִיה וְאַתְרֵשִׁים לְאַתְנַהֵג בְּרָזָא דְשְׂמָא
דָא.

סְרִיק לְאַתְנַהֵג וּלְאַסְתַּפֵּל אַרְיָה לְאַנְפֵי
אָדָם. סְרִיק שְׂמָא אֲחֵרָא מִתְעַטֵּרָא
מִתְחַקֵּקָא בְּרָזָא דְתַרִּין אַנְפִּין גִּוְנִין
לְאַתְתַּקְפָּא וּלְאַתְיַשְׂרָא בְּתוּקְפָּא וְאִיהוּ גְבוּר.
כְּדִין אֲתַהֲדֵר לְאַחֹרָא וְכוּרְסִיָּה חֻקֵּיק וְגִלִּיף
לִיה וְאַתְרֵשִׁים לְאַתְנַהֵג בְּרָזָא דְשְׂמָא דָא.

אֲדָם אֲסַתְּפֵל בְּכֻלָּהוּ וְכֻלָּהוּ סְלִקִּין
וּמְסַתְּפֵלִין בֵּיה. כְּדִין כְּלָהוּ אֲצַטִּיירוּ
בְּגִלּוּפֵיהוּ בְּצִיּוֹרָא דָא בְּרָזָא דְשְׂמָא חַד
דְּאַקְרֵי נוֹרָא. וְכְדִין כְּתִיב עֲלֵיהוּ (יחזקאל א)
וְדַמּוֹת פְּנֵיהֶם פְּנֵי אָדָם, כְּלָהוּ כְּלִילִין בְּהַאי
דִּיוּקְנָא. וְהַאי דִּיוּקְנָא כְּלִיל לִוְן.

וְעַל רָזָא דָא אַקְרֵי קְדֻשָּׁא בְּרִיךְ הוּא (נחמיה ט)
הָאֵל הַגְּדוֹל הַגְּבוּר וְהַנוֹרָא. דְּהָא שְׂמָהֵן
אַלִּין גְּלִפִּין אַנוּן לַעֲיִל (לעיל) בְּרָזָא דְרֵתִיכָא
עֲלָאָה, כְּלִילָא בְּאַרְבַּע אַתְוּוֹן יְהו"ה דְּאִיהוּ
שְׂמָא דְכְּלִיל כְּלָא. דִּיוּקְנִין אַלִּין מִחֻקְקוֹן
גְּלִיפִין בְּכוּרְסִיָּא. וְכוּרְסִיָּא גְּלִיפָא מְרַקְמָא
כְּהוּ חַד לְיָמִינָא וְחַד לְשְׂמָאֲלָא וְחַד לְקַמָּא
וְחַד לְאַחֹרָא רְשִׁימָא בְּאַרְבַּע סְטְרִין דְּעֲלָמָא.
כְּרְסִיָּא כַּד סְלִקָא רְשִׁימָא בְּאַרְבַּע דִּיוּקְנִין

בארבע הדמיות הללו. ארבעה השמות העליונים הללו לוקחים את הפסא הזה, והפסא נכלל בהם, עד שלוקח ולוקט נפשות וענוגים של פסופים. כיון שלוקח ולוקט אותם ענוגים וכסופים, יורד מלא כמו עץ שמלא ענפים לכל צד ומלא פרות. כיון שהוא יורד, יוצאים ארבע הדמיות הללו מצירים בציריהם חקוקים מאירים נוצצים מלהטים, והם זורעים זרע על העולם, ואז נקרא עשב מזריע זרע, העשב שהם זורעים זרע על העולם.

כיון שיוצאת דמות אדם שכוללת כל הדמיות, אז כתוב עץ פרי עשה פרי למינו אשר זרעו בו על הארץ. לא מוציא זרע אלא לתועלת, דוקא על הארץ אשר זרעו בו. מכאן שאין רשות לבן אדם להוציא זרע ממנו לבטלה. החציר [סוד] של פאן אינו מזריע זרע, ולכן התבטל ולא עומד בקיומו כמו האחרים האלה, שאין לו דמות להצטיר ולהחזק בדמות וציוור כלל. אלא נראים ולא נראים. כל אותם שלא הצטירו בציוור ודמות, אין להם קיום. עומדים לפי שעה ונאכלים באש אוכלת אש, וחוזרים כמו קדם וכן בכל יום.

כן אדם למטה יש לו דמות וציוור, ואינו בקיום כמו של אלה שלמעלה. ציוור ודמות שלמעלה מצטירים בציריהם כמו שהיו בלי מלבוש אחר להצטיר, ולכן הם בקיום תמיד. הציוור של אדם למטה, מצטירים בציריהם במלבוש ולא בגון אחר. ולכן עומדים בקיום של זמן ועדן, ובכל לילה ולילה מתפשט רוח מהמלבוש הזה ועולה [למעלה]. ואותה אש אוכלת, אוכלת אותה. ואחר כך חוזרים כמו מקדם

אליו, אליו ארבע שמהן עליון נטליו להאי כרסייא, ופרסייא אתכליל בהו עד דנקטא ולקטא נפשין וענוגין דכסופין. כיון דנקטא ולקטא אנון ענוגין וכסופין, נחתא מלייא, פאילנא דמלייא ענפין לכל סטר ומלי אבין (איבין). כיון דנחתתי (דנחתתי) נפקי אליו ארבע דיוקנין מצטיירין בצירייהו גליפן מנהרין נציצין מלהטין. ואנון זרעין זרעא על עלמא, כדין אתקרי, עשב מזריע זרע, עשב דאנון זרעין זרעא על עלמא.

נפקא (כיון) דיוקנא דאדם דכליל כל דיוקנין. כדין פתיב עץ פרי עושה פרי למינו. אשר זרעו בו על הארץ. לא אפיק זרעא אלא לתועלתא. על הארץ אשר זרעו בו דייקא. מכאן דלית רשו לבר נש לאפקא זרעא מגיה לבטלא. חציר (נ"א דשא) (דשא) דהכא לאו איהו מזריע זרע. ובגין כך אתבטל ולא קיימא בקיומא פהני אחרנין, דלית ליה דיוקנא לאצטיירא ולא תגלפא בדיוקנא וציוורא כלל. אלא אתחזון ולא אתחזון. כל אנון דלא אצטיירו בציוורא ודיוקנא לית לון קיומא. קיימי לפום שעתא ואתאכילו באשא דאכלא אשא ומנהדרין כמדלקדמין וכן בכל יומא. בר נש לתתא אית ליה דיוקנא וציוורא, ולא איהו בקיומא כגוונא דהני דלעילא. ציוורא ודיוקנא דלעיל (דלעילא). מצטיירין בצירייהו כמה דהויין בלא מלבושא אחרא לאצטיירא. ובגין כך אנון בקיומא תדיר. ציוורא דאדם לתתא מצטיירין בצירייהו במלבושא ולא כגוונא (כגוונא) אחרא, ובגין כך

ומצטיירים בלבושיהם, ולכן אין להם עמידה כמו הדמיות הללו שלמעלה, ועל זה כתוב (איכה א) חדשים לבקרים, בני אדם שהם חדשים בכל יום ויום. מה הטעם רבה אמונתך? רבה היא ולא קטנה.

רבה אמונתך, ודאי גדולה, שיכולה לקחת כל בני העולם ולהכלילם בתוכה עליונה ותחתונה. מקום גדול ורב הוא שכולל הכל ולא מתמלא יותר, וסוד זה - (קהלת א) כל הנחלים הולכים אל הים והים איננו מלא וגו'. הולכים לים, והים לוקח אותם ואוכל אותם בתוכו, ולא מתמלא. אחר כך הוא מוציא אותם כמו מקדם והולכים, ובגלל זה רבה אמונתך.

ביום זה כתוב פי טוב פי טוב פעמים. בגלל שיום הזה אחוז לשני צדדים ומפריד מחלקת, אמר לצד זה פי טוב ולצד זה פי טוב, ומסכים ביניהם. ולכן יש בו פעמים ויאמר ויאמר. כאן הסוד של שם של ארבע אותיות חקיקה מחוקקת עולה לשמים עשרה אותיות בארבע דמיות בארבעה צדדים רשום על הכסא הקדוש. ויאמר אלהים יהי מארת וכו'. מארת חסר, שנבראה אספרה לתינוקות. שאחר שנגנו אור של אור הראשון, נבראה קלפה למח, ואותה קלפה מתפשטת ומוציאה קלפה אחרת. פיון שיוצאת, עולה ויורדת, מגיעה לגבי פנים קטנות, רוצה להתדבק בהם ולהצטייר בתוכם, ולא רוצה להפרד מהם, מפריד אותה הקדוש ברוך הוא משם ומוריד אותה למטה, כשברא אדם כדי לתקן זה בעולם הזה.

ואצטיירא בגווייהו ולא בעאת לאפרשא מנייהו, אפרש לה קדשא בריך הוא מתמן ונחית לה לתתא, כד ברא אדם בגין לאתקנא האי בהאי עלמא.

קיימין בקיומא זמן ועדן. ובכל ליליא ולייליא מתפשט רוחא מהאי מלבושא וסלקא (לעלא). וההוא אשא דאכלא אכיל ליה. ובתר אתהדר כמלקדמין ומצטיירין בלבושייהו. ובגין כך לית לון קיומא כאנון דיוקנין דלעיל. ועל דא כתיב, (איכה ג) חדשים לבקרים. בני נשא דאנון חדשים בכל יומא ויומא. (דף יט ע"ב) מאי טעמא, רבה אמונתך, רבה איהו ולא זעירא.

רבה אמונתך ודאי רבה דיכלא לנטלא כל בני עלמא ולאכללא לון בגווה עלאה ותתאה. אתר רב וסגי איהו דכליל כלא ולא אתמלייא יתיר. ורזא דא (קהלת א) כל הנחלים הולכים אל הים והים איננו מלא וגו' אזלי לגבי נמא ונמא נטיל לון ואכיל לון בגויה ולא אתמלייא. ובתר אפיק לון כמלקדמין ואזלי. ובגין דא רבה אמונתך.

ביומא דא כתיב פי טוב פי טוב תרי זמני. בגין דיומא דא אחיד לתרין סטרין ואפריש מחלוקת. אמר להאי סטרא כי טוב ולהאי סטרא כי טוב ואסכים ביניהו. ובגין כך אית ביה תרין זמנין ויאמר ויאמר. הכא רזא דשמא דארבע אתוון גליפא מחקקא סליק לתריסר אתוון בארבע דיוקנין בארבע סטרין רשים על כורסייא קדישא:

ויאמר אלהים יהי מאורות וכו'. מארת חסר. דאתברי אספרה לרביי. דבתר דאתגניז נהירו אור קדמאה. אתברי קליפה למוחא, וההיא קליפה אתפשט ואפיק קליפה אחרא. פיון דנפקת סלקא ונחתא מטת לגבי אנפי זוטרי, בעאת לאתדבקא בהו ולאצטיירא בגווייהו ולא בעאת לאפרשא מנייהו, אפרש לה קדשא בריך הוא מתמן ונחית לה לתתא, כד ברא אדם בגין לאתקנא האי בהאי עלמא.

בֵּין דְחִמַּת לְחַוְהָ דְקָא מִתְדַבְּקָא בְּסִטְרוֹי
דְאָדָם דְשִפִּירוּ דְלַעִילָא וְחִמַּאת דְיוֹקְנָא
שְׁלִים, פְּרָחָא מִתְפָּזֵן, וּבְעֵצָת כְּמַלְקָדְמִין
לְאַתְדַבְּקָא בְּאַנְפוֹי זּוּטְרִי. אַנּוּן נְטְרִי תְרַעִין
דְלַעִיל לֹא שְבָקוּ לָהּ. נְזַף קִדְשָא בְרִיךְ הוּא
כִּהּ וְאַטִּיל לָהּ בְּשִפּוּלֵי יַמָּא. וְיִתְבַּת תְּפָזֵן עַד
דְחִטָּא אָדָם וְאַנְתִּיתִיהּ. כְּדִין אֲפִיק לָהּ קִדְשָא
בְרִיךְ הוּא מְשִפּוּלֵי יַמָּא, וְשִלְטָא עַל כָּל אַנּוּן
רַבִּי אֲפִי זּוּטְרִי דְבְנֵי נֶשֶׁא דְאַתְחִזּוֹן לְאַעֲנֶנְשָא
בְּחֻבֵי דְאַבוּהוּן. וְאִיהִי אֲזֵלָא מְשִטְטָא
בְּעֵלְמָא. קְרִיבַת לְתַרְעֵי גֵן עַדֵן דְאַרְעָא וְחִמַּת
כְּרוּבִים נְטְרִי תְרַעִי דְגֵן עַדֵן וְיִתְבַּא תְּפָזֵן לְגַבֵּי
הַהוּא לְהַט הַחֶרֶב בְּגִין דְהִיא נְפַקַת מִסִּטְרָא
דְהַהוּא לְהַט.

בְּשַׁעֲתָא דְהַהוּא לְהַט אֲתַהֲפֵף עֲרַקַת
וּמְשִטְטַת בְּעֵלְמָא וְאַשְתַּפְכַּחַת רַבִּי
דְאַתְחִזּוֹן לְאַתְעֲנֶנְשָא וְחִיבַת בְּהוּ וּקְטִילַת לוּן.
וְדָא אִיהוּ בְּגִרְעוּ דְסִיְהָרָא דְאַזְעִירַת נְהוּרָא
וְדָא מְאֹרַת כַּד אֲתִילִיד קִין לֹא יִכְלָא
לְאַתְדַבְּקָא בֵּיהּ. לְבַתֵּר אֲתַקְרִיבַת בְּהִידִיהּ
וְאוּלִידַת רוּחִין וְטִיסִין.

אָדָם מְאָה וְתִלְתִין שָׁנִין שְׁמֵשׁ בְּרוּחִין
נוּקְבִין, עַד דְאַתַּת נַעֲמָה וּמַגּוּ שִפִּירוּ
דִּילָה טְעוּ בְנֵי הָאֱלֹהִים בְּתַרְהָ עַז"א וְעַז"ל
וְאוּלִידַת מְנִייהוּ. וּמְנָה אֲתַפְשִטוּ רוּחִין בִּישִׁין
וְשִדִּין בְּעֵלְמָא, דְאִיהִי אֲזֵלַת וּמְשִוּׁטְטַת
בְּלִילָא (נ"א בְּלִילִית) וְאַזֵּלַת בְּעֵלְמָא וְחִיבַת (נ"א
וְחִיבִי) בְּבְנֵי נֶשֶׁא וְעַבְדֵי לוּן דְאוּשְׁדוּן קָרִי.
וּבְכָל אֲתַר דְאַשְפַּחֵן בְּנֵי נֶשֶׁא גַיְמִין יַחִידָאִין
בְּבִיתָא שָׁרָן עֲלִייהוּ וְאַחִידָן לוּן וּמִתְדַבְּקֵן
בְּהוּ וְנִטְלֵי מְנִייהוּ תַאוּבְתָּא וְאוּלִידָן מְנִייהוּ.
וְתוּ פְּגַעִין בֵּיהּ בְּמַרְעִין וְלֹא יָדַע. וְכָל דָּא
בְּגִרְעוּ דְסִיְהָרָא.

בֵּין שְׂרָאֲתָה אֶת תְּוָה דְבוּקָה
בְּצִדּוֹ שֶׁל אָדָם שֶׁל יָפִי שֶׁל מַעֲלָה
וְרָאֲתָה דְמוּת שְׁלֵמָה, פְּרָחָה מִשָּׁם,
וְרָצָתָה כְּמוּ מִקְדָּם לְהַתְדַבֵּק
בְּפָנִים קְטַנוּת. אוֹתָם שׁוֹמְרֵי
הַשְּׁעָרִים שְׁלֹמְעֵלָה לֹא נִתְּנוּ לָהּ.
גִּוַף בְּהֵם הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְהִטִּיל
אוֹתָהּ בְּשִפּוּלֵי הַיָּם, וְיִשְׁבָּה שָׁם
עַד שֶׁחִטָּא אָדָם וְאַשְׁתּוּ. אַז הוֹצִיא
אוֹתָהּ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מִשִּפּוּלֵי
הַיָּם, וְשׁוֹלְטַת עַל כָּל אוֹתָם
תִּינוּקוֹת פָּנִים קְטַנוּת שֶׁל בְּנֵי אָדָם
שְׂרָאוּיִים לְהַעֲנֵשׁ בְּחִטָּאֵי
אַבוֹתֵיהֶם, וְהִיא הוֹלֵכַת וּמְשׁוֹטְטַת
בְּעוֹלָם. מִתְקַרְבַּת לְשַׁעֲרֵי גֵן עַדֵן
שְׁבָאֲרָן וְרוּאָה כְּרוּבִים, שׁוֹמְרֵי
שַׁעֲרֵי גֵן הָעֵדֵן, וְיוֹשְׁבַת שָׁם אֲצֵל
אוֹתוֹ לְהַט הַחֶרֶב, בְּגִלְל שְׁהִיא
יִצְאָה מִצִּד אוֹתוֹ לְהַט.

בְּשַׁעֲתָא שְׁמַתְהַפֵּף אוֹתוֹ לְהַט,
בּוֹרַחַת וּמְשׁוֹטְטַת בְּעוֹלָם,
וּמוֹצֵאת תִּינוּקוֹת שְׂרָאוּיִים
לְהַעֲנֵשׁ, וְצוֹחֶקַת בְּהֵם וְהוֹרְגַת
אוֹתָם. וְזֶהוּ בְּפָגִימַת הַלְבָנָה
שֶׁהַקְּטִינָה אֶת אוֹרָהּ, וְזֶה מְאֹרַת.
כְּשֶׁנּוֹלַד קִין לֹא יִכְלָה לְהַתְדַבֵּק בּוֹ.
אַחַר כֵּן הַתְקַרְבָּה אֵלָיו וְהוֹלִידָה
רוּחוֹת וְשָׂדִים וּמַעוֹפְפִים.

אָדָם שְׁמֵשׁ מְאָה וּשְׁלִשִׁים שָׁנִים
עִם רוּחוֹת נְקֻבוֹת, עַד שְׁבָאָה
נַעֲמָה, וּמִתּוֹךְ יִפְיָה טְעוּ אַחֲרֶיהָ
בְּנֵי הָאֱלֹהִים עַז"א וְעַז"ל,
וְהוֹלִידָה מֶהֶם. וּמְנָה הַתְפַּשְׁטוּ
רוּחוֹת רַעוּת וְשָׂדִים בְּעוֹלָם, שְׁהִיא
הוֹלֵכַת וּמְשׁוֹטְטַת בְּלִילָה [נ"א עַם
לִילִית] וְהוֹלֵכַת בְּעוֹלָם וְצוֹחֶקַת [נ"א
וְצוֹחֶקוֹת] בְּבְנֵי אָדָם וְעוֹשׂוֹת לָהֶם
שִׁישְׁפְּכוּ קָרִי. וּבְכָל מְקוֹם
שֶׁנִּמְצְאִים בְּנֵי אָדָם יִשְׁנִים יַחִידִים
בְּבֵיתָא, שׁוֹרוֹת עֲלֵיהֶם, וְאוֹחֻזוֹת
וְנִדְבָקוֹת בְּהֵם, וְלוֹקְחוֹת מֶהֶם
תַּאֲוָה וּמוֹלִידוֹת מֶהֶם, וְעוֹד
פּוֹגְעוֹת בּוֹ בְּמַחְלוֹת, וְהוּא לֹא
יֹדַע. וְכָל זֶה בְּפָגִימַת הַלְבָנָה.

מֵאֲרֶת כַּד אֲתַתְּקַנַּת סְהָרָא, אֲתַהֲפֹכֵן אֲתוֹן
(תהלים יח) אֲמַרְת יי צְרוּפָה. מִגֵּן הוּא
לְכָל הַחוּסִים בּוֹ. מִגֵּן הוּא עַל כָּל אֲנוּן רִוְחִין
בִּישׁוּן וְקִסְטִירִין דְּמִשׁוּטְטִי בְּעֶלְמָא בְּגָרִיעוּ
דִּילָהּ לְכָל אֲנוּן דְּאֲחִידֵן בִּיהּ בְּהִימְנוּתִיהּ
דְּקִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא.

שְׁלֵמָה מִלְּפָה כַּד נַחִית לְעַמְקָא דְאַגּוּזָא
דְכַתִּיב, (שיר השירים ו) אֶל גִּנַּת אֲגוּז
יִרְדְּתִי, נָטַל קְלִיפָה דְאַגּוּזָא וְאֶסְתַּפַּל בְּכָל
אֲנוּן קְלִיפִין וַיִּדַע (נ"א וְאֶסְתַּפַּל דְּכָל אֲנוּן לֹא נִבְרָאוּ אֱלֹא
מֵעֵינֻנְיָא) דְּכָל אֲנוּן עֵנֻנְיָן דִּיהֵנְהוּ רִוְחִין קְלִיפִין
דְּאַגּוּזָא לָאו אִיהוּ אֱלֹא לְאֲתַדְבָּקָא בְּכַנְיָ נִשְׂא
(נ"א וְלֹאֲסַמְאָה) וְלֹאֲסַתָּאב לֹון דְכַתִּיב, (קהלת ב)
וַתַּעֲנוּגוּת בְּנֵי אָדָם שְׂדֵה וְשָׂדוֹת.

הוּוּ תַעֲנוּגִי בְּנֵי אָדָם דְּמַתְּעַנְגִי בְּשִׁינְתָא
דְּלִילָיָא, נַפְקָא מִנִּיְהוּ שְׂדֵה וְשָׂדוֹת.
וְכֹלָא אֲצִטְרִיךְ קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְמַבְרִי
בְּעֶלְמָא וְלֹאֲתַקְנָא עֶלְמָא בְּהוּ. וְכֹלָא מוּחָא
לְגוּ וְכַמְּה קְלִיפִין חַפְיָא לְמוּחָא. וְכָל עֶלְמָא
כְּהֵאֵי גְוֹנָא עֵילָא וְתַתָּא מְרִישׁ רְזָא דְנִקְוּדָה
עֶלְאָה עַד סוּפָא דְכָל דְרַגְיִן. כְּלָהוּ (ד' כ ע"א)
אִיהוּ דָא לְבוּשָׁא לְדָא, וְדָא לְדָא. דָא מוּחָא
לְגוּ מוּחָא וְקְלִיפָה (כ"א מוּחָא) רִוְחָא. דָא לְגוּ מִן
דָא. וְדָא לְגוּ מִן דָא. עַד דְּאֲשַׁתְּכַח דִּיהֵאֵי
קְלִיפָה לְהֵאֵי וְהֵאֵי לְהֵאֵי.

נְקוּדָה קְדַמְאָה הָוָה נְהִירוּ פְּנִימָאָה דְלִית
לֵיהּ שְׁעוּרָא לְמַנְדַע זְכִיכוּ וְדִקְיָו
וְנִקְיָו דִּילֵיהּ. עַד דְּאֲתַפְּשֵׁט פְּשִׁיטוּ. וְהֵהוּא
פְּשִׁיטוּ דִּיהֵאֵי נְקוּדָה אֲתַעְבִּיד חַד הֵיכְלָא
לְאֲתַלְבְּשָׁא הֵהִיא נְקוּדָה נְהִירוּ דְלָא יִדִיעַ
לְסִגְיָאוּ זְכוּכָא דִּילֵיהּ.

הֵיכְלָא דִּיהֵוּ לְבוּשָׁא לְהֵהוּא נְקוּדָה
סְתִימָא אִיהֵי נְהִירוּ דְלִית לֵיהּ שְׁעוּרָא. וְעַם כָּל דָּא לָאו

שְׁלֵמָה הַמְלֶךְ, כְּשִׁירָד לְעַמְק
הָאָגוּז, שְׁכָתוּב (שיר ו) אֶל גִּנַּת אֲגוּז
יִרְדְּתִי, לִקַּח קְלַפַּת אֲגוּז וְהִסְתַּפַּל
בְּכָל אוֹתָן קְלַפּוֹת, וַיִּדַע (נ"א וְהִסְתַּפַּל
שְׁכַל אוֹתָם לֹא נִבְרָאוּ אֱלֹא מֵעֵנֻן) שְׁכַל אוֹתָם
עֵנֻנְיָם שֶׁל אוֹתָם רִוְחוֹת קְלַפּוֹת
הָאָגוּז אֵינּוּ אֱלֹא רַק לְהִדְבֵּק בְּכַנְיָ
אָדָם (נ"א וְלֹהֲסִיחִים) וְלִטְמֵא אוֹתָם,
שְׁכָתוּב (קהלת ב) וַתַּעֲנוּגוּת בְּנֵי הָאָדָם
שְׂדֵה וְשָׂדוֹת.

עוֹד, תַּעֲנוּגִי בְּנֵי אָדָם שְׁמַתְּעַנְגִים
בְּשִׁנַּת הַלֵּילָה יוֹצֵא מֵהֶם שְׂדֵה
וְשָׂדוֹת, וְהַכֹּל הַצֵּטְרִיךְ הַקְּדוּשׁ
בְּרוּךְ הוּא לְבְרָא בְּעוֹלָם וְלִהְתַּקֵּין
בְּהֶם אֶת הָעוֹלָם, וְהַכֹּל מִחַ
מִבְּפָנִים, וְכַמְּה קְלַפּוֹת חוֹפּוֹת עַל
הַמַּח. וְכָל עוֹלָם כְּמוֹ זֶה, מַעֲלָה
וּמַטָּה מְרֹאשׁ סוּד הַנְּקוּדָה הַעֲלִיּוֹנָה
עַד סוּף כֹּל הַדְּרָגוֹת. כְּלָם הֵם זֶה
לְבוּשׁ לְזֶה, וְזֶה לְזֶה. זֶה מִחַ לְתוֹף
מִחַ וְקְלַפָּה רִוְחַ. זֶה לְפָנִים מִזֶּה,
וְזֶה לְפָנִים מִזֶּה, עַד שְׁנַמְצָא שְׂדֵה
קְלַפָּה לְזֶה וְזֶה לְזֶה.

נְקוּדָה רֵאשׁוּנָה הִיתָה אוֹר פְּנִימִי
שְׂאִין לוֹ שְׁעוּר לְדַעַת הַזְּדַכְכוּת
וְדִקְיָוֹת וְנִקְיָוֹת שְׁלוּ, עַד
שְׁהַתְּפִשְׁטָה מִמֶּנּוּ הַתְּפִשְׁטוֹת,
וְאוֹתָהּ הַתְּפִשְׁטוֹת שֶׁל אוֹתָהּ נְקוּדָה
נַעֲשִׂית הֵיכַל אַחַד לְהַתְּלַבֵּשׁ אוֹתָהּ
נְקוּדָה, אוֹר שְׁלֵא יִדוּעַ לְגַדֵּל הַזְּכוּף
שְׁלוּ.

הַחֵיכֶל שֶׁהוּא לְבוּשׁ לְאוֹתָהּ
נְקוּדָה נִסְתַּרְתָּ הִיא אוֹר שְׂאִין לוֹ
שְׁעוּר, וְעַם כָּל זֶה לֹא דִקְיָו וּמְזַכֵּךְ

סְתִימָא אִיהֵי נְהִירוּ דְלִית לֵיהּ שְׁעוּרָא. וְעַם כָּל דָּא לָאו

הוא כמו אותה נקדה קדמא טמיר וגניז. ההוא היכל פשיטו אור קדמא. והוא פשיטו איהו לבושא לההוא היכל דקיק וזכין פנימא יתיר. מבאן ולהלאה אתפשט דא בדא ואתלבש דא בדא. עד דאשתכח דא לבושא לדא ודא לדא. דא מוחא ודא קליפה. ואף על גב דדא לבושא. אתעביד איהו מוחא לדרגא אחרא. וכלא כגוונא דא אתעביד הכי לתתא. עד פי בצלם דא איהו בר נש בהאי עלמא מוחא וקליפה רוחא וגופא. וכלא איהו תקוונא דעלמא.

בד הות סיהרא בשמשא בדבקותא חדא, הות סיהרא בנהירו. כיון דאתפרשא מן שמשא ואתפקדת על (כל) חילהא, אזעירת גרמה, אזעירת נהורא. ואתברון קליפין על קליפין לגניזו דמוחא. וכלא תקוונא דמוחא. ועל דא יהי מארת חסר (פתיב). וכל דא לתקוונא דעלמא. ודא הוא דכתיב להאיר על הארץ:

ויעש אלהים את שני המאורות הגדולים ויעש רבויא ותקוונא דכלא כדקא יאות. את שני המאורות הגדולים בקדמיתא בחבורא חדא. רזא דא שמא שלים פחדא יהו"ה אלהים אף על גב דלא איהו באתגליא אלא בארע סתים. הגדולים דאתבריא (נ"א דאתבריא) בשמא דא כדא לאתקרי בהו שמא דכלא. מצפין מצפין אליו שמיהן עלאין דתליסר מכילין דרחמי. הגדולים, אליו אתבריא וסלקין לעילא. בגין דאנון עלאין מרזא עלאה וסלקין לתועלתא דעלמא דאתקיימא בהון עלמין. כגוונא דא שני המאורות תרווייהו כחדא סליקו ברבותא חדא.

בשתייהו הלכנה עם השמש בדבקות אחת, היתה הלכנה באור. כיון שנפרדה מהשמש והפקדה על כל חילותיה, הקטינה את עצמה, הקטינה את אורה, ונבראו קלפות על קלפות לגניזות המוח. והכל תקוון של המוח. ועל זה יהי מארת חסר. וכל זה לתקוון העולם, וזהו שכתוב להאיר על הארץ. ויעש אלהים את שני המאורות הגדולים. ויעש - רבוי ותקוון של הכל כראוי. את שני המאורות הגדולים - בהתקלה בחבור אחד. סוד זה השם השלם יחד הוי"ה אלהים, אף על גב שאינו בגלוי אלא בדרך נסתר. הגדולים - שנבראו (נ"א שנתגדלו) בשם זה כזה להקרא בהם השם של הכל. מצפין מצפין אליו שמות עליונים של שלש עשרה מדות הרחמים. הגדולים - אלו התגדלו ועולים למעלה, בגלל שהם עליונים מסוד עליון, ועולים לתועלת העולם שמקים בהם העולמות. כמו זה שני המארת, שניהם כאחד עולים בגדלות אחת.

לֹא הִתְיַשְׁבָּה הַלְבָנָה אֲצֵל הַשָּׁמֶשׁ. זו הַתְּבַיְשָׁה מִלִּפְנֵי זֶה. הַלְבָנָה אָמְרָה (שיר א) אֵיכָה תִרְעָה. הַשָּׁמֶשׁ אָמְרָה (שם) אֵיכָה תִרְבִּיץ בַּצְּהָרִים. נָר קָטָן אֵיךְ מֵאִיר בַּצְּהָרִים? (שם) שְׁלֹמֹה אֶהְיֶה כְּעֵטִיָּה, אֵיךְ אֶהְיֶה כְּבוֹשָׁה? אֹז הַקִּטְיָנָה עֲצֻמָּה לְהִיּוֹת רֹאשׁ לַתְּחַתּוֹנִים, שְׁפָתוֹב צְאֵי לָךְ בְּעַקְבֵי הַצֶּאֱזָן. אָמַר לָהּ הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, לְכִי וְהַקְטִינִי אֶת עֲצֻמְךָ.

וּמִשָּׁם אֵין לָהּ אוֹר, רַק מִהַשָּׁמֶשׁ. שְׁבַתְחָלָה הֵינּוּ יוֹשְׁבִים כְּאֶחָד שְׁקוּלִים, אַחַר כֵּן הַקִּטְיָנָה אֶת עֲצֻמָּה בְּכָל אוֹתָם דְּרָגוֹת שְׁלֹה, אֶף עַל גִּב שְׁהִיא רֹאשׁ עֲלֵיהֶם, שְׁהֵרִי אֵין אֲשֶׁה בְּגִדְלוֹת רַק עִם בְּעֵלָה כְּאֶחָד. אֶת הַמָּאוֹר הַגָּדוֹל - יְהו"ה. וְאֵת הַמָּאוֹר הַקָּטָן - אֱלֹהִים, סוּף כָּל הַדְּרָגוֹת, סוּף הַמְחַשְׁבָּה. בַּהֲתַחֲלָה נִרְשַׁם הוּא לְמַעַלָּה בְּאוֹתִיּוֹת שֶׁל הַשֵּׁם הַקְדוֹשׁ הָאוֹת הַרְבִּיעִית שְׁלוֹ, וְאַחַר כֵּן הַקִּטְיָנָה עֲצֻמָּה לְהַקְרִיא בְּשֵׁם שֶׁל אֱלֹהִים.

וְעַם כָּל זֶה עוֹלָה לְכָל הַצְּדָדִים לְמַעַלָּה בְּאוֹת ה' בַּחֲבוּר הַאוֹתִיּוֹת שֶׁל הַשֵּׁם הַקְדוֹשׁ. אַחַר כֵּן הַתְּפִשְׁטוֹ דְּרָגוֹת מִצַּד זֶה וּמִצַּד זֶה. הַדְּרָגוֹת שֶׁהַתְּפִשְׁטוֹ מִצַּד שְׁלֹמֹעֲלָה נִקְרְאוּ מִמְּשַׁלַּת הַיּוֹם, וְהַדְּרָגוֹת שֶׁהַתְּפִשְׁטוֹ מִצַּד שְׁלֹמֹטָה נִקְרְאוּ מִמְּשַׁלַּת הַלַּיְלָה. וְאֵת הַכּוֹכָבִים - שְׁאֵר הַצְּבָאוֹת וְהַמְּחַנּוֹת שְׁאֵין לָהֶם חֲשׁוֹנוֹ, שְׁכֵלָם תְּלוּיִים בְּאוֹתוֹ רִקִּיעַ הַשָּׁמַיִם חֵי הַעוֹלָמִים, שְׁפָתוֹב וַיִּתֵּן אוֹתָם אֱלֹהִים בְּרִקִּיעַ הַשָּׁמַיִם. לְהֵאִיר עַל הָאָרֶץ - זֶה אָרֶץ הַעֲלִיוֹנָה לְמַטָּה, כְּדֹגְמָא זֶה חֵי הַעוֹלָמִים. וְזֶה לְהֵאִיר עַל הָאָרֶץ, זֶה אָרֶץ הַתְּחַתּוֹנָה כְּדֹגְמָא שְׁלֹמֹעֲלָה.

לֹא אֶתְיַשְׁבֵּב סִיְהָרָא לְגַבֵּי שְׁמַשָּׁא. דָּא אַכְסִיף מִקְמֵי דָּא. סִיְהָרָא אָמְרָה (שיר השירים א) אֵיכָה תִרְעָה. שְׁמַשָּׁא אָמְרָה (שם) אֵיכָה תִרְבִּיץ בַּצְּהָרִים. שְׁרָגָא זְעִירָא אֵיכְדִין צְהִיר בַּצְּהָרִים. (שם) שְׁלֹמֹה אֶהְיֶה כְּעוֹטִיָּה אֵיכְדִין בְּכִסּוּפָא. כְּדִין אֲזַעִירַת גְּרַמָּה לְמַהוּי רִישָׁא לְתַתָּאי. דְּכַתִּיב צְאֵי לָךְ בְּעַקְבֵי הַצֶּאֱזָן. אָמַר לָהּ קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא, זִילִי וְאֲזַעִירִי גְרַמְךָ.

וּמִתְמָן לִית לָהּ נְהוּרָא בַר מִשְׁמַשָּׁא. דְּבַקְדָּמִיתָא הוּוּ יִתְבִי כְּחֻדָּא בְּשִׁקּוּלָא. לְבַתֵּר אֲזַעִירַת גְּרַמָּה בְּכָל אַנּוּן דְּרָגִין דִּילָהּ, אֶף עַל גִּב דְּאִיהִי רִישָׁא עֲלֵיהִו. דְּהָא לִית אֶתְתָּא בְּרַבּוּיָא בַר בְּבַעֲלָה כְּחֻדָּא. אֶת הַמָּאוֹר הַגָּדוֹל יְהו"ה. וְאֶת הַמָּאוֹר הַקָּטָן אֱלֹהִים סוּף כָּל דְּרָגִין סוּפָא דְּמַחְשְׁבָה. בְּקְדָמִיתָא אֶתְרִשִׁים אִיהוּ לְעִילָא בְּאַתּוּון דְּשְׁמָא קְדִישָׁא, אֶת רְבִיעֵאָה דִּילָהּ. וּלְבַתֵּר אֲזַעִירַת גְּרַמָּה לְאַתְקְרִי בְּשְׁמָא דְּאֱלֹהִים.

וְעַם כָּל דָּא סִלְקָא לְכָל סְטָרִין לְעִיל בְּאֵת ה' בַּחֲבוּרָא דְּאַתּוּון דְּשְׁמָא קְדִישָׁא. לְבַתֵּר אֶתְפִּשְׁטוֹ דְּרָגִין מִסְטָרָא דָּא וּמִסְטָרָא דָּא. דְּרָגִין דְּאַתְפִּשְׁטוֹ מִסְטָרָא דְּלַעִיל (דְּלַעֲלָא) אֶקְרוּן מִמְּשַׁלַּת הַיּוֹם. דְּרָגִין דְּאַתְפִּשְׁטוֹן מִסְטָרָא דְּתַתָּא (דְּלַתְמָא) אֶקְרוּן מִמְּשַׁלַּת הַלַּיְלָה. וְאֵת הַכּוֹכָבִים שְׁאֵר חִילִין (חִילִין) וּמִשְׁיִרְיִין דְּלִית לוֹן חוּשְׁבְּנָא דְּכִלְהוּ תְּלִיין בְּהֵוּא רִקִּיעַ הַשָּׁמַיִם חֵי הַעוֹלָמִים. דְּכַתִּיב וַיִּתֵּן אוֹתָם אֱלֹהִים בְּרִקִּיעַ הַשָּׁמַיִם. לְהֵאִיר עַל הָאָרֶץ. דָּא אָרֶץ עֲלָאָה לְתַתָּא כְּדוּגְמָא דָּא חֵי הַעוֹלָמִים. וְדָא לְהֵאִיר עַל הָאָרֶץ דָּא אָרֶץ תְּתָאָה כְּדוּגְמָא דְּלַעִיל.

מלכות דוד התתקנה ביום זה
 [וזה הוא] רגל ותמיכה רביעית של
 הפסא, התתקנו האותיות
 והתשרו על מקומן. ועם כל זה,
 עד היום הששי שהתתקנה דמות
 האדם תקון פראוי, לא התישב
 במקומו, ואז התתקן פסא עליון
 וכסא תחתון, והעולמות כלם
 התישבו במקומם, וכל האותיות
 התתקנו על גלגליהם
 בהתפשטות של תפיסת הקשר.
 ויום רביעי הוא יום מאוס
 מבונים, כמו שנאמר (תהלים קיח)
 אכן מאסו הבונים. זהו שכתוב
 (שיר א) בני אמי נחרו בי. שהרי
 אורה זו הקטינה עצמה והאור
 שלה, והקלפות נתקנו על
 מקומם. כל אותם המאורות
 שמאירים, כלם תלויים ברקיע
 השמים הזה להתקין בהם כסא
 דוד (מלכות).

המאורות הללו מצירים ציור
 שלמטה להתקין ציור של כלם
 שהם בכלל של אדם, ציור
 פנימי. שכל ציור פנימי נקרא
 פן. ומכאן שכל ציור שנכלל
 בהתפשטות זו נקרא אדם. זהו
 שכתוב (יחזקאל לד) אדם אתם,
 אתם קרויים אדם ולא שאר
 עצמים עכו"ם.

וכך רוח נקראת אדם. רוח של
 צד קדשה גופו הוא לבוש [של
 אדם], ועל זה כתוב (איוב י) עור
 ובשר תלבישני וגו'. בשר של
 אדם הוא לבוש. ובכל מקום
 כתוב בשר אדם, אדם לפנים.
 בשר, לבוש האדם גופו. רוחות
 שלמטה שנתכים בהתוף של רוח
 זו הצטירו ממנו ציורים
 שהתלבשו בלבוש אחר, כמו
 ציור של בהמות טהורות, (דברים
 יד) שור שה כבשים ושה עזים
 איל וצבי ויחמור וגו'. אותם
 שצריכים להכלל בלבוש של

מלכותא דוד. אתתקן ביומא דא (נדא הוא)
 רגלא וסמכא רביעאה דכורסייא,
 אתתקנו אתון ואתישרו על דוכתייהו. ועם
 כל דא, עד יום שתיתאה דאתתקן דיוקנא
 דאדם תקונא כדקא יאות לא אתיישב
 בדוכתייהו. וכדין אתתקן פורסייא עלאה
 וכורסייא תתאה. ועלמין פלהו אתיישבו
 בדוכתייהו. ואתון פלהו אתתקנו (ד ק ע"ב) על
 גלגלוי בפשיטו דטופסירא דקוטרא.

ויומא רביעאה איהו יומא מאיס מבונים
 כמה דאת אמר (תהלים קיח) אכן מאסו
 הבונים. הדא הוא דכתיב, (שיר השירים א) בני אמי
 נחרו בי. דהא נהורא דא אזעירת גרמה
 ונהירו דילה. וקליפין אתקנו על דוכתייהו.
 כל אנון נהורין דנהרן פלהו תליין בהאי
 רקיע השמים לאתקנא בהו כורסייא דדוד.

אלון נהורין מצירין ציורא דלתתא לאתקנא
 ציורא דכלהו דאנון בכללא דאדם
 ציורא פנימאה. דכל ציורא פנימאה אקרי
 הכי. ומהכא כל ציורא דאתכליל באתפשטו
 דא אקרי אדם. הדא הוא דכתיב, (יחזקאל לד)
 אדם אתם. אתם קרוין אדם ולא שאר עמין
 עובדי עבודת פוכבים ומזלות.

וכך רוחא אקרי אדם. רוחא דסטר קדישא
 גופא דיליה לבושא (דאדם) איהו. ועל דא
 כתיב, (איוב י) עור ובשר תלבישני וגו' בשרא
 דאדם לבושא איהו. ובכל אתר פתיב בשר
 אדם, אדם לגו. בשר לבושא דאדם גופא
 דיליה. טסירין דלתתא דאתתף בהתוכא
 דרוחא דא. אצטיירו מגייה ציורין דאתלבשן
 בלבושא אחרא. פגון ציורא דבעירי דכין
 (דברים יד) שור שה כבשים ושה עזים איל וצבי
 ויחמור וגו' אנון דבעין לאתכללא בלבושא

אָדָם, אוֹתוֹ רוּחַ פְּנִימִי שֶׁל אוֹתָם צְדָדִים [כ"א ציורים] עוֹלָה בְּאוֹתוֹ שֶׁם שְׁנֵקְרָא בוֹ גּוֹפּוֹ לְבוּשׁ שֶׁל אוֹתוֹ שֶׁם בֶּשֶׂר שׁוֹר. שׁוֹר הוּא פְּנִימִי שֶׁל אוֹתוֹ גּוֹף. הַבֶּשֶׂר שֶׁלוֹ לְבוּשׁ, וְכֵן כָּלֵם.

כְּמוֹ זֶה בְּצַד הָאֲחֵר הַטְּמֵא, רוּחַ שֶׁהַתַּפְשֻׁטָּה בִּשְׂאֵר עַמִּים עוֹבְדֵי עֲפוֹ"ם יוֹצֵאת מִצַּד טְמֵאָה שְׂאִינוֹ אָדָם. וּמִשׁוֹם כֶּף לֹא עוֹלָה בְּשֵׁם זֶה. הַשֵּׁם שֶׁל אוֹתוֹ רוּחַ טְמֵא לֹא עוֹלָה בְּשֵׁם שֶׁל אָדָם וְאֵין בוֹ חֵלֶק. הַגּוֹף שֶׁלוֹ לְבוּשׁ שֶׁל אוֹתוֹ טְמֵא, בֶּשֶׂר טְמֵא יְטֵמֵא לְתוֹף בֶּשֶׂר לְבוּשׁוֹ. מִשׁוֹם כֶּף, בְּעוֹד שְׁשׁוּרָה אוֹתוֹ רוּחַ בְּאוֹתוֹ גּוֹף נִקְרָא טְמֵא. יוֹצֵא רוּחַ מְאוֹתוֹ הִלְבוּשׁ - לֹא נִקְרָא טְמֵא וְלֹא עוֹלָה אוֹתוֹ לְבוּשׁ בְּשֵׁם.

הַרוּחוֹת לְמִטָּה שְׁנֵתִכִּים בְּהַתּוֹף שֶׁל רוּחַ זוֹ מְצַטְרִיךְ מִמֶּנּוּ צִיּוּרִים שְׂמֵתִלְבָּשִׁים בְּלְבוּשׁ אֲחֵר כְּמוֹ צִיּוּרֵי בְּהֵמוֹת טְמֵאוֹת, וְהַתּוֹרָה פְּתַחַה בָּהֶם (ויקרא יא) וְזֶה לְכֶם הַטְּמֵא. כְּגוֹן חֲזִיר וְעוֹפּוֹת וּבְהֵמוֹת שֶׁל אוֹתוֹ הַצַּד, רוּחַ עוֹלָה בְּאוֹתוֹ הַשֵּׁם הַגּוֹף הִלְבוּשׁ שֶׁלוֹ. וְהַגּוֹף נִקְרָא בֶּשֶׂר חֲזִיר, חֲזִיר לְתוֹף בֶּשֶׂר הִלְבוּשׁ שֶׁלוֹ. וְלִכֵּן שְׁנֵי הַצְּדָדִים הִלְלוּ נִפְרָדִים. אֵלֶּה נִכְלָלוּ בְּסוֹד אָדָם, וְאֵלֶּה נִכְלָלוּ בְּסוֹד שֶׁל טְמֵא. כָּל מִין הוֹלֵף לְמִינוֹ וְחוֹזֵר לְמִינוֹ.

הַמְּאוֹרוֹת הַעֲלוּנוֹת שְׂמֵאִירִים, מְאִירִים בְּאוֹתוֹ רְקִיעַ הַשָּׁמַיִם וְכוּ', לְצִיר לְמִטָּה צִיּוּרִים כְּרֵאוּי, שְׂכַתוֹב וַיִּתֵּן אוֹתָם אֱלֹהִים בְּרְקִיעַ הַשָּׁמַיִם וְכוּ' וְלְמִשׁוֹל בַּיּוֹם וּבַלַּיְלָה. שְׁלִטוֹן שֶׁל שְׁנֵי אֲוֵרוֹת אֵלֶּה זֶהוּ שְׁלִטוֹן כְּרֵאוּי.

הַמְּאוֹר הַגְּדוֹל שְׁלִטוֹנוֹ בַּיּוֹם,

דָּאָדָם הֵהוּא רוּחָא פְּנִימָאָה דְּאֲנוּן סְטֵרִין (כ"א ציורים), סְלִיק בְּהֵהוּא שְׂמָא דְּאֲתִקְרִי בְּהַ גּוֹפָא דִּילִיָּה לְבוּשָׂא דְּהֵהוּא שְׂמָא בֶּשֶׂר שׁוֹר. שׁוֹר אִיהוּ פְּנִימָאָה דְּהֵהוּא גּוֹפָא. בֶּשֶׂר דִּילִיָּה לְבוּשָׂא. וְכֵן כָּלְהוּ.

בְּגוֹנוּנָא דָּא בְּסֵטְרָא אֲחֵרָא מְסֵאָבָא, רוּחָא דְּאֲתַפְשֻׁט בִּשְׂאֵר עַמִּין עוֹבְדֵי עֲבוּדַת כּוֹכְבִים וּמְזֻלוֹת נִפְקָא מִסֵּטְרָא דְּמְסֵאָבוֹ לָאו אִיהוּ אָדָם. וּבְגִין כֶּף לֹא סְלִיק בְּשְׂמָא דָּא. שְׂמָא דְּהֵהוּא רוּחָא טְמֵא לֹא סְלִיק בְּשְׂמָא דְּאָדָם וְלִית בֵּיהַ חוּלְקָא. גּוֹפָא דִּילִיָּה לְבוּשָׂא דְּהֵהוּא טְמֵא בֶּשֶׂר טְמֵא יְטֵמֵא לְגוֹ בֶּשֶׂר לְבוּשָׂא דִּילִיָּה, בְּגִין כֶּף בְּעוֹד דְּשָׂרֵי הֵהוּא רוּחָא בְּהֵהוּא גּוֹפָא אֲתִקְרִי טְמֵא. נִפְקַר רוּחָא מֵהֵהוּא לְבוּשָׂא לָאו אֲקִרֵי טְמֵא וְלֹא סְלִיק הֵהוּא לְבוּשָׂא בְּשְׂמָא. טְסִירִין לְתַתָּא דְּאֲתַהֲתַף בְּהַתּוֹכָא דְּרוּחָא דָּא. אֲצַטְרִיךְ מִנִּיָּה צִיּוּרִין דְּאֲתַלְבָּשֵׁן בְּלְבוּשָׂא אֲחֵרָא כְּגוֹן צִיּוּרֵי בְּעִירֵי מְסֵאָבֵי. וְאוֹרִיָּתָא פְּתַח בְּהוּ (ויקרא יא) וְזֶה לְכֶם הַטְּמֵא. כְּגוֹן חֲזִיר וְעוֹפֵי וּבְעִירֵי דְּהֵהוּא סְטֵרָא רוּחָא סְלִיק בְּהֵהוּא שְׂמָא גּוֹפָא לְבוּשָׂא דִּילִיָּה. וּגּוֹפָא בֶּשֶׂר חֲזִיר אֲקִרֵי. חֲזִיר לְגוֹ בְּשָׂרָא לְבוּשָׂא דִּילִיָּה. וּבְגִין כֶּף אֵלִין תְּרִין סְטֵרִין מִתְּפָרְשֵׁן. אֵלִין אֲתַכְּלִילוּ בְּרִזָּא דְּאָדָם. וְאֵלִין אֲתַכְּלִילוּ בְּרִזָּא דְּטְמֵא. כָּל זִינָא אֲזִיל לְזִינִיָּה וְאֲתַהֲדֵר לְזִינִיָּה.

נְהוּרִין עֲלֵאִין דְּקָא מְנַהֲרִין נְהוּרִין בְּהֵהוּא רְקִיעַ הַשָּׁמַיִם וְכוּ' לְאֲצַטְרִיךְ לְתַתָּא צִיּוּרִין כְּדָקָא חֲזִי. דְּכַתִּיב וַיִּתֵּן אוֹתָם אֱלֹהִים בְּרְקִיעַ הַשָּׁמַיִם וְכוּ'. וְלְמִשׁוֹל בַּיּוֹם וּבַלַּיְלָה. שְׁלִטוֹנוֹ דְּתִרִין נְהוּרִין דָּא אִיהוּ שְׁלִטוֹנוֹ כְּדָקָא חֲזִי.

מְאוֹר גְּדוֹל שְׁלִטוֹנוֹ בַּיּוֹם. מְאוֹר קָטָן שְׁלִטוֹנוֹ בַּלַּיְלָא. וְרִזָּא דָּא מֵהֵכָא

מאור קטן שלטונו בלילה. וסוד זה, מכאן שלטון הזכר ביום לצוות [נ"א למלא] לביתו בכל מה שצריך ולהכניס בו טרף ומזון. פיון שנכנס הלילה והנקה לזקחת הכל, אין שלטון הבית - רק בנקבה, שהרי אז השלטון שלה [ולא של הזכר], שפתיב (משלי לא) ותקם בעוד לילה ותתן טרף לביתה. היא ולא הוא. ממשלת היום של הזכר, וממשלת הלילה של הנקבה.

[מאור גדול זהו השמש, ויש בו שנים עשר פתחים, יש בו שנים עשרה שעות, ושמש שולט על היום. המאור תקטן יש בו שנים עשר פתחים, וזו הלכנה, ושולטת על הלילה, ובלילה יש שנים עשרה שעות, ועל זה ביום ההוא יתה ה' אהר ושמו אהר. השמש ושנים עשר פתחים נעשים שלש עשרה מדות הרחמים. ליל הלכנה ושנים עשר פתחים ונעשו שלשה עשר. ונעשו השמש והלכנה אהר, ויום ולילה אהר. וזה שכתוב ויהי ערב ויהי בקר יום אהר, וסוד זה למעלה]. ואת הפוככים - פיון שהנקבה פוקדת את הבית ומתפנסת לבעלה, אין שלטון לבית אלא רק לעלמות שגשגארו בבית להתקין כל תקוני הבית, ואחר כך חוזר הבית לשלטון הזכר ביום, והפל פראוי.

ויעש אלהים את שני המרות. זה מאור וזה מאור. משום כך אותם מאורות שעולים למעלה נקראים מאורי אור, ואותם מאורות שירדו למטה נקראים מאורי אש, שהם דרגות למטה ושולטים כל ימי החל. ועל פן, כשהשבת יוצאת, מברכים על גר, שהרי נתנה להם רשות לשלט. האצבעות של בן אדם הם סתר של דרגות וסודות שלמעלה, ויש בהם פנימיים ואחוריים. אחוריים הם לחוץ, והם רמז לצפוני האצבעות.

ולכן יש רשות להסתכל בצפונים במוצאי שבת, שהרי מאירים מאותו הגר ומאירים מאותה אש לשלט.

שִׁלְטָנוֹתָא דְדְכוּרָא בִימָמָא לְמִנְאָה (נ"א למלאה) בִּיתִיהָ דְאֶצְטְרִיָּה וְלֹאֲעֵלָא בִּיהַ טְרַפָּא וּמְזוּנָא. פִּיּוֹן דְעָאֵל לִילְיָא וְנוֹקְבָא נְקִיט פְּלָא לִית שׁוֹלְטָנּוּ דְבִיתָא בַר בְּנוֹקְבָא, דְהָא כְדִין שִׁלְטָנּוּ דִּילָהּ (וְלֹא דְדְכוּרָא) דְכְתִיב, (משלי לא) וְתִקֵּם בְּעוֹד לִילָהּ וְתִתֵּן טְרַף לְבִיתָהּ. הִיא וְלֹא הוּא. מְמַשְׁלֵת הַיּוֹם דְדְכוּרָא. מְמַשְׁלֵת הַלַּיְלָה דְנוֹקְבָא.

(מאור גדול דא הוא שמשא ואית תרין עשר פתחין. אית ביה תרי עשר שעתין. ושמשא שליט על יומא. מאור קטן אית ביה תרי עשר פתחין ודא סיהרא ושלטא על ליליא. וליליא אית ביה תריסר שעתין. ועל דא ביום ההוא יתה ה' אהר ושמו אהר. שמשא ותריסר פתחין אתעבידו י"ג מילין דרחמי. ליל סיהרא ותריסר פתחין ואתעבידו י"ג ואתעבידו שמשא וסיהרא חר. ויום ולילה אהר. הדא הוא דכתיב ויהי ערב ויהי בקר יום אהר ורוא דא לעלא).

וְאֵת הַפּוֹכְכִים. פִּיּוֹן דְנוֹקְבָא פְקִידַת בֵּיתָא וְאִתְפְּנִיט לְבַעְלָהּ לִית שׁוֹלְטָנּוּ לְבִיתָא אֲלֵא לְעוֹלְמָתָן דְאִשְׁתְּאָרְן בְּבִיתָא לְאִתְקַנָּא כָּל תְּקוּנֵי בֵּיתָא. וּבְתַר אִתְהִדַּר בֵּיתָא לְשִׁלְטָנּוּ דְדְכוּרָא בִימָמָא כְּלָא כְדָקָא חֲזִי:

ויעש אלהים את שני המאורות. דא מאור ודא מאור. בגין כך אנון נהורין דסלקי לעילא אקרון מאורי אור. ואנון נהורין דנחתו לתתא אקרון מאורי אש דאנון דרגין לתתא ושלטי כל יומוי דחול. ועל דא כד נפיק שפתא מברכין על שרגא דהא אתיהיב לון רשו לשלטאה. אצבעאן דבר נש אנון סתרא דדרגין ורזין דלעילא, ואית בהו פנימאין ואחורים. אחורים אנון לבר ואנון רמז לטופרין דאצבען. ובגין כך אית (דף כא ע"א) רשו לאסתפלא בטופרין במוצאי שבת דהא נהרין מההוא שרגא ונהרין מההוא אש לשלטאה.

אֲרָה נְרָאִים. אֶצְבְּעוֹת שֶׁל פְּנִיָּם
אֵין רְשׁוֹת לְהִרְאוֹת בְּאוֹתוֹ נָר,
שֶׁהֲרִי מְלַמְּעֵלָה מְאִירִים וְנִקְרָאִים
פְּנִיָּם פְּנִימִיּוֹת. וְזֶה סוּד וְרֵאִית
אֶת אַחֲרֵי וּפְנֵי לֹא יֵרָאוּ. שְׁלֹא
יִסְתַּכַּל בֶּן אָדָם בְּמוֹצְאֵי שַׁבָּת
בְּאֶצְבְּעוֹת לְפָנִים בְּשַׁעֲה שְׁאוּמֵר
בוֹרָא מְאוּרֵי הָאֵשׁ. וְרֵאִית אֶת
אַחֲרֵי - אֵלוֹ פְּנִיָּם שֶׁל בַּחוּץ
שֶׁנֶּרְמָזוּ בְּצַפְרֵינִים. (שם) וּפְנֵי לֹא
יֵרָאוּ - אֵלוֹ הָאֶצְבְּעוֹת לְפָנִים.
אֵלָה שׁוֹלְטִים בְּשַׁבָּת, וְאֵלָה
שׁוֹלְטִים בַּחֹל.

וּבְיוֹם הַשַּׁבָּת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
שׁוֹלֵט לְבָדוֹ בְּאוֹתָם פְּנִיָּם
פְּנִימִיִּים עַל כִּפְסָא כְּבוֹדוֹ, וְכֻלָּם
נִקְלָלִים בּוֹ וְהַשְׁלֵטוֹן הוּא שְׁלוֹ.
וְלִכֵּן מוֹרִישׁ מְנוּחָה לְכָל
הָעוֹלָמוֹת, וְיִוְרָשִׁים יִרְשָׁה זֶה
הָעַם הַקְּדוֹשׁ הַזֶּה שְׁנִקְרָאִים עִם
אֶחָד בְּאַרְץ. מְאוּרֵי אֹר מִצַּד
הַיָּמִין שֶׁהוּא אֹר רֵאשׁוֹן שֶׁהִיא
בְּיוֹם הָרֵאשׁוֹן. שְׁבִיּוֹם הַשַּׁבָּת
מְאִירִים אוֹתָם מְאוּרֵי אֹר
בְּלִבְדָם וְשׁוֹלְטִים, וּמֵהֶם מְאִירִים
כָּלֵם לְמַטָּה.

וּבְשִׁיּוֹצֵאֵת שַׁבָּת, נִגְנָזִים [אוֹתָם]
מְאוּרֵי אֹר שְׁלֹא מִתְגַּלִּים,
וּמְאוּרֵי הָאֵשׁ שׁוֹלְטִים כָּל אֶחָד
וְאֶחָד עַל מְקוֹמָם. מִתִּי שׁוֹלְטִים
בְּמוֹצְאֵי שַׁבָּת? עַד עָרֵב יוֹם
הַשַּׁבָּת. וְעַל זֶה צְרִיכִים לְהִיּוֹת
מוֹאֲרִים מְאוֹתוֹ הַנֵּר בְּמוֹצְאֵי
שַׁבָּת.

וְהַחַיּוֹת רְצוּא וְשׁוֹב, שְׁלֹא יִכּוֹלָה
הָעֵינַן לְשַׁלֵּט בָּהֶם בְּגִלְלֵי שֶׁהֶם
רְצוּא וְשׁוֹב. חַיּוֹת שְׁמִתְגַּלּוֹת הֵם
שֶׁל אוֹתוֹ הָאוֹפֵן נִמְצָא בְּתוֹכָם,
וּמִיָּהוּ זֶה? מִטְטְרוּן, שֶׁהוּא
גְּדוֹל וְנִכְבָּד מִשָּׂאֵר אֵלָה [נ"א
הַצְּבָאוֹת], וְעַלְיוֹן חֲמֵשׁ מְאוֹת
פְּרָסוֹת. חַיּוֹת שְׁמִסְתְּרוֹת הֵן
[רְבוּעוֹת] תַּחַת שְׁתֵּי אוֹתִיוֹת עֲלִיוֹנוֹת
שְׁמִתְכַסּוֹת. י"ה אוֹתִיוֹת שׁוֹלְטוֹת

אֲרֵין אֶתְחַזְּיִן, אֶצְבְּעָאן לָגוּ לֹא אֵית רְשׁוֹ
לְאֶתְחַזְּיִיא בְּהֵוּא שְׁרָגָא דְהָא מְלַעִילָא
נְהָרִין וְאֶקְרוּן פְּנִיָּם פְּנִימֵאִין. וְרָזָא דָא וְרֵאִית
אֶת אַחֲרֵי וּפְנֵי לֹא יֵרָאוּ. דְלֹא יִסְתַּכַּל בְּרֵשׁ
בְּמוֹצְאֵי שַׁבָּת בְּאֶצְבְּעָן לָגוּ בְּשַׁעֲתָא דְאָמֵר
בוֹרָא מְאוּרֵי הָאֵשׁ. וְרֵאִית אֶת אַחֲרֵי אֲלִין
פְּנִיָּם דְלִבְר דְאֶתְרִמִּיזוּ בְטוּפְרֵי. (שם) וּפְנֵי לֹא
יֵרָאוּ אֲלִין אֶצְבְּעָאן לָגוּ. אֲלִין שְׁלֵטִי בְּשַׁבָּתָא
וְאֲלִין שְׁלֵטִי בַּחֹל.

וּבְיוֹמָא דְשַׁבָּתָא קְדִישָׁא בְרִין הוּא שְׁלֵט
בְּלַחֲדוּדֵי בְּאַנוּן פְּנִיָּם פְּנִימֵאִין עַל
פְּרִסֵי (ה) יִקְרִיה וְכֻלְהוּ אֶתְפְּלִילָן בִּיה
וְשְׁלֵטְנוּתָא דִּילִיה אִיהוּ. וּבְגִין כֶּף אַחְסִין
נִיִּחָא לְכָל עַלְמִין. וְיִרְתִּין יִרוּתָא דִּיוֹמָא דָא
עִמָּא קְדִישָׁא דְאֶקְרוּן עִמָּא חַד בְּאַרְעָא.
מְאוּרֵי אֹר מְסֻטְרָא דִּימִינָא דְאִיהוּ אֹר
קְדִמָּא דְהוּא בְּיוֹמָא קְדִמָּא. דְבְּיוֹמָא
דְשַׁבָּתָא נְהָרִין אֲנוּן מְאוּרֵי אֹר בְּלַחֲדוּדֵיהוּ
וְשְׁלֵטִין. וּמִנִּיָּהוּ נְהָרִין כֻּלְהוּ לְתַתָּא.

וְכַר נְפִיק שַׁבָּתָא גְּנִיזִין (אֲנוּן) מְאוּרֵי אֹר דְלֹא
אֶתְגַּלְיִין. וּמְאוּרֵי הָאֵשׁ שְׁלֵטִין כָּל חַד
וְחַד עַל דּוּכְתִיָּיהוּ. אִימְתִי שְׁלֵטִין בְּמוֹצְאֵי
שַׁבָּת עַד מְעַלֵי יוֹמָא דְשַׁבָּתָא. וְעַל דָּא
אֶצְטְרִיכוּ לְאֶתְנַהֵרָא מֵהֵוּא שְׁרָגָא בְּמוֹצְאֵי
שַׁבָּת.

וְהַחַיּוֹת רְצוּא וְשׁוֹב. דְלֹא יִכּוֹל עֵינָא לְמַשְׁלֵט
בְּהוּ בְּגִין דְאֲנוּן רְצוּא וְשׁוֹב. חַיּוֹת
דְאֶתְגַּלְיִין אֲנוּן דְהֵוּא אוֹפֵן קָאִים בְּגוּוֹיָהוּ,
וּמֵאֵן אִיהוּ דָא מִטְטְרוּן דְאִיהוּ רַב וְיִקְרִי
מִשָּׂאֵר אֲלִין (נ"א חַיִּילִין), וְעַלְאָה חֲמֵשׁ מְאָה
פְּרִסֵי. חַיּוֹת דְמִטְמָרְן אֲנוּן (רְבִיעָא) תַּחַת תַּרְיִן
אֶתְוּוֹן עַלְאִין דְאֶתְפְּסִיין. י"ה אֶתְוּוֹן שְׁלֵטִין
עַל ו"ה. אֲלִין רְתִיכָא לְאֲלִין. וְהֵוּא טְמִירָא

על ו"ה. אלה מרכבה לאלה. ואותו הטמיר של כל הטמירים שלא נודע כלל שולט על הכל ורוכב על הכל. החיות שמתגלות הם למטה תחת אלה העליונות שנסתרות ומוארות מהן, ומתנהגים בגלגלם.

החיות העליונות כלן פלולות ברקיע השמים, ועליהם פתוב יהי מארת ברקיע השמים, והיו למאורת ברקיע השמים. כלם תלויים באותו רקיע השמים. הרקיע שעל גבי החיות, זה אותו שפתוב (יחזקאל א) ודמות על ראשי הסיה רקיע פועין הקרח. זה אותו קדמון (נ"א ה' קדמון).

שְׁהָרִי מִשֵּׁם וְהִלָּאָה אֵין מִי שְׁיִכּוּל לְהִסְתַּפֵּל וְלִדְעַת. מֵה הַטַּעַם? מִשׁוּם שֶׁהוּא נִסְתָּר בְּמַחְשָׁבָה, וּמַחְשַׁבַת הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא טְמִירָה וְנִסְתָּרַת עֲלִיוֹנָה. מַחְשַׁבַת בֶּן הָאָדָם בְּכָל הָעוֹלָם [לא יבול] לְהִתְדַבֵּק וְלִדְעַת אוֹתָהּ. דְּבָרִים הַתְּלוּיִים בְּמַחְשָׁבָה עֲלִיוֹנָה אֵין מִי שְׁיִכּוּל לְהִשָּׁג אוֹתָם. הַמַּחְשָׁבָה [עֲלִיוֹנָה] מִמֶּשׁ עַל אַחַת כְּמָה וְכְמָה. לְפָנִים מֵהַמַּחְשָׁבָה מִיְהוּ שְׁעוּשָׁה רְעִיוֹנוֹת? שְׁהָרִי אֵין הַשְּׁכָלָה לְשָׂאֵל, וְכָל שֶׁפֶן לִדְעַת.

בְּאִי"ן סו"ף אֵין בּוֹ רֶשֶׁם כָּלָל, וּשְׂאֵלָה לֹא תְלוּיָהּ בּוֹ, וְלֹא רְעִיּוֹן לְהִסְתַּפֵּלוֹת הַמַּחְשָׁבָה כָּלָל. מִתּוֹךְ נִסְתָּר הַנִּסְתָּר, מֵרֹאשׁ תַּחְתִּית שֶׁל הָאֵין סו"ף, מֵאִיר אֹר דְּקִיק וְלֹא יְדוּע, נִסְתָּר בְּסִתְר [נ"א בְּרֶשֶׁם] כְּחֹד הַמַּחַט. סוּד נִסְתָּר שֶׁל הַמַּחְשָׁבָה לֹא יְדוּע, עַד שְׁמִתְפַּשֵּׁט מִמֶּנּוּ אֹר. בְּמִקּוֹם שִׁישׁ בּוֹ רְשׁוּמִים שֶׁל כָּל הָאוֹתוֹת, מִשֵּׁם יוֹצְאִים.

בְּרֹאשׁ הַכֹּל. א רֹאשׁ וְסו"ף שֶׁל כָּל הַדְּרָגוֹת. הַרֶשֶׁם שְׁנַרְשָׁמִים בּוֹ בּוֹ דְמִיּוֹת רַבּוֹת, אֵינוֹ אֶלָּא אֶחָד.

לְכָל טְמִירִין דְּלֹא אֶתִידַע כָּלָל שְׁלִיט עַל כָּלָא וְרֹכִיב עַל כָּלָא. חִיּוֹת דְּאֶתְגַּלְיִין אֲנוּן לְתַתָּא תַּחֲתוֹת אֵלִין עֲלָאִין דְּמִטְמָרן, וְאֶתְנַהֲרן מִבְּנִייהוּ, וְנִטְלִין בְּגִינְיִיהוּ.

חִיּוֹת עֲלָאִין כְּלִיזן בְּרַקִּיעַ הַשָּׁמַיִם. וְעֲלִייהוּ כְּתִיב יְהִי מְאֹרֵת בְּרַקִּיעַ הַשָּׁמַיִם וְהָיוּ לְמְאֹרֵת בְּרַקִּיעַ הַשָּׁמַיִם. כְּלִיזוֹ תְלִיין בְּהֵוּא רַקִּיעַ הַשָּׁמַיִם. רַקִּיעַ שְׁעַל גְּבִי חִיּוֹת דָּא הֵוּא דְכְּתִיב, (יחזקאל א) וְדַמּוֹת עַל רֹאשֵׁי חִיּוֹת רַקִּיעַ פְּעִין הַקְּרַח דָּא הֵוּא קְדַמוֹן (נ"א ה' קדמון).

דְּהָא מִתְמָן וְלְהִלָּאָה לִית מָאן דְּיִכִּיל לְאַסְתַּכְּלָא וְלִמְנַדַּע. מָאִי טַעְמָא מִשׁוּם דְּאִיהוּ סְתִים בְּמַחְשָׁבָה. וּמַחְשָׁבָה דְּקִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא טְמִירָא סְתִימָא עֲלָאָה. מַחְשָׁבָה דְּבַר נֶשׁ בְּכָל עֲלָמָא (ס"א לא יכיל) לְאַתְדַּבְּקָא וְלִמְנַדַּע לָהּ. מִלִּין דְּתְלִיין בְּמַחְשָׁבָה עֲלָאָה לִית מָאן דְּיִכִּיל לְאַתְדַּבְּקָא לוּן. מַחְשָׁבָה (עֲלָאָה) מִמֶּשׁ עַל אַחַת כְּמָה וְכְמָה. לְגוֹ מִן מַחְשָׁבָה מָאן אִיהוּ דְּעֵבִיד רְעִיוֹנִי. דְּהָא לִית סוּכְלַתְנוּ לְמִשְׂאֵל כָּל שֶׁפֶן לְמְנַדַּע.

אִי"ן סו"ף לִית בֵּיה רְשׁוּמָא כָּלָל וְלֹא תְלִיא שְׂאֵלְתָא בֵּיה וְלֹא רְעִיוֹנָא לְאַסְתַּכְּלוֹתָא דְּמַחְשָׁבָה כָּלָל. מְגוֹ סְתִימָא דְּסְתִימָא, מְרִישׁ נְחִיתוֹ דְּאֵין סו"ף, נְהִיר נְהִירוֹ דְּקִיק וְלֹא יְדִיעַ. סְתִים בְּסְתִימוֹ (נ"א בְּרִשְׁמוֹ) פְּחֻדוּדָא דְּמַחְטָא. רְזָא סְתִימָא דְּמַחְשָׁבָה לֹא יְדִיעַ עַד דְּאַתְפַּשֵּׁט נְהִירוֹ מִגְּנִיה. בְּאַתְר דְּאִית בֵּיה רְשִׁימִין דְּאַתְוּוֹן כְּלִיזוֹ. מִתְמָן נִכְקָן.

בְּרִישׁ כָּלָא. א רִישָׁא וְסוּפָא דְּכָל הַדְּרָגִין. רְשִׁימוֹ דְּאַתְרֵשִׁים בֵּיה הַדְּרָגִין כְּלִיזוֹ.

כָּל הַדְּרָגוֹת, וְלֹא נִקְרָא אֶלָּא אֶחָד. לְהִרְאוֹת שְׂאֵף עַל גַּב שִׁישׁ

וְדָאֵי הִיא הָאוֹת שְׁעֵלְיוֹנִים וְתַחְתּוֹנִים תְּלוּיִים בָּהּ. רֵאשִׁית שֶׁל אֶלֶף, סֵתֵר שֶׁל סוּד הַמַּחְשָׁבָה הָעֲלִיּוֹנָה. וְאוֹתָהּ הִתְפַּשְׁטוּת שֶׁל אוֹתוֹ רְקִיעַ עֲלִיּוֹן, הַכֹּל נִסְתָּר בְּאוֹתוֹ הָרֵאשׁ. בְּגִלְל שְׁפִשְׁיֻצָּאת א' מְרַקֵּיעַ הַזֶּה, בְּדַמוֹת שֶׁל סוּד רֵאשׁ הַמַּחְשָׁבָה יוֹצֵאת. בְּאוֹתוֹ אֲמַצֵּעַ שֶׁל אֶלֶף פְּלוֹלִים בּוֹ שֵׁשׁ דְּרָגוֹת, סוּד שֶׁל כָּל הַחַיּוֹת הַנִּסְתָּרוֹת הָעֲלִיּוֹנוֹת [כ"א שְׁעוֹלוֹת] [כ"א שְׁתַּלּוּיֹת] מִתּוֹךְ הַמַּחְשָׁבָה.

אוֹר אֶחָד שְׁמַאִיר וְנִגְנֵנוּ, זֶה אוֹר שֶׁל אוֹת ט שֶׁל בְּרֵאשִׁית. חֵם הַיּוֹם שֶׁהִיָּה יוֹשֵׁב אֲבָרְהָם פֶּתַח הָאֵהֶל, שֶׁהוּא פֶּתַח מְלַמְטָה לְמַעְלָה, וְחֵם הַיּוֹם מְאִיר עַל אוֹתוֹ פֶּתַח וּמְאִיר מִשָּׁם.

שְׁנֵי אוֹר שְׁהוֹלֵף לְהִיּוֹת חֲשׂוֹף לְעַת פְּנוֹת עָרֵב. הַסוּד שֶׁל תְּפִלַּת יִצְחָק לְהַתְקִין דְּרָגָה זוֹ, שְׁכַתּוֹב (בראשית כד) וַיֵּצֵא יִצְחָק לְשׁוֹחַ בְּשָׂדֵה לַפְּנוֹת עָרֵב. הַסְתַּפְלוֹת שֶׁל עָרֵב, וְחֲשׂוֹכִים כָּלִם אֲצִלוֹ. בְּפְנוֹת הָעָרֵב הַזֶּה הַסְתַּפֵּל יִצְקָב בְּאוֹתוֹ מִמְנָה שֶׁל עֶשׂוֹ.

שְׂרִישֵׁי אוֹר שְׁכּוֹלֵל שְׁנֵי אֱלוֹ, אוֹר שְׁמַאִיר בְּרַפּוּאָה, סוּד הַכְּתוֹב בְּיַעֲקֹב (בראשית לב) וַיִּזְרַח לוֹ הַשֶּׁמֶשׁ וְגו'. וְדָאֵי כְּשֶׁנִּכְלָל בְּאוֹתוֹ פְּנוֹת עָרֵב. מִכָּאן וְהִלָּאָה זֶהוּ צֹלַע עַל יָרְכוּ. זֶהוּ נִצַּח יִשְׂרָאֵל.

עַר יָרְכוּ, יָרְכוּ כְּתוֹב וְלֹא יָרְכוּ, זֶה דְּרָגָה רְבִיעִית, שֶׁלֹּא הִתְנַבֵּא אִישׁ מִשָּׁם עַד שֶׁבָּא שְׁמוּאֵל, וְעֲלִיו כְּתוֹב (שמואל א טו) וְגַם נִצַּח יִשְׂרָאֵל וְגו'. אֲזַ נִתְקַן שֶׁהִיָּה חֲלָשׁ כְּשֶׁהִסְתַּפֵּן יִצְקָב אֲבִינוּ עִם הַמְּמַנָּה שֶׁל עֶשׂוֹ.

וַיִּנְעַ בְּכַף יָרְכוּ. כְּשֶׁבָּא אֲצֵל יִצְקָב, לָקַח כַּח מְאוֹת פְּנוֹת עָרֵב בְּדִין הַקָּשָׁה. וְיַעֲקֹב הָיָה נִכְלָל בּוֹ

וְלֹא אֶקְרִי אֶלָּא אֶחָד. לְאַחֲזָאָה דְּאָף עַל גַּב דְּאִית בֵּיה דְּיוֹקְנִין סְגִיִּין לָאו אִיהוּ אֶלָּא חַד. וְדָאֵי אִיהוּ אֶת דְּעֶלְאִין וְתַתְּאִין תְּלִיין בֵּיה. רֵאשִׁיתָּא דְּאֶלֶף טְמִירוֹ דְּרִזָּא דְּמַחְשָׁבָה עֲלָאָה. וְהִיא אֶתְפַּשְׁטוֹ דֵּהִיא רְקִיעַ עֲלָאָה כֹּלָּא סְתִימָה בֵּיהוּא רִישָׁא. בְּגִין דְּכַד נְפִיק א' מֵהֵאֵר רְקִיעַ בְּדִיוֹקְנָא דְּרִזָּא דְּרִישָׁא דְּמַחְשָׁבָה נְפִיקָא. בֵּיהוּא אֲמַצְעִיתָּא דְּאֶלֶף שִׁית דְּרָגִין כְּלִילָן בֵּיה רִזָּא דְּכֹלְהוּ חַיּוֹת טְמִירִין עֲלָאִין (כ"א דְּסִלְקוּ) (כ"א דְּתַלּוּיֹ) מִגּוֹ מַחְשָׁבָה.

חַד נְהִירוֹ דְּנְהִיר וְאַתְגְּנִיזוּ. דְּהָא נְהִירוֹ דְּאֶת (ט) דְּבְרֵאשִׁית (כ"א ב' דְּבְרֵאשִׁית). חוּם הַיּוֹם דֵּהוּא אֲבָרְהָם יִתִּיב פֶּתַח הָאֵהֶל דְּאִיהִי פֶּתַחַא מִתְּתָא לְעִילָא. וְחוּם הַיּוֹם נְהִיר עַל הִיא פֶּתַחַא וְנְהִירָא מִתְּפָן.

הַתְּנִנָּא נְהִירוֹ דְּאֲזִיל לְאַתְחַשְׁכָּא לְעַת פְּנוֹת עָרֵב. רִזָּא דְּצִלוֹתָא דְּיִצְחָק לְאַתְקַנָּא הֵיא דְּרָגָא דְּכְתִיב, (בראשית כד) וַיֵּצֵא יִצְחָק לְשׁוֹחַ בְּשָׂדֵה לַפְּנוֹת עָרֵב. אֶסְתַּפְלוֹתָא דְּעָרֵב וְחֲשׂוֹכֵן כְּלָהוּ לְגַבְיָהּ. בֵּהֵאֵר פְּנוֹת עָרֵב וְאַסְתַּפֵּל (נ"א אֶסְתַּפְּחוּ) יִצְקָב בֵּיהוּא מְמַנָּא דְּעֶשׂוֹ. תְּלִיָּתָאָה נְהִירוֹ דְּכִלִּיל תְּרִין (דף כא ע"ב) אֶלִּין. נְהִירוֹ דְּנְהִיר בְּאַסְוֹתָא. רִזָּא דְּכְתִיב בְּיַעֲקֹב (בראשית לב) וַיִּזְרַח לוֹ הַשֶּׁמֶשׁ וְגו'. וְדָאֵי כַּד אֶתְפְּלִיל בֵּיהוּא פְּנוֹת עָרֵב. מִכָּאן וְהִלָּאָה זֶהוּ צוֹלַע עַל יָרְכוּ. דָּא אִיהוּ נִצַּח יִשְׂרָאֵל.

עַר יָרְכוּ יָרְכוּ פְתִיב וְלֹא יָרְכוּ, דָּא דְּרָגָא רְבִיעִאָה. דְּלָא אֶתְנַבֵּי בַר נֶשׁ מִתְּפָן עַד דְּאֶתָּא שְׁמוּאֵל, וְעֲלִיָּה כְתִיב, (שמואל א טו) וְגַם נִצַּח יִשְׂרָאֵל וְגו', כְּדִין אֶתְקַן דֵּהוּא חֲלָשָׁא מִפְּד אֶסְתַּפֵּן יִצְקָב אֲבִינוּ בְּמִמְנָא דְּעֶשׂוֹ. וַיִּנְעַ בְּכַף יָרְכוּ פַּד אֶתָּא לְגַבְיָ דְּיַעֲקֹב נִטְל

וְלֹא יָכַל לוֹ. וַיֵּרָא פִּי לֹא יָכַל לוֹ
וַיִּגַע בְּכַף יָרְכוֹ. לָקַח תַּקְּףָה הַדִּין
מִשָּׁם, בְּגִלְל שְׂרָף הוּא מַחוּץ
לַגּוֹף. שְׂיַעֲקֹב הִיָּה גּוֹף, וְגוֹפוֹ
הִיָּה כְּלוּל בְּסוּד שֶׁל שְׂתֵי דְרָגוֹת
בְּסוּד שְׂנוֹקְרָא אָדָם. כִּיּוֹן שֶׁלָּקַח
תַּקְּףָה מַחוּץ לַגּוֹף, מִיָּד - וַתִּקַּע כַּף
יָרֵךְ יַעֲקֹב.

וְלֹא הִתְנַבֵּא אִישׁ מִשָּׁם עַד שֶׁבָּא
שְׂמוּאֵל, וְעַל זֶה נִצַּח יִשְׂרָאֵל
כְּתוּב בּוֹ, כִּי לֹא אָדָם הוּא.
יְהוֹשֻׁעַ נִתְנַבֵּא מֵהוֹדוֹ שֶׁל מֹשֶׁה,
שְׁפָתוֹב (במדבר כז) וְנִתְּתָה מֵהוֹדֶךָ
עָלָיו. הוּד. וְזוֹ דְרָגָה חֲמִישִׁית.
נִצַּח - יָרֵךְ שְׂמָאֵל שֶׁל יַעֲקֹב. וְלִכְּן
כָּא דוֹד וְכָלֵל אוֹתוֹ בְּיָמָיו,
שְׁפָתוֹב (תהלים טו) נְעֻמוֹת בְּיָמֶיךָ
נִצַּח. יְמִינֶךָ לֹא כְּתוּב אֶלָּא
בְּיָמֶיךָ. מֵה הַטַּעַם נִחְלָשָׁה יָרֵךְ
יַעֲקֹב? בְּגִלְל שֶׁהִתְקַרַּב אֵלָיו צַד
הַטְּמָאָה וְלָקַח מִמֶּנּוּ כַח,
וְהִתְעַכֵּב עַד שְׂמוּאֵל. וְעַל זֶה כָּא
לְהַזְכִּיר שֶׁזָּהוּ יָרֵךְ שֶׁל יִשְׂרָאֵל,
שְׁפָתוֹב וְגַם נִצַּח יִשְׂרָאֵל. וְעַל זֶה
כָּל דְּבָרָיו הָיוּ בְּדִין בְּרֵאשִׁית
וְלִבְסוּף.

וְעוֹד, שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא כָּלֵל
אוֹתוֹ אַחַר כֵּף בְּהוֹד, מִתִּי? לְאַחַר
שֶׁמֶשַׁח מְלָכִים. וְעַל זֶה הוּא
שְׁקוּל כְּמֹשֶׁה וְאַהֲרֹן. מֵה מֹשֶׁה
וְאַהֲרֹן בְּשְׁנֵי צְדָדִים שְׁלֹמְעֵלָה -
גַּם הוּא לְמַטָּה כְּמוֹ שְׂאוֹתָם שְׁנֵי
הַצְּדָדִים, וּמִי הֵם? נִצַּח וְהוֹד,
כְּמוֹ שֶׁמֶשַׁה וְאַהֲרֹן שְׁלֹמְעֵלָה.
וְכָל הַדְּרָגוֹת אַחֲזוּזוֹת זוֹ בְּזוֹ,
שְׁפָתוֹב (שם טז) מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן
בְּכַהֲנָיו וּשְׂמוּאֵל בְּקוֹרְאֵי שְׁמוֹ.
שְׁהָרִי שֶׁשֶׁה צְדָדִים נִכְלָלוּ
וְאַחֲזוּזוֹת זוֹ בְּזוֹ.

כְּמוֹ שְׂאֵלָה אַחֲזוּזִים, מֹשֶׁה
וְאַהֲרֹן וּשְׂמוּאֵל - כֵּף גַּם אַחֲזוּזִים
יַעֲקֹב מֹשֶׁה וְיוֹסֵף. יַעֲקֹב בְּעַל
הַבֵּית. מֵת יַעֲקֹב - נִטְלָה מֹשֶׁה אֶת
הַבֵּית, וְצָנָה אוֹתָהּ בְּחַיָּיו. יוֹסֵף

תַּקְּפָא מֵהֵוּא פְּנוֹת עַרְבַּ בְּדִינָא תַּקִּיפָא. וַיַּעֲקֹב
הָוָה אֶתְכַלִּיל בֵּיהּ וְלֹא יָכִיל לֵיהּ. וַיֵּרָא כִּי לֹא
יָכוֹל לוֹ וַיִּגַע בְּכַף יָרְכוֹ. נִטְלָה תַּקְּפָא דְדִינָא
מִתַּמָּן. בְּגִין דִּירְכָא אִיהוּ לְבַר מַגּוּפָא. דִּיַּעֲקֹב
גּוּפָא הָוָה, וְגוּפִיהּ הָוָה כְּלִיל בְּרִזָּא דְתַרִּין
דְרָגִין בְּרִזָּא דְאַקְרִי אָדָם. כִּיּוֹן דְנִטְלָה תַּקְּפָא
לְבַר מַגּוּפָא, מִיָּד וַתִּקַּע כַּף יָרֵךְ יַעֲקֹב.

וְלֹא אֶתְנַבֵּי בַר נֶשׁ מִתַּמָּן עַד דְאַתָּא שְׂמוּאֵל.
וְעַל דָּא נִצַּח יִשְׂרָאֵל כְּתִיב בֵּיהּ פִּי לֹא
אָדָם הוּא. יְהוֹשֻׁעַ אֶתְנַבֵּי מֵהוֹדוֹ שֶׁל מֹשֶׁה
דְּכְתִיב (במדבר כז) וְנִתְּתָה מֵהוֹדֶךָ עָלָיו. הוּד. וְדָא
דְרָגָא חֲמִישִׁאָה. נִצַּח יָרְכָא שְׂמָאֵל דִּיַּעֲקֹב.
וּבְגִין כַּף אֶתָּא דוֹד וְכָלִיל לִיהּ בְּיָמֶינָא דְכְּתִיב,
(תהלים יו) נְעֻמוֹת בְּיָמֶיךָ נִצַּח. יְמִינֶךָ לֹא כְּתִיב
אֶלָּא בְּיָמֶיךָ. מָאִי טַעְמָא אֶתְחַלֵּשׁ יָרְכָא
דִּיַּעֲקֹב, בְּגִין דְאַתְקַרַּב בֵּיהּ סֶטֶר מְסֻאָבָא
וְנָקִיט תַּקְּפָא מִנִּיהּ וְאַתְעַכֵּב עַד שְׂמוּאֵל, וְעַל
דָּא אֶתָּא לְאַדְכָּרָא דְדָא אִיהוּ יָרְכָא דִּישְׂרָאֵל
דְּכְתִיב וְגַם נִצַּח יִשְׂרָאֵל. וְעַל דָּא כָּל מִלוּי
הוּוּ בְּדִינָא בְּשִׁירוֹתָא וּבְסוּפָא.

וְתוֹ קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא כְּלִיל לִיהּ לְבַתָּר בְּהוֹד.
אִימְתִי לְבַתָּר דְמֶשַׁח מְלָכִין. וְעַל דָּא
שְׁקִיל אִיהוּ כְּמֹשֶׁה וְאַהֲרֹן. מֵה מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן
בְּתַרִּין סֶטֶרִין דְלַעֲיֵלָא, אַף הוּא לְתַתָּא כְּגוֹוֹנָא
דְאַנּוּן תַּרִּין סֶטֶרִי. וּמָאן אַנּוּן. נִצַּח וְהוֹד.
כְּגוֹוֹנָא דְמֹשֶׁה וְאַהֲרֹן דְלַעֲיֵלָא. וְכָלְהוּ דְרָגִין
אַחֲזִדָן דָּא בְּדָא דְכְּתִיב, (תהלים טז) מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן
בְּכַהֲנָיו וּשְׂמוּאֵל בְּקוֹרְאֵי שְׁמוֹ. דְהָא שִׁית
סֶטֶרִין אֶתְכַלִּילוּ וְאַחֲזִדָן דָּא בְּדָא.

בְּמָה דְאַלִּין אַחֲזִדָן מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן וּשְׂמוּאֵל,
אוּף הָכִי אַחֲזִדָן (ס"א דָּא בְּדָא) יַעֲקֹב מֹשֶׁה
וְיוֹסֵף. יַעֲקֹב מְאַרְיָה דְבֵיתָא. מִית יַעֲקֹב נִטְלָה
מֹשֶׁה בֵּיתָא וּמִנֵּי לָהּ בְּחַיָּיו. יוֹסֵף עַל יָדֵי

על ידי יעקב ומשה היה צדיק.
[ושנתם לא שמשו הבית אלא ביוסף, בגלל שהיה צדיק].

יעקב ביוסף לקח את הבית, שפיתוב (בראשית לו) אלה תלדות יעקב יוסף. משה לא שמש בה עד שלקח אותו את יוסף. כשיצאה השכינה מהגלות, לא יכול להזדווג בה, רק ביוסף, שפיתוב (שמות יג) ויקח משה את עצמות יוסף עמו. למה פיתוב עמו? אלא גוף לא מזדווג בנקבה עד שמזדווג עם הברית. ועל זה משה לקח לו את יוסף עמו. פיון שהיה עמו, שמש בנקבה פראוי. ולכן יעקב משה ויוסף הולכים כאחד.

יעקב מת, וגופו הכניסו אותו לארץ הקדושה. יוסף מת, גופו לא נקבר בארץ הקדש, אלא עצמותיו. משה [מת] - לא זה ולא זה, למה? אלא יעקב בעלה הראשון של הגבירה היה. מת יעקב - הזדווגה במשה. ובעוד שמשו היה בעולם הזה, צוה אותה פראוי, והוא היה בעלה השני. את יעקב הכניסו לארץ הקדושה כשגופו שלם, בגלל שהוא גוף. יוסף - עצמותיו ולא גופו, בגלל שעצמות הם צבאות ומחנות שלמעלה, וכלם יוצאים מאותו צדיק. והצדיק נקרא צבאות. מה הטעם? בגלל שכל צבאות ומחנות עליונים יוצאים ממנו, ועל זה עצמותיו, שהן צבאות, נכנסו לארץ.

משה היה בחוץ, ולא נכנס לשם לא גופו ולא עצמותיו. אלא נכנסה השכינה לארץ. אחר שמשו מת וחזרה לבעלה הראשון, ודאי הוא יעקב. מפאן נקבה שנשאת לשנים באותו העולם, היא חוזרת לראשון. משה היה בחוץ, פיון שבעלה הראשון היה בארץ.

דיעקב ומשה הרה צדיק. (והרנוייהו לא שמשו ביתא אלא ביוסף בגין דהנה צדיק).

יעקב ביוסף נטל ביתא דכתיב, (בראשית לו) אלה תולדות יעקב יוסף. משה לא שמש בה עד דנטל ליה ליוסף. כד נפקת שכינתא מן גלותא לא יכול לאזדווגא בה אלא ביוסף דכתיב, (שמות יג) ויקח משה את עצמות יוסף עמו. אמאי כתיב עמו. אלא גופא לא אזדווג בנוקבא עד דאזדווג בהדי ברית. ועל דא משה נטל ליה ליוסף עמיה. פיון דהרה עמיה שמש בנוקבא כדקא יאות. ובגין כך יעקב משה ויוסף כחדא אזלי.

יעקב מית וגופיה אעלו ליה בארעא קדישא. יוסף מית גופיה לא אתקבר בארעא קדישא אלא גרמוי. משה (מית) לא האי ולא האי. אמאי. אלא יעקב בעלה קדמאה דמטרוניתא הרה. מית יעקב אזדווגא ביה במשה. ובעוד דהרה משה בהאי עלמא מני לה כדקא יאות ואיהו הרה בעלה תניינא. יעקב אעילו ליה לארעא קדישא גופיה שלים בגין דאיהו גופא. יוסף גרמוי ולא גופיה בגין דגרמין אנון חיילין ומשריין דלעילא וכלהו נפקי מההוא צדיק. וצדיק צבאות אקרי. מאי טעמא, בגין דכל צבאות ומשריין עלאין מניה נפקין. ועל דא גרמוי דאנון צבאות אעלו בארעא.

משה הרה לבר ולא עאל תמן לא גופיה ולא גרמוי אלא אעלת שכינתא בארעא. פתר דמית משה ואתהדרת לבעלה קדמאה ודאי איהו יעקב. מפאן נוקבא דאתנסיבת פתרון, בההוא עלמא אהדרת לקדמאה. משה הרה לבר פיון דבעלה קדמאה הרה בארעא.

מוֹשֶׁה זָכָה בַּחֲטִיּוֹ מֵהַ זָכָה בִּיהַ יַעֲקֹב. בּוֹ יַעֲקֹב שָׁמַשׁ בַּהַ בְּאוֹתוֹ עוֹלָם, וּמֹשֶׁה בַּעוֹלָם הַזֶּה. וְאִם תֹּאמַר שֶׁזֶּה הִיָּה הַחֲסָרוֹן שֶׁל מֹשֶׁה - לֹא כִּף! אֲלֵא כִּשְׂיִצְאוֹ יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם, מִצַּד הַיּוֹבֵל הַיָּה, וְכָל אוֹתָם שְׁשִׁים רְבוּא הָיוּ מֵעוֹלָם הַעֲלִיּוֹן. וּבְאוֹתָהּ הַדְּמוּת הִלְכוּ בְּמִדְבָּר, וְאֶחָד מֵהֶם לֹא נִכְנַס לְאֶרֶץ, אֲלֵא בְּנֵיהֶם תּוֹלְדוֹתֵיהֶם כְּרֹאוּי, שֶׁהֵם תִּקְוֹן הַלְּבָנָה, וְכָל מַעֲשֵׂי הָאֶרֶץ הָיוּ תִקְוֹן הַלְּבָנָה.

מוֹשֶׁה שָׁמַשׁ בְּלְבָנָה בְּעוֹד שֶׁהוּא בְּגוֹף וְצוּהָ אוֹתָהּ לְרִצּוֹנוֹ, וְכִשְׁנִפְטַר מֵהָעוֹלָם הַזֶּה, עָלָה בְּעֲלִיָּה עֲלִיּוֹנָה בְּרוּחַ הַקֹּדֶשׁ, וְחִזַּר בְּרוּחַ לַיּוֹבֵל הַעֲלִיּוֹן (בִּינָה), וְשֵׁם נִדְבַק בְּאוֹתָם שְׁשִׁים רְבוּא שֶׁהָיוּ שְׁלוֹ. מֵהַ שְׁלֹא הָיָה כֵּן לַיַּעֲקֹב, שֶׁהוּא חִזַּר בְּרוּחַ לְתוֹף הַשְּׂמִטָּה מֵהַ שְׁלֹא הָיָה כִּף בַּחֲטִיּוֹ, וְהָיָה בֵּינָן שְׁבִית אַחַר הָיָה לוֹ.

וְאֶרֶץ הַקְּדוּשָׁה נִתְמַקְנָה בְּתִקְוֹן (הָעוֹלָם שֶׁלְּמִטָּה) בְּכַח שְׁלִמְעָלָה. וְעַל זֶה לֹא רֹאוּי לְהִיּוֹת פְּלִם כְּאֶחָד. אֲלֵא שֶׁל הָעוֹלָם הַעֲלִיּוֹן הָיוּ לְבָדִם פְּלִם בְּרוּחַ, וְאֲלֵא שֶׁל הָעוֹלָם הַתַּחְתּוֹן הָיוּ כָּלִם לְבָדִם בְּגוֹף, וְלֹא רֹאוּיִים לְהִיּוֹת אֲלֵא וְאֲלֵא בְּתוֹף הַלְּבָנָה, אֲלֵא אֲלֵא תוֹף הַלְּבָנָה וְאֲלֵא בַחוּץ, לְהָאִיר אֲלֵא מִתּוֹף אֲלֵא. וְכָלִם שְׁנִכְנְסוּ בְּאֶרֶץ, דְּמוּת הָרֹאשׁוֹנִים הָיוּ, וְלֹא הָיוּ בְּעֲלִיָּה עֲלִיּוֹנָה כְּמוֹתָם, בְּגִלְל שְׁלֹא יִהְיֶה דוֹר וְלֹא הָיָה מִקְדָּם כְּמוֹ אוֹתָם רֹאשׁוֹנִים שְׁנִרְאָה לָהֶם זִיו כְּבוֹד רְבוּנָם פְּנִים בְּפְנִים.

יַעֲקֹב שָׁמַשׁ בְּנִשְׁוֹתָיו בְּגוֹף, אַחַר כִּף נִדְבַק רִיחַ בְּרוּחַ. מֹשֶׁה נִפְרַד מֵאִשְׁתּוֹ וְשָׁמַשׁ כִּשְׁהוּא בְּגוֹף בְּאוֹתָהּ רִיחַ קְדוּשָׁה. אַחַר כִּף נִדְבַק רִיחַ בְּרוּחַ עֲלִיּוֹנָה טְמִירָה

מוֹשֶׁה זָכָה בַּחֲטִיּוֹ מֵהַ דְּלֹא זָכָה בִּיהַ יַעֲקֹב. יַעֲקֹב שָׁמַשׁ בַּהַ בְּהִיּוֹא עֲלֵמָא, מֹשֶׁה בְּהִיּוֹ עֲלֵמָא. וְאִי תִימָא דְגָרִיעוֹ דְּמֹשֶׁה הָוָה. לֹא הָכִי. אֲלֵא כִּד נִפְקִי יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם מִסְטָרָא דִּיּוֹבֵלָא הָוָה. וְכָל אֲנוּן שְׁתִּין רְבִרְבָן מֵעֲלֵמָא עֲלֵאָה הָוּ. (דף כב ע"א) וּבְהִיּוֹא דִּיּוֹקְנָא אֲזִלוּ בְּמִדְבָּרָא וְחַד מְנַהוּן לֹא עֲאֵלוּ בְּאֶרְעָא. אֲלֵא בְּנֵיהוֹן תּוֹלְדִין דְּלֵהוֹן כְּדָקָא חֲזִי דְּאֲנוּן תִּקְוֹנָא דְּסִיְהֵרָא. וְכָל עוֹבְדֵי אֶרְעָא תִקְוֹנָא דְּסִיְהֵרָא הָוָה.

מוֹשֶׁה שָׁמַשׁ בְּסִיְהֵרָא בְּעוֹד דְּאִיהוּ בְּגוֹפָא וּמְנִי לָהּ לְרַעוּתִיָּה. כִּד אֶתְפַּטֵּר מֵהִיּוֹ עֲלֵמָא סְלִיק בְּסְלִיקוֹ עֲלֵאָה בְּרוּחָא קְדִישָׁא וְאֶתְהַדַּר בְּרוּחָא לַיּוֹבֵלָא עֲלֵאָה וְתִמְן אֶתְדַבְּקוּ בְּאֲנוּן שִׁתִּין רְבוּא דְהוּוּ דִּילִיָּה. מֵהַ דְּלֹא הָוָה כֵּן לַיַּעֲקֹב דְּהוּא אֶתְהַדַּר בְּרוּחָא לְגוֹ שְׂמִטָּה מֵהַ דְּלֹא הָוָה כֵּן בַּחֲטִיּוֹ (בִּינָה) בֵּינָן דְּבִיתָא אַחְרָא הָוָה לִיָּה.

וְאֶרְעָא קְדִישָׁא בְּתִקְוֹנָא (דְּעֲלֵמָא נִיָּא דְּלִתְמָא) אֶתְמַקְנַת בְּחִילָא דְּלַעֲלֵלָא. וְעַל דָּא לֹא אֶתְחַזְוִין לְמַהוּי כְּלֵהוּ כְּחַדָּא. אֲנוּן דְּעֲלֵמָא עֲלֵאָה הָוּ בְּלַחֲוֹדִיָּהוּ כְּלֵהוּ בְּרוּחָא. וְאֲנוּן דְּעֲלֵמָא תַתָּאָה הָוּ בְּלַחֲוֹדִיָּהוּ כְּלֵהוּ בְּגוֹפָא. וְלֹא אֶתְחַזְוִין לְמַהוּי אֲלִין וְאֲלִין גּוֹ סִיְהֵרָא. אֲלֵא אֲלִין גּוֹ סִיְהֵרָא. וְאֲלִין לְבַר. לְנִהֵרָא אֲלִין מְגוֹ אֲלִין. וְכְלֵהוּ דְּעֲאֵלוּ בְּאֶרְעָא דִּיּוֹקְנָא דְּקְדָמָי הָוּ. וְלֹא הָוּ בְּסְלִיקוֹ עֲלֵאָה כְּוֹתִיָּהוּ. בְּגִין דְּלֹא יֵהָא דְרָא וְלֹא הָוָה מִקְדָּמַת דְּנָא כְּאֲנוּן קְדָמָי דְּאֶתְחַזְוִיָּא לְהוֹן זִיו יִקְרָא דְּמֵאֲרִיָּהוֹן אֲפִין בְּאֲפִין.

יַעֲקֹב שָׁמַשׁ בְּנִשְׁוִי בְּגוֹפָא. לְבַתֵּר אֶתְדַבְּק רִיחָא בְּרוּחָא. מֹשֶׁה אֶתְפַּרְשׁ מֵאֶתְתִּיָּה וְשָׁמַשׁ כִּד אִיהוּ בְּגוֹפָא בְּהִיּוֹא רִיחָא קְדִישָׁא.

שֶׁל מַעֲלָה, וְכָל הַדְּרָגוֹת הַיּוֹ
נִדְבָקִים כִּלְוֵן כְּאַחַד. רִוְחוֹ שֶׁל
מִשָּׁה הֵיא מְהִיבֵל, גּוֹפּוֹ
מִהַשְׁמָטָה. רִוְחוֹ שֶׁל יַעֲקֹב
לְהִתְדַבֵּק בְּשִׁמְטָה. גּוֹף שֶׁל נְשׂוֹתָיו
הָיָה בְּעוֹלָם הַזֶּה. כָּל אוֹתָם
מְאוֹרוֹת עֲלִיוֹנִים בְּדַמּוֹת שְׁלֵהֶם
לְמִטָּה בְּאַרְץ [נ"א בְּדַמּוֹתָם לְמִטָּה מִקָּדֵם
בְּדַמּוֹתָם לְמִטָּה בְּאַרְץ], וְכֻלָּם תְּלוּיִים
בְּרַקִּיעַ הַשָּׁמַיִם. כָּאֵן סוּד שֶׁל שְׁנֵי
שְׂמוֹת כְּלוּלִים כְּאַחַד וְתִקּוּנָם
שְׁלֹשָׁה, וְחוֹזְרִים לְאַחַד זֶה כְּנֶגֶד
זֶה. וְהוּא שֵׁם גְּלוּף חֲקוּק כְּלוּלִים
בְּסוּד זֶה שֶׁל הָאֱמוּנָה.

וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים נַעֲשֶׂה אָדָם. סוּד
ה' לִירְאוֹ וְגו' (תהלים כה). פֶּתַח אֲתוֹ
זֶקֶן הַזְּקֵנִים וְאָמַר: שְׁמַעוֹן שְׁמַעוֹן,
מִי הוּא שְׁאָמַר וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים
נַעֲשֶׂה אָדָם? מִיֵּהוּ כָּאֵן אֱלֹהִים
זֶה? בֵּין כֹּף פָּרַח אוֹתוֹ זֶקֶן הַזְּקֵנִים
וְלֹא רָאָה אוֹתוֹ. וְכִמּוֹ שִׁשְׁמַע רַבִּי
שְׁמַעוֹן, שֶׁהִיָּה קוֹרֵא לוֹ שְׁמַעוֹן
וְלֹא רַבִּי שְׁמַעוֹן, אָמַר לְחֻבְרָיו:
וְדַאי זֶהוּ הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
שְׁנֵאמַר בּוֹ (דְּנִיאל ז) וְעַתִּיק יוֹמִין
יּוֹשֵׁב. הָרִי כַּעַת זוֹהִי שְׁעָה לְפֶתַח
בְּסוּד הַזֶּה, שְׁוֹדַאי יֵשׁ כָּאֵן סוּד
שֶׁלֹּא נִתֵּן רְשׁוֹת לְהַתְּגַלּוֹת, וְכַעַת
מִשְׁמַע שְׁנִתְּנָה רְשׁוֹת לְהַתְּגַלּוֹת.
פֶּתַח וְאָמַר, (מְשֻׁל) לְמַלְךְ שְׁהִי לוֹ
כְּמָה בְּנִינִים לְבָנוֹת וְהִיָּה לוֹ אֶמֶן,
וְאוֹתוֹ אֶמֶן לֹא הָיָה עוֹשֶׂה דְבָר
אֶלֶּא מְרִשׁוֹת הַמֶּלֶךְ, כְּמוֹ שְׁאַתָּה
אוֹמַר (מְשֻׁל ח) וְאַהֲיָה אֶצְלוֹ אֱמוּן.
הַמֶּלֶךְ הוּא וְדַאי חֲכָמָה עֲלִיוֹנָה
לְמַעֲלָה, וְעַמּוּד הָאֱמָצְעִי (הוּא) מֶלֶךְ
לְמִטָּה. אֱלֹהִים אֶמֶן לְמַעֲלָה, וְזוֹ
אִם הָעֲלִיוֹנָה. אֱלֹהִים אֶמֶן לְמִטָּה,
וְזוֹ שְׁכִינָה שְׁלֹמְטָה.

וְרִאשָׁה אֵין רְשׁוֹת לַעֲשׂוֹת דְּבָר
כְּלִי רְשׁוֹת בְּעֲלָה, וְכָל הַבְּנִינִים

לְבַתָּר אֲתַדְּבַק רִוְחָא בְּרוּחָא עַלְמָה טְמִירָא
דְּלַעֲיִלָא. וְכָל דְּרַגִּין הוּוּ מִתְּדַבְּקֵן כְּלָהוּ
כְּחֻדָא. רִוְחָא דְּמִשָּׁה דְּיוֹבְלָא אִיהוּ גּוֹפִיָה
דְּשִׁמְטָה. רִוְחָא דְּיַעֲקֹב לְאַתְּדַבְּקָא בְּשִׁמְטָה,
גּוֹפִיָה דְּנִשְׂוֵי הָוָה בְּהַאי עַלְמָא. כָּל אֲנוּן
נְהוּרִין עַלְאִין בְּדִיוּקְנָא דְּלַהוּן לְתַתָּא בְּאַרְעָא
(נ"א בְּדִיוּקְנָא דְּלַהוּן לְתַתָּא מִנְהוּן בְּדִיוּקְנָא דְּלַהוּן לְתַתָּא בְּאַרְעָא)
וְכֻלָּהוּ תְּלִיין בְּרַקִּיעַ הַשָּׁמַיִם. הֵכָא רְזָא
דְּתָרִין שְׁמַהֵן כְּלִילֵן כְּחֻדָא וְשְׁכֻלּוּלָא דְּלַהוּן
תְּלַתָּא וְאַתְּהִדְרֵן לְחַד דָּא לְקַבֵּל דָּא. וְאִיהוּ
שְׁמָא גְּלִיפָא מְחַקְקָא כְּלִילֵן בְּהַאי בְּרִזָּא
דְּמַהִימְנוּתָא:

וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים נַעֲשֶׂה אָדָם (תהלים כה) סוּד יי
לִירְאוֹ וְגו' פֶּתַח הַהוּא סְבָא דְּסָבִין
וְאָמַר, שְׁמַעוֹן שְׁמַעוֹן מֵאֵן הוּא דְּאָמַר וַיֹּאמֶר
אֱלֹהִים נַעֲשֶׂה אָדָם. (וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים) מֵאִי נִיהוּ הֵכָא
הַאי אֱלֹהִים. אֲדַהֲכִי פָּרַח הַהוּא סְבָא דְּסָבִין
וְלֹא חָמָא לִיָּה. וְכִמָּה דְּשִׁמְעַ רַבִּי שְׁמַעוֹן
דְּהָוָה קָרִי לִיָּה שְׁמַעוֹן וְלֹא רַבִּי שְׁמַעוֹן, אָמַר
לְחֻבְרָיו וְדַאי הַאי הוּא קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא
דְּאַתְמַר בֵּיה (דְּנִיאל ז) וְעַתִּיק יוֹמִין יְתִיב. הָא כַּעַן
אִיהוּ שְׁעַתָּא לְמַפְתַּח בְּהַאי רְזָא. דְּוְדַאי הֵכָא
אִית רְזָא דְּלֹא אֲתִיָּהִיב רְשׁוֹ לְאַתְּגַלְּלָא. וְכַעַן
מִשְׁמַע דְּרְשׁוֹתָא אֲתִיָּהִיב לְאַתְּגַלְּלָא.

פֶּתַח וְאָמַר לְמַלְכָּא דְּהָוָה לִיָּה כְּמָה בְּנִינִין
לְמַבְנִי. וְהָוָה לִיָּה אוּמְנָא. וְהַהוּא
אוּמְנָא לֹא הָוָה עֶבֶד מְדַעַם אֶלֶּא מְרִשׁוֹ
דְּמַלְכָּא כְּמָה דְּאַתְּ אָמַר, (מְשֻׁל ח) וְאַהֲיָה אֶצְלוֹ
אֱמוּן. מַלְכָּא וְדַאי אִיהוּ חֲכָמָה עַלְמָה
לַעֲיִלָּא. וְעַמּוּדָא דְּאַמְצְעִיתָא (אִיהוּ) מַלְכָּא
לְתַתָּא. אֱלֹהִים אוּמְנָא לַעֲיִלָּא וְדָא אִימָא
עַלְמָה. אֱלֹהִים אוּמְנָא לְתַתָּא וְדָא שְׁכִינְתָּא דְּלְתַתָּא.

וְאַתְתָּא לִית לָהּ רְשׁוֹ לְמַעְבַּד מְדַעַם כְּלֹא רְשׁוֹת בְּעֲלָה. וְכָל בְּנִינִין דְּהָוּוּ

שְׁהִיו בְּדֶרֶךְ אֲצִילוֹת, הִיָּה אוֹמֵר
אֲבִ"א בְּאֲמִירָה לְאִמָּ"א, יְהִיָּה
כְּזֶה וְכֵן, וּמִיָּד נִהְיֶה, כְּמוֹ
שֶׁנֶּאֱמַר וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי אוֹר
וַיְהִי אוֹר. וַיֹּאמֶר, הִיָּה אוֹמֵר
לְאֱלֹהִים יְהִי אוֹר. בְּעַל הַבְּנִין
הוּא אוֹמֵר, וְהֶאֱמַן עוֹשֶׂה מִיָּד.
וְכֵן כָּל הַבְּנִינִים בְּדֶרֶךְ אֲצִילוֹת
הִיָּה אוֹמֵר יְהִי רְקִיעַ, יְהִי מְאֹרֹת,
וְהַכֹּל נַעֲשֶׂה מִיָּד. כְּשֶׁהֲגִיעַ
לְעוֹלָם הַפְּרוּד, שֶׁהוּא עוֹלָם
הַנְּבֻדָּיִם, אָמַר הֶאֱמַן לְבַעַל
הַבְּנִין, נַעֲשֶׂה אָדָם בְּצַלְמֵנוּ
כְּדְמוּתֵנוּ. אָמַר בְּעַל הַבְּנִין, וְדַאי
טוֹב הוּא לַעֲשׂוֹתוֹ, אֲבָל עֲתִיד
הוּא לְחַטָּא לְפָנֶיךָ בְּגַלֵּל שֶׁהוּא
כְּסִיל. זֶהוּ שְׁפָתוֹב (שם) בֵּין חָכָם
יִשְׁמַח אָב וּבֵן כְּסִיל תּוֹגַת אִמּוֹ.
הִיא אֲמָרָה, אַחַר שֶׁחָטְאוּ תְלוּי
בְּאִמָּ"א וְלֹא בְּאֲבִ"א, אֲנִי רוֹצֶה
לְבְרֹא אוֹתוֹ בְּדְמוּת שְׁלִי. זֶהוּ
שְׁפָתוֹב וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם
בְּצַלְמוֹ, וְלֹא רָצָה לְשַׁתֵּף בּוֹ
אֲבִ"א. בְּזִמְן שֶׁחָטָא מֶה כְּתוּב?
(ישעיה ג) וּבְכַפְשֵׁיכֶם שִׁלְחָה
אִמְכֶם. אָמַר הַמֶּלֶךְ לְאִמָּ"א, וְלֹא
אֲמַרְתִּי לָךְ שֶׁעֲתִיד הוּא לְחַטָּא! ?
בְּאוֹתוֹ זִמְן גָּרַשׁ אוֹתוֹ וּגְרַשׁ אֶת
אִמּוֹ עִמּוֹ. וְלִכְּן כְּתוּב (משלי י) בֵּין
חָכָם יִשְׁמַח אָב וּבֵן כְּסִיל תּוֹגַת
אִמּוֹ. בֵּין חָכָם - זֶה אָדָם שֶׁהוּא
בְּדֶרֶךְ אֲצִילוֹת. וּבֵן כְּסִיל - זֶה
אָדָם שֶׁל בְּרִיאָה.

קָמוּ כָּל הַחֲבָרִים וְאָמְרוּ, רַבִּי
רַבִּי, וְכִי יֵשׁ פְּרוּד בֵּין אֲבִ"א
וְאִמָּ"א, שֶׁמֶצַד שֶׁל אֲבִ"א הוּא
בְּדֶרֶךְ אֲצִילוֹת וּמֶצַד הָאִמָּ"א
בְּבְרִיאָה? אָמַר לָהֶם, חֲבָרִים
חֲבָרִים, לֹא כֵּן זֶה, שֶׁהָרִי אָדָם
שֶׁל אֲצִילוֹת זָכַר וּנְקֵבָה הִיָּה מֶצַד
אֲבִ"א וְאִמָּ"א, וְזֶהוּ וַיֹּאמֶר
אֱלֹהִים יְהִי אוֹר וַיְהִי אוֹר. יְהִי
אוֹר מֶצַד הָאֲבִ"א, וַיְהִי אוֹר מֶצַד
הָאִמָּ"א. וְזֶהוּ אָדָם דּוֹ פְּרָצוּפִים.

בְּאֲרַח אֲצִילוֹתָא הָוָה אָמַר אֲבִ"א בְּאֲמִירָה
לְגַבֵּי אִמָּ"א יְהִי כְּדִין וְכְדִין, וּמִיָּד הָוָה. כְּמָה
דְּאֵת אָמַר וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי אוֹר וַיְהִי אוֹר.
וַיֹּאמֶר הָוָה אָמַר לְאֱלֹהִים, יְהִי אוֹר. מְאִרִי
דְּבִנְיָנָא אִיהוּ אוֹמֵר וְאוּמָנָא עֲבִיד מִיָּד. וְהָכִי
כָּל בְּנִינִין בְּאֲרַח אֲצִילוֹתָא הָוָה אָמַר יְהִי
רְקִיעַ, יְהִי מְאֹרֹת, וְכֹלָא אֲתַעֲבִיד מִיָּד. כַּד
מָטָא לְעֵלְמָא דְּפְרוּדָא דְּאִיהוּ עוֹלָם הַנְּבֻדָּיִם,
אָמַר אוּמָנָא לְמְאִרִי בְּנִינָא נַעֲשֶׂה אָדָם
בְּצַלְמֵנוּ כְּדְמוּתֵנוּ. אָמַר מְאִרִי בְּנִינָא וְדַאי
טוֹב הוּא לְמַעַבְד לִיה. אֲבָל עֲתִיד הוּא לְמַחְטִי
קָמוּ בְּגִין דְּאִיהוּ כְּסִיל הָדָא הוּא דְּכְתִיב, (משלי
י) בֵּין חָכָם יִשְׁמַח אָב וּבֵן כְּסִיל תּוֹגַת אִמּוֹ.

אִיהוּ אֲמָרָה בְּתֵר דְּחוּבִיָּה תְּלִיא בְּאִמָּ"א וְלֹא
בְּאֲבִ"א אֲנָא בְּעִינָא לְמַבְרִי לִיה
בְּדִיוקְנָא דִּילִי. הָדָא הוּא דְּכְתִיב וַיִּבְרָא
אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם בְּצַלְמוֹ וְלֹא בְּעַא
לְאִשְׁתַּתְּפָא בִּיה אֲבִ"א. בְּזִמְנָא דְּחָב מַה כְּתִיב
(דף כב ע"ב) (ישעיה ג) וּבְכַפְשֵׁיכֶם שִׁלְחָה אִמְכֶם. אָמַר
מְלָכָא לְאִמָּ"א וְלֹא אֲמַרְתִּי לָךְ דְּעֲתִיד הוּא
לְמַחְטִי. בְּהֵוָה זִמְנָא תְּרִיף לִיה וְתְרִיף אִמָּא
עִמִּיה. וּבְגִין דָּא כְּתִיב, (משלי י) בֵּין חָכָם יִשְׁמַח
אָב וּבֵן כְּסִיל תּוֹגַת אִמּוֹ. בֵּין חָכָם, דָּא אָדָם
דְּאִיהוּ בְּאֲרַח אֲצִילוֹת. וּבֵן כְּסִיל, דָּא אָדָם
דְּבְרִיאָה.

קָמוּ כָּלֵהוּ חֲבָרִיא וְאָמְרוּ רַבִּי רַבִּי, וְכִי אִית
פְּרוּדָא בֵּין אֲבִ"א וְאִמָּ"א דְּמַסְטְרָא
דְּאֲבִ"א אִיהוּ בְּאֲרַח אֲצִילוֹת וּמַסְטְרָא
דְּאִימָ"א בְּבְרִיאָה. אָמַר לוֹן חֲבָרִיא חֲבָרִיא
לָאו הָכִי הוּא, דְּהָא אָדָם דְּאֲצִילוֹתָא דְּכַר
וְנוֹקְבָא הוּא מַסְטְרָא דְּאֲבָא וְאִמָּ"א. וְדָא
אִיהוּ וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי אוֹר וַיְהִי אוֹר. יְהִי
אוֹר מַסְטְרָא דְּאֲבָא, וַיְהִי אוֹר מַסְטְרָא

אָבֶרֶ לְזֶה אֵין בּוֹ צֶלֶם וְדַמּוּת, אֶלָּא אַם הָעֲלִינָה הִיָּה לָהּ כְּנֹוּי אֶחָד שְׁעוּלָה לְחֻשְׁבוֹן אֱלֹהִים, וְאוֹתוֹ כְּנֹוּי הוּא אֹר וְחֻשְׁף. וּבְגִלְל אוֹתוֹ חֻשְׁף שְׁהִיָּה בְּאוֹתוֹ כְּנֹוּי, אָמַר אָבָא שְׁעִתִּיד לְחַטָּא לְאָדָם שֶׁל אֶצִּילוֹת [נ"א שֶׁל בְּרִיאָה] שְׁהוּא אֹר לְבוּשׁ עֲלִיּוֹן [נ"א עֲלִיּוֹן].

וְזֵהוּ הָאֹר שְׁפָרָא הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּיוֹם רֵאשׁוֹן שְׁגָנּוּ אוֹתוֹ לְצַדִּיקִים. וְאוֹתוֹ חֻשְׁף שְׁנִבְרָא בְּיוֹם הָרֵאשׁוֹן לְרֻשְׁעִים, כְּמוֹ שְׁנֵאמַר (שְׁמוּאֵל א-א) וְרֻשְׁעִים בַּחֻשְׁף יִדְמוּ, וּבְגִלְל אוֹתוֹ חֻשְׁף שְׁהִיָּה עֲתִיד לְחַטָּא לְאוֹתוֹ אֹר, לֹא רְצָה אָבָא לְהַשְׁתַּתֵּף בּוֹ. וּבְגִלְל זֶה אָמַר נַעֲשֶׂה אָדָם בְּצַלְמֵנוּ - אוֹתוֹ הָאֹר. כְּדַמּוּתֵנוּ - אוֹתוֹ חֻשְׁף, שְׁהוּא לְבוּשׁ לְאֹר, כְּמוֹ שְׁגוּף הוּא לְבוּשׁ לְנִשְׁמָה. זֵהוּ שְׁכַתוּב (איוב י) עוֹר וּבָשָׂר תִּלְבִּישֵׁנִי. שְׁמַחוּ כֻלָּם וְאָמְרוּ, אֲשֶׁרֵי חֲלַקְנוּ שְׁזַכִּינוּ לְשִׁמְעַ דְּבָרִים שְׁלֹא נִשְׁמְעוּ עַד עַתָּה.

פְּתַח עוֹד רַבִּי שְׁמַעוֹן וְאָמַר, (דְּבָרִים לב) רְאוּ עַתָּה כִּי אֲנִי אֲנִי הוּא וְאֵין אֱלֹהִים עִמָּדֵי וְגו'. אָמַר, חֲבָרִים שְׁמַעוּ דְּבָרִים עֲתִיקִים שְׁרָצִיתִי לְגִלּוֹת אַחַר שְׁנַתְּנָה [ל] רְשׁוּת עֲלִינָה לֹמַר. מִי זֶה שְׁאָמַר רְאוּ עַתָּה כִּי אֲנִי אֲנִי הוּא? אֶלָּא זֵהוּ עֵלְת עַל כָּל הָעֲלִינִים, אוֹתוֹ שְׁנִקְרָא עֵלְת הָעֵלּוֹת, עֵלְת מִהָעֵלּוֹת הָאֵלָּה, שְׁלֹא יַעֲשֶׂה אֶחָד מִהָעֵלּוֹת הִלְלוּ שׁוּם מַעֲשֶׂה עַד שְׁיַקַּח רְשׁוּת מֵאוֹתוֹ שְׁעֲלִיו, כְּמוֹ שְׁבִאֲרָנוּ לְמַעְלָה בְּנַעֲשֶׂה אָדָם.

נַעֲשֶׂה וְדָאֵי. עַל שְׁנַיִם נֵאמַר. שְׁאָמַר זֶה לְאוֹתוֹ שְׁלִמְעָלָה מִמֶּנּוּ נַעֲשֶׂה. וְלֹא עוֹשֶׂה דְּכָר אֶלָּא בְּרֻשׁוֹת וְאִמְרָה מֵאוֹתוֹ שְׁלִמְעָלָה מִמֶּנּוּ. וְאוֹתוֹ שְׁלִמְעָלָה מִמֶּנּוּ לֹא

עֵבִיד מִדְּעַם אֶלָּא בְּרֻשׁוֹ

דְּאִמְ"א. וְדָא אִיהוּ אָדָם דוּ פְּרָצוּפִין. אָבֶרֶ לְהָאִי לִית בֵּיה צֶלֶם וְדַמּוּת. אֶלָּא אָמַא עֲלָאָה הָוָה לִיָּה חַד כְּנֹוּי" דְּסָלִיק לְחוּשְׁבֵּן אֱלֹהִים. וְהָוָה כְּנֹוּי אִיהוּ אֹר וְחֻשְׁף. וּבְגִין הָוָה חֻשְׁף דְּהָוָה בְּהָוָה כְּנֹוּי, אָמַר אָבָא דְּעִתִּיד לְמַחֲטִי לְאָדָם דְּאֶצִּילוֹת (נ"א דְּבְרִיאָה) דְּאִיהוּ אֹר לְבוּשׁ עֲלָא"ה (נ"א עֲלִיּוֹן).

וְהָאִי אִיהוּ אֹר דְּבְרָא קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּיוֹם רֵאשׁוֹן דְּגָנְזוּ לְצַדִּיקֵיִיא. וְהָוָה חֻשְׁף דְּאִתְּבְּרִי בְּיוֹמָא קְדָמָאָה לְרֻשְׁעֵיִיא כְּמָה דְּאִתְּ אָמַר, (שְׁמוּאֵל א ב) וְרֻשְׁעִים בַּחֻשְׁף יִדְמוּ, וּבְגִין הָוָה חֻשְׁף דְּהָוָה עֲתִיד לְמַחֲטִי לְהָוָה אֹר, לֹא בַּעַא אָבָא לְאִשְׁתַּתְּפָא בֵּיה. וּבְגִין דָּא אָמַר נַעֲשֶׂה אָדָם בְּצַלְמֵנוּ הָוָה אֹר. כְּדַמּוּתֵנוּ הָוָה חֻשְׁף דְּאִיהוּ לְבוּשָׁא לְאֹר. כְּגוּוֹנָא דְּגוּפָא דְּאִיהוּ לְבוּשָׁא לְנִשְׁמָתָא הָדָא הוּא דְּכַתִּיב, (איוב י) עוֹר וּבָשָׂר תִּלְבִּישֵׁנִי. חֲדוּ כְּלָהוּ וְאָמְרוּ זַבְּאָה חוּלְקָנָא דְּזַכִּינָא לְמַשְׁמַע מְלִין דְּלֹא אִשְׁתַּמְעוּ עַד כְּעַן.

פְּתַח עוֹד רַבִּי שְׁמַעוֹן וְאָמַר (דְּבָרִים לב) רְאוּ עַתָּה כִּי אֲנִי אֲנִי הוּא וְאֵין אֱלֹהִים עִמָּדֵי וְגו'. אָמַר חֲבָרֵיִיא שְׁמַעוּ מְלִין עֲתִיקִין דְּבַעֲינָא לְגִלְאָה בְּתַר דְּאִתְּיָהִיב רְשׁוּ עֲלָאָה לְמִימַר. מָאִי נִיְהוּ דְּאָמַר רְאוּ עַתָּה כִּי אֲנִי אֲנִי הוּא. אֶלָּא דָּא הוּא עֵילְת עַל כָּל עֲלִאִין. הָוָה דְּאִתְּקַרֵּי עֵלְת הָעֵלּוֹת עֵלְת מֵאֲלִין עֵלּוֹת. דְּלֹא יַעֲבִיד חַד מֵאֲלִין עֵלּוֹת שׁוּם עוֹבְדָא עַד דְּנִטִּיל רְשׁוּת מֵהָוָה דְּעֲלִיָּה. כְּמָה דְּאוּקִימָנָא לְעֵילָא בְּנַעֲשֶׂה אָדָם.

נַעֲשֶׂה וְדָאֵי. עַל תְּרִין אִתְּמַר. דְּאָמַר דָּא לְהָוָה דְּלְעֵילָא מִינִיָּה נַעֲשֶׂה. וְלֹא

עושה דבר עד שלוקח עצה מחברו. אבל אותו שנקרא עלת על כל עלות, שאין למעלה ממנו ולא למטה שיה לו, כמו שנאמר (ישעיה מ) ואל מי תדמיוני ואשׁוה יאמר קדוש. אמר, ראו עתה כי אני אני הוא ואין אלהים עמדי, שלוקח ממנו עצה, כמו שאותו שאמר ויאמר אלהים נעשה אדם. כמו כל החברים ואמרו, רבי, תן לנו רשות לדבר במקום זה. אמרו, והרי לא בארת למעלה שעלת העלות אמר לכת"ר נעשה אדם? אמר להם, היו שומעים אוננים מה שפיתם מדבר! והרי לא אמרתי לכם עכשו שיש מי שנקרא עלת העלות, וזה אינו אותו שנקרא עלת על כל עלות, שלעלת על כל עלות אין לו שני שלוקח ממנו עצה, שהוא יחיד לפני הכל, ואין לו שותף.

ורבן אמר ראו עתה כי אני אני הוא ואין אלהים עמדי, שלוקח ממנו עצה, שאין לו שני ולא שותף ולא חשבון. שיש אחד בשתוף כמו זכר ונקבה, ונאמר בזה (שם נא) כי אחד קראתי, אבל הוא אחד בלי חשבון ולא שתוף, ולכן אמר ואין אלהים עמדי. כמו כלם והשתטחו לפניו ואמרו, אשרי האיש שרבונו מסכים עמו לגלות סודות טמירים שלא היו מתגלים למלאכים קדושים.

אמר להם, חברים, יש לנו להשלים הפסוק, שפמה סודות טמירים יש בפסוק הזה (דברים לב) אני אמית ואחיה וגו'. אני אמית ואחיה - בפסירות. אחיה - מצד של הימין חיים, ומצד השמאל מות. ואם לא מסכימים שניהם עם עמוד האמצעי, לא מתקם הדין, שהם במושב שלשה כאחד.

ומסטרן דשמאלא מותא.

ואמירה מההוא דלעילא מיניה. וההוא דלעילא מניה לא עביד מדעם עד דנטיל עצה מחבריה. אבל ההוא דאתקרי עלת על כל עלות דלית לעילא מניה ולא לתתא שוה ליה. כמה דאת אמר, (ישעיה מ) ואל מי תדמיוני ואשׁוה יאמר קדוש. אמר ראו עתה כי אני אני הוא ואין אלהים עמדי, דנטיל עצה מניה. פגוונא דההוא דאמר ויאמר אלהים נעשה אדם.

קמו פלהו חבריאי ואמרו רבי הב לנא רשו למלא ביהאי אתר. אמרו והא לא אוקמת לעילא דעלות העלות אמר לכת"ר נעשה אדם. אמר לון הו שמעין אודניכו מה דפומכון ממלון. והא לא אמרית לנו השתא דאית דאתקרי עלת העלות ולא איהו ההוא דאתקרי עלת על כל עלות. דלעלת על כל עלות לית ליה תניינא דנטיל עצה מניה דאיהו יחיד קדם כלא ולית ליה שותפא.

ובגין דא אמר ראו עתה כי אני אני הוא ואין אלהים עמדי דנטיל עצה מניה, דלא אית ליה תניינא ולא שותפא ולא חושבנא. דאית אחד בשתוף פגון דכר ונוקבא ואתמר בהון (ישעיה נא) כי אחד קראתיו אבל איהו חד בלא חשבון ולא שתוף. ובגין דא אמר ואין אלהים עמדי. כמו כלהו ואשתטחו קמיה ואמרו זפאה בר נש דמאריה אסתפם עמיה לגלאה רזין טמירין דלא הו מתגליין למלאכייא קדישייא.

אמר לון חבריאי, אית לן לאשלמא קרא, דכמה רזין טמירין אית ביהאי קרא. (דברים לב) אני אמית ואחיה וגו' אני אמית ואחיה בספירן. אחיה מסטרן דימינא חיי.

וְלַפְעָמִים מִסְכִּימִים שְׁלֹשָׁה
לְעֹשׂוֹת דִּין, וְיָבֵא י"ד [מין] שְׁהִיא
פְּשׁוּטָה לְקַבֵּל שְׁבִים, שֶׁהוּא
יְהוּ"ה יו"ד ה"א וְא"ו ה"א. וְזוֹ
שְׁכִינָה נִקְרָאת יד זְמִין מִצַּד
הַחֶסֶד. יד שְׁמַאל מִצַּד הַגְּבוּרָה.
יד יְהוּ"ה מִצַּד עֲמוּד הָאֲמִצְעִי.
כְּשֶׁבֶן אָדָם שָׁב בַּתְּשׁוּבָה, הַיָּד הַזֹּאת
מִצִּילָה אוֹתוֹ מִהַדִּין. אָבֵל כְּשֶׁדָּן
עֶלְת עַל כָּל הָעֲלוֹת, נֹאמֵר בּוֹ וְאִין
מִיָּדִי מִצִּיל.

וְעוֹד, שְׁלֹשׁ פְּעָמִים נֹאמֵר בְּפִסּוּק
זֶה אֲנִי אֲנִי אֲנִי, שֵׁשׁ בָּהֶם א' א'
א' י' י', שְׁנַרְמְזוּ בְּיוֹד ה"י וְא"ו
ה"י יו"ד ה"א וְא"ו ה"א. וְיֵשׁ
בָּהֶם שְׁלֹשׁ וָיִם, ו' ו' ו' - וְאַחֲתִיה
וְאֲנִי וְאִין - שְׁנַרְמְזוּ בַשְּׁמוֹת
הָאֵלֶּה. וְעַם כָּל זֶה שֶׁהָרִי בְּאֵרוֹ אֵת
הַפִּסּוּק הַזֶּה הַחֲבָרִים אֲצֵל אֱלֹהִים
אֲחֵרִים, כְּמוֹ שֶׁנֹּאמֵר רְאוּ עֲתָה כִּי
אֲנִי אֲנִי הוּא - זֶה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא וְשְׁכִינָתוֹ שֶׁנֹּאמֵר בָּהֶם אֲנִי
וְהוּא. וְאִין אֱלֹהִים עֲמָדִי - זֶה
סַמָּא"ל וְנַח"ש. אֲנִי אֲמִית וְאַחֲתִיה
- אֲנִי אֲמִית בְּשְׁכִינָתִי לְמִי שֶׁהוּא
רִשָּׁע, וְאֲנִי אֲחִיהָ בַּה אֵת מִי שֶׁהוּא
צַדִּיק. וְאִין מִיָּדִי מִצִּיל - זֶה יו"ד
יְהוּ"ה שֶׁהוּא יְהוּ"ה יו"ד ה"א
וְא"ו ה"א, וְהוּא כּוּז"ו וְאִין בְּמוֹכַס"ז
כּוּז"ו, וְהַכֵּל אֲמַת. אָבֵל מַה
שֶׁנִּתְבָּאָר לְמַעְלָה עֶלְת הָעֲלוֹת
שֶׁהוּא עֶלְת עַל כָּל הָעֲלוֹת, וְהַסּוּד
הַזֶּה לֹא נִמְסָר לְכָל חֶכֶם וְנִבְיָא וְנִי"
אָבֵל מַה שֶׁנֹּאמֵר לְמַעְלָה עַל עֲלוֹת שֶׁהוּא עַל הָעֲלוֹת,
הַסּוּד הַזֶּה לֹא נִמְסָר אֶלָּא לְכָל חֶכֶם וְנִבְיָא.

בֹּא רְאֵה כִּמְהָ עֲלוֹת הֵם נִסְתָּרִים
שֶׁהֵם מִתְּלַבְּשִׁים וְהֵם מִרְכָּבִים
בְּסִפִּירוֹת, וְהַסִּפִּירוֹת מִרְכָּבָה לָהֶם,
שֶׁהֵם טְמִירִים מִמַּחְשַׁבַת בְּנֵי אָדָם,
וְעֲלֵיהֶם נֹאמֵר (קַהֲלַת ה) כִּי גִבְהָ מֵעַל
גִּבְהָ שְׁמֵר וְגו'. אִירוֹת מִצְחָצְחִים
אֵלֶּה עַל אֵלֶּה. וְאֵלֶּה שֶׁמְקַבְּלִים

וְאִי לֹא אֶסְתַּכְּמָן תְּרוּיָהוּ בְּעַמּוּדָא
דְּאֲמַצְעִיתָא לֹא אֶתְקִיִּים דִּינָא. דְּאֲנוּן בְּמוֹתָב
תְּלָתָא כַּחְדָּא. וְלִזְמַנִּין (דף כג ע"א) אֶסְתַּכְּמוּ
תְּלָתָא לְמַעַבְד דִּינָא, וְיִיתִי יו"ד (מִינָא) דְּאִיהִי
פְּשׁוּטָה לְקַבֵּל שְׁבִים דְּאִיהוּ יְהוּ"ה יו"ד
ה"א וְא"ו ה"א. וְדָא שְׁכִינְתָא אֶתְקִרִי יד
זְמִין מִסְטָרָא דְחֶסֶד. יד שְׁמַאל מִסְטָרָא
דְּגְבוּרָה. יד יְהוּ"ה מִסְטָרָא דְעַמּוּדָא
דְּאֲמַצְעִיתָא. כִּד בַּר נֶשׁ תָּב בַּתְּיוֹבְתָא הִיא יד
שְׁזִיב לִיה מִן דִּינָא. אָבֵל כִּד דָּן עֶלְת עַל כָּל
הָעֲלוֹת אֶתְמַר בֵּיה וְאִין מִיָּדִי מִצִּיל.

וְעוֹד תְּלַת זְמַנִּין אֶתְמַר בְּהֵאִי קָרָא אֲנִי אֲנִי
אֲנִי. דְּאִית בְּהוֹן א' א' א' י' י' י'.
דְּאֶתְרַמִּיזוּ בְּיוֹד ה"י וְא"ו ה"י, יו"ד ה"א
וְא"ו ה"א. וְאִית בְּהוֹן ג' ווִין ו' ו' ו' - וְאַחֲתִיה
וְאֲנִי וְאִין דְּאֶתְרַמִּיזוּ בְּאֵלִין שְׁמָהָן. וְעַם כָּל
דָּא דְּהֵאִי קָרָא הָא אוֹקְמוּהָ חֲבָרִיָּא לְגַבֵּי
אֱלֹהִים אֲחֵרִים. כְּמָה דְּאֵת אֲמַר רְאוּ עֲתָה כִּי
אֲנִי אֲנִי הוּא, דָּא קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא
וְשְׁכִינְתִּיה דְּאֶתְמַר בְּהוּ אֲנִי וְהוּא. וְאִין
אֱלֹהִים עֲמָדִי דָּא סַמָּא"ל וְנַח"ש. אֲנִי אֲמִית
וְאַחֲתִיה, אֲנִי אֲמִית בְּשְׁכִינָתִי לְמָאן דְּאִיהוּ
חֲזִיב. וְאֲנִי אֲחִיהָ בַּה לְמָאן דְּאִיהוּ זְפָאִי.
וְאִין מִיָּדִי מִצִּיל דָּא יו"ד יְהוּ"ה דְּאִיהוּ
יְהוּ"ה, יו"ד ה"א וְא"ו ה"א וְאִיהוּ כּוּז"ו
בְּמוֹכַס"ז כּוּז"ו וְכֹלָא קְשׁוּט. אָבֵל מַה
דְּאֶתְמַר לְעִילָא עֶלְת עֲלָאָה דְּאִיהוּ עֶלְת עַל
כָּל הָעֲלוֹת. וְהֵאִי רְזָא לֹא אֶתְמַסֵּר לְכָל
חֲכִימָא וְנִבְיָאָה (נ"א אָבֵל מַה דְּאֶתְמַר לְעִילָא עַל עֲלָאָה דְּאִיהוּ
עַל הָעֲלוֹת הֵאִי רְזָא לֹא אֶתְמַסֵּר אֶלָּא לְכָל חֲכִימָא וְנִבְיָאָה).

הָא חֲזִי, כְּמָה עֲלוֹת אֲנוּן סְתִימִין דְּאֲנוּן
מִתְּלַבְּשִׁין וְאֲנוּן מוֹרְכָבִין בְּסִפִּירָן,
וְסִפִּירָן מִרְכָּבָה לְגַבֵּיָהוּ, דְּאֲנוּן טְמִירִין מִמַּחְשַׁבְתָּא דְּבִנֵּי נֶשָׁא, וְעֲלֵיָהוּ

הם חשוכים מאחרים שעליהם
שמקבלים מהם. ולעלת [על כל]
העלות אין אור עומד לפניו, שכל
האורות חשוכים לפניו.

ו"ן, מה מעשהו? כמנן ימות
השבו, ללמדך שכל יום יש לו
פח. ומה מעשהו כאן? ללמדך
שכשם שיש חכמה גדולה באון
לאין תכלית, כך יש הפח שהוא
בכל האברים. ואיזה אברים?
שבע שיש באדם, שכתוב (בראשית
ט) כי בצלם אלהים עשה את
האדם:

רעיא מהימנא

אמר לו, מנורה הקדושה, אחר
שאמר (בראשית א) נעשה אדם
בצלמנו כדמותנו, מהו שאמר
אחר כך ויברא אלהים את האדם
בצלמו? אמר לו, מה שבארו על
כף בעלי המשנה, שמהם אמרו
נברא, ומהם אמרו לא נברא,
והקדוש ברוך הוא ברא אותו,
שכתוב (שם) ויברא אלהים את
האדם בצלמו.

אמר לו, אם כך הוא, לא יתן
חלק ביד אחד מהם ולא נעשה
בדמות שלהם, אלא באיקונין של
המלך, בצלמו כדמותו, שהוא
צלם ודמות תבניתו. אמר, כך
נודע? אמר, חס ושלום, אלא אני
אומר שנברא בכל והשליטו על
הכל, שאם היה כל אחד נותן בו
חלקו, בזמן שהיה פועם עליו כל
אחד היה נוטל חלקו ממנו, כי
במה נחשב הוא?!

א"ת הקדוש ברוך הוא ברא אותו
כל אחד בדמותו, זוהי מלכות
הקדושה שהיא תמונת כל, שבה
הסתפל הקדוש ברוך הוא וברא
את העולם וכל הבריות שברא
בעולם, וכלל בה עליונים
ותחתונים בלי פריד כלל, וכלל

קדשא ברוך הוא וברא עלמא וכל בריין דברא בעלמא וכלל בה עלאין ותתאין בלא

אתמר (קהלת ה) **כי גבוה מעל גבוה שומר וגו'.**
נהורין מצוחצחין אלין על אלין. ואלין
דמקבלין אנון חשוכין מאחרנין דעלייהו
דמקבלין מנייהו. ועלת (על כל) העלות לית
נהורא קיימא קמיה דכל נהורין מתחשכן
קמיה.

השלמה מההשממות (סימן ל"ג)

ו"ן מאי עבידתיה, כמנן ימי השבו.
ללמדך שכל יום יש לו פח. ומאי
עבידתיה הכא ללמדך שכשם שיש חכמה
גדולה באון לאין תכלית, כך יש הפח
ההוא בכל האברים, ומאי אברים, שבע
שיש באדם. דכתיב כי בצלם אלהים עשה
את האדם. ע"כ: (עד כאן מההשממות)

רעיא מהימנא

השלמה מההשממות (סימן ד)

אמר ליה בוצינא קדישא בתר דאמר (בראשית א) נעשה
אדם בצלמנו כדמותנו מאי ניהו דאמר לבתר
ויברא אלהים את האדם בצלמו, אמר ליה מה
דאוקמוה על דא מארי מתניתיין דמנהון אמרו (הוא)
נברא ומנהון (אמרו) לא נברא וקדשא ברוך הוא ברא
ליה, דכתיב (בראשית א) ויברא אלהים את האדם
בצלמו.

אמר ליה אי הכי איהו לא יהיב חלקא ביד חד מנייהו
ולא אתעביד בדיוקנא דילהון אלא באיקונין
דמלכא בצלמו כדמותו דאיהו צלם ודמות תבניתו.
אמר הכי אשתמודע. אמר חס ושלום. אלא אנא אימא
דאתברי בכלא ואשליטיה על פלא. דאי הוה יהיב כל
חד חולקיה בזמנא דהוה כעסיה עליה כל חד הוה
נטיל חולקיה מניה, כי במה נחשב הוא.

אלא קדשא ברוך הוא ברא ליה כל חד בדיוקניה, דא
מלכות קדישא דאיהי תמונת כל, דבה אסתכל

בַּה עֶשֶׂר סְפִירֹת, וְכָל הַשְּׁמוֹת
וְהַכְּנוּיִים וְהַהֲוִיּוֹת, וְעַלֹת עַל
הַכֹּל שֶׁהוּא אֲדוֹן עַל הַכֹּל, וְאֵין
אֵלֹהָ מִבְּלַעֲדֵיו, וְלֹא נִמְצָא בְּכָל
הָעֲלִיּוֹנִים וְהַתְּחַתּוֹנִים פְּחוֹת
מִמֶּנּוּ.

בַּגִּלְגָּל שֶׁהוּא קָשֶׁר שֶׁל כָּלֵם
וְהַשְּׁלֹמֹת שֶׁל כָּלֵם, לְקַיֵּם בּוֹ
וּמַלְכוּתוֹ בְּכָל מְשָׁלָה. וּבַגִּלְגָּל
שֶׁלֹא נִמְצָא עֲלֹת עַל הַכֹּל
בְּעֲלִיּוֹנִים וּבַתְּחַתּוֹנִים פְּחוֹת
מִמֶּנּוּ אֶפְלוּ בְּאֶחָד מֵהֶם, הִיא
[נִקְרָאת] הַתְּקָרְבָה אֲמוֹנַת יִשְׂרָאֵל.
וּמִצַּד שֶׁל עֲלֹת עַל הַכֹּל נֶאֱמַר בַּה
(דְּבָרִים ד') כִּי לֹא רָאִיתֶם כָּל תְּמוּנָה.
אָבֶל מִצַּד שֶׁל שְׂאֵר הָעַמִּים נֶאֱמַר
בָּהֶם [בַּה] (בַּמְדַּבֵּר י"ב) וְתְמוּנַת ה'
יְבִיט.

בַּא הַמְּנוּרָה הַקְּדוּשָׁה וְשְׂאֵר
הַחֲבָרִים וְהַשְּׁתַּחֲוִי לִפְנֵי וְאָמְרוּ,
כַּעֲת אֵין מִי שְׂיִכּוֹל לְטַל מִמֶּנּוּ
אֶת חֲלָקוֹ, שֶׁלֹא נִתֵּן לוֹ אֶחָד
מִהָעוֹלָם, אֲלֹא בּוֹרֵא הָעוֹלָמוֹת
עֲלֹת עַל הַכֹּל, וּבּוֹ תְלוּי עֲנָשׁוֹ אוֹ
שִׁכְרוֹ, וְלֹא בַמְּלֶאכֶּה וְשִׁרְיָ וְלֹא
בְּשׁוּם בְּרִיָּה מִהָעוֹלָם, וּבַגִּלְגָּל כִּף
פְּרִשׁוּהָ חֲכָמֵי הַמְּשָׁנָה, הַמְּשַׁתֵּף
שֵׁם שְׁמַיִם וְדָבָר אַחֵר נֶעְקַר מִן
הָעוֹלָם: ע"כ.

דָּבָר אַחֵר נֶעֱשֶׂה אָדָם בְּצַלְמֵנוּ
כְּדְמוּתֵנוּ - הָרִי פְרִשׁוּהָ הַחֲבָרִים
עַל מַלְאָכֵי הַשְּׁרָת שֶׁהֵם אוֹמְרִים
אֶת הַפְּסוּק הַזֶּה. אָמַר לָהֶם, אַחֵר
שְׁהִיו יוֹדְעִים מַה שֶׁהִיָּה וּמַה
שֶׁעֲתִיד לְהִיֹּת וְהֵם הִיוּ יוֹדְעִים
שֶׁעֲתִיד לְחַטָּא, לְמַה רְצוֹ לַעֲשׂוֹת
אוֹתוֹ? וְלֹא עוֹד, אֲלֹא שְׁעֲזָא
וְעֲזָאֵל הִיוּ מְקַטְרְגִים עָלָיו בְּזִמְנָן
שְׂאֵמְרָה שְׂכִינָה לְקְדוּשַׁי בְּרוּךְ-
הוּא נֶעֱשֶׂה אָדָם. אָמְרוּ, מַה אָדָם
וְתַדְעָהוּ? מַה אַתָּה רוֹצֵה לְבָרָא
אָדָם, וְתַדְעָהוּ שֶׁעֲתִיד לְחַטָּא
לִפְנֵיךָ בְּאִשְׁתּוֹ שֶׁהִיא חֲשֵׁךְ? שְׂאֵר הוּא זָכָר, וְחֲשֵׁךְ נִקְבָּה, שְׂמַאל חֲשֵׁךְ שֶׁל בְּרִיאָה. בְּאוֹתוֹ זִמְנָן

פִּירוּדָא לָל וְכָלֵל בַּה עֶשֶׂר סְפִירֹת וְכָל שְׁמֵהֶן וּכְנוּיֵיהֶן
וְהֲוִיָּין וְעַלֹת עַל כָּלֵא דְאִיהוּ אֲדוֹן עַל כָּלֵא וְלִית אֲלֵהָ
בַר מְנִיָּה וְלֹא אֲשַׁתְּכַח בְּכָל עֲלִיָּין וְתַתֵּיָּין פְּחוֹת מִנִּיָּה.
בְּגִין דְּאִיהוּ קָשֶׁר דְּכָלְהוּ שְׁלִימּוֹ דְּכָלְהוּ לְקַיֵּמָא בִּיה
וּמַלְכוּתוֹ בְּכָל מְשָׁלָה. וּבְגִין דְּלֹא אֲשַׁתְּכַח עֲלֹת עַל
כָּלֵא בְּעֲלִיָּין וְתַתֵּיָּין פְּחוֹת מִנִּיָּה אֶפְלוּ בְּחַד מְנִיָּהוּ
(אֲתַקְרִיבָת) אֲתַקְרִיבָת אֲמוֹנַת יִשְׂרָאֵל. וּמִסְטָרָא דְעֲלֹת עַל
כָּלֵא אֲתַמַּר בַּה (דְּבָרִים ד') כִּי לֹא רָאִיתֶם כָּל תְּמוּנָה. אָבֶל
מִסְטָרָא דְשְׂאֵר עַמִּין אֲתַמַּר בַּהוּ (בַּה) (בַּמְדַּבֵּר י"ב) וְתְמוּנַת
יְיָ יְבִיט.

אֲתַא בּוֹצִינָא קְדִישָׁא וְשְׂאֵר חֲבָרֵיָּיא וְאֲשַׁתְּטַחוּ קְמִיָּה
וְאָמְרוּ כַּעֲן לִית מָאן דִּיכִיל לְמִיטַל מִיָּנִיָּה חוּלְקִיָּה
דְּלֹא יְהִיב לִיה חַד מִעֲלֵמָא אֲלֹא בּוֹרֵא עֲלֵמִין עֲלֹת עַל
כָּלֵא, וּבִיָּה תְלִיָּיא עוֹנָשִׁיָּה אוֹ אַגְרִיָּה וְלֹא בַמְּלֶאכֶּה וְשִׁרְיָ
וְלֹא בְשׁוּם בְּרִיָּה דְעֲלֵמָא וּבְגִין דָּא אוּקְמוּהָ רַבְּנָן
דְּמַתְנִיתִין הַמְּשַׁתֵּף שֵׁם שְׁמַיִם וְדָבָר אַחֵר נֶעְקַר מִן
הָעוֹלָם. ע"כ: (עַד כַּאן מִהַחֲשַׁמְמוֹת).

דָּבָר אַחֵר נֶעֱשֶׂה אָדָם בְּצַלְמֵנוּ כְּדְמוּתֵנוּ, הִיא
אוּקְמוּהָ חֲבָרֵיָּיא עַל מַלְאָכֵי הַשְּׁרָת
דְּאֵנּוּן אָמְרֵי הָאֵי קְרָא. אָמַר לָהּ בְּתַר דְּהוּוּ
יְדַעִין מַה דְּהוּוּ וּמַה דְּעֲתִיד לְמַהוּי וְאֵנּוּן הוּוּ
יְדַעִין דְּעֲתִיד לְמַחֲטִי אֲמַאי בְּעוֹ לְמַעַבַּד לִיה.
וְלֹא עוֹד אֲלֹא דְעֲזָא וְעֲזָאֵל הוּוּ מְקַטְרְגִי עֲלִיָּה
בְּזִמְנָא דְאָמַר שְׂכִינָתָא לְקְדוּשָׁא בְּרִיךְ הוּא
נֶעֱשֶׂה אָדָם, אָמְרוּ מַה אָדָם וְתַדְעָהוּ. מַה אַתָּ
בְּעִי לְמַבְרִי אָדָם, וְתַדְעָהוּ דְעֲתִיד לְמַחֲטִי
קַמָּךְ בְּאַתְתָּא דִּילִיָּה דְאִיהִי חֲשֵׁךְ. דְּאוּר אִיהִו
דְּכוּרָא וְחֲשֵׁךְ נוּקְבָא שְׂמַאלָא חֲשֵׁךְ דְּבְרִיאָה.
בַּהֲהוּא זִמְנָא שְׂכִינָתָא אֲמַרַת לוּן בַּהֲאֵי דְאַתּוּן
מְקַטְרְגִין אַתּוּן עֲתִידִים לְמַנְפֵּל. כְּדַכְתִּיב
וְיִרְאוּ בְנֵי הָאֱלֹהִים אֶת בְּנוֹת הָאָדָם כִּי טוֹבוֹת
לִפְנֵיךָ בְּאִשְׁתּוֹ שֶׁהִיא חֲשֵׁךְ? שְׂאֵר הוּא זָכָר, וְחֲשֵׁךְ נִקְבָּה, שְׂמַאל חֲשֵׁךְ שֶׁל בְּרִיאָה. בְּאוֹתוֹ זִמְנָן

אמרה להם השכינה: בזה שאתם מקטרגים, אתם עתידים לנפל, כמו שכתוב ויראו בני האלהים את בנות האדם כי טבת הנה וגו'. [חשקו בהם] וטעו בהם, והפילה אותם השכינה מקדשתם.

אמרו החברים, רבי רבי, בין כף [גיא אם קר], עזא ועזאל לא היו משקרים בדבריהם, שודאי בנקבה עתיד אדם לחטא. אמר להם, כף אמרה השכינה: אתם הזדמנתם לקטרג לפני יותר מצבא המרום. אם אתם הייתם יפים מאדם במעשיכם, נאה לכם לקטרג עליו, אבל הוא עתיד לחטא באשה אחת, ואתם בנשים רבות. החכה שלכם יותר מבני אדם, כמו שכתוב ויראו בני האלהים את בנות האדם. את בת האדם לא נאמר, אלא את בנות האדם. ולא עוד, אלא אם אדם חוטא, הרי מקדים לו תשובה לחזור לרבונו לתקן במה שחטא.

אמרו לו החברים, [רבי רבי], אם כף, למה כל זה? אמר רבי שמעון לחברים, אם לא היה כף שברא הקדוש ברוך הוא יצר טוב ורע, שהם אור וחשך, לא הייתה זכות וחובה לאדם של בריאה, אלא [בגלל] שנברא משניהם, ולכן [דברים ל] ראה נתתי לפניך היום את החיים וגו'. אמרו לו, כל זה למה? ולא היה יפה שלא נברא ושללא לחטא ולגרם כל מה שגרם למעלה, ולא היה לו לא ענש ולא שכר? אמר להם, מן הדין היה לו לבראו כף, בגלל שהתורה בגללו נבראה, שכתוב בה ענש לרשעים ושכר לצדיקים, ולא

הנה וגו' [חשקו בהן] וטעו בהון ואפיל לון שכינתא מקדושה דלהון.

אמרו חברי רבי רבי, אדהכי (ג"א אי הכי) עזא ועזאל לא הוו משקרין במלווליהו. דודאי בנוקבא עתיד אדם למחטי. אמר להו הכי אמרה שכינתא אתון אזדמנתון לקטרגא קדמי יתיר מחילא דמרומא, אי אתון הויתון שפירין מאדם בעובדיכו יאות לכו לקטרגא עליה. אבל איהו עתיד למחטי באתתא חדא, אתון בנשין סגיאין. חבתיכון יתיר מבני נשא כמה דכתיב ויראו בני האלהים את בנות האדם וגו', את בת האדם לא נאמר, אלא את בנות האדם. ולא עוד אלא אם אדם חב הא אקדים ליה תשובה לאהדרא למאריה לאתקנא במה דחב.

אמרו ליה חברי רבי [רבי רבי] אי הכי אמאי כולי האי. אמר רבי שמעון לחברי רבי אי לא דהוה הכי דברא קדשא בריך הוא יצרא טבא ובישא דאנון אור וחשך לא הוה זכו וחובה לאדם דבריאה. אלא [בגין] דאתברי מתרווייהו, ובגין דא [דברים ל] ראה נתתי לך היום את החיים וגו'. אמרו ליה כולי האי אמאי. ולא הוה שפיר דלא אתברי דלא למיחב ולגרמא כל מה דגרים לעילא ולא הוה ליה לא עונש ולא שכר.

אמר לון מן הדין הוה ליה למברייה כף. בגין דאורייתא בגיניה אתבריאת דכתיב בה עונשא לרשיעיא ואגרא לצדיקיא ולא הוה אגרא לצדיקיא ועונשא לרשיעיא אלא בגין אדם דבריאה [ישעיה מה] לא תהו בראה לשבת יצרה. אמרו ודאי כען

היה שכר לצדיקים וענש לרשעים אלא בגלל אדם של בריאה, [ישעיה מה] לא תהו בראה לשבת יצרה. אמרו, ודאי כעת שמענו מה שלא שמענו עד עכשו, שודאי לא ברא הקדוש ברוך הוא

דָּבָר שְׁלֹא צָרִיךְ, וְלֹא עוֹד, אֲלֵא
הַתּוֹרָה שֶׁל בְּרִיאָה הִיא לְבוֹשׁ
הַשְּׂכִינָה, וְאִם אָדָם לֹא הָיָה עֵתִיד
לְהִבְרֹאת [לְחַטָּא], הָיְתָה הַשְּׂכִינָה
בְּלִי כֶסוּי כְמוֹ עֲנִי, וְלִכֵּן כָּל מִי
שֶׁחָטָא, כְּאֵלוֹ הַפְּשִׁיט לְשְׂכִינָה אֶת
מְלַבּוֹשֶׁיהָ, וְזֶהוּ עֲנֵשׁ הָאָדָם.

וְכֵן מִי שֶׁמְקַיֵּם מִצְוֹת הַתּוֹרָה,
כְּאֵלוֹ הַלְּבִישׁ לְשְׂכִינָה אֶת
מְלַבּוֹשֶׁיהָ. וְלִכֵּן פִּרְשׁוּהָ בְּכֶסוּי
הַצִּיצִית [וּתְפִלִּין] (שְׁמוֹת כב) כִּי הִיא
כְּסוּתָהּ לְבִדָּה הוּא שֶׁמְלָתוֹ לְעוֹרֹ
בְּמָה יִשְׁכַּב, בְּגָלוֹת? וְהִרִי פִרְשׁוּהָ.
בֹּא רְאֵה, חֲשׂוֹף הוּא שְׁחֹר שֶׁל
הַתּוֹרָה, אֹר הַלְּבָן שֶׁל הַתּוֹרָה.

הַשְּׁלֵמָה מִהַהֲשַׁמְטוֹת (סִימָן ה)
רִבֵּן שֶׁל הַתּוֹרָה, וּכְשֵׁאוֹתוֹ אֹר
מִתְלַבֵּשׁ בַּחֲשׂוֹף, נֶאֱמַר בַּתּוֹרָה
שְׁחֹרָה אֲנִי וְנֹאדָה. וּכְשֶׁמִּתְעַלֶּה
מִשֶּׁם אֹר שֶׁהוּא לְבָן, אֹמְרָת אֵל
תְּרַאנִי שְׂאֲנִי שְׁחֹרָת, וְהַתּוֹרָה
כְּמוֹ שֶׁבֶת עֵין, שֶׁהִיא שְׁחֹרָה וְיָפָה
בְּאֹר שֶׁמֵּאִיר בָּהּ, וְלִכֵּן בֶּת עֵין
וְהָאֹר שֶׁמֵּאִיר בָּהּ אֲמָרָה ה' אֹרִי
וְיִשְׁעֵי מִמִּי אֵירָא. אֹרִי - אֹר י',
שֶׁהִיא בֶּת עֵין, וְשִׁנֵּי גִוְנִים יֵשׁ לָהּ
- אֹר מִבְּפָנִים וְחֲשׂוֹף מִבְּחוּץ,
לְהִיּוֹת שׁוֹלֵט בָּהֶם עַל כָּל
הַקְּלוּסִים [קְלָפוֹת]. זֶהוּ שְׁכָתוּב (תְּהִלִּים
ap) וּמְלָכוּתוֹ בְּכָל מְשָׁלָה.

בְּרִבּוֹשׁ שֶׁל אֹר הִיא שׁוֹלֵטָת עַל
כָּל אוֹתָם שֶׁנֶּאֱמַר בָּהֶם (שְׁמוֹת י)
וְלִכָּל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הָיָה אֹר
בְּמוֹשְׁבָתָם, וּבְלְבוֹשׁ שְׁחֹר שׁוֹלֵטָת
עַל הָרְשָׁעִים שֶׁנֶּאֱמַר בָּהֶם (שְׁמוּאֵל א-
ב) וְרָשָׁעִים בַּחֲשׂוֹף יִדְמוּ.

וְעוֹד, אֹר הוּא מְצַד הַיְמִין (חֲסֹד),
שֶׁהוּא אֹר שֶׁל יוֹם רֵאשׁוֹן שֶׁנֶּאֱמַר

שְׁמַעְנָא מַה דְּלֵא שְׁמַעְנָא עַד הַשְּׁתָא, דְּיִדְאִי
לֵא בְּרָא קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא מְלָתָא דְּלֵאוֹ אִיהוּ
צָרִיךְ. וְלֹא עוֹד אֲלֵא אֹרִייתָא דְּבְרִיאָה (דף כג
ע"ב) אִיהוּ לְבוֹשָׁא דְּשְׂכִינְתָא. וְאִי אָדָם לֵא
הָוָה עֵתִיד לְמַבְרִי (לְמַחְשִׁי) הָוָה שְׂכִינְתָא בְּלֵא
כְּסוּיָא פְּגוּוֹנָא דְּעֲנִי. וּבְגִין דָּא כָּל מָאן דְּחָב
כְּאֵלוֹ אֲפֻשִׁיט לְשְׂכִינְתָא מְלַבּוֹשָׁהָ. וְהִיא
אִיהוּ עוֹנֵשָׁא דְּאָדָם.

וְכֵן מָאן דְּמְקַיֵּים פְּקוּדֵין דְּאֹרִייתָא כְּאֵלוֹ
הוּא לְבִישׁ לְשְׂכִינְתָא בְּלְבוֹשָׁהָ. וּבְגִין
דָּא אֹרְקָמוּהָ בְּכֶסוּיָא דְּצִיצִית (וּתְפִלִּין) (שְׁמוֹת כב) כִּי
הִיא כְּסוּתוֹ לְבִדָּה הִיא שֶׁמְלָתוֹ לְעוֹרוֹ בְּמָה
יִשְׁכַּב בְּגָלוֹתָא וְהִיא אֹרְקָמוּהָ. תָּא חֲזִי, חֲשׂוֹף
אִיהוּ אֹרְקָמוֹ דְּאֹרִייתָא אֹר חִירוֹ
דְּאֹרִייתָא.

הַשְּׁלֵמָה מִהַהֲשַׁמְטוֹת (סִימָן ה)

חֲוֹרוֹ דְּאֹרִייתָא וְכַד אִיהוּ אֹר מְתַלְבֵּשׁ
בַּחֲשׂוֹף אֲתָמַר בְּאֹרִייתָא (שִׁיר הַשִּׁירִים א)
שְׁחֹרָה אֲנִי וְנֹאדָה וְכַד אֲסַתְּלַק מִתְּפָן אֹר
דְּאִיהוּ חֲוֹרוֹ אֲמָרָה אֵל תְּרַאנִי שְׂאֲנִי
שְׁחֹרָת וְאֹרִייתָא כְּגוּוֹנָא דְּבֶת עֵינָא
דְּאִיהִי אֹרְקָמָא וְשִׁפְרָא בְּאֹר דְּנִהִיר בָּהּ
וּבְגִין דָּא בֶּת עֵינָא וְאֹר דְּנִהִיר בָּהּ אֲמָרָה
(תְּהִלִּים כז) יי אֹרִי וְיִשְׁעֵי מִמִּי אֵירָא אֹרִי אֹר
יי דְּאִיהִי בֶּת עֵין וְתִרִין גִּוְנִין אִית לִיה אֹר
מְלָגָאוֹ וְחֲשׂוֹף מְלַבֵּר לְמַהוּי שְׁלֵטָאָה בְּהוֹ עַל
כָּל קְלוּסִין (קְלָפִין) הָדָא הוּא דְּכִתִּיב (תְּהִלִּים ק"ג)
וּמְלָכוּתוֹ בְּכָל מְשָׁלָה.

בְּרִבּוֹשָׁא דְּאֹר אִיהִי שְׁלִיטָת עַל כָּל אֵינוֹן
דְּאֲתָמַר בְּהוֹן (שְׁמוֹת י') וְלִכָּל בְּנֵי

יִשְׂרָאֵל הָיָה אֹר בְּמוֹשְׁבוֹתָם וּבְלְבוֹשָׁא אֹרְקָמָא שְׁלִיטָת עַל חִיבִיָּא
דְּאֲתָמַר בְּהוֹן (שְׁמוּאֵל א' ב') וְרָשָׁעִים בַּחֲשׂוֹף יִדְמוּ.

וְעוֹד אֹר אִיהוּ מְסֻטָּרָא דִּימִינָא דְּאִיהוּ אֹר יוֹם קְדָמָאָה דְּאֲתָמַר בֵּיה

בו יהי אור, זה אברהם, ויקרא
אלהים לאור יום. חשף מצד
השמאל, שנאמר בו ביצחק (שם
כו) ותכהין עיניו מראות, ולחשף
קרא לילה. יעקב שהיה לבוש
משניהם באור של ימין ובחשף
של שמאל, ובשניהם עמוד
האמצעי הוא עמוד.

עמוד הענן יומם ועמוד האש
לילה לפני העם. הענן מצד שלו
מים. החשף מצד שלו אש. עמוד
הוא שלום ביניהם. זהו שכתוב
(איוב כח) עושה שלום במרומו.
וכשהוא באמצע - ולא קרב זה
אל זה כל הלילה. לא קרב המים
לאש, ולא אש למים, שהוא
מפריד ביניהם. וזהי מחלקת
בית הלל ובית שמאי שהיא לשם
שמים, וכנגדם שני אמוראים של
הרקיע, מיכאל וגבריאל, ושר
שלום מכריע ביניהם, שהוא
נוריאל. אוריאל נקרא מצד
הימין, נוריאל מצד השמאל,
והוא אדם שלמטה, מטטרוין
שמו, שולט על כל בעלי
המשנה. זהו שכתוב (בראשית א)
וירדו בדת הים, אלו תלמידי
חכמים שמתרבים במי התורה,
שיורשים משם נפש חיה.

ובעוף השמים - אלו בעלי
זכיות, שבזכותם פורחים
למעלה, ויורשים משם רוח
שהוא עוף יעופף בפנפים
במצוות עשה. ובבהמה - אלו
עמי הארץ שנאמר בהם (במדבר יד)
אל תיראו את עם הארץ כי
לחמנו הם. ע"כ.

וואם תפלה אינה שלמה, כמה
מלאכי חבלה רודפים אחריה,
כמו שנאמר (איכה א) כל רדפיה
השיגוה בין המצרים, ולכן
מתפללים (תהלים עח) והוא רחום
יכפר עון - זה סמאל שהוא

(בראשית א) יהי אור דא אברהם ויקרא אלהים
לאור יום. חשף מסטרא דשמאלא דאתמר
ביה ביצחק (בראשית כ"ז) ותכהין עיניו מראות
ולחשף קרא לילה יעקב דאתלבש מתרויהו
באור דימינא ובחשף דשמאלא ובתרויהו
עמודא דאמצעיתא איהו עמוד.

עמוד הענן יומם ועמוד האש לילה לפני
העם (שמות י"ג). ענן מסטרא דיליה מיא,
חשף מסטרא דיליה אשא עמוד איהו שלום
ביניהו. הדא הוא דכתיב (איוב כ"ה) עושה
שלום במרומו וכד איהו באמצעיתא (שמות יד)
ולא קרב זה אל זה כל הלילה, לא קריב מיא
לאשא ולא אשא למיא דאיהו אפריש
ביניהו. ודא איהו מחלוקת בית הלל ובית
שמאי שהיא לשם שמים ולקבלייהו תרין
אמוראי דרקיעא מיכאל וגבריאל ושר שלום
מכריע ביניהם דאיהו נוריא"ל, אוריאל
אתקרי מסטרא דימינא נוריאל מסטרא
דשמאלא ואיהו אדם דלתתא מטטרוין
שמיה שליט על כל מארי מתניתין הדא הוא
דכתיב (בראשית א) וירדו בדת הים אלין
תלמידי חכמים דמתרפין בימא דאורייתא
דירתי מתמן נפש חיה.

ובעוף השמים אלין מארי דזכוון
דבזכותהון פרחין לעילא וירתיין
מתמן רוחא דאיהו עוף יעופף בגדפין
בפקודין דעשה. ובבהמה אלין עמי הארץ
דאתמר בהון (במדבר י"ד) אל תיראו את עם
הארץ כי לחמנו הם. (עד כאן מההשממות)

(ואי צלותא לאו איהי שלימא כמה מלאכי חבלה רדפין אבתרה כמה דאת
אמר, איכה א) כל רדפיה השיגוה וגו'. ובגין דא מצלין (תהלים עח)
והוא רחום יכפר עון דא סמאל דאיהו נחש. ולא ישחית דא משחית. והרבה
להשיב אפו דא את. ולא יעיר כל חמתו דא חמה. בגין דלא ירדפון בתר

נחש. ולא ישחית - זה המשחית.
והרבה להשיב אפו - זה אף.
ולא יעיר כל חמתו - זו חמה,
כדי שלא ירדפו אחר התפלה.
וכמה מלאכי חבלה תלויים
מהם. שבעה ממנים הם,
ותלויים מהם שבעים, ובכל
רקיע ורקיע הם מקטרגים,
ותלויים מהם עשרת אלפים
רבוא. ואם תפלה עולה שלמה
בעטוף של מצוה ותפלין על
הראש והזרוע, נאמר בהם (דברים
כה) וראו כל עמי הארץ כי שם
יהו"ה נקרא עליך וראו ממך.
שם ה' פרשוק שהיא תפלין של
ראש. ומי שרואה שם יהו"ה על
הראש בתפלה שהיא אדניי
(יהו"ה), מיד פלם בורחים. זהו
שכתוב (תהלים צא) פול מצדך
אלף וגו'.

בשהאור הוא, רננו צדיקים
בה', וזו דרבה של צדיק חי
העולמים, ומשם רנה ובו
הגאולה. זהו שכתוב (ירמיה כג)
צמח צדיק, ודאי שהוא עשירי,
וצדיק נוסע משמאל, ועמוד
האמצע מימין. זהו שכתוב
מימינו אש דת למו.

בא ראה, כל האותיות הן מצד
אותיות התורה שכלולות
בשכינה, וצדיק נוסע משמאל,
קץ חי שהוא יצחק בהפוך. חי
העולמים קשור בשמאל,
ושכינה תחתונה מצד שמאל
נאמר בה והארץ היתה. מצד
הימין תהו ובהו, בו הוא מצד
עמוד האמצעי. וחשף על פני
תהום - זו שכינה התחתונה. ומי
גרם לה את זה? אלא הקב"ה
קדם שברא את העולם היה

צלותא. וכמה מלאכי חבלה תלויין מנייהו. שבעה ממנן אנון ותלויין מנייהו
שבעין. ובכל רקיעא ורקיעא אנון מקטרגין ותלויין מנייהו עשרה אלף רבוא.
ואי צלותא סלקא שלימא בעטופא דמצוה ותפלין על רישא וזרועא, אתמר
בהו (דברים כה) וראו כל עמי הארץ כי שם יהו"ה נקרא עליך וראו ממך.
שם יי אוקמוה דאיהי תפלין דרישא. ומאן דחזו שם יהו"ה על רישא,
בצלותא דאיהי (יהו"ה) אדניי, מיד בלהון ברחין. הדיא הוא דכתיב, (תהלים
צא) פול מצדך אלף וגו'.

השלמה מההשמטות (המשך)

כד נהורא איהו (תהלים ל"ג) רננו צדיקים ביי
ודא דרגא דצדיק חי עלמין ומתמן רנה
וביה פורקנא הדיא הוא דכתיב (ירמיה כ"ג) צמח
צדיק ודאי דאיהו עשיראה וצדיק נטיל
משמאלא ועמודא דאמצעייתא מימינא הדיא
הוא דכתיב (דברים ל"ג) מימינו אש דת למו.

הא חזי, כל אתון אינון מסטרא דאתון
דאורייתא דכלילן בשכינתא וצדיק
איהו נטיל לשמאלא קץ חי דאיהו יצחק
בהפוך חי עלמין קשיר בשמאלא ושכינתא
תתאה מסטרא דשמאלא אתמר בה והארץ
היתה מסטרא דימינא תהו ובהו בו הוא
מסטרא דעמודא דאמצעייתא וחשף על פני
תהום דא שכינתא תתאה ומאן גרים ליה (לה)
האי אלא קדשא ברין הוא קודם דברא
עלמא הוה סתים יהו"ה לבתר אתפשטת ה'
לתתא ואתמר בה והארץ היתה תהו ובהו
ורזא דמלה אלה "תולדות השמים"
"והארץ בהבראם בה' בראם הרי לך דתהו
לבושהא תהו.

ובגין דא כי לא המטיר יי אלהים עד לא
הוה נחית נביעו עליה בגין דאדם אין

נסתר יהו"ה, אחר כף התפשטה ה' למטה, ונאמר בה והארץ היתה תהו ובהו, וסוד הדבר - אלה
תולדות השמים והארץ בהבראם, בה' בראם. הרי לך שהיה לבושה תהו.

ובגין דא כי לא המטיר ה' אלהים, עדין לא היה יורד השפע שלה בגלל שאדם אין, שהיה
בעלה נסתר באין. עד שהתפשט ה' מן יהו"ו, שהוא בינה, שהוא מקור השפע, שהיא נקדה

נסתרת, ומשם השקה את כל פני האדמה. וקדם שיורה היה הקדוש ברוך הוא בונה עולמות ומחריבן, בגלל זה היה השפע יורד באותו זמן היא ראשית מחסד, זהו שכתוב (תהלים פט) אמרתי עולם חסד יבנה. ובגלל זה לא תהו בראה לשבת יצרה, ונאמר בה לא טוב היות האדם לבדו, שלא תהו בראה.

ובזמן שהיה תהו, אמר אלהים לנח, קץ כל בשר בא לפני וגו', קץ של יצחק שנאמר בו כי אתך ראיתי צדיק לפני, שאם אפה היית מבקש רחמים עליהם, לא נחרבו. והוא היה אומר לו ברמז פדי שיבקש רחמים עליהם, ולא ימות משיח שהוא מצד השמאל.

אמר לו, והרי היה בונה עולמות ומחריבן קדם שנברא העולם? אלא מגיד מראשית אחרית, שהקדוש ברוך הוא היה במחשבתו כל הדורות שהיה בונה, ונחרבו קדם שנבראו. ראה שהיו עושים מעשים שיחרבו, וכיון שברא, חשב כאלו החריבם, וזה מדבר עד סוף הימים שאלה תולדות רעות, והיו גורמים דנהר יחרב ויבש. יחרב בבית ראשון, ויבש בבית שני. הנביעה שלו בשני עולמות, שכינה עליונה ושכינה תחתונה. ולנח התגלה מה שהיה ומה שעתיד להיות, ולא בקש עליהם רחמים, עד שבא משה ובקש רחמים, שעתידים היו ישראל שלא יצאו אלא אחד מעיר ושנים ממשפחה, מצד הגבורה שהיו דנים, והחזר העולם לתהו.

דהוה בעלה לעילא סתים באין עד דאתפשט ה' מן יה"ו דאיהו בינה □ דאיהו מקורא דנביעו דאיהו נקודה סתימא ומתמן והשקה את כל פני האדמה וקודם דנחתת הוה קדשא ברוך הוא בונה עולמות ומחריבן, בגין דא הוה נביעו נחית בההוא זמנא הוא שירותא מחסד הדא הוא דכתיב (תהלים פ"ט) אמרתי עולם חסד יבנה ובגין דא לא תוהו בראה לשבת יצרה ואתמר בה לא טוב היות האדם לבדו דלא תוהו בראה.

ובזמנא דהוה תוהו אמר אלהים לנח קץ כל בשר בא לפני וגו' קץ דיצחק דאתמר ביה כי אתך ראיתי צדיק לפני דאי אנת הוית פעי רחמי עליהו לא אתחרבו ואיהו הוה אמר ליה ברמז בגין דיבעי רחמי עליהו ולא ימות משיח דאיהו מסטרא דשמאלא.

אמר ליה והא בונה עולמות ומחריבן קודם דאתברי עלמא הוה אלא מגיד מראשית אחרית דקודשא ברוך הוא הוה במחשבתיה כל דרין דהוה בונה ואתחריבו קודם דאתבריאו חזא דהו עבדין עובדין דיתחריבו וכיון דברא חשב כאילו חריב לון ודא ממלל עד סוף יומין דאלין תולדין בישין והו גרמין דנהר יחרב ויבש יחרב בבית ראשון ויבש בבית שני נביעו דיליה בתרין עלמין שכינתא עלאה ושכינתא תתאה ולנח אתגלייא מה דהוה ומה דעתיד למהוי ולא בעא רחמי עליהו עד דאתא משה ובעא רחמי דעתידין הו ישראל דלא

יפקון אלא חד מעיר ושנים ממשפחה מסטרא דגבורה דהוי דינין ויתחזר עלמא לתהו.

ובג' ש' שמש'ה בקש עליהם
רחמים, השמאל דוחה ולא יצאו
בה בני ישראל, וימין מקרבת
שהיא ימין מטה כלפי חסד.
ומשה, בגלל שנתן עצמו
עליהם, נתן תקף לדרגתו, שהיא
עמוד האמצעי, שהיא תורה
שנתנה בימין. זהו שכתוב (דברים
ל) מימינו אש דת למו, ובגלל זה
הגאלה תלויה בו. זהו שכתוב
(בראשית מט) לא יסור שבט
מיהודה, עד פי יבא "שילה",
שהוא משה בחשבון.

יסוד צדיק ביה סו"ד תהא שמאל
דוחה, אף על פי שפרשנו בו
כל הנפש הבאה ליעקב מצרימה
ששים ושש, בגלל שנקשר
בשמאל, וימין מקרבת פי תלוי
ממנה עמוד האמצעי, שששים
ושש הם ששים מסכתות, וששה
סדרי משנה שנתנו מגבורה
שהיא שמאל. ששים גבורים
נקראו שנוסעים מגבורה, ששם
תורה שבעל פה, שהיא שכינה
תחתונה, כלל של ששים
מסכתות וששה סדרי משנה.
שתורה שבכתב, לפה לא
התגלתה, בגלל שעתיד שמאל,
שהיא פה, להדחות.

ורבן הוא מסתיר פה הגאלה
בלב, והפה שהוא גלוי לא
מתגלה הגאלה, ובגלל שהכל
תלוי בימין, אמר הנביא (ישעיה ג)
וזרוע ה' על מי נגלתה. על מי
ודאי, שנאמר בה מי ירפא לך,
זהו שכתוב (איכה ב) מ"ה אעידך
מ"ה אדמה לך, ואמרו לי מ"ה
שמו, במ"ה יבא הזמן, ובמ"ה
תבא רפואה. זהו שכתוב (שם) מה
אשׁוה לך ואנחמך וגומר, מ"י
ירפא לך, שמשׁה הוא מ"ה שמו
ובו תהא נחמתך. ובגלל פה כפל
הקדוש ברוף הוא שמו משה
משה, אחד על גאלה הראשונה,

ובגין דבעא משה רחמין עליהו שמאל
דוחה ולא יפקון ביה ישראל וימין
מקרבת דאיהי ימינא מטי כלפי חסד ומשה
בגין דיהב גרמיה עליהו יחב תוקפא לדרגיה
דאיהו עמודא דאמצעיתא דאיהי אורייתא
דאתייהבת בימינא הדא הוא דכתיב (דברים ל"ג)
מימינו אש דת למו ובגין דא פורקנא ביה
תלייא הדא הוא דכתיב (בראשית מ"ט) לא יסור
שבט מיהודה עד פי יבא שילה דאיהו משה
בחושבנא.

יסוד צדיק ביה סו"ד תהא שמאל דוחה אף
על גב דאוקימנא ביה (בראשית מו) כל
הנפש הבאה ליעקב מצרימה ששים ושש
בגין דאתקשר בשמאלא וימין מקרבת בגין
דתליא מניה עמודא דאמצעיתא דששים
ושש אינון ששים מסכתות ושיתא סדרי
משנה דאתייהבו מגבורה דאיהי שמאלא
ששים גבורים אתקריאו דנטלן מגבורה
דתמן אורייתא דבעל פה דאיהי שכינתא
תתאה כללא דששים מסכתות ושיתא סדרי
משנה דתורה שבכתב לפומא לא גלי בגין
דעתידה שמאל דאיהי פומא לאדחייא.

ובגין פה איהו סתים הכי פורקנא בלבא
ופומא דאיהו גלייא לא אתגלי
פורקנא ובגין דכלא תלייא בימינא אמר
הנביא (ישעיה ג"ג) וזרוע יי על מי נגלתה על מי
ודאי דאתמר ביה (איכה ב) מי ירפא לך הדא
הוא דכתיב (איכה ב) מ"ה אעידך מ"ה אדמה
לך (שמות ג) ואמרו לי מה שמו במ"ה ייתי זמנא
ובמ"ה אסוותא הדא הוא דכתיב (איכה ב) מה
אשׁוה לך ואנחמך וגו' מי ירפא לך, דמשׁה
איהו מה שמו וביה תהא נחמתך ובגין דא
כפל קדשא ברין הוא שמייה משה משה חד

ואחד על האחרונה, ובגלל זה אז
ישיר משה. אז שר לא נאמר,
אלא אז ישיר.

עשירי בתפלה, וזו שכינה,
ועליה נאמר (תהלים יז) תפלה לדוד
שמעה ה' צדק. ודוד ברוח
הקדש אמר באחרית הימים של
הגלות, אמר על ישראל (שם)
בחנת לפי פקדת לילה, ואין
לילה אלא גלות, ומה שאמר
איוב הפל הנה משל על ישראל
שאמר כלה ענן וילך, והשטן
רצה לקטרג לו, ואמר הקדוש
ברוך הוא, איוב לא בדעת ידבר.
אף ביצקב כף, בגלל שראה
ברוח קדשו את דחק הגלות:
ע"כ.

ויצקב, בגלל שראה ברוח
הקדש דחק של הגלות האחרונה
בסוף הימים, ואמר (בראשית כח) ויפגע
במקום וילן שם כי בא השמש, ובא הלילה של
הגלות, ואמר (שם לב) ויירא יצקב מאד
ויצר לו. וחלק את העם הקדוש
בגלות לשלושה צדדים, כמו
שנאמר (שם לג) וישם את
השפחות ואת ילדיהן ראשנה,
בראש בגלות אדום. ואת לאה
וילדיה אחרנים ואת רחל ואת
יוסף אחרנים. ובגלל שראה אחר
כף עניות וצער שלהם, אמר (שם
כח) ושכתי בשלום אל בית אבי.
ואמר, ונתן לי לחם לאכול ובגד
ללבוש.

ודוד, בגלל הגלות אמר (שמואל ב-
יז) רעב ועיף וצמא במדבר. בגלל
שראה שכינה חרבה יבשה, היה
נוטל צער בגללה. אחר שראה
שישראל חוזרים (בתשובה) בחדוה,
תקן עשרה מיני נגונים, ובסוף
כלם אמר (תהלים קב) תפלה לעני
כי יעטרף (ג"א תקן עשרה מיני תלים, ובסוף
כלם תפלה לדוד המה ה' אונך ענני. אחת שכל
התפלות שבגללן מתעטפים לפני המקדש, ולא היו
נכנסות עד שתכנס תפלת העני, אמר תפלה לעני

על פורקנא קדמא וחד על בתרייתא ובגין
דא (שמות יד) אז ישיר משה אז שר לא נאמר
אלא אז ישיר.

עשיראה בתפלה ודא שכינתא עליה אתמר
(תהלים י"ז) תפלה לדוד שמעה יי צדק
ודוד ברוח קדשא אמר באחרית יומין
דגלותא, אמר על ישראל (תהלים י"ז) בחנת לפי
פקדת לילה. ולית לילה אלא גלות ואיוב מה
דאמר כלא הוא משל על ישראל דאמר (איוב
י) כלה ענן וילך, ושטן בעא לקטרגא ליה
ואמר קדשא בריך הוא (איוב לד) איוב לא בדעת
ידבר אוף ביצקב בגין דחזא ברוחא דקודשא
דוחקא דגלותא (ער כאן מהחשמטות)

ויצקב בגין דחמא ברוחא דקודשא דוחקא
דגלותא בתראה בסוף יומייה (אמר
(בראשית כח) ויפגע במקום וילן שם כי בא השמש ובא הלילה דגלותא
ואמר (בראשית לב) ויירא יצקב מאד ויצר לו. ופליג
עמא קדישא בגלותא לג' סטריין. כמא דאת
אמר, (בראשית לג) וישם את השפחות ואת ילדיהן
ראשונה ברישא בגלותא דאדום, ואת לאה
וילדיה אחרונים. ואת רחל ואת יוסף
אחרונים. ובגין דחמא בתר כן עניותא
וצערא דלהון אמר (בראשית כח) ושכתי בשלום
אל בית אבי ואמר ונתן לי לחם לאכול ובגד
ללבוש.

ודוד בגין גלותא אמר (שמואל ב ז) רעב ועיף
וצמא במדבר, בגין דחמא שכינתא
חרבה יבשה הוה נטיל צערא בגינהא. לבתר
דחמא דהדרין ישראל (בתשובה) בחדוה, תקין
עשר מיני נגונים. ובסוף פלהו אמר (תהלים קב)
תפלה לעני כי יעטוף (ג"א תקין מיני תלים, ובסוף פלהו
תפלה לדוד המה ה' אונך ענני. תדא דבלהו צלותין דבגנייהו מתעטפין קדם
מלכא. ולא הוו עאלין עד דיעול צלותא דעני אמר תפלה לעני כי יעטוף)

כי יצטרף, והיא תפלה שעוטפת כל התפלות לפניך עד שתפנס תפלתו, לכן הקדים עני לכלם.

מהי תפלת העני? זו תפלת ערבית שהיא רשות בפני עצמה בלי בעלה, ומשום שהיא בלי בעלה, היא עניה ויבשה, וצדיק עני יבש זה זרע יעקב, שהוא ברשות כל אמות העולם, ודומה לתפלת ערבית שהיא לילה של הגלות.

ותפלת שבת היא צדקה לעני, כמו שבארנו בעלי המשנה, שמש בשבת צדקה לעניים [שעניים מהנחמים בדרך של שמש של שבת]. [לכן צריך אדם להיות כמו עני לשער המלך בתפלת עמידה בכל ששת ימי החול בשביל השכינה, ומתעטף לה בעטוף של מצוה של ציצית כמו עני, ויהיה בתפלין כמו אביון אצל השער שהוא אדני. שפך עולה לחשבון היכ"ל. וזהו אדני שפתי תפתח.

ובשפוח פיו בתפלת ערבית, נוחת גשר בימי החל לקבל בכנפיו תפלת הלילה. וזה נוריא"ל נקרא אוריא"ל מצד של חס"ד, ונוריא"ל מצד של גבורה, שהוא נר דולק, שנאמר בו (דניאל ז) נהר דינור וגו'.

ובתפלת שחרית אריה נוחת לקבל תפלה בדרועותיו וכנפיו, שארבע כנפים [ש] לכל חיה, זה מיכאל. ובתפלת מנחה שור נוחת לקבל [נ"א תפלה] בקרניו וכנפיו, וזה גבריאל. ובשבת נוחת הקדוש ברוך הוא בשלשת האבות לקבל הבת יחידה שלו בהם, וזה סוד של שבת, ש' בת יחידה שלו. באותו זמן החיות העליונות שנקראו בשם של יי, פותחים ואמרים, (תהלים כד) שאו שערים

והיא צלוחת דעטיף כל צלותין קדמה עד דייעול צלוחת דיליה. בגין דא אקדים עני לכלהו.

מאן צלוחת דעני. דא צלוחת דערבית דאיהי רשות בפני עצמה בלא בעלה. ובגין דאיהי בלא בעלה איהי ענייה יבשה (ברשות כל אינש) וצדיק עני יבש דא זרעא דיעקב דאיהו ברשות כל אומין דעלמא ודמיא לצלוחת דערבית דאיהי ליליא דגלותא.

וצלוחת דשבת איהי צדקה לעני כמה דאוקמוה מארי מתניתין שמש בשבת צדקה לעניים (דעניים מהנחמי בארז דשמשא בשבתא) דשבתא. ובגין דא צריך בר נש למהוי איהו כעני לתרעא דמלכא בצלוחת דעמידה בכל שית יומין דחול בגין שכינתא. ומתעטף לה בעטופא דמצוה דציצית פעני. ויהא בתפלין כפאביון לגבי תרעא דאיהו אדני. דהכי סליק לחושב"ן היכ"ל. ודא איהו אדני שפתי תפתח.

וכד אפתח פומיה בצלוחת דערבית נשרא קא נחית ביומין דחולא לקבלא בגדפהא צלוחת דליליא. ודא נוריא"ל אתקרי אוריא"ל מסטרא דחס"ד, ונוריא"ל מסטרא דגבורה דאיהו נור דליק, דאתמר ביה (דניאל ז) נהר דינור וגו'.

ובצלוחת דשחרית אריה נחית לקבלא צלוחת בדרועוי וגדפוי דארבע גדפין (כ"א אית) לכל חיה דא מיכאל. ובצלוחת דמנחה שור נחית לקבלא (נ"א צלוחת) בקרנוי וגדפוי ודא גבריאל. ובשבת נחית קדשא בריך הוא כג' אבהן לקבלא בת יחידא דיליה בהון. ודא רזא דשבת ש' ב"ת יחידא דיליה. בההוא זמנא חיוון עלאין דאתקריאו

בשמא דיי פתחין ואמריין

שָׁאוּ שְׁעָרִים רְאִישֵׁיכֶם וְהִנְשָׂאוּ פִתְחֵי עוֹלָם. (תהלים כד)

רְאִישֵׁיכֶם וְהִנְשָׂאוּ פִתְחֵי עוֹלָם. בְּאוֹתוֹ זְמַן נִפְתַּח חַיִּים שְׁבַע הַיְכָלוֹת. הַיְכָל הַרְאֵשׁוֹן - הַיְכָל הָאֶהָבָה. שְׁנֵי - הַיְכָל הַיְרֵאָה. שְׁלִישִׁי - הַיְכָל הַרְחֻמִּים. רְבִיעִי - הַיְכָל הַנְּבוֹאָה בְּאֶסְפֵּק־לְרִיָּה הַמְאִירָה. חֲמִישִׁי - הַיְכָל הַנְּבוֹאָה בְּאֶסְפֵּק־לְרִיָּה שְׁאִינָה מְאִירָה. שְׁשִׁי - הַיְכָל הַצֶּדֶק. שְׁבִיעִי - הַיְכָל הַדִּין.

וְעֲלִייהוּ נֹאמַר בְּרֵאשִׁית - בְּרֵאשִׁית שִׁי"ת. אֱלֹהִים הַיְכָל שְׁבִיעִי. וְכֹפֵה חַיִּים שְׁבַע הַיְכָלוֹת לְמִטָּה, וְכַנְגָדָם שְׁבַע קוֹלוֹת שֶׁל הַבּוֹ לָהּ, וְשִׁמּוֹנָה עֲשָׂרָה אֲזַכְרוֹת שֶׁבְהֵן מְשׁוּטֵט הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּשִׁמּוֹנָה עֲשָׂר עוֹלָמוֹת (תהלים סח) בְּרֵכֵב אֱלֹהִים רַבְתִּים אֶלְפִי שְׁנֹאן, שֶׁהֵם שְׁמוֹנָה עֲשָׂר רַבּוֹא עוֹלָמוֹת, וְכִמְהָ שׁוֹמְרֵי שְׁעָרִים יֵשׁ לְהַיְכָלוֹת שְׁמֻקְבָּלִים תְּפִלוֹת, וְכָל תְּפִלָּה לֹא תִכְנַס אֶלָּא בְּמִדָּה בְּמִשְׁקָל, וְאִין מִי שֶׁעוֹמֵד לְפָנֵי שַׁעַר הַתְּפִלָּה, וְעֲלִיו נֹאמַר (שם קכו) לֹא יִבְשׁוּ כִּי יִדְבְּרוּ אֶת אוֹיְבֵיכֶם בְּשַׁעַר, שֶׁהִיא שַׁעַר הַמְּלָךְ. בְּגִלְל שֶׁתְּפִלָּה הִיא מְצוּהָ, וְזוֹ שְׁכִינָה, וְהַתּוֹרָה זֶה הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא - לֹא צָרִיךְ בִּינְיָהֶם הַפְּסָקָה. וְצָרִיךְ לְהַעֲלוֹת תּוֹרָה וּמְצוּהָ בְּאֶהָבָה וְיִרְאָה.

שְׁבַר מְצוּוֹת עֲשֵׂה וְלֹא תַעֲשֶׂה כְּלֵן תְּלוּיּוֹת מִשָּׁם יִהְיֶה. כְּמוֹ שֶׁבְּאֶרְנוֹ סוּד זֶה שְׁמִי עִם י"ה - שִׁס"ה מְצוּוֹת לֹא תַעֲשֶׂה. וְזֶה זְכָרִי עִם ו"ה - רַמ"ח מְצוּוֹת עֲשֵׂה. וְהָרִי כָּאֵן שִׁס"ה וְרַמ"ח, וְהֵם רַמ"ח תְּבוֹת שֶׁבְּקִרְיַת שְׁמַע, וְנִתְּנוּ מֵאֶהָבָה [שֶׁל אוֹת י'] וְיִרְאָה שֶׁל אוֹת ה'. וְלִכֵּן תִּקְנּוּ

יִשְׂרָאֵל בְּאֶהָבָה וְאֲנוּן

בְּהֵוָה זְמַנָּא מִתְּפַתְחִין שְׁבַע הַיְכָלִין. הַיְכָל קְדֻמָּא הַיְכָלָא דְאֶהָבָה. תְּנִינָא הַיְכָלָא דִּירְאָה. תְּלִיתָא הַיְכָלָא דְרַחֲמִי. רְבִיעָא הַיְכָלָא דְנְבוֹאָה דְאֶסְפֵּק־לְרִיָּה דְנִהְרָא. (דף כד ע"א) חֲמִישָׁא הַיְכָלָא דְנְבוֹאָה דְאֶסְפֵּק־לְרִיָּה דְלֹא נִהְרָא. שְׁתִּיתָא הַיְכָלָא דְצֶדֶק. שְׁבִיעָא הַיְכָלָא דְדִין.

וְעֲלִייהוּ אֲתַמַּר בְּרֵאשִׁית בְּרֵאשִׁית שִׁי"ת. אֱלֹהִים הַיְכָלָא שְׁבִיעָא. וְהַכִּי אֲנוּן ז' הַיְכָלִין לְתַתָּא וְלְקַבְּלִייהוּ שְׁבַע קְלִין דְהַבּוֹ לִי. וְתַמְנִיסַר אֲזַכְרוֹת דְבִיָּה, דְבִהוּן שֵׁט קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּתַמְנִיסַר עֲלִמִין (תהלים סח) בְּרֵכֵב אֱלֹהִים רַבּוֹתִים אֶלְפִי שְׁנֹאן דְאֲנוּן תַּמְנִיסַר רַבּוּן עֲלִמִין וְכִמְהָ נְטוּרֵי תַרְעִין אִית לְהַיְכָלִין דְמִקְבָּלִין צְלוֹתִין, וְכָל צְלוֹתָא לֹא תִיעוֹל אֶלָּא בְּמִדָּה בְּמִשְׁקָל. וְלִית מָאן דְקָאִים קָמִי תַרְעָא דְצְלוֹתָא. וְעֲלִיָּה אֲתַמַּר (תהלים קכו) לֹא יִבְשׁוּ כִּי יִדְבְּרוּ אֶת אוֹיְבֵיכֶם בְּשַׁעַר. דְאִיָּה תַרְעָא דְמִלְכָּא. בְּגִין דְצְלוֹתָא אִיָּה מְצוּהָ וְדָא שְׁכִינְתָּא. וְאוֹרִיָּתָא דָּא קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא. לֹא צָרִיךְ הַפְּסָקָה בִּינְיָהוּ. וְצָרִיךְ לְסַלְקָא תּוֹרָה וּמְצוּהָ בְּרַחֲמֵי וּדְחִילוֹ.

דְּכָר פְּקוּדֵין דְעֲשֵׂה וְלֹא תַעֲשֶׂה כְּלֵהוּ תְלִין מִן שָׁם יִהְיֶה. כְּמָה דְאוּקִימָנָא רְזָא דָּא שְׁמִי עִם י"ה שְׁלֹשׁ מְאוֹת וְחֲמִשָּׁה וְשָׁשִׁים מְצוּוֹת לֹא תַעֲשֶׂה. וְזֶה זְכָרִי עִם ו"ה מְאוֹתִים וְשִׁמּוֹנָה וְאַרְבַּעִים מְצוּוֹת עֲשֵׂה. וְהָא הִכָּא שִׁס"ה וְרַמ"ח. וְאֲנוּן רַמ"ח תִּיבִין בְּקִרְיַת שְׁמַע וְאֲתִיָּהִבוּ מְרַחֲמֵי (דָּאָת י) וּדְחִילוֹ דָּאָת ה'. וְכַגִּין דָּא תִקְנּוּ הַבּוֹחֵר בְּעַמּוֹ

פְּלִילָן בְּאַבְרָהָם דְּאַתְמָר בֵּיהּ זֶרַע אַבְרָהָם אוֹהֲבֵי.

השלמה מההשמטות (סימן 1)

זֶרַע אַבְרָהָם אוֹהֲבֵי. לִית מָאן דְּקָאִים קָמִיה
תְּרַעָא דְצִלוֹתָא וְעֲלִיהּ אַתְמָר (תהלים קכ"ז)
לֹא יבוֹשׁוּ כִּי יִדְבְּרוּ אֶת אוֹיְבִים בְּשַׁעַר דְּאִיהוּ
תְּרַעָא דְמִלְפָּא בְּגִין דְצִלוֹתָא אִיהִי מְצוּה וְדָא
שְׂכִינְתָא וְאוֹרִייתָא דָא קְדָשָׁא בְּרִיף הוּא וְלֹא
צָרִיף הַפְּסָקָה בִּינִייהוּ וְצָרִיף לְסִלְקָא תוֹרָה
וּמְצוּה בְּדַחִילוֹ וּרְחִימוֹ דְכָל פְּקוּדִין דְעֵשָׂה
וְלֹא תַעֲשֶׂה כְּלָהוּ תִלְיִין מִן שֵׁם יְהו"ה כְּמָה
דְּאוּקִימְנָא רְזָא דָא שְׁמ"י עִם י"ה שְׁלֹש
מֵאוֹת וַחֲמִשָּׁה וְשִׁשִּׁים מְצוֹת לֹא תַעֲשֶׂה וְזֵה
זְכָרֵי עִם ו"ה מְאֵתִים וְשְׁמוֹנָה וְאַרְבַּעִים
מְצוֹת עֵשָׂה וְהָא הֲכָא רַמ"ח וְשִׁס"ה וְאִינוּן
רַמ"ח תִּיבִין בְּקֶרְיַת שְׁמַע וְאַתִּייהִיבוּ מְרַחֲמֵי
וּדְחִילוֹ דְאוֹת ה' וּבְגִין דָּא תְּקִינּוּ הַבּוֹחֵר
בְּעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בְּאַהֲבָה וְאִינוּן פְּלִילָן בְּאַבְרָהָם
דְּאַתְמָר בֵּיהּ (שְׁעִיָּה מ"א) זֶרַע אַבְרָהָם אוֹהֲבֵי.

תְּפִילִין אִינוּן עוֹז דְּאַתִּייהִיבוּ מִירָאָה דְּאִיהוּ
לְשִׁמְאֵלָא וְדָא פַּחַד יִצְחָק דְּתַמָּן כָּל
מְקַטְרְגִין סְלִקִין לְמַתְבַּע כָּל דִּינִין וּבְגִין דָּא
(ישעיה סב) וּבְזָרוּעַ עוֹזוֹ, דָּא תְּפִילִין י"ה בִּירָאָה
ו"ה בְּאַהֲבָה הֵדָא הוּא דְכְּתִיב (תהילים ל"א) אֶהְיֶה
אֶת יְיָ כָּל חַסִּידָיו. תָּא חֲזִי (כ"א ת"ת) יְהו"ה
כְּלִיל כְּלָא וּבְגִין דָּא אַתְמָר בִּיעֻקֵּב (בראשית כט)
וְהִנֵּה יְהו"ה נֹצֵב עָלָיו דְּאִיהוּ עַמּוּדָא
דְּאַמְצָעִיתָא לְבָתֵּר דְּאַתְקָם. (כתוב ברפוס עד בדיוקנא
דְּמֵאֲרִיָּה וְדֵא"י) דְּכַד צִלוֹתָא דִּילִיהּ סִלְקָא לְעִילָא
כְּרוּזָא נְפִיק מְרַקִיעִין וְיִימָא הִבוּ יְקָרָא
לְדִיוֹקְנָא דְמִלְפָּא וְלִית תְּרַעָא דְקָאִים קָמִיה
הֵאִי צִלוֹתָא, (תהלים נ"א) אֲדָנִי שְׁפָתַי תִּפְתָּח
לְאַפְקָא מְזוּנָא לְבָנִין קְדִישִׁין דְּבִהֲאִי הִיכְלָא
תַּמָּן מְזוּנָא.

הַבּוֹחֵר בְּעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בְּאַהֲבָה,
וְהֵם כְּלוּלִים בְּאַבְרָהָם, שְׁנֵאמַר
בו זֶרַע אַבְרָהָם אוֹהֲבֵי.

השלמה מההשמטות (סימן 1)
זֶרַע אַבְרָהָם אוֹהֲבֵי. אִין מִי
שְׁעוּמַד לְפָנֵי שַׁעַר הַתְּפִלָּה,
וְעֲלִיו נְאָמַר (שם קכ"ו) לֹא יבוֹשׁוּ כִּי
יִדְבְּרוּ אֶת אוֹיְבִים בְּשַׁעַר, שְׂהוּא
שַׁעַר הַמְּלָךְ, בְּגִלְל שְׁתַּפְּלָה הִיא
מְצוּה, וְזוֹ שְׂכִינָה, וְתוֹרָה זֵה
הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, לֹא צָרִיף
בִּינֵיהֶם הַפְּסָקָה, וְצָרִיף לְהַעֲלוֹת
תוֹרָה וּמְצוּה בִּירָאָה וְאַהֲבָה,
שְׁכָל מְצוּוֹת עֵשָׂה וְלֹא תַעֲשֶׂה
תְּלִיּוֹת מִשֵּׁם יְהו"ה, כְּמוֹ
שְׁבִאֲרָנוּ סוּד זֵה שְׁמִי עִם י"ה -
שִׁס"ה מְצוּוֹת לֹא תַעֲשֶׂה, וְזֵה
זְכָרֵי עִם ו"ה - רַמ"ח מְצוּוֹת
עֵשָׂה, וְהֵרִי פָאן מְאֵתִים וְשְׁמוֹנָה
וְאַרְבַּעִים, וְשְׁלֹשׁ מֵאוֹת וַחֲמִשָּׁה
וְשִׁשִּׁים, וְהֵן מְאֵתִים וְשְׁמוֹנָה
וְאַרְבַּעִים תְּבוֹת שְׁבַקְרִיאַת שְׁמַע,
וְנִתְּנוּ מֵאַהֲבָה וּירָאָה שֶׁל אוֹת ה',
וּמְשוּם כִּף תְּקִינּוּ הַבּוֹחֵר בְּעַמּוֹ
יִשְׂרָאֵל בְּאַהֲבָה, וְהֵם כְּלוּלִים
בְּאַבְרָהָם שְׁנֵאמַר בו (ישעיה מא)
זֶרַע אַבְרָהָם אוֹהֲבֵי.

תְּפִילִין הֵן עוֹז שְׁנִתְּנוּ מִירָאָה
שְׂהִיא לְשִׁמְאֵל, וְזֵה פַּחַד יִצְחָק,
שְׁשֵׁם כָּל הַמְּקַטְרְגִים עוֹלִים
לְתַבַּע כָּל הַדִּינִים, וְלִכְן וּבְזָרוּעַ
עוֹז - זֵה תְּפִילִין, י"ה בִּירָאָה, ו"ה
בְּאַהֲבָה. זֵהוּ שְׁכִתּוּב (תהילים לא)
אֶהְיֶה אֶת ה' כָּל חַסִּידָיו. בֵּא רָאָה,
יְהו"ה כּוֹלֵל הַפֶּל, וְלִכְן נְאָמַר
בִּיעֻקֵּב וְהִנֵּה יְהו"ה נֹצֵב עָלָיו,
שְׂהוּא עַמּוּד הַאֲמֻצָּעִי לְאַחַר
שְׂהוּקָם. (כתוב ברפוס, עד בְּרִמּוֹת שֶׁל רִבּוּנָא
וְדֵא"י) שְׁכַאֲשֶׁר תִּפְּלָתוֹ עוֹלָה
לְמַעְלָה, הַכְּרוּז יוֹצֵא מִן הַרְקִיעִים
וְיֵאמַר הִבוּ כְבוֹד לְדִיוֹקְנֵן הַמְּלָךְ,
וְאִין שַׁעַר שְׁעוּמַד לְפָנֵי הַתְּפִלָּה
הַזֹּו. אֲדָנִי שְׁפָתַי תִּפְתָּח - לְהוֹצִיא
מְזוּן לְבָנִים הַקְּדוּשִׁים, שְׂבִהִיכֵל
הַזֵּה שֵׁם הַמְּזוּן.

בָּנִים חַיִּים וּמְזוּנֵי דְעַמּוּדָא דְאַמְצָעִיתָא
דְּאִיהוּ (שמות ה) בְּנֵי בְכוֹרֵי יִשְׂרָאֵל וְאִיהוּ
עַץ הַחַיִּים דְּנִפְיָק מִחַיִּים דְּלַעִילָא וְאִיהוּ
אֵילָנָא דְמְזוּזָן לְכוֹלָא בֵּיהּ וּבְנֵין דְשָׁכִינָה אֵינוּן
יִשְׂרָאֵל לְתַתָּא, חַיִּים דִּילָהּ אֹרִייתָא, מְזוּנָא
דִּילָהּ צְלוּתָא דְחַשְׁיבָא לְקַרְבְּנָא. וּבְגָלוּתָא
אֲתָמַר לְגַבֵּי יִשְׂרָאֵל (בראשית לב) הָבָה לִי בָנִים
וּשְׁכִינְתָא אִיהִי קַרְבְּנָא לְקַדְשָׁא בְרִיךְ הוּא
דְמַקְבֵּל לָהּ בְּיַמֵּינָא וּשְׁמַמְלָא וְגוֹפָא וַיְחַוְדָּא
דִּילֵיהּ עֲמָהּ בְּצַדִּיק דְּאִיהוּ אוֹת תְּפִלִּין וְשֶׁבֶת
וַיָּמִים טוֹבִים.

וַיֵּשׁ לְשֹׂאֵל, לְמָהּ מִתְּפַלְלִים אָל
הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּכַמָּה דְרָגוֹת?
לְפַעְמִים מִתְּפַלְלִים אֵלָיו בְּסִפְרָה
יְדוּעָה וּבְמַדָּה יְדוּעָה, לְפַעְמִים
תְּפִלָּה לְיָמִין - זְהוּ שְׁנַאֲמַר
הַרוּצָה לְהַחֲפִים יְדָרִים, לְפַעְמִים
לְשֹׂמְאֵל - זְהוּ שְׁנַאֲמַר הַרוּצָה
לְהַעֲשִׂיר יְצִפִּין, לְפַעְמִים שֶׁל אָב
וְאִם הֵם לְיָמִין וְלְשֹׂמְאֵל,
וְלְפַעְמִים לְעַמּוּד הָאֲמְצָעִי,
לְפַעְמִים לְצַדִּיק, כָּל תְּפִלָּה עוֹלָה
לְדַרְגָּה יְדוּעָה. אֲלֵא וַדַּאי יְהוּ"ה
הוּא בְּכָל סִפְרָה וּסְפִירָה, וְתְּפִלָּה
הִיא שְׁכִינָה.

בְּזִמְן שְׁמַבְקֵשׁ לְרַחֵם עַל הָעוֹלָם
עוֹלָה בְּיָמִין, וּבְזִמְן שְׁמַבְקֵשׁ
לְעֲשׂוֹת דִּין בְּעוֹלָם עוֹלָה
בְּשֹׂמְאֵל, וְהַפֵּל אֶל יְהוּ"ה שֶׁהוּא
בְּכָל מְקוֹם, וְלִכְּן זֹאת תּוֹרַת
הָעֵלָה, עוֹלָה לַה', וְזוֹ תְּפִלָּה
שְׁהִיא שְׁכִינָה קַרְבָּן לַה', וְזוֹ
תְּפִלָּה שְׁהִיא קַרְבְּנוֹ, וּכְשֶׁעוֹלָה
אֵלָיו, צְרִיךְ לְהַכְלִיל עִמָּה אֶת כָּל
הַסְּפִירוֹת, שְׁאִין קַדְשָׁה פְּחוֹת
מֵעֲשָׂרָה: ע"כ.

יִשְׂרָאֵל שְׁעוֹלָה בְּיוֹ"ד ה"א וְאִ"ו
ה"א, וְסוּד הַדְּבָר - יִשְׂרָאֵל עֲלָה
בְּמַחְשָׁבָה לְהַבְרָאתָ. מַחְשָׁבָה -
חֲשׁ"ב מ"ה, וְכוּ תִמְצָא אֶת הַשֵּׁם
הַקְדוּשׁ. וּמִשּׁוֹם שֶׁיַּעֲקֹב שֶׁהוּא

בְּנֵי חַיִּים וּמְזוּנֵי מַסְטָרָא דְעַמּוּדָא דְאַמְצָעִיתָא
דְּאִיהוּ (שמות ה) בְּנֵי בְכוֹרֵי יִשְׂרָאֵל וְאִיהוּ
עַץ הַחַיִּים דְּנִפְיָק מִחַיִּים דְּלַעִילָא וְאִיהוּ
אֵילָנָא דְמְזוּזָן לְכוֹלָא בֵּיהּ וּבְנֵין דְשָׁכִינָה אֵינוּן
יִשְׂרָאֵל לְתַתָּא, חַיִּים דִּילָהּ אֹרִייתָא, מְזוּנָא
דִּילָהּ צְלוּתָא דְחַשְׁיבָא לְקַרְבְּנָא. וּבְגָלוּתָא
אֲתָמַר לְגַבֵּי יִשְׂרָאֵל (בראשית לב) הָבָה לִי בָנִים
וּשְׁכִינְתָא אִיהִי קַרְבְּנָא לְקַדְשָׁא בְרִיךְ הוּא
דְמַקְבֵּל לָהּ בְּיַמֵּינָא וּשְׁמַמְלָא וְגוֹפָא וַיְחַוְדָּא
דִּילֵיהּ עֲמָהּ בְּצַדִּיק דְּאִיהוּ אוֹת תְּפִלִּין וְשֶׁבֶת
וַיָּמִים טוֹבִים.

וְאִית לְמַשְׂאֵל לְמָהּ מְצַלָּן לְקַדְשָׁא בְרִיךְ
הוּא בְּכַמָּה דְרָגִין, זְמַנִּין מְצַלִּין לֵיהּ
בְּסִפְרָה יְדִיעָא וּבְמַדָּה יְדִיעָא לְזַמְנִין צְלוּתָא
לְיַמֵּינָא הָדָא הוּא דְאַתְמַר הַרוּצָה לְהַחֲפִים
יְדָרִים. לְזַמְנִין לְשְׁמַמְלָא, הָדָא הוּא דְאַתְמַר
הַרוּצָה לְהַעֲשִׂיר יְצִפִּין, לְזַמְנִין דְאַבָּא וְאִמָּא
לְיַמֵּינָא וְלְשְׁמַמְלָא אֵינוּן לְזַמְנִין לְעַמּוּדָא
דְאַמְצָעִיתָא לְזַמְנִין לְצַדִּיק כָּל צְלוּתָא סְלִקָּא
לְדַרְגָּא יְדִיעָא אֲלֵא וַדַּאי יְהוּ"ה אִיהוּ בְּכָל
סִפְרָה וּסְפִירָה וְצְלוּתָא אִיהִי שְׁכִינְתָּא.

בְּזִמְנָא דְבַעֲי לְרַחֲמָא עַל עַלְמָא סְלִיקַת
בְּיַמֵּינָא וּבְזִמְנָא דְבַעֲי לְמַעַבְד דִּינָא
בְּעַלְמָא סְלִיקַת בְּשְׁמַמְלָא וְכוֹלָא לְגַבֵּי יְהוּ"ה
דְּאִיהוּ בְּכָל אֲתַר וּבְגִין דָּא זֹאת תּוֹרַת הָעוֹלָה
עוֹלָה לְיָי וְדָא צְלוּתָא דְאִיהִי שְׁכִינְתָּא קַרְבָּן
לְיָי וְדָא צְלוּתָא דְאִיהִי קַרְבְּנָא דִּילֵיהּ וְכַד
סְלִקָּא לְגַבֵּיהּ צְרִיךְ לְאַכְלֵלָא עִמָּה כָּל סְפִירָן
דְלִית קְדוּשָׁה פְּחוֹת מֵעֲשָׂרָה. (עַד כַּאן מַחַה שְׁמַמּוֹת)

יִשְׂרָאֵל דְסְלִיק בְּיוֹ"ד ה"א וְאִ"ו ה"א. וְרִזָּא
דְמִלָּהּ יִשְׂרָאֵל עֲלָה בְּמַחְשָׁבָה
לְהַבְרָאוֹת. מַחְשָׁבָה חֲשׁ"ב מ"ה, וּבֵיהּ תְּשַׁבַּח
שְׁמָא קְדִישָׁא. וּבְגִין יַעֲקֹב דְּאִיהוּ יִשְׂרָאֵל

יִשְׂרָאֵל, נֹאמֵר וַיִּכְרָא אֱלֹהִים אֶת
הָאָדָם בְּצַלְמוֹ, בְּדַמּוֹת רַבּוֹנוֹ.

בָּנִים חַיִּים וּמְזוֹנוֹת מֵצַד עֲמוּד
הָאֲמִצְעִי, שֶׁהוּא בְּנִי בְּכוֹרֵי
יִשְׂרָאֵל. וְהוּא עֵץ הַחַיִּים, וְהוּא
עֵץ שְׁמִזּוּן בּוֹ לְכָל. וְלָכֵן יִשְׂרָאֵל
הֵם הַמְּזוּן שְׁלוֹ תַפְלָה שְׁנַחֲשֶׁבֶת
לְקַרְבָּן. וּבְגִלוֹת נֹאמֵר (בראשית ל)
הִבֵּה לִי בָנִים וְאִם אֵין מִתָּה אֲנֹכִי.
וּשְׂכִינָה הִיא קֶרֶבן שֶׁל הַקְּדוֹשׁ
כְּרוּף הוּא מְמַנּוּ בְיָמִין וּשְׂמָאל
וְגוּף. וּכְשֶׁעוֹלָה אֵלָיו, צָרִיף
לְהַכְלִיל עִמָּה כָּל עֶשֶׂר הַסְּפִירוֹת,
שְׂאִין קְדוּשָׁה פְּחוֹת מֵעֶשֶׂר, שֶׁהוּא
קְדוּשָׁתוֹ. וְלָכֵן כְּשֶׁבֵּן אָדָם רוֹצֵה
לְהַעֲלוֹת תַּפְלָה בְּכָל תְּנוּעָתוֹ, [א]
נֹחַשׁ רוֹצֵה לְקַטֵּרַג לְתַפְלָה, צָרִיף
לַעֲשׂוֹת לוֹ מְקַלֵּעַ, וְסוּד הַדְּבָר -
זְרָקָא מְקַף שׁוֹפֵר הוֹלֵף סְגוּלָתָא.
פְּתַח רַבִּי שְׁמַעוֹן וְאֵמֵר, עֲלִיּוֹנִים
שְׁמַעוּ, תַּחְתּוֹנִים הַתְּכַנְסוּ, אֵלֶּה
מוֹרֵי הַיְשִׁיבָה שְׁלֹמַעְלָה וּשְׁלֹמַטָּה.
אֵלֶּיָּהוּ, בְּשַׁבּוּעָה עֲלֶיךָ, קַח רְשׁוֹת
וְרַד לְכָאן, שְׁהַרִי קָרַב גְּדוּל
הַיְדוּמָן. חֲנוּף הַמְּמַנָּה, רַד לְכָאן
אִתָּה וְכָל מוֹרֵי הַיְשִׁיבָה שְׁפַתַּח
יָדְךָ, שְׁלֵא לְכַבּוּדֵי עֲשִׂיתִי, אֵלֵּא
לְכַבּוּד הַשְּׂכִינָה.

פְּתַח כְּמַקְדָּם וְאֵמֵר, זְרָקָא וְדָאִי.
בְּבוֹאֵךְ לְהַעֲלוֹת תַּפְלָה לְאוֹתוֹ
מְקוֹם יְדוּעַ. כְּמוֹ שְׂאוֹתָה אֲבָן
הַקְּלַע שְׁנַזְרָקָה לְמְקוֹם יְדוּעַ, כִּף
צָרִיף לְהַעֲלוֹת מִחֻשְׁבָּתוֹ בְּתַפְלָה
בְּאוֹתוֹ כְּתוּר אֲבָן מְכַלְלָת וּמַעֲטָרַת,
שְׁנַאֲמַר בַּהּ כָּל הַזּוֹקֵף זּוֹקֵף בְּשֵׁם,
שְׁצָרִיף לְהַעֲלוֹתָה לְשֵׁם.

וּבְאוֹתוֹ מְקוֹם שְׁמַעְלָה אוֹתָהּ
לְבַעֲלָה, אֲפִלוּ נֹחַשׁ כְּרוּף עַל עַקְבוֹ
לֹא יִפְסִיק, אֵף עַל גֵּב שְׁנַאֲמַר בּוֹ
וְאִתָּה תְּשׁוּפְנּוּ עַקְבֵי. אוֹתָהּ הָאֲבָן
שֶׁהִיא י' שֶׁל יַעֲקֹב, שְׁנַאֲמַר בַּהּ
(בראשית מט) מִשֵּׁם רַעְיָה אֲבָן יִשְׂרָאֵל,

עַל גֵּב דְּאִתְמַר בֵּיהּ וְאִתָּהּ

אִתְמַר וַיִּכְרָא אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם בְּצַלְמוֹ
בְּדִיוֹקְנָא דְמֵאֲרִיָּה.

בְּנֵי חַיִּי וּמְזוֹנֵי מְסֻטָּרָא דְעֲמוּדָא
דְאֲמִצְעִיתָא. דְאִיהוּ בְּנִי בְּכוֹרֵי
יִשְׂרָאֵל. וְאִיהוּ עֵץ הַחַיִּים, וְאִיהוּ אֵילָנָא
דְמְזוּוֹן לְכֹלָא בֵּיהּ. וּבְגִין דָּא אֲנוּן יִשְׂרָאֵל
מְזוּנָא דִילֵיהּ צְלוֹתָא דְחֻשִׁיבָא לְקַרְבָּנָא.
וּבְגִלוֹתָא אִתְמַר (בראשית ל) הִבֵּה לִי בָנִים וְאִם
אֵין מִתָּה אֲנֹכִי. וּשְׂכִינְתָא אִיהִי קַרְבָּנָא
דְקְדוּשָׁא בְרִיף הוּא מִינֵיהּ בְיָמִינָא וּשְׂמָאלָא
וְגוּפָא. וְכַד סְלֵקָא לְגַבֵּיהּ צָרִיף לְאֲכַלְלָא
עִמָּיהּ כָּל עֶשֶׂר סְפִירָן. דְלִית קְדוּשָׁה פְּחוֹת
מֵעֶשֶׂרָה דְאִיהוּ קְדוּשָׁה דִילֵיהּ. וּבְגִין דָּא כַּד
בַּר נֶשׁ פְּעִי לְסֵלְקָא צְלוֹתֵיהּ בְּכָל תְּנוּעָיָה. (א)
(א) חִיּוּיָא בְּעֵי לְקַטֵּרְגָא לְצְלוֹתָא, צָרִיף
לְמַעַבְדַּ לֵיהּ קִירְטָא, וְרוּזָא דְמֵלָה זְרָקָא מְקַף
שׁוֹפֵר הוֹלֵף סְגוּלָתָא :

פְּתַח רַבִּי שְׁמַעוֹן וְאֵמֵר עֲלֵאִין שְׁמַעוּ.
תַּתְּאִין אִתְכַּנְשׁוּ. אֵלִין מְאִרֵי מְתִיבְתָא
דְלַעֲיֵלָא וְתַתָּא. אֵלֵיָּהוּ בְּאוּמָאָה עֲלֵךְ טוֹל
רְשׁוֹ וְנַחֲתֵת הֶכָא, דְהָא קַרְבָּא סְגִיָּאָה אֲזִדְמָן.
חֲנוּ"ף מְמַנָּא נַחֲתֵת הֶכָא, אֲנַתְּ וְכָל מְאִרֵי
מְתִיבְתָא דְתַחוֹת יָדְךָ. דְלֹא לִיקְרָא דִילֵי
עֲבִידְנָא, אֵלֵּא לִיקְרָא דְשְׂכִינְתָא.

פְּתַח כְּמַלְקָדְמִין וְאֵמֵר. זְרָקָא וְדָאִי בְּמִיתְךָ
לְסֵלְקָא צְלוֹתָא לְהַהוּא אִתְרֵ יְדִיעַ,
כְּמָה דְהֵיָא אֲבָנָא דְקִירְטָא דְאֲזִדְרִיקַת
לְאִתְרֵ יְדִיעַ, הִכִּי צָרִיף לְסֵלְקָא מִחֻשְׁבָּתֵיהּ
בְּצְלוֹתֵיהּ בְּהֵיָא תְּגָא אֲבָן מוּכְלָלָת
וּמַעוּטָרַת. דְאִתְמַר בַּהּ כָּל הַזּוֹקֵף זּוֹקֵף בְּשֵׁם
דְצָרִיף לְסֵלְקָא לָהּ תַּמָּן.

וּבְהַהוּא (אִתְרֵ דְפְלִיק) לָהּ לְגַבֵּי בַעֲלָה אֲפִילוּ

נֹחַשׁ כְּרוּף עַל עַקְבוֹ לֹא יִפְסִיק. אֵף

לא יפסיק. וצריך להעלותה [נ"א אותה] עד אין סוף. וכשמוריד אותה, נאמר בו כל הפורע פורע בברוך, שצריך להורידה עד אין תכלית, ולא יפסיק [נ"א אותה] ממנו לא למעלה ולא למטה.

לפעמים בעלה הוא ו' בצדיק בששה פרקים של שתי שוקים יורד אליה בשתי שוקים. לפעמים בעלה הוא ו' בשתי [נ"א ידועות], ששה פרקים שעולה אליו בשתי זרועות. לפעמים הוא בן אבא ואמא, בן י"ה, צריך להעלות [לה למעלה וכאשר] למעלה לה'. וכשעולה שם, לפעמים היא בהפוך ו' ובין י' כמו זה א צריך להעלותה אליו, שנאמר בה (תהלים קיח) אבן מאסו הבונים היתה לראש פנה.

ובשהיא עולה למעלה, בראש כל הראשים היא עולה, ובגללה המלאכים אומרים אי"ה מקום כבודו. וכשעולה לא' [למעלה] כמו זה א, היא פתר בראש של א' עטרה על ראשו פת"ר. וכשירדת נקדה למטה ומתעטרת, יורדת בה כמו זה [א קמין]. וכשעולה נקראת פתר בסוד הטעמים, וכשירדת נקראת נקדה. וכשמתיחד עמה היא [נקראת אות] ז', היא כלולה ממנו אות ברי"ת, שהוא שביעי של הכל.

ובנדאי שאבן זו היא בנן כל העולמות, ולכן (דברים כח) אבן שלמה וצדק יהיה לה. היא מדה בין כל ספירה, וספירה של כל ספירה, [נ"א וכל ספירה] בה עולה לעשר, השעור שלה. ובה נעשית אמה עשר אמות ארך בין כל ספירה וספירה. וסוד הדבר - עשר אמות ארך הקרש, ובין הכל מאה. י' היא בין פרק ופרק עשר פעמים עולה למדה [בעל]

תשופנו עקב. ההיא אבן דאיהי י' דיצקב דאתמר בה (בראשית מט) משם רועה אבן ישראל לא יפסיק. וצריך לסלקא (נ"א לה) עד אין סוף. וכד נחית לה אתמר ביה כל הפורע פורע בברוך, דצריך לנחתא (נ"א לה) עד אין תכלית, ולא יפסיק (נ"א לה) מניה לא לעילא לא לתתא. לזמנין איהו בעלה ו' בצדיק בשית פרקין דתרין שוקין נחת לגבה בתרין שוקין. לזמנא איהו בעלה ו' בתרין (נ"א דרועין) שית פרקין דסליקת לגבה בתרין דרועין. לזמנין איהו בן אבא ואמא בן י"ה צריך לסלקא. (ס"א לה לעילא וכד) לעילא לה'. וכד סלקת תמן לזמנין איהי בהפוכא ו' ובין י' כגוונא דא א צריך לסלקא לגביה דאתמר בה (תהלים קיח) אבן מאסו הבונים היתה לראש פנה.

וכד איהי סליקת לעילא, ברישא דכל רישין סלקא. ובגינה מלאכייא אמרין (דף כד ע"ב) אי"ה מקום כבודו. וכד סליקת לא' (לעילא) כגוונא דא א, איהי תגא ברישא דא' עטרה על רישיה פת"ר. וכד נחתא נקודא לתתא ואתעטרת נחיתת ביה כגוונא דא (נ"א קמין). וכד סליקת אתקרי תגא ברזא דטעמי. וכד נחיתת אתקריאת נקודה. וכד מתיחד עמה איהי [אתקריאת אות] ז' כלילא מניה אות ברי"ת דאיהו שביעאה דכלא.

ובנדאי האי אבנא היא בנייא דכל עלמין. ובגין דא (דברים כח) אבן שלימה וצדק יהיה לה. איהי מדה בין כל ספירה. וספירה דכל ספירה. (נ"א וכל ספירה) בה סליקת לעשר. שיעור דילה ובה (נ"א ו' בה) אתעבידת אמה עשר אמות ארך בין כל ספירה וספירה. ורזא דמלה עשר אמות ארך הקרש ובין כלא מאה. איהו י' בין פרק ופרק

עָשׂוֹר זְמַנִּין סִלְקָא לְמַדְהָ. (בארבי) דְּמֵאָה אַמָּה. כָּל מַדְהָ וּמַדְהָ אַתְקָרִי עוֹלָם. וְאַנּוּן י"ו שִׁיעוּר וּמַדְהָ. ו' שֶׁקֶל י' מַדְהָ דִּילִיָּהּ. וְשִׁיעוּרָא דְּמַדְהָ חֲמֵשׁ אַמּוֹת אַרְבֵּי וְחֲמֵשׁ אַמּוֹת רַחֲב. וְאַנּוּן לְקַבֵּל שִׁיעוּרָא דְּכָל רְקִיעַ דְּמַהֲלֵךְ חֲמֵשׁ מֵאֹת אֹרְפֵיָהּ וְחֲמֵשׁ מֵאֹת פּוּתֵיָהּ. וְאַנּוּן ה"ה. הָרִי לָךְ שִׁיעוּר קוּמָה בְּאַתּוּן יְהו"ה. דָּאת ו' אִיהוּ רְקִיעַ הַשְּׁמַיִם. חֲמֵשׁ רְקִיעֵין דִּילִיָּהּ ה' אֵלִין אַתְקָרִיאוּ ה' שְׁמַיִם ה' חֲמֵשׁ רְקִיעֵין דְּכִלְיָן בְּשְׁמַיִם. חֲמֵשׁ עֲלֵאִין שְׁמַיִ הַשְּׁמַיִם. וְאַנּוּן ה"ה חֲמֵשׁ בְּחֲמֵשׁ. ו' רְקִיעַ שְׁתִּיתָאָה לּוֹן. י' שְׁבִיעָאָה לּוֹן י' שְׁבַעָה בְּשְׁבַעָה וְסִלְקִין י"ד. וְהָכִי אַנּוּן אַרְעֵין שְׁבַעָה עַל גְּבִי שְׁבַעָה כְּגֻלְדִי בְּצֵלִים. וְכִלְהוּ רְמִיזוֹן בְּתֵרִין עֵינִין.

שֶׁל מֵאָה אַמָּה. כָּל מַדְהָ וּמַדְהָ נִקְרָאת עוֹלָם, וְי"ו הֵם שִׁיעוּר וּמַדְהָ. ו' שֶׁקֶל, י' מַדְהָ שְׁלֵה. וְשִׁיעוּר הַמַּדְהָ חֲמֵשׁ אַמּוֹת אַרְבֵּי וְחֲמֵשׁ אַמּוֹת רַחֲב. וְהֵם כְּנֻגַד שִׁיעוּר שֶׁל כָּל רְקִיעַ שְׁמַהֲלֵךְ חֲמֵשׁ מֵאֹת אַרְבּוֹ וְחֲמֵשׁ מֵאֹת רַחֲב, וְהֵם ה"ה. הָרִי לָךְ שִׁיעוּר קוּמָה בְּאוֹתִיּוֹת יְהו"ה. שְׁאוֹת ו' הוּא רְקִיעַ הַשְּׁמַיִם. חֲמֵשׁ רְקִיעֵים שְׁלוֹ ה' אֵלֵהּ נִקְרָאוּ ה' שְׁמַיִם. ה' חֲמֵשׁ רְקִיעֵים שְׁפִלוּלִים בְּשְׁמַיִם, חֲמֵשׁ עֲלִיּוֹנִים שְׁמַיִ הַשְּׁמַיִם. וְהֵם ה"ה חֲמֵשׁ עִם חֲמֵשׁ. ו' רְקִיעַ שְׁשֵׁי לָהֶם. י' שְׁבִיעֵי לָהֶם. י' שְׁבַעָה בְּשְׁבַעָה וְעוֹלָם י"ד. וְכֵן הֵם הָאֲרָצוֹת שְׁבַעָה עַל גְּבִי שְׁבַעָה כְּמוֹ גְּלִדֵי בְּצֵלִים, וְכֵלֵם רְמוּזִים בְּשְׁתֵּי עֵינַיִם.

ו' אַתְקָרִי עוֹלָם קָטָן. ו' עוֹלָם אַרְיָה, וְכָל מָאן דְּבַעֵי לְמַשְׁאֵל שְׁאֵלְתִין לְגַבֵּי עוֹלָם אַרְיָה צָרִיף לְאַרְפָּא בִּיָּה. וְכָל מָאן דְּשְׁאִיל בְּעוֹלָם קָצֵר צָרִיף לְקָצֵרָא. וְעַל דָּא אוּקְמוּהָ בְּמִקּוּם שְׁאֲמָרוּ לְקָצֵר אִין אָדָם רִשְׁאֵי לְהָאֲרִיף.

ו' נִקְרָא עוֹלָם קָטָן, ו' עוֹלָם אַרְבֵּי. וְכָל מִי שְׁרוּצָה לְשָׂאֵל שְׁאֵלוֹת לְעוֹלָם אַרְבֵּי, צָרִיף לְהָאֲרִיף בּוֹ. וְכָל מִי שְׁשׁוֹאֵל בְּעוֹלָם קָצֵר, צָרִיף לְקָצֵר. וְעַל זֶה בְּאֲרוּ, בְּמִקּוּם שְׁאֲמָרוּ לְקָצֵר - אִין אָדָם רִשְׁאֵי לְהָאֲרִיף.

לְקָצֵר בְּצִלוֹתִין (במדבר יב) אֵל נָא רַפָּא נָא לָהּ. בְּנִקּוּדָה דִּי. לְהָאֲרִיף (מסטרָא דְאוֹת ו'). וְלֵהֲתַנְפַּל (דברים ט) (בְּאֵת פ' וְכוּלָא פ'ו'). וְאַתְנַפַּל לְפָנֵי יְיָ פְּרָאשׁוּנָה אַרְבַּעִים יוֹם וְאַרְבַּעִים לַיְלָה כְּלָא (קד). מ"ם י' נִקּוּדָה בְּאֲמַצַּע אַתְעֵבִיד מִי"ם מְסֻטָּא דְחֶסֶד צָרִיף לְאַרְפָּא בְּצִלוֹתָא וּבְשִׁמָּא קְדִישָׁא וְסִלִּיק יְהו"ה בְּרַבִּיעַ (וְצָרִיף) לְאַרְפָּא בְּתַנוּעָה דָּא דְאִיהוּ רַזָּא דְתַקִּיעָה. לְקָצֵר מְסֻטָּא דְשְׁבָרִים. בֵּינוּנִי, לָא בְּקָצִירוֹ וְלָא בְּאֲרִיכוֹ. בְּתַרוּעָה דְעַמּוּדָא דְאֲמַצְעִיתָא דְאִיָּהּ שְׁלִשְׁתָּ דְתַרוּוֹיָהּ שֶׁקֶל הַקֹּדֶשׁ. לְקַבֵּיל רַבִּיעַ דְּסִלִּיק אִיהוּ חוֹלָם, שְׁבָרִים

לְקָצֵר בְּתַפְלוֹת - (במדבר יב) אֵל נָא רַפָּא נָא לָהּ. בְּנִקּוּדָה שֶׁל י' לְהָאֲרִיף (מִצַּד שֶׁל אוֹת ו'). וְלֵהֲתַנְפַּל - (דברים ט) (בְּאוֹת פ' וְהַכֵּל פ'ו') וְאַתְנַפַּל לְפָנֵי ה' כְּפִרְאשׁוּנָה אַרְבַּעִים יוֹם וְאַרְבַּעִים לַיְלָה. הַכֵּל [אָהֳר]. מ"ם, י' נִקּוּדָה בְּאֲמַצַּע נְעֻשִׁית מִי"ם מִצַּד הַחֶסֶד צָרִיף לְהָאֲרִיף בְּתַפְלָה וּבִשְׁם הַקֹּדֶשׁ, וְעוֹלָה יְהו"ה בְּרַבִּיעַ [וְצָרִיף] לְהָאֲרִיף בְּתַנוּעָה זוֹ שֶׁהוּא סוּד הַתְּקִיעָה. לְקָצֵר מִצַּד הַשְּׁבָרִים. בֵּינוּנִי - לָא בְּקָצִירוֹ וְלָא בְּאֲרִיכוֹת, בְּתַרוּעָה שֶׁל הַעַמּוּד הָאֲמַצְעִי שֶׁהִיא שְׁלִשְׁתָּ, שְׁשִׁנְיָהּ שֶׁקֶל הַקֹּדֶשׁ. כְּנֻגַד רַבִּיעַ שֶׁהוּא עוֹלָה חֵלֵם. שְׁבָרִים כְּנֻגַד שְׁבָא. זֶה צָרִיף

לְקַבִּיל שְׂבָא. דָּא בְּעָא לְסַלְקָא קְלָא וְדָא בְּעָא
 לְנַחְתָּא לָהּ. וּבְגִין דָּא אָנוּן שְׂבָרִים בְּחֻשְׂאֵי
 שְׂכִינְתָּא תַּתְּאָה וְקְלָא לָא יִשְׁתַּמַּע כְּמָה דְּאִתָּ
 אָמַר, (שמואל א א) וְקוּלָּה לָא יִשְׁמַע. תְּרוּעָה דָּא
 שְׁלֵשֶׁלַת אַחִיד בְּתִירוּוִיָּהּ. וְאִית פְּגוּוֹנָא
 דְּרַקִּיעַ הַמְּאָרִיף בֵּיה תִּיבָה וְאִיהִי נְקוּדָה
 חִירִיק פְּגוּוֹנָא דְּחֵלֶם. לִית נְקוּדָה דְּלִית
 פְּגוּוֹנָא דִּילָהּ בְּטַעְמֵי. סְגוּל לְגַבֵּי סְגוּלְתָּא.
 שְׂבָא לְגַבֵּי זְקָף גְּדוּל. פְּלָהּוּ תִּשְׁפַּח לֹוּן נְקוּדֵי
 לְגַבֵּי טַעְמֵי לְמָאן דִּידַע רִזִּין טְמִירִין. פְּתַח
 וְאָמַר זְרְקָא מְקַף שׁוּפְר הוּלְף סְגוּלְתָּא. (פְּתַח
 נְקוּדַת זְמִין יי מְלָה. נְקוּדַת סְגוּל שְׂמֵאלָא יי מְלָה. בְּאִמְצַעִיתָא יי וְיַמְלוּף
 לְתַתָּא. רַבִּי אֲחָא אָמַר יי מְלָה דָּא עֲלֵמָא עֲלֵמָא. יי מְלָה דָּא תַּפְאֲרַת. יי וְיַמְלוּף

דא ארון הכרית):

השלמה מההשמטות (סימן מא)

הַאֲנָא עֲמוּד אֶחָד מִן הָאָרֶץ עַד לְרַקִּיעַ
 וְצַדִּיק שָׂמוּ עַל שְׁם הַצַּדִּיקִים
 וּכְשִׁישְׂרָאֵל צַדִּיקִים מִתְגַּבֵּר וְאִם לָאוּ מִתְחַלֵּשׁ
 וְהוּא סוֹבֵל כָּל הָעוֹלָם דְּכֹתִיב (מְשָׁלִי י) וְצַדִּיק
 יִסוּד עוֹלָם. וְאִם חָלַשׁ לֹא יוֹכֵל לְהִתְקַיֵּים
 הָעוֹלָם. (עַד כֵּאן מִהַהֲשַׁמְטוֹת)

השלמה מההשמטות (סימן ז)

מְדַרְשׁ רוּת: הַצַּדִּיק אֶבֶד כָּל זְמַן שְׁלֹא יָבֵא
 הַשֶּׁפַע אֶבֶד וְעָלְיוּ נְאֻמַּר (יִשְׁעִיָּה י"ט)
 וְנִהְרַי יִחְרַב וְיִבֵּשׁ וּבִעַת הַבְּרָכָה נְאֻמַּר (תְּהִלִּים ה')
 כִּי אֲתָה תִּבְרַךְ צַדִּיק בְּרָכוֹת לְרֵאשׁ צַדִּיק: (עַד
 כֵּאן מִהַהֲשַׁמְטוֹת)

השלמה מההשמטות (סימן ח)

סֵפֶר הַבְּהִיר: תֵּנָא עֲמוּד אֶחָד מִן הָאָרֶץ עַד
 לְרַקִּיעַ וְצַדִּיק שָׂמוּ עַל שְׁם הַצַּדִּיקִים
 וּכְשִׁישׁ צַדִּיקִים מִתְגַּבֵּר וְאִם לָאוּ מִתְחַלֵּשׁ
 וְהוּא סוֹבֵל כָּל הָעוֹלָם דְּכֹתִיב (מְשָׁלִי י) וְצַדִּיק
 יִסוּד עוֹלָם וְאִם חָלַשׁ לֹא יוֹכֵל לְהִתְקַיֵּים
 הָעוֹלָם: (עַד כֵּאן מִהַהֲשַׁמְטוֹת)

לְהַעֲלוֹת קוּל, וְזֶה צְרִיף לְהוֹרִיד
 אוֹתוֹ. וְלִכְּן אוֹתָם שְׂבָרִים
 בְּחֻשְׂאֵי שְׂכִינָה תַּתְּוֹנָה, וְקוּל
 לֹא יִשְׁמַע, כְּמוֹ שְׂנַאֲמַר (שְׁמוּאֵל ל-א
 א) וְקוּלָּה לֹא יִשְׁמַע. תְּרוּעָה זֹו
 שְׁלֵשֶׁלַת אַחוּז בְּשִׁנְיָהּ. וְיֵשׁ כְּמוֹ
 הַרְקִיעַ הַמְּאָרִיף בּוֹ תִּבָּה, וְהִיא
 נְקוּדָה חִירִיק כְּמוֹ חֵלֶם. אִין
 נְקוּדָה שְׂאִין כְּמוֹתָהּ בְּטַעְמִים.
 סְגוּל אֶל סְגוּלְתָּא. שְׂבָא אֶל זְקָף
 גְּדוּל. כָּלֶם תְּמַצָּא לְהֵם נְקוּדוֹת
 אֲצֵל הַטַּעְמִים לְמִי שְׂיֻדַּע סוּדוֹת
 טְמִירִים. פְּתַח וְאָמַר, זְרְקָא מְקַף
 שׁוּפְר הוּלְף סְגוּלְתָּא. (פְּתַח נְקוּדַת זְמִין
 ה' מְלָה. נְקוּדַת סְגוּל שְׂמֵאלָא ה' מְלָה. בְּאִמְצַעִי ה'
 יְמְלוּף לְכַפְתָּה. רַבִּי אֲחָא אָמַר, ה' מְלָה זֶה עוֹלָם
 עֲלִיּוֹן, ה' מְלָה זֶה תַּפְאֲרַת, ה' יְמְלוּף זֶה אָרוֹן
 הַכְּרִית).

הַשְּׂרָמָה מִהַהֲשַׁמְטוֹת (סִימֵן מֵא)
 שְׁנִינֵי, עֲמוּד אֶחָד מִן הָאָרֶץ עַד
 לְרַקִּיעַ וְצַדִּיק שָׂמוּ עַל שְׁם
 הַצַּדִּיקִים, וּכְשִׁישְׂרָאֵל צַדִּיקִים -
 מִתְגַּבֵּר, וְאִם לָאוּ - מִתְחַלֵּשׁ,
 וְהוּא סוֹבֵל כָּל הָעוֹלָם, שְׁפָתוֹב
 (מְשָׁלִי י) וְצַדִּיק יִסוּד עוֹלָם, וְאִם
 חָלַשׁ, לֹא יוֹכֵל לְהִתְקַיֵּים הָעוֹלָם:
 ע"כ.

הַשְּׂרָמָה מִהַהֲשַׁמְטוֹת (סִימֵן ז)
 הַצַּדִּיק אֶבֶד - כָּל זְמַן שְׁלֹא יָבֵא
 הַשֶּׁפַע אֶבֶד, וְעָלְיוּ נְאֻמַּר (יִשְׁעִיָּה יט)
 וְנִהְרַי יִחְרַב וְיִבֵּשׁ. וּבִעַת הַבְּרָכָה -
 (תְּהִלִּים ה') כִּי אֲתָה תִּבְרַךְ צַדִּיק,
 בְּרָכוֹת לְרֵאשׁ צַדִּיק: ע"כ.

הַשְּׂרָמָה מִהַהֲשַׁמְטוֹת (סִימֵן ח)
 רְמִינֵי, עֲמוּד אֶחָד מִן הָאָרֶץ עַד
 לְרַקִּיעַ וְצַדִּיק שָׂמוּ עַל שְׁם
 הַצַּדִּיקִים, וּכְשִׁישׁ צַדִּיקִים -
 מִתְגַּבֵּר, וְאִם לָאוּ - מִתְחַלֵּשׁ,
 וְהוּא סוֹבֵל כָּל הָעוֹלָם, שְׁפָתוֹב
 (מְשָׁלִי י) וְצַדִּיק יִסוּד עוֹלָם. וְאִם
 חָלַשׁ, לֹא יוֹכֵל לְהִתְקַיֵּים הָעוֹלָם:
 ע"כ.

אֵלֶּה תּוֹלְדוֹת הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ
(ר"ת תה"ו), הָרִי פְּרִשׁוּהָ, כָּל מְקוֹם
שֶׁפְּתוּב אֵלֶּה - פָּסַל אֶת
הַרְאִשׁוֹנִים. וְאֵלֶּה תּוֹלְדוֹת שֶׁל
תְּהוֹ שֶׁנִּרְמְזוּ בַּפְּסוּק הַשְּׁנִי
וְהָאָרֶץ הִיְתָה תְּהוֹ, וְאֵלֶּה הֵם
שֶׁנִּתְּבָרַר שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
בוֹרָא עוֹלָמוֹת וּמַחְרִיבֵן. וְלִכְּנֹן
הָאָרֶץ הִיְתָה תּוֹקָה וּבוֹקָה, אִיךָ
בוֹרָא הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עוֹלָמוֹת
לְהַחְרִיבֵם? יִפֶּה הִיָּה שְׁלֵא לְבִרָא
אוֹתָם! אֵלֶּה וְדָאִי כָּאֵן יֵשׁ סוּד.
מַה זֶה וּמַחְרִיבֵן? שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא לֹא יִשְׁמִיד אֶת מַעֲשֵׂי יָדָיו,
וְלֹא עוֹד, אֵלֶּה זֶה הַשָּׁמַיִם
שֶׁנֶּאֱמַר בָּהֶם (שְׁעִיָּה נא) כִּי שָׁמַיִם
כַּעֲשָׂן נִמְלְחוּ וְגו'. אִם כֵּן,
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עוֹשֶׂה
וּמַכֶּה!?

אֵלֶּה סוּד הַדְּבָר, כִּי הוּא
שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּרָא אֶת
הָעוֹלָם וּבְרָא אוֹתוֹ בַּתּוֹרָה, כְּמוֹ
שֶׁבְּאֵרוּךְ בְּרִאשִׁית, שֶׁנֶּאֱמַר בָּה
(מְשַׁלִּי ח) ה' קִנְנִי רֵאשִׁית דְּרִכּוֹ.
וּבְרִאשִׁית הַזֶּה בְּרָא אֶת הַשָּׁמַיִם
וְאֶת הָאָרֶץ, וְהוּא סִמְךָ אוֹתָם בָּה,
בְּגַלְל שְׁבָרִית כְּתוּבָה בּו
בְּכִי'רֵאשִׁית, וְנֶאֱמַר בָּה (יִרְמִיָּה לג)
אִם לֹא בְרִיתִי יוֹמָם וְלַיְלָה וְגו'.
וְאֵלֶּה הֵם שֶׁנֶּאֱמַר בָּהֶם (תְּהִלִּים קטו)
הַשָּׁמַיִם שָׁמַיִם לְה' וְגו'. וְאִרְךָ
הַחַיִּים הִיא כְּלוּלָה מִשְׁבַּע
אַרְצוֹת, שֶׁעֲלֵיהֶם אָמַר דָּוִד הַמֶּלֶךְ
(שֵׁם קיז) אֶתְהַלֵּךְ לִפְנֵי ה' בְּאַרְצוֹת
הַחַיִּים.

וּבְרָא שָׁמַיִם וְאָרֶץ אַחַר כִּי עַל
תְּהוֹ, וְאִין שֵׁם יְסוּד שֶׁהוּא בְּרִית
שֶׁסּוּמְךָ אוֹתָם, לִכְּנֹן רְצָה הַקְּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא לְתַת תּוֹרָה לְאֵמוֹת
הָעוֹלָם עוֹבְדֵי עֲפוּ"ם, שֶׁהוּא
בְּרִית מִלָּה מִמֶּשׁ, וְלֹא רְצוֹ
לְקַבְּלָהּ, וְנִשְׁאַרָה הָאָרֶץ חֲרָבָה
וַיִּבְשָׂה.

וְזֶהוּ יְקוּוֹ הַמַּיִם מִתַּחַת הַשָּׁמַיִם

אֵלֶּה תּוֹלְדוֹת הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ (ר"ת תה"ו) הָא
אוּקְמוּהָ כָּל אֲתַר דְּכְתִיב אֵלֶּה פָּסַל אֶת
הַרְאִשׁוֹנִים וְאֵלֶּיךָ תּוֹלְדִין דִּתְהוֹ דְּאֲתַרְמִיזוּ
בְּקִרָא תְּנַיִנָא וְהָאָרֶץ הִיְתָה תְּהוֹ. וְאֵלֶּיךָ אֲנִי
דְּאֲתַמַּר דְּקִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּרָא עֲלֵמִין
וּמַחְרִיבֵן. וּבְגִין דָּא אַרְעָא הָוָה תּוֹקָה וּבוֹקָה.
אִיךָ בְּרָא קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא עֲלֵמִין לְחֲרָבָא
לוֹן. שְׁפִיר הָוָה דְּלֹא לְבִרֵי לוֹן. אֵלֶּה וְדָאִי
הִכָּא אִיכָּא רְזָא. מָאִי אִיְהוּ וּמַחְרִיבֵן. דְּקִדְשָׁא
בְּרִיךְ הוּא לֹא יִשְׁצִי עוֹבְדֵי יְדוּי. וְלֹא עוֹד
אֵלֶּה דָּא שְׁמִיָּא אֲתַמַּר בָּהוּ (שְׁעִיָּה נא) כִּי שָׁמַיִם
כַּעֲשָׂן נִמְלְחוּ וְגו'. אִם כֵּן קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
עֲבִיד וּמַחִי.

אֵלֶּה רְזָא דְּמַלְהָ כְּדִין הוּא דְּקִדְשָׁא בְּרִיךְ
הוּא בְּרָא עֲלֵמָא וּבְרִיָּה בְּאוּרִיָּתָא
כְּמָה דְּאוּקְמוּהָ בְּרִאשִׁית, דְּאֲתַמַּר בָּה (מְשַׁלִּי ח)
יִי קִנְנִי רֵאשִׁית דְּרִכּוֹ. וּבְהֵאִי רֵאשִׁית בְּרָא יֵת
שְׁמִיָּא וְיֵת אַרְעָא וְאִיְהִי סִמְךָ לוֹן בִּיה. בְּגִין
דְּבְרִית כְּתִיב בִּיה בְּכִי'רֵאשִׁית. וְאֲתַמַּר בִּיה
(יִרְמִיָּה לג) אִם לֹא בְרִיתִי יוֹמָם וְלַיְלָה וְגו'.
וְאֵלֶּיךָ אֲנִי דְּאֲתַמַּר בְּהוֹן (תְּהִלִּים קטו) הַשָּׁמַיִם
שָׁמַיִם לִי וְגו'. וְאִיְהִי אַרְץ הַחַיִּים כְּלִילָא
מִשְׁבַּע אַרְעִין דְּעֲלִיָּהוּ אָמַר דָּוִד מִלְּפָא (תְּהִלִּים
קיז) אֶתְהַלֵּךְ לִפְנֵי יִי בְּאַרְצוֹת הַחַיִּים.

וּבְרָא שְׁמִיָּא וְאַרְעָא (דף כה ע"א) בַּתְּרִיָּה עַל
תְּהוֹ, וְלִית תַּמָּן יְסוּדָא דְּאִיְהוּ בְּרִית
דְּסִמְךָ לוֹן. בְּגִין דָּא קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּעָא
לְמִיתָן אוּרִיָּתָא לְאוּמִין דְּעֲלֵמָא עוֹבְדֵי
כּוֹכְבִים וּמַזְלוֹת דְּאִיְהוּ בְּרִית מִלָּה מִמֶּשׁ,
וְלֹא בְּעוֹ לְקַבְּלָא לִיה, וְאַשְׁתַּאֲרַת אַרְעָא
חֲרָבָה וַיִּבְשָׂה.

וְדָא אִיְהוּ יְקוּוֹ הַמַּיִם מִתַּחַת הַשָּׁמַיִם אֵל
מְקוֹם אַחַד וְתִרְאָה הַיִּבְשָׂה. יְקוּוֹ הַמַּיִם

דא אורייתא. אל מקום אחד אלין ישראל. בגין דנשמתייהו תליין מההוא אתר דאתמר ביה ברוך פבוד יי ממקומו. פבוד יי שכינתא תתאה. ממקומו שכינתא עלאה. וכיין דאנון נשמתייהו מתמן, שריא עלייהו ודאי יהו"ה ואתמר בהון (דברים לב) כי חלק יי עמו. ודא איהו יקוו המים אל מקום אחד.

ואורייתא איהי ישובא דעלמא. ואומין דעלמא עובדי פוכבים ומזלות דלא קבילו לה אשתארו תרבין ויבשין. ודא איהו דקדשא בריך הוא ברא עלמין ומחריבין אלין דלא נטרי פקודי אורייתא, לא דישצי איהו עובדוי כמה דחשבין בני נשא. ולמה ישצי לון לבנוי דאתמר בהון בהפראם בה' פראם. ואלין אנון דמתגירין מאומין דעלמא. בגינייהו נפלת ה' זעירא דאברהם פאלף חמישאה דהוא ה'. דאיהו חרב ויבש. חרב בבית ראשון ויבש בבית שני.

ומשה בגין דבעא לאעלא גיורין תחות גדפוי דשכינתא וחשיב דהו מאלין דאתבריאו בה' ייב בהון את ה' דאברהם, גרמו ליה ירידה כמה דאת אמר, (שמות לב) לך רד פי שחת עמך. בגין דלא קבילו לאת ה' בדחילו דיו"ד וברחימו דה'. נחית איהי מדרגיה דאיהו ו'.

ואת ו' נחתת עמיה בגין דלא יתאביד בינייהו דעתיד איהו ברזא דגלגולא לאתערבא בינייהו בגלותא בין ערב רב דאנון נשמתייהו מסטרא דאלין דאתמר בהון (ישעיה נא) כי שמים כעשן נמלחו וגו'. ואלין אנון

אל מקום אחד ותראה היבשה. יקוו המים - זו התורה. אל מקום אחד - אלו ישראל, משום שנשמותיהם תלויות מאותו מקום שנאמר בו ברוך פבוד ה' ממקומו. פבוד ה' - שכינה תחתונה. ממקומו - שכינה עליונה. וכיין שאותם נשמותיהם משם, שורה עליהם בודאי יהו"ה, ונאמר בהם (דברים לב) כי חלק ה' עמו. וזהו יקוו המים אל מקום אחד.

והתורה היא ישוב העולם. ואמות העולם, שהם עובדי עכו"ם, שלא קבלו אותה, נשארו חרבים ויבשים, וזהו שהקדוש ברוך הוא בורא עולמות ומחריבן, אלה שלא שומרים מצוות התורה. לא שישמיד הוא מעשיו כמו שחושבים בני אדם. ולמה ישמיד אותם את בניו, שנאמר בהם בהפראם, בה' בראם? ואלה אותם שמתגירים מאמות העולם, בגללם נפלה ה' קטנה של אברהם פאלף החמישי שהוא ה', שהוא חרב ויבש. חרב בבית ראשון, ויבש בבית שני.

ובישה, משום שרצה להכניס גרים פחת פנפי השכינה, וחשב שהיו מאלה שנבראו בה' ונתן בהם אות ה' של אברהם, גרמו לו ירידה, כמו שנאמר (שמות לב) לך רד כי שחת עמך. משום שלא קבלו את האות ה' ביראה של יו"ד ובאהבה של ה', הוא ירד מדרגתו שהוא ו'.

ואות ו' ירדה עמו כדי שלא יאבד ביניהם, שעתידי הוא בסוד הגלגול להתערב ביניהם בגלות בין ערב רב, שהם נשמותיהם מצד אלה שנאמר בהם (ישעיה נא)

כי שמים כעשן נמלחו וגו'. ואלה אותם שלא בקש נח רחמים עליהם, ונאמר בהם וימחו מן הארץ, בגלל שהיו מאלה שנאמר בהם (דברים כה) תמחה את זכר עמלק. ומשה לא נשמר מהם,

והפיל ה' ביניהם, ולכן הוא לא יכנס לארץ ישראל עד שתשוב ה' למקומה. ולכן ירד הוא מדרגתו, וירד בו ו'. ולכן ה' נפלה, ו' יקים אותה, ו' של משה.

וכשום ש"א קטנה, ה' של אברהם, שהיא של הבראם, נקטן הוא בגללה, ונאמר בו (ישעיה סג) מוליך לימין משה וגו'. והוציא אותה משם בכח של ו' והביא אותה עמו. מיד שרתה עליו י"ה ונשלמה השבועה, [שנאמר] (שמות ז') פי יד על פס יח מלחמה לה' וגו'. מה זה מדר דר? זה משה, שנאמר בו (קהלת א) דור הלך ודור בא. והרי פרשוה שאין דור פחות מששים רבוא, וזה משה, שנאמר בו שאשה אחת ילדה ששים רבוא בכרס אחת.

וחמשה מינים הם בערב רב, והם: נפילים גבורים ענקים רפאים עמלקים. ובגללם נפלה ה' קטנה ממקומה. בלעם ובלק היו מצד של עמלק. תקח ע"ם מן בלעם, ל"ק מן בלק, ישאר בבל, (בראשית יא) פי שם בלל ה' שפת כל הארץ. ואלה אותם שנשארו מאותם שנאמר בהם (שם ז) וימח את כל היקום. ומאלה שנשארו מהם בגלות רביעית, הם ראשים בקינים רב, והם מעמידים על ישראל כלי חמס, ועליהם נאמר (שם ו) פי מלאה הארץ חמס מפניהם. אלה אותם עמלקים.

הנפילים, עליהם נאמר (שם) ויראו בני האלהים את בנות האדם פי טבות הנה. ואלה הם מין שני מהנפילים האלה מלמעלה. שפשרצה הקדוש ברוך הוא לעשות אדם, שאמר נעשה אדם בצלמנו וגו', רצה לעשות אותו ראש לכל העליונים להיות

דלא בעא נח רחמי עלייהו. ואתמר בהון וימחו מן הארץ בגין דהווי מאלין דאתמר בהון (דברים כה) תמחה את זכר עמלק. ומשה לא אסתמר מנייהו ואפיל ה' ביניהו. ובגין דא איהו לא יעול לארעא דישראל עד דיתוב ה' לאתרה. ובגין דא נחת איהו מדרגיה, ונחית ביה ו'. ובגין דא ה' נפלת, ו' יקים לה, ו' דמשה.

ובגין דה"א זעירא ה' דאברהם דאיהו דהבראם אתעזר איהו בגינה, ואתמר ביה (ישעיה סג) מוליך לימין משה וגו' ואפיק לה מתמן בחילא דו' ואייתי לה עמיה. מיד שריא עליה י"ה ואשתלים אומאה (דאתמר) (שמות ז') פי יד על פס יח מלחמה ליי וגו'. מאי

מדר דר. דא משה דאתמר ביה (קהלת א) דר הולך ודור בא. והא אוקמוה דלית דר פחות משתיין רבוא. ודא משה דאתמר ביה דאנתתא חדא ילדה שתיין רבוא בכרס אחת.

וחמש מינין אנון בערב רב ואנון נפילים גבורים ענקים רפאים עמלקים.

ובגינייהו נפלת ה' זעירא מאתרהא. בלעם ובלק מסטרא דעמלק הוו. טול ע"ם מן בלעם ל"ק מן בלק אשתאר בבל (בראשית יא) פי שם בלל ה' שפת כל הארץ. ואלין אנון דאשתארו מאלין דאתמר בהון (בראשית ז) וימח את כל היקום, ומאלין דאשתארו מנהון בגלותא רביעאה אנון רישין בקיומא סגי. ואנון קיימין על ישראל כלי חמס. ועלייהו אתמר (בראשית ו) פי מלאה הארץ חמס מפניהם, אלין אנון עמלקים.

נפילים עלייהו אתמר (בראשית ו) ויראו בני האלהים את בנות האדם פי טבות

הנה. ואלין אנון מינא תניינא מאלין נפילים

ממנה על כלם ושיהיו מתמנים על ידו, כמו שיוסף שנאמר בו (שם מא) ויפקד פקדים על הארץ, הם רצו לקטרגו ואמרו (תהלים ה) מה אנוש פי תזכרנו וגו', שעתיד לחטא לפניך. אמר להם הקדוש ברוך הוא: אם אתם הייתם למטה כמותו, הייתם חוטאים יותר ממנו. מיד - ויראו בני האלהים את בנות האדם וגו', חשקו בהם, והקדוש ברוך הוא הפילם למטה בשלשלאות.

והם עז"א ועז"ל, שמהם הנשמות של הערב רב, שהם הנפילים, שהפילו עצמם לזנות אחר נשים שהן טובות, ולכן הפילם הקדוש ברוך הוא מהעולם הבא שלא יהיה להם חלק שם, ונתן להם שכרם בעולם הזה, כמו שנאמר (דברים ז) ומשלם לשונאיו אל פניו להאבידו וגו'.

הגבורים - מין שלישי, עליהם נאמר (בראשית ז) המה הגבורים וגו' אנשי השם, והם מצד אלה שנאמר בהם (שם יא) הבה נבנה לנו עיר וגו' ונעשה לנו שם. ובונים בתי פנסיות ומדרשות, ושמים בהם ספר תורה ועטרה על ראשו, ולא לשם ה', אלא לעשות להם שם. זהו שפתוב ונעשה לנו שם. וצד אחר מתגברים על ישראל שהם כעפר הארץ, וגוזלים אותם ומתבטלת העבודה, ועליהם נאמר (שם ז) והמים גברו מאד מאד על הארץ.

הרפאים - מין רביעי, אם יראו את ישראל בדחק, מתרפים מהם, ויש להם רשות להצילם ולא רוצים. ומתרפים מהתורה ומאלה שמשתדלים בה לעשות טוב עם עובדי כוכבים ומזלות. עליהם נאמר (ישעיה כו) רפאים בל יקמו.

ברוך הוא למעבד אדם דאמר נעשה אדם בצלמנו וגו'. בעא למעבד ליה רישא על עלאין למהוי איהו פקיד על פלהו. ולמהוי אנון פקידין על ידוי. כגוונא דיוסף דאתמר ביה (בראשית מא) ויפקד פקידים על הארץ. אנון בעו לקטרגא ליה ואמרו (תהלים ה) מה אנוש פי תזכרנו וגו' דעתיד למחטי קמך. אמר לון קדשא בריך הוא אי אתון הויתון לתתא כוותיה, יתיר הויתון חבין מגיה. מיד ויראו בני האלהים את בנות האדם וגו' חשקו בהון וקדשא בריך הוא אפיל לון לתתא בשלשלאן.

ואנון (דף כה ע"ב) עז"א ועז"ל דמנייהו נשמתהון דערב רב דאנון נפילים דאפילו גרמיהו לזנות בתר נשיא דאנון טבאן. ובגין דא אפיל לון קדשא בריך הוא מעלמא דאתי דלא יהא לון חולקא תמן ויהיב לון אגרייהו כהאי עלמא כמה דאת אמר, (דברים ז) ומשלם לשונאיו אל פניו להאבידו וגו'.

גבורים מינא תליתאה עלייהו אתמר המה הגבורים וגו' אנשי השם. ואנון מסטרא דאלין דאתמר בהון (בראשית יא) הבה נבנה לנו עיר ונעשה לנו שם. ובנין בתי כנסיות ומדרשות ושוין בהון ספר תורה ועטרה על רישוי, ולא לשמא דיי, אלא למעבד לון שם. הדא הוא דכתיב ונעשה לנו שם, וסטרא אחרא מתגברין על ישראל דאנון פעפרא דארעא. וגזלין לון ואתפרת עבידתא ועלייהו אתמר (בראשית ז) והמים גברו מאד מאד על הארץ.

רפאים מינא רביעאה. אם יחזון לישראל

בדוחקא מתרפין מנייהו. ואית לון רשו לשזבא לון ולא בעאן.

בזמן שתבא פקידה לישראל, נאמר בהם (שם) ותאבד כל זכר למו.

הענקים - מין חמישי, שהם מזלזלים לאותם שנאמר בהם (משלי א) וענקים לגרונתיך, ועליהם נאמר (דברים ב) רפאים יחשבו אף הם פענקים. שקולים זה לזה. אלה אותם שמחזירים את העולם לתהו ובהו. וסוד הדבר, [שכנלם] נחרב בית המקדש והארץ היתה תהו ובהו, שהיא עקר וישוב העולם. מיד כשיבא האור, שהוא הקדוש ברוך הוא, ימחו מן העולם ויאבדו. אבל הגאולה אינה תלויה אלא בעמלק עד שימחה, שבו השבועה, והרי פרשוה.

דבר אחר אלה תולדות השמים וגו', אלה אותם שנאמר בהם (שמות לב) אלה אלהיך ישראל. ביום שימחו אלה, כאלו אותו יום עשה הקדוש ברוך הוא שמים וארץ. זהו שכתוב (בראשית ב) ביום עשות ה' אלהים ארץ ושמים. באותו זמן יהיה הקדוש ברוך הוא עם שכינתו ויתחדש העולם, זהו שכתוב (ישעיה טו) כי כאשר השמים החדשים והארץ החדשה וגו'. זהו ביום עשות.

באותו זמן, ויצמח ה' אלהים מן האדמה כל עץ נחמד וגו'. אבל בהתחלה, עד שימחו אלה, לא יורד גשם של התורה, וישראל שדומים לעשבים ולאילנות לא יצמחו, וסוד הדבר - וכל שיח השדה טרם יהיה בארץ וכל עשב השדה וגו'. בגלל שאדם אין לעבד את האדמה, שהם ישראל בבית המקדש לעבד את האדמה בקרבנות.

השדה טרם יהיה בארץ וכל עשב השדה וגו', פגין דאדם אין דאנון ישראל כבי מקדשא לעבוד את האדמה בקרבנין.

ומתרפין מאורייתא ומאלין דמשתדלין בה למעבד טב עם עובדי כוכבים ומזלות. עלייהו אתמר (ישעיה כו) רפאים כל יקומו, בזמנא דייתי פקידה לישראל אתמר בהון (ישעיה כו) ותאבד כל זכר למו.

ענקים מינא חמישאה דאנון מזלזלין לאלין דאתמר בהון (משלי א) וענקים לגרונתיך. ועלייהו אתמר (דברים ב) רפאים יחשבו אף הם פענקים שקולין דא לדא. אלין אנון דאהדרו עלמא לתהו ובהו. ורזא דמלה (דבגנייהו) תרב פי מקדשא והארץ היתה תהו ובהו דאיהי עקרא וישובא דעלמא. מיד דייתי אור דאיהו קדשא בריך הוא יתמחון מן עלמא ויתאבדון. אבל פורקנא לאו איהי תליא אלא בעמלק עד דיתמחי דביה אומאה והא אוקמוה.

דבר אחר אלה תולדות השמים וגו' אלין אנון דאתמר בהון (שמות לב) אלה אלהיך ישראל. ביומא דיתמחין אלין כאלו ההוא יומא עביד קדשא בריך הוא שמיא וארעא הדא הוא דכתיב, (בראשית ב) ביום עשות יי אלהים ארץ ושמים. בההוא זמנא יהא קדשא בריך הוא עם שכינתיה ויתחדש עלמא הדא הוא דכתיב, (ישעיה טו) כי כאשר השמים החדשים והארץ החדשה וגו' דא איהו ביום עשות.

בההוא זמנא ויצמח יי אלהים מן האדמה כל עץ נחמד וגו'. אבל בקדמיתא עד דיתמחון אלין לא נחית מטרא דאורייתא. וישראל דדמיין לעשבים ולאילנין לא יצמחון. ורזא דמלה וכל שיח

השדה טרם יהיה בארץ וכל עשב השדה וגו', פגין דאדם אין דאנון ישראל כבי מקדשא לעבוד את האדמה בקרבנין.

דְּבַר אַחַר וְכָל שִׁיחַ הַשְּׁדָה, דָּא מְשִׁיחַ
רַאשׁוֹן טָרַם יְהִיָּה בְּאַרְעָא. וְכָל עֵשֶׁב
הַשְּׁדָה טָרַם יִצְמַח דָּא מְשִׁיחַ שְׁנִי. וְלָמָּה בְּגִין
דְּלִית תַּמָּן מִשָּׂה לְמַפְלַח לְשְׁכִינְתָּא דְעֵלְיָה
אַתְמָר וְאַדָּם אֵין לְעֵבֹד אֶת הָאֲדָמָה. וְרַזָּא
דְּמַלְהָ (בראשית מט) לֹא יִסּוּר שְׁבֵט מִיְהוּדָה דָּא
מְשִׁיחַ בֶּן דָּוִד. וּמְחֻקָּק מִבִּין רַגְלֵיו דָּא מְשִׁיחַ
בֶּן יוֹסֵף. עַד פִּי יָבֹוא שִׁיל"ה דָּא מִשָּׂה חֲשַׁבֵּן
דָּא כְּדָא. וְל"ו יְקַה"ת עַמִּים, אַתְוּוֹן וְל"ו י
קְה"ת.

דְּבַר אַחַר וְכָל שִׁיחַ הַשְּׁדָה -
אֵלוּ הַצְּדִיקִים שֶׁהֵם מִצַּד שֶׁל
צְדִיק חַי"י הָעוֹלָמִים. שִׁיחַ - ש'
חַי. ש' שְׁלֹשֶׁת עֲנָפֵי הָאֵילָן, וְהֵם
שְׁלֹשָׁה אָבוֹת וּמִן חַי"י עוֹלָמִים.
לְשׁוֹן אַחַר וְכָל עֵשֶׁב הַשְּׁדָה -
ע"ב שִׁי"ן. שְׁלֹשָׁה עֲלִים שֶׁהֵם ש'
יֵאֵהֲדוּנָה חַי"י, וְהֵם ע"ב עֲנָפִים
שֶׁתְּלוּיִים בָּהֶם בְּחֻשְׁבוֹן ע"ב.
כָּלֶם לֹא נֶאֱחָזִים בְּמָקוֹם שֶׁהִיא
שְׁכִינָה עַד שְׂכַבָּא אוֹתוֹ שְׁנֻקְרָא
אַד"ם, שֶׁהוּא יו"ד ה"א וְא"ו ה"א.
וְזֵהוּ וְאַד"ם אֵין לְעֵבֹד אֶת
הָאֲדָמָה.

וְכֵן נֶאֱמַר בּוֹ וְכָל עֵשֶׁב הַשְּׁדָה
טָרַם יִצְמַח, עַד שְׁיִצְמַח צְדִיק.
וּמִמְנוֹ (תהלים פח) אָמַת מֵאֲרֶץ
תִּצְמַח, שְׁנֵאמַר בּוֹ (דניאל ח)
וְתִשְׁלַף אָמַת אֲרֶצָה. וְתִלְמִידֵי
חֻכְמִים, שֶׁהֵם דְּשִׂאִים, לֹא
צוּמְחִים בְּגִלוּת עַד שְׁאֵמַת מֵאֲרֶץ
תִּצְמַח, וְזֵה מִשָּׂה שְׁנֵאמַר בּוֹ
(מלאכי ב) תּוֹרַת אָמַת הִיִּתְהָ בְּפִיָּהּ,
שֶׁלֹּא יְהִיָּה מִי שְׁדוֹרֵשׁ אֶת
הַשְּׁכִינָה כְּמוֹתוֹ, וּבְגִלְלַת זֶה וְאַדָּם
אֵין לְעֵבֹד. וּמִיָּד שֶׁהוּא יָבֹא, מִיָּד
- וְא"ד יַעֲלֶה מִן הָאֲרֶץ. א"ד מִן
אֲדֻנִי עוֹלָה לוֹ ו' וְנִעֲשֶׂה בָּהּ
אֲדוֹן כָּל הָאֲרֶץ. מִיָּד - וְהִשְׁקָה
אֶת פְּנֵי כָּל הָאֲדָמָה, מִמְנוֹ
מְשֻׁקִים יִשְׂרָאֵל לְמִטָּה בְּשִׁבְעִים

דְּבַר אַחַר וְכָל שִׁיחַ הַשְּׁדָה, דָּא מְשִׁיחַ
רַאשׁוֹן טָרַם יְהִיָּה בְּאַרְעָא. וְכָל עֵשֶׁב
הַשְּׁדָה טָרַם יִצְמַח דָּא מְשִׁיחַ שְׁנִי. וְלָמָּה בְּגִין
דְּלִית תַּמָּן מִשָּׂה לְמַפְלַח לְשְׁכִינְתָּא דְעֵלְיָה
אַתְמָר וְאַדָּם אֵין לְעֵבֹד אֶת הָאֲדָמָה. וְרַזָּא
דְּמַלְהָ (בראשית מט) לֹא יִסּוּר שְׁבֵט מִיְהוּדָה דָּא
מְשִׁיחַ בֶּן דָּוִד. וּמְחֻקָּק מִבִּין רַגְלֵיו דָּא מְשִׁיחַ
בֶּן יוֹסֵף. עַד פִּי יָבֹוא שִׁיל"ה דָּא מִשָּׂה חֲשַׁבֵּן
דָּא כְּדָא. וְל"ו יְקַה"ת עַמִּים, אַתְוּוֹן וְל"ו י
קְה"ת.

דְּבַר אַחַר וְכָל שִׁיחַ הַשְּׁדָה אֵלִין צְדִיקַיָּא
דְּאֲנוּן מִסְטָרָא דְצְדִיק חַי"י עַלְמִין. שִׁיחַ
ש' חַי. ש' תְּלַת עֲנָפִין דְּאֵילָנָא וְאֲנוּן ג' אֲבָהֵן
וּמִן חַי"י עַלְמִין. לְשׁוֹן אַחַר וְכָל עֵשֶׁב הַשְּׁדָה
ע"ב שִׁי"ן. תְּלַת עֲלִין דְּאֲנוּן ש' יֵאֵהֲדוּנָה חַי"י.
וְאֲנוּן ע"ב עֲנָפִין דְּתִלְיִין בְּהוֹן בְּחוּשְׁבֵּן ע"ב.
כְּלָהּ לֹא אַתְאַחַדִּין בְּאַתְרָא דְּאִיְהִי שְׁכִינְתָּא
עַד דְּיִיתִי הֵהוּא דְּאֲקָרִי אַד"ם דְּאִיְהוּ יו"ד
ה"א וְא"ו ה"א. וְדָא אִיְהוּ וְאַד"ם אֵין לְעֵבֹד
אֶת הָאֲדָמָה.

וּבְגִין דָּא אַתְמָר בִּיהַּ וְכָל עֵשֶׁב הַשְּׁדָה טָרַם
יִצְמַח עַד דְּיִצְמַח צְדִיק. וּמִנִּיהַ (תהלים
פח) אָמַת מֵאֲרֶץ תִּצְמַח דְּאֲתְמָר בִּיהַּ (דניאל ח)
וְתִשְׁלַף אָמַת אֲרֶצָה. וְתִלְמִידֵי חֻכְמִים דְּאֲנוּן
דְּשִׂאִין לֹא צְמַחִין בְּגִלוּתָא עַד דְּאָמַת מֵאֲרֶץ
תִּצְמַח, וְדָא מִשָּׂה דְּאֲתְמָר בִּיהַּ (מלאכי ב) תּוֹרַת
אָמַת הִיִּתְהָ בְּפִיָּהּ דְּלֹא יְהִיָּה מֵאֵן דְּדִרִישׁ
לְשְׁכִינְתָּא כּוֹתִיָּהּ. וּבְגִין דָּא וְאַדָּם אֵין לְעֵבֹד.
וּמִיָּד דְּאִיְהוּ יִיתִי, מִיָּד וְא"ד יַעֲלֶה מִן
הָאֲרֶץ א"ד מִן אֲדֻנִי סְלִיק לִיהַּ ו'
וְאֲתַעֲבִיד בִּיהַּ אֲדוֹן כָּל הָאֲרֶץ. מִיָּד וְהִשְׁקָה
אֶת כָּל פְּנֵי הָאֲדָמָה מִנִּיהַ אַתְשַׁקִּיין יִשְׂרָאֵל
לְתַתָּא כְּע' אֲנָפִין דְּאוֹרִיָּתָא. דְּבַר אַחַר וְאֲד

פנים של התורה. דבר אחר ואד
יעלה מן הארץ, תרגומו ענן
יעלה מן הארץ. אותה שנאמר
בה (שמות מ) כי ענן ה' על המשכן
וגו', ובו משקים תלמידי חכמים
בארץ באותו זמן.

וייצר ה' אלהים את האדם -
אלו ישראל. באותו זמן הקדוש
ברוך הוא ציר אותם בצירים
של העולם הזה והעולם הבא.
וייצר, באותו זמן הקדוש ברוך
הוא הכניסם בשמו בציר של
שני יודי"ן י' י', ו' ביניהם, שהם
עולים לחשבון יהו"ה. ויהיו
מצירים בפניו בפנים שלהם
בשני יודי"ן בחטם שלהם באות
ו'. ולכן אמר הכתוב (במדבר כג) כי
מראש צורים אראנו. אלה אותם
צירים של השם הקדוש, ויהיו
מצירים בפניהם בשני לוחות
נכבדים, שהם י' י', שו' הוא
חרות עליהם. ועוד ציר אותם
לכל דור בבת זוגו העליונה, זו
י"ה, ור' הם היחוד של שניהם.
וציר אותם באותם של ציר
שלמעלה, שהוא ישראל עמוד
האמצעי, כולל שכניה עליונה
ותחתונה, שהם קריאת שמע
ערבית וקריאת שמע שחרית,
ועליהם נאמר עצם מעצמי וכשר
מבשרי.

ומיד באותו זמן נטע את ישראל
בגן העדן הקדוש. זהו שכתוב
ויטע ה' אלהים, אב"א ואמ"א.
ג"ן - זו השכינה התחתונה.
עד"ן - זו האם העליונה. את
האדם - זה העמוד האמצעי.
היא תהיה נטע שלו בת זוגו,
ולא תזוז ממנו לעולם, ותהיה
העדון שלו. וישראל נטע אותם
הקדוש ברוך הוא באותו זמן
נטע קדוש בעולם, כמו שנאמר
(ישעיה ס) נצר מטעי מעשה ידי
להתפאר.

יעלה מן הארץ תרגומו ועננא יסתלק מן
ארעא. ההיא דאתמר בה (שמות מ) כי ענן יי על
המשכן וגו' וביה מתשקין תלמידי חכמים
בארעא בההוא זמנא:

וייצר יי אלהים את האדם אליו ישראל.
בההוא זמנא קדשא בריך הוא צייר
לון בצירין דעלמא דין ועלמא דאתי. וייצר
בההוא זמנא קדשא בריך הוא עייל לון
בשמייה בצירא דב' יודי"ן י' י' ו' בינייהו
דאנון סלקין לחשבון יהו"ה. ויהון מצויירין
באנפוי באנפין דילהון בתרין יודי"ן בחוטמא
דילהון באת ו'. ובגין דא אמר קרא (במדבר כג) כי
מראש צורים אראנו. אליו אנון צירין דשמא
קדישא. ויהון מצויירין באנפיהו בתרין
לוחין יקירין דאנון י' י' דאיהו ו' חרות
עלייהו. ועוד צייר לון לכל דור בבת זוגיה
עלאה דא י"ה ואנון ו' יחודא דתרווייהו.
וצייר לון באנון דצירא דלעילא דאיהו
ישראל עמודא דאמצעיתא כליל שכינתא
עלאה ותתאה דאנון קריאת שמע ערבית
וקריאת שמע שחרית ועלייהו אתמר עצם
מעצמי ובשר מבשרי.

ומיד בההוא זמנא נטע לון לישראל בגנתא
דעדן קדישא הדא הוא דכתיב ויטע יי
אלהים אב"א ואמ"א. ג"ן דא שכינתא
תתאה. עד"ן דא אמא עלאה. את האדם דא
עמודא דאמצעיתא. איהי תהא נטע דיליה,
בת זוגיה ולא תזוז מניה לעולם. ותהא עדונו
דיליה. וישראל קדשא בריך הוא נטע לון
בההוא זמנא נטעא קדישא בעלמא כמה
דאת אמר, (ישעיה ס) נצר מטעי מעשי ידי
להתפאר:

וַיִּצְמַח יְהוָה אֱלֹהִים - אָבָא וְאָמָא. כָּל עֵץ נִחְמַד - זֶה צַדִּיק. וְטוֹב לְמַאֲכָל - זֶה הָעֵמוּד הָאֲמֻצָּעִי, שְׁבוּ הוּא מְזַמֵּן מְזוּן לְכָל, שֶׁהַכֹּל בּוֹ. וְלֹא מִתְפָּרֵס הַצַּדִּיק אֶלָּא מִמֶּנּוּ וּשְׁכִינָה מִמֶּנּוּ, וְלֹא צְרִיכִים אֶת הַתַּחְתּוּנִים [שְׁלֹמֹה], אֶלָּא כָּלִם נְזוּנִים לְמִטָּה עַל יָדוֹ. שֶׁבְּגִלוֹת לֹא הָיָה לְשְׁכִינָה וְלִחַ"י הָעוֹלָמִים מְזוּן אֶלָּא בַּח"י בְּרִכּוֹת שֶׁל הַתְּפִלָּה. אֲבָל בְּאוֹתוֹ זְמַן הוּא יִהְיֶה מְזוּן לְכָל.

וְעֵץ הַחַיִּים, שֶׁהוּא עֵץ הַחַיִּים, יִהְיֶה נְטוּעַ בְּתוֹךְ הַגֶּזֶן, שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ (בְּרֵאשִׁית א) וְלָקַח גַּם מֵעֵץ הַחַיִּים וְאָכַל וְחַי לְעֹלָם. וְעַל הַשְּׁכִינָה לֹא שׁוֹלֵט הָעֵץ שֶׁל צַד הָאֲחֵר, שֶׁהֵם עָרַב רַב שֶׁהֵם עֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרַע, וְלֹא תִקְבַּל בָּהּ עוֹד טָמֵא. זֶהוּ שֶׁכְּתוּב (דְּבָרִים לב) ה' בְּדָד יִנְחֲנוּ וְאִין עֲמוֹ אֶל נִכְר. וְלִכְּן לֹא מִקְבָּלִים גֵּרִים לִימּוֹת הַמְּשִׁיחַ, וְתִהְיֶה הַשְּׁכִינָה כְּמוֹ גִּפֶן שֶׁלֹּא מִקְבָּלֵת נְטֵעַ מִמֵּין אֲחֵר.

וְיִשְׂרָאֵל יִהְיֶה כָּל עֵץ נִחְמַד לְמַרְאֵה, וְיִחְזֹר עֲלֵיהֶם יִפִּי, שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ (איכה ב) הַשְּׁלִיף מִשְׁמִים אֶרֶץ תְּפָאֶרֶת יִשְׂרָאֵל. וְעֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרַע נְדָחִים מֵהֶם, וְלֹא מִתְדַבְּקִים וְלֹא מִתְעַרְבִים בָּהֶם, שֶׁהָיָה נֶאֱמַר בְּיִשְׂרָאֵל וּמֵעַן הַדַּעַת טוֹב וְרַע לֹא תֹאכַל מִמֶּנּוּ, שֶׁהֵם עָרַב רַב. וְגַלְיָה לָהֶם הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, שְׁבִיּוֹם אֶכְלוּ מִמֶּנּוּ, גִּרְמוֹ שֶׁאֲבָדוּ שְׁתֵּי אֲבֹדוֹת, שֶׁהֵם בֵּית רֵאשׁוֹן וּבֵית שְׁנִי. זֶהוּ כִּי בְיּוֹם אֶכְלֶךָ מִמֶּנּוּ מוֹת תָּמוּת, פְּעָמִים. וְהֵם שֶׁגִּרְמוֹ שֶׁצַּדִּיק יִחְרַב וְיִבֵּשׁ בְּכֵית רֵאשׁוֹן, שֶׁהִיא שְׁכִינָה עֲלִיּוֹנָה, וּבְכֵית שְׁנִי,

וַיִּצְמַח יְהוָה אֱלֹהִים. אָבָא וְאָמָא. כָּל עֵץ נִחְמַד דָּא צַדִּיק. וְטוֹב לְמַאֲכָל דָּא עֵמוּדָא דְאֲמֻצָּעִיתָא דְבִיָּה הוּא זְמִין (ג"א וּמִינָא) מְזוּן לְכָלֵא דְכָלֵא בִיָּה. וְלֹא אֶתְפָּרֵס צַדִּיק אֶלָּא מִנִּיָּה וּשְׁכִינְתָא מִנִּיָּה, וְלֹא צְרִיכִין לְתַתָּאִין (דִּילָחוּן). אֶלָּא כּוֹלְהוּ נְזוּנִין לְתַתָּא עַל יָדִיָּה. דְּבִגְלוּתָא לֹא הוּא לְשְׁכִינְתָא וְלִחַ"י עֲלִמִין מְזוּנָא אֶלָּא בַּח"י בְּרִכְאֵן דְּצִלוּתָא. אֲבָל בְּהוּא זְמַנָּא אִיהוּ יְהֵא מְזוּנָא לְכָלֵא. וְעֵץ הַחַיִּים דְּהוּא אִילָנָא דְחַיִּי יְהֵא נְטִיעַ בְּגוֹ גִּנְתָּא דְאֶתְמַר בִּיָּה (בְּרֵאשִׁית ג) וְלָקַח גַּם מֵעֵץ הַחַיִּים וְאָכַל וְחַי לְעוֹלָם. וּשְׁכִינְתָּא לֹא שְׁלֵטָא עָלֶיהָ אִילָנָא דְסִטְרָא אֲחֵרָא דְאֲנוּן עָרַב רַב דְאֲנוּן עֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרַע. וְלֹא תִקְבַּל בָּהּ עוֹד טָמֵא דָּא הוּא דְכְּתִיב, (דְּבָרִים לב) יִי בְּדָד יִנְחֲנוּ וְאִין עֲמוֹ אֶל נִכְר. וּבְגִין דָּא לֹא מִקְבָּלִין גֵּרִים לִימּוֹת הַמְּשִׁיחַ. וְתִהְיֵא שְׁכִינְתָּא כְּגִפְנָא דְלֹא מִקְבָּלָא נְטֵעָא מִמִּינָא אֲחֵרָא.

וְיִשְׂרָאֵל יִהְיֶה כָּל עֵץ נִחְמַד לְמַרְאֵה. וְיִתְחַזֵּר עֲלֵיהֶוּ שׁוּפְרָא דְאֶתְמַר בִּיָּה (איכה ב) הַשְּׁלִיף מִשְׁמִים אֶרֶץ תְּפָאֶרֶת יִשְׂרָאֵל. וְעֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרַע אֲדַחֲיִין מִנִּיָּהוּ וְלֹא מִתְדַבְּקִין וְלֹא מִתְעַרְבִין בְּהוֹן. דְּהֵא אֶתְמַר בְּיִשְׂרָאֵל וּמֵעַן הַדַּעַת טוֹב וְרַע לֹא תֹאכַל מִמֶּנּוּ דְאֲנוּן עָרַב רַב. וְגַלְיָ לֹון קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא דְבִיּוֹם אֶכְלוּ מִמֶּנּוּ גִרְמוֹ דְאֲבָדוּ ב' אֲבָדִין דְאֲנוּן בֵּית רֵאשׁוֹן וּבֵית שְׁנִי. דָּא אִיהוּ כִּי בְיּוֹם אֶכְלֶךָ מִמֶּנּוּ מוֹת תָּמוּת ב' פְּעָמִים. וְאֲנוּן גִּרְמוֹ דְצַדִּיק יִחְרַב וְיִבֵּשׁ בְּכֵית רֵאשׁוֹן דְאִיהִי שְׁכִינְתָּא עֲלֵאָה, וּבְכֵית שְׁנִי דְאִיהִי שְׁכִינְתָּא תְּתָאָה. דָּא אִיהוּ (ישעיה יט) וְנִהָר יִחְרַב וְיִבֵּשׁ. וְנִהָר דָּא (ג"א 1) יִחְרַב בְּה' תְּתָאָה

שְׁהִיא שְׂכִינָה תַּחְתּוֹנָה. זְהוּ (ישעיה
ט) וְנָהָר יִחְרַב וַיִּבֶשׁ. וְנָהָר זֶה
יִחְרַב בְּה' תַּחְתּוֹנָה, בְּגִלְגַּל
שְׁתַּסְתַּלַּק מִמָּנוּ שְׁפַע הַי' לְאִין
סוּף.

וּמִיָּד כְּשִׁיבָאוּ יִשְׂרָאֵל מֵהַגְּלוּת,
הַעֵם הַקָּדוֹשׁ לַחֹדֶי, מִיָּד נָהָר
שְׁהִיָּה חֶרֶב וַיִּבֶשׁ נֶאֱמַר בּוֹ וְנָהָר
יֵצֵא מֵעֵדֶן, זֶה ו', לְהַשְׁקוֹת אֶת
הַגֶּן. וְנָהָר - זֶה הַעֲמוּד הָאֲמֻצְעִי.
יֵצֵא מֵעֵדֶן - זוֹ אֲמָא הַעֲלִיּוֹנָה.
לְהַשְׁקוֹת אֶת הַגֶּן - זוֹ שְׂכִינָה
תַּחְתּוֹנָה. שְׂבָאוֹתוֹ זְמַן נֶאֱמַר
בְּמִשָּׁה וּבִישְׂרָאֵל (שם נח) אֲז
תַּתְעַנַּג עַל ה'. בְּעַנְג, שְׁהוּא ע'
עֵדֶן, נ' נָהָר, ג' גֶּן. וַיִּתְקַּם
הַפְּתוּב (שמות טו) אֲז יִשִּׁיר מִשָּׁה
וְגו'. שָׁר לֹא נֶאֱמַר, אֲלֵא יִשִּׁיר.
וַיִּתְהַפֵּף לְעֶרֶב רַב עַנְיָג לְנִגְ"ע,
וּלְאֲמוֹת הָעוֹלָם עוֹבְדֵי עֲכוּ"ם,
כְּמוֹ שְׁפָרְעָה וְהַמְצָרִים שְׁפָרַח
בְּהֵם שְׁחִין אֲבַעְבוּעוֹת, אֲבָל
לְיִשְׂרָאֵל יִהְיֶה עַנְיָג.

וְזֶהוּ וְנָהָר יֵצֵא מֵעֵדֶן לְהַשְׁקוֹת
אֶת הַגֶּן. וּמִשָּׁם יִפְרֹד וְהִיָּה
לְאַרְבָּעָה רְאשִׁים, שְׁהֵם חֶס"ד
זְרוּעַ יְמִין. וּבְאוֹתוֹ זְמַן הַרוּצָה
לְהַחֲפִים יְדָרִים, וּמַחְנָה מִיכָא"ל
מְקַבֵּל מִמָּנוּ, וְעֲמוֹ מִטָּה יְהוּדָה
וּשְׁנֵי שְׂבָטִים. גְּבוּרָה זְרוּעַ
שְׂמָאל. וּבְאוֹתוֹ זְמַן הַרוּצָה
לְהַעֲשִׁיר יִצְפִּין, וּמַחְנָה גְּבוּרִיא"ל
מְקַבֵּל מִמָּנוּ, וְעֲמוֹ מִטָּה דָן וּשְׁנֵי
שְׂבָטִים. נְצ"ח שׁוֹק יְמִין, וּמִמָּנוּ
מְקַבֵּל מַחְנָה שֶׁל נוֹרִיא"ל, וְעֲמוֹ
מִטָּה רְאוּבֵן וּשְׁנֵי שְׂבָטִים עֲמוֹ.
הו"ד שׁוֹק שְׂמָאל, שְׁעֲלִיָּה נֶאֱמַר
לְיַעֲקֹב (בראשית לב) וְהוּא צֹלַע עַל
יְרֻכּוֹ, וּמִמָּנוּ מְקַבֵּל מַחְנָה
רְפָא"ל, שְׁהוּא מִמָּנָה עַל רְפוּאֵת
הַגְּלוּת, וְעֲמוֹ מִטָּה אֶפְרַיִם וּשְׁנֵי
שְׂבָטִים.

דְּבַר אַחַר וּמִשָּׁם יִפְרֹד וְהִיָּה
לְאַרְבָּעָה רְאשִׁים - אֲחַד נְכַסֵּי בְּפִישׁוּ"ן, שְׁהוּא פִי שׁוֹנָה

בְּגִין דְּאִסְתַּלַּק מִנִּיָּה נְבִיעוּ דִי' לְאִין סוּף.
וּמִיָּד דִּיפְקוּן יִשְׂרָאֵל מִן גְּלוּתָא עֲמָא קְדִישָׁא
לְחוּד, מִיָּד נָהָר דְּהוּה חֶרֶב וַיִּבֶשׁ אֶתְמַר
בִּיה וְנָהָר יוֹצֵא מֵעֵדֶן דָּא ו' לְהַשְׁקוֹת אֶת הַגֶּן.
וְנָהָר דָּא עֲמוּדָא דְאֲמֻצְעִיתָא. יוֹצֵא מֵעֵדֶן דָּא
אֲמָא עֲלָאָה, לְהַשְׁקוֹת אֶת הַגֶּן דָּא שְׂכִינָתָא
תַּתָּאָה. דְּבַהּוּא זְמַנָּא אֶתְמַר בְּמִשָּׁה
וּבִישְׂרָאֵל (ישעיה נח) אֲז תַּתְעַנַּג עַל יי בְּעַנְג דְּאִיהוּ
ע' עֵדֶן נ' נָהָר ג' גֶּן. וַאֲתְקַיִים קָרָא (שמות טו) אֲז
יִשִּׁיר מִשָּׁה וְגו' (דף כו ע"ב) שָׁר לֹא נֶאֱמַר אֲלֵא
יִשִּׁיר. וַאֲתְהַפֵּף לְעֶרֶב רַב עַנְיָג לְנִגְ"ע
וּלְאֲמוּיִן דְּעֲלָמָא עוֹבְדֵי כּוֹכְבִים וּמַזְלוֹת
כְּגוֹוְנָא דְּפָרְעָה וּמַצְרָאֵי דְּפָרַח בְּהוּן שְׁחִין
אֲבַעְבוּעוֹת. אֲבָל לְיִשְׂרָאֵל יִהְיֶה עַנְיָג.

וְדָא אִיהוּ וְנָהָר יוֹצֵא מֵעֵדֶן לְהַשְׁקוֹת אֶת
הַגֶּן. וּמִשָּׁם יִפְרֹד וְהִיָּה לְאַרְבָּעָה
רְאשִׁים. דְּאֲנוּן חֶס"ד דְּרוּעָא יְמִינָא. וּבַהּוּא
זְמַנָּא הַרוּצָה לְהַחֲפִים יְדָרִים. וּמַחְנָה
מִיכָא"ל אֶתְשַׁקֵּיין מִנִּיָּה וְעַמִּיָּה מִטָּה יְהוּדָה
וְתָרִין שְׂבָטִין. גְּבוּרָה דְּרוּעָא שְׂמָאלָא.
וּבַהּוּא זְמַנָּא הַרוּצָה לְהַעֲשִׁיר יִצְפִּין. וּמַחְנָה
גְּבוּרִיא"ל אֶתְשַׁקֵּיין מִנִּיָּה וְעַמִּיָּה מִטָּה דָן
וְתָרִין שְׂבָטִין. נְצ"ח שׁוֹקָא יְמִינָא וּמִנָּה
אֶתְשַׁקֵּיין מִשְׂרִיא דְּנוֹרִיא"ל וְעַמִּיָּה מִטָּה
רְאוּבֵן וְתָרִין שְׂבָטִין עַמִּיָּה. הו"ד שׁוֹקָא
שְׂמָאלָא דְּעֲלָה אֶתְמַר לְיַעֲקֹב (בראשית לב) וְהוּא
צוֹלַע עַל יְרֻכּוֹ וּמִנִּיָּה אֶתְשַׁקֵּיין מִשְׂרִיא
דְּרְפָאֵל דְּאִיהוּ מִמָּנָא עַל אֶסּוּוֹתָא דְּגְלוּתָא
וְעַמִּיָּה מִטָּה אֶפְרַיִם וּב' שְׂבָטִין.

דְּבַר אַחַר וּמִשָּׁם יִפְרֹד וְהִיָּה לְאַרְבָּעָה
רְאשִׁים אֲלִין אֲנוּן אַרְבָּעָה דְּנְכַסְוּ
לְפָרְדֵס. חַד עָאל בְּפִישׁוּ"ן דְּאִיהוּ פִי שׁוֹנָה
לְאַרְבָּעָה רְאשִׁים - אֲלֵה אֹתָם אַרְבָּעָה שְׁנַכְסוּ לְפָרְדֵס. אֲחַד נְכַסֵּי בְּפִישׁוּ"ן, שְׁהוּא פִי שׁוֹנָה

הַלְכוֹת. תְּנִינָא עֲאֵל בְּגִיחוּ"ן. וְתַמְן הוּא קְבוּרָה הוּא דְאִתְמַר בֵּיהּ (ויקרא יא) כָּל הוֹלֵךְ עַל גַּחֲוֹן, גְּבֻרִיא"ל גְּבַר אֵל עֲלִיהּ אִתְמַר (איוב ג) לְגַבְרָא אֲשֶׁר דְּרַכּוּ נִסְתָּרָה וַיִּסָּף אֱלוֹהֵי בַעְדּוּ. וְלֹא יָדַע גְּבַר יֵת קְבוּרָתֶיהָ עַד יוֹמָא הַדִּין דְּאִתְגַּלְיָא תַּמְן. וְדָא אִיהוּ רִמְזוּ וְלַחֲפִימָא בְּרַמִּיזָא. תְּלִיתָאָה עֲאֵל בַּחֲדָק"ל חַד קַל וְדָא לִישְׁנָא חֲדִידָא קְלָא לְדַרְשָׁא. רַבִּיעָאָה עֲאֵל בַּפְּר"ת דְּאִיהוּ מוֹחָא דְבֵיהּ פְּרִיָּה וְרַבִּיָּה. בֶּן זוּמָא וּבֶן עֲזַאי דְּעֲאֵלוּ בְּקַלִּיפִין דְּאוּרִיטָא הוּוּ לְקָאן בְּהוּן. רַבִּי עֲקִיבָא דְּעֲאֵל בְּמוֹחָא אִתְמַר בֵּיהּ דְּעֲאֵל בְּשָׁלָם וְנַפְק בְּשָׁלָם.

הַלְכוֹת. הַשְׁנִי נִכְנַס בְּגִיחוּ"ן, וְשֵׁם הוּא קְבוּרָה, אוֹתוּ שְׁנַאֲמַר בּוּ (ויקרא יא) כָּל הוֹלֵךְ עַל גַּחֲוֹן. גְּבֻרִיא"ל - גְּבַר אֵל, עֲלִיו נֶאֱמַר (איוב ג) לְגַבְרָא אֲשֶׁר דְּרַכּוּ נִסְתָּרָה וַיִּסָּף אֱלוֹהֵי בַעְדּוּ. וְלֹא יָדַע אִישׁ אֶת קְבוּרָתוֹ עַד הַיּוֹם הַזֶּה שֶׁהִתְגַּלָּה שָׁם, וְזֶהוּ רִמְזוּ, וְדִי לְחַכִּימָא בְּרַמִּיזָא. שְׁלִישִׁי נִכְנַס בַּחֲדָק"ל - חַד קַל, וְזוּ לְשׁוֹן מְחַדָּדַת קְלָה לְדַרְשָׁה. רַבִּיעִי נִכְנַס בַּפְּר"ת, שֶׁהוּא הַמַּח, שְׁבוּ פְּרִיָּה וְרַבִּיָּה. בֶּן זוּמָא וּבֶן עֲזַאי שְׁנַכְסוּ לְקַלְפוֹת שֶׁל הַתּוֹרָה, הָיוּ לוֹקִים בָּהֶם. רַבִּי עֲקִיבָא שְׁנַכְסַם בַּמַּח, נֶאֱמַר בּוּ שְׁנַכְסַם בְּשָׁלוֹם וַיִּצֵּא בְּשָׁלוֹם.

(אמר רבי אלעזר, אבא, יומא חד תוּינא כבי מדרשא, ושאלו חבריאי מאי ניהו דאמר רבי עקיבא לתלמידיו כשתגיעו לאבני שיש טהור אל תאמרו מים מים שמא תסתכננו גרמינו דכתיב, (תהלים קא) דובר שקרים לא יכון לנגד עיני. אדחכי הא סבא דסבין קא נחית אמר לון רבנן, במאי קא תשתדלון. אמרו ליה ודאי בהא דאמר רבי עקיבא לתלמידיו כשתגיעו לאבני שיש וכו', אמר לון ודאי רוא עלאה אית הכא. והא אוקמוה במתקבא עלאה. ובגין דלא תטעונו נחיתנא לכו ובגין (דאתגליא) רוא דא בנינוכו דאיהו רוא עלאה טמירא מבני דרא.

ואמר רבי אלעזר, אבא, יום אחד הייתי בבית המדרש, ושאלו החברים, מהו שאמר רבי עקיבא לתלמידיו, כשתגיעו לאבני שיש טהור אל תאמרו מים מים שמא תסתכננו בעצמכם, שקתוב (תהלים קא) דובר שקרים לא יכון לנגד עיני? בין כך הנה זקן הזקנים. ירד ואמר להם, רבנן, במה אתם משתדלים? אמרו לו, ודאי בזה שאמר רבי עקיבא לתלמידיו כשתגיעו לאבני שיש וכו'. אמר להם, ודאי סוד עליון יש כאן, והרי פרשוה בשיבה העליונה, וכדי שלא תטעו ירדתי לכם, וכדי לגלות סוד זה ביניכם, שהוא סוד עליון טמיר מבני הדור.]

בדאי אבני שיש טהור אננו דמנהון מין דכין נפקין. ואננו רמיון באת א רישא וסופא. ו' דאיהו נטוי ביניהו איהו עין חסוים. מאן דאכיל מניה וחי לעלם. ואלין ב' יודין אננו רמיון בויצר. ואננו תרין יצירות. יצירה דעלאן ויצירה דתתאין. ואננו חכמה בראש וחכמה בסוף. תעלומות חכמה. ודאי אננו תעלומות מחכמה עלאה דתחת בתר עלאה.

ואננו לקבל ב' עינין דכהון תרין דמעין נחתי ברא. ואמאי נחתי. בגין דאורייתא מתרין לוחין אלון הוה משה נחית לישראל. ולא וכו' בהון ואתברו ונפלו. ודא גרים אבנדא דבית ראשון ושני. ואמאי נפלו בגין דפרח ו' מנייהו דאיהו ו' דויצר. ונהיב לון אחרנין מספרא דעין הדעת טוב ורע דמתמן

שמעם יוצאים מים זפים, והם רמוזים באות א' בראש ובסוף. ו' שהוא נטוי ביניהם הוא עץ החיים. מי שאוכל ממנו - וחי לעולם. ושני היודיים האלה רמוזים בויצר, והם שתי יצירות, יצירה של העליונים ויצירה של התחתונים. והם חכמה בראש וחכמה בסוף. תעלומות חכמה. ודאי הם תעלומות מחכמה עליונה שתחת בתר עליון.]

והם כנגד שתי עינים שבהם שתי דמעות יורדות לים הגדול. ולמה ירדו? בגלל שהתורה משני הלוחות הללו היתה משה מוריד לישראל, ולא זכו בהם, ונשפרו ונפלו, וזה גרם אבדן בית ראשון ושני. ולמה נפלו? בגלל שפרח ו' מהם, שהוא ו' של ויצר, ונתן להם אחרים מצד של עץ הדעת

טוב ורע, שמשם נתנה תורה
באסור והתר. מימין חיים,
ומשמאל מות.

ולכן אמר רבי עקיבא לתלמידיו,
כשתגיעו לאבני שיש טהור אל
תאמרו מים מים. לא תהיו
שוקלים אבני שיש טהור [ג"א שהם
שני יודין של ויצר, חכמה עליונה וחכמה
תחתונה] לאבנים אחרות שהן חיים
ומות, שמשם (קהלת י) לב חכם
לימינו ולב כסיל לשמאלו. ולא
עוד, אלא אתם תסבנו עצמכם,
בגלל שאלה של עץ הדעת טוב
ורע הם בפרוד, ואבני שיש
טהור הן ביחוד בלי פרוד כלל.
ואם תאמרו שהרי הסתלק עץ
החיים מהם ונפלו ויש ביניהם
פרוד - דבר שקרים לא יכון לנגד
עיני, שהרי אין שם פרוד
למעלה. שאלה שנשברו היו
מאלה. באו לנשק אותו, פרח
והסתלק מהם.

דבר אחר ונהר יצא מעדן -
בודאי למעלה בעץ החיים שם
אין קלפות נכריות. זהו שכתוב
(תהלים ה) לא יגורף רע. אבל בעץ
שלמטה יש בודאי קלפות
נכריות, והוא נטוע בגן עדן של
זעיר אנפין, שהוא חנוף,
מטטרו"ן, שגן העדן העליון של
הקדוש ברוך הוא אין שם
ערבוב של קלפות להיות שם
נפתל ועקש. ובגלל זה ונהר יצא
מעדן וגו', ויכלנו לומר
במטטרו"ן יצא מעדן - מעדון
שלו. להשקות את הגן - הגן
שלו, הפרדס שלו שנכנסו לשם
בן עזאי ובן זומא ואלישע.
וקלפות שלו מצד זה טו"ב ומצד
זה רע. וזה אסור והתר, פשר
ופסול, טמאה וטהרה.

עמד זמן אחד ואמר, רבי רבי, כף זה ודאי! אבל עץ החיים הוא לא נקרא. אלא כף הוא סוד
הדבר, וייצר - יצירה אחת לטוב ויצירה אחת לרע. זה עץ הדעת טוב ורע. עץ זה אדם קטן,

אתייחבת אורייתא באסור והתר מימינא חיי ומשמאלא מותא.
ובגין דא אמר רבי עקיבא לתלמידיו כשתגיעו לאבני שיש טהור אל תאמרו
מים מים. לא תהיו שקולין אבני שיש טהור (ג"א דאנון ב' יודין דוייצר חכמה
עלאה וחכמה תתאה) לאבני אחרנין דאנון חיי ומותא דמתמן (קהלת י) לב
חכם לימינו. ולב כסיל לשמאלו. ולא עוד אלא אתון תסתבנון גרמיכו. בגין
דאלין דעין הדעת טוב ורע אנון בפרודא. ואבני שיש טהור אנון ביחודא
בלא פירודא כלל. ואי תימרונ דהא אסתלק עץ החיים מניהו ונפלו ואת
פירודא בניניהו. דובר שקרים לא יכון לנגד עיני דהא לית תמן פירודא
לעילא. דאלין דאתברו מאנון חיי. אתו לנשקא (דף כו ע"א) ליה פרח
ואסתלק מניהו.

דבר אחר ונהר יוצא מעדן. בודאי לעילא
בעץ חיים תמן לית קליפין נוכראין
הדא הוא דכתיב, (תהלים ה) לא יגורף רע. אבל
בעץ דלתתא אית קליפין נוכראין ודאי.
ואיהו נטוע בגנתא דעדן דזעיר אפין. דאיהו
חנוף מטטרו"ן דגן עדן דלעילא. דקדשא
ברוך הוא לית תמן ערטומא, למיהוי תמן
נפתל ועקש. ובגין דא ונהר יוצא וגו'
ויכילנא למימר במטטרו"ן יוצא מעדן מעדון
דיליה. להשקות את הגן גן דיליה פרדס
דיליה דתמן עאלו בן עזאי ובן זומא
ואלישע. וקליפין דיליה מסטרא דא טו"ב
ומסטרא דא רע. ודא אסור והתר פשר ופסול
טומאה וטהרה.

קם חד סבא ואמר רבי רבי הכי הוא ודאי.
אבל עץ חיים לא אתקרי איהו. אלא
הכי הוא רזא דמלה וייצר חד יצירה דטוב
וחד יצירה דרע. דא איהו עץ הדעת טוב
ורע. עץ דא אדם זעירא מסטרא דחיים מגיה
ומסטרא דמותא מגיה. תמן תרין יצירות
דיליה דאנון אסור והתר, ועליה אתמר וייצר

עמד זמן אחד ואמר, רבי רבי, כף זה ודאי! אבל עץ החיים הוא לא נקרא. אלא כף הוא סוד
הדבר, וייצר - יצירה אחת לטוב ויצירה אחת לרע. זה עץ הדעת טוב ורע. עץ זה אדם קטן,

מצד החיים ממנו ומצד המות ממנו. שם שתי יצירות שלו שהם אסור והתר, ועליו נאמר ויִצַר ה' אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם עֵפֶר מִן הָאֲדָמָה.

ויפח באפיו נשמת חיים - זו שכינה עליונה. עֵדֶן - תשובה. ועליה נאמר ועץ החיים בתוף הגן. זה העמוד האמצעי. הגן שכינה תחתונה. שלשה קשרים הם, נשמה רוח ונפש אצלו, ובהם ויהי האדם לנפש חיה, שהוא ממש מפיו נקרא לשכינה שהיא נשמת חיים. מיד שאמר דברים אלו, עלה למעלה. אמר רבי שמעון, חברים, בודאי זה היה מלאך, ובודאי תומך יש לנו מכל מקום.

פתח הפסוק אחריו: ויקח ה' אלהים את האדם ויניחהו בגן עֵדֶן וגו'. ויקח - מאין לקח אותו? אלא לקח אותו מארבעה יסודות שנאמר בהם ומשם יפרד והיה לארבעה ראשים. הפרידו מהם, ושם אותו בגן עֵדֶן.

כמו זה יעשה הקדוש ברוך הוא לבן אדם שנברא מארבעה יסודות. בזמן ששכב בתשובה ומתעסק בתורה, הקדוש ברוך הוא נוטלו משם, ועליהם נאמר ומשם יפרד. הפריד נפשו מתאותם, ושם אותו בגן שלו שהיא שכינה, לעבדה - במצוות עשה, ולשמרה - במצוות לא תעשה. אם זכה לשמר אותה, הוא יהיה ראש על ארבעה יסודות, ויעשה נהר שמשקים על ידו ולא על ידי אחר, ומפירים בו שהוא רבון ושולט עליהם.

ואם עבר על התורה, הם משקים ממרירות העץ של רע שהוא יצר הרע. וכל האיברים שהם מארבעה יסודות, נאמר

יְי אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם עֵפֶר מִן הָאֲדָמָה. ויפח באפיו נשמת חיים. דא שכּינתא עלאה. עֵדֶן תּיּוּבָתָא. ועלה אתמר ועץ

החיים בתוף הגן דא עמודא דאמצעיתא. הגן שכּינתא תתאה. תלת קטירין אנון נשמתא רוחא נפשא לגביה. ובהון ויהי האדם לנפש חיה. דאיהו מפיו ממש אתקרי לשכינתא דאיהי נשמת חיים. מיד דאמר מלין אלין סליק לעילא. אמר רבי שמעון חברייא בודאי מלאכא הוה. ובודאי סמך אית לנא מפל אתר.

פתח קרא אבתריה: ויקח יי אלהים את האדם ויניחהו בגן עֵדֶן וגו'. ויקח מאן נטיל ליה. אלא נטיל ליה מארבעה יסודין דאתמר בהון ומשם יפרד והיה לארבעה ראשים. אפריש ליה מנהון ושוי ליה בגנתא דעֵדֶן.

בגוונא דא יעבד קדשא בריך הוא לבר נש דאתברי מארבעה יסודין. בזמנא דתב בתיובתא ומתעסק באורייתא. קדשא בריך הוא נטיל ליה מתמן. ועליהו אתמר ומשם יפרד. אפריש נפשיה מתאוה דילהון ושוי ליה בגנתא דיליה דאיהי שכּינתא. לעבדה בפקודין דעשה. ולשמרה בפקודין דלא תעשה. אי זכה לנטרא לה איהו יהא רישא על ארבעה יסודין. ואתעביד נהר דאתשקיין על ידיה ולא על ידא אחרא ואשתמודעין ביה דאיהו רבון ושליט עלייהו.

ואי עבר על אורייתא אתשקיין ממרירו דאילנא דרע דאיהו יצר הרע. וכל אברין דאנון מארבעה יסודין אתמר בהון (שמות א) וימררו את חיהם וגו' וימררו במרירו

בָּהֶם (שמות א) וַיִּמְרְרוּ אֶת חַיֵּיהֶם
וְגו'. וַיִּמְרְרוּ - בְּמַרְרוֹת שֶׁל
מָרָה. וּלְגַבֵּי אֵיבָרִים קְדוּשִׁים שֶׁל
הַגּוֹף שֶׁהֵם מִצַּד הַטּוֹב, עֲלֵיהֶם
נֶאֱמַר (שם טו) וַיִּבְאוּ מִרְתָּה וְלֹא
יָכְלוּ לְשַׁתּוֹת מִיַּם מִמָּרָה וְגו'.
כְּגוֹן זֶה אָמְרוּ בְּעֲלֵי הַמִּשְׁנָה,
וַיִּמְרְרוּ אֶת חַיֵּיהֶם בְּעַבְדָּה קָשָׁה
- בְּקָשָׁיָא. בְּחִמּוּר - בְּקָל וְחִמּוּר.
וּבְלִבְנִים - בְּלִבּוֹן הַלֶּכֶה. וּבְכָל
עַבְדָּה בְּשָׂדֶה - זוֹ בְּרִיתָא. אֶת כָּל
עַבְדָּתֶם וְגו' - זוֹ מִשְׁנָה.

אִם שָׂבִים בְּתוֹשׁוּבָה, נֶאֱמַר בָּהֶם
(שם) וַיִּוְרְהוּ ה' עֵץ, וַיְזַה עֵץ
הַחַיִּים, וַיְבֹ וַיִּמְתְּקוּ הַמַּיִם. וַיְזַה
מִשֵּׁה מְשִׁיחַ, שְׁנֵאֱמַר בּוֹ (שם יז)
וּמִטָּה הָאֱלֹהִים בִּידוֹ. מִטָּה זֶה
מִטְטְרוּן, מִצְדוֹ חַיִּים וּמִצְדוֹ
מִיתָה. כְּשִׁמְתַּהֲפֹף לְמִטָּה הוּא
עֵזֶר מִצַּד הַטּוֹב. כְּשִׁמְתַּהֲפֹף
לְנַחֵשׁ הוּא כְּנִגְדּוֹ. מִיָּד (שם יח) וַיִּנָּס
מִשֵּׁה מִפְּנֵיו.

וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְסֻרוֹ בִּיד
מִשֵּׁה, וְהִיא תוֹרָה שֶׁבְעַל פֶּה,
שֶׁבָה אֲסוּר וְהִתְר. מִיָּד שֶׁהִכָּה בּוֹ
בְּסָלַע, לְקַח אוֹתוֹ הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ
הוּא בִּידוֹ, וְנֶאֱמַר בּוֹ (שְׁמוּאֵל ב-ב כב)
וַיֵּרֶד אֵלָיו בְּשִׁבְט, לְהַכּוֹת אוֹתוֹ
בּוֹ. וְשִׁבְט הוּא יֵצֵר הָרַע נַחֵשׁ,
וְהַכֵּל הוּא בְּגִלוֹת מַחְמָתוֹ. וְעוֹד,
וּמִשֵּׁם יִפְרֹד. אֲשֶׁרֵי הָאִישׁ
שִׁישְׁתַּדֵּל בְּתוֹרָה, שֶׁבְזִמְן שִׁיקַח
אוֹתוֹ הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מִהַגּוֹף
הַזֶּה מֵאֲרַבְעָה יְסוּדוֹת, נִפְרָד
מִשֵּׁם וְהוֹלֵךְ לְהִיּוֹת רֹאשׁ בְּאֲרַבְעַ
חַיּוֹת, וְנֶאֱמַר בָּהֶם עַל כַּפַּיִם
יִשְׁאוּנְךָ וְגו'.

וַיְצַו ה' אֱלֹהִים וְגו', הָרִי פָּרְשׁוּהָ
אֵין צוֹ אֵלָּא עַבְדָּה זָרָה, שְׁמִשֵּׁם
אֱלֹהִים אַחֲרִים, וְהִיא בְּכַבֵּד,
שְׁמִמְנָה תְּכַבֵּד הָעַבְדָּה, שֶׁהִיא
עַבְדָּה זָרָה לוֹ, וְהַכְּבֵד כּוֹעֵס.
וְהָרִי פָּרְשׁוּהָ, כָּל הַכּוֹעֵס כָּאֵלוֹ
עוֹבֵד עַבְדָּה זָרָה. זֶהוּ וַיְצַו. עַל

דְּמָרָה. וּלְגַבֵּי אֵבָרִין קְדִישִׁין דְּגוּפָא דְאַנוּן
מְסֻטְרָא דְטוֹב עֲלֵייהוּ אֲתָמַר (שמות טו) וַיִּבְאוּ
מִרְתָּה וְלֹא יָכְלוּ לְשַׁתּוֹת מִיַּם מִמָּרָה וְגו'.
כְּגוֹנוּנָא דָּא אָמְרוּ מֵאֲרִי מִתְנִיתִין וַיִּמְרְרוּ אֶת
חַיֵּיהֶם בְּעַבְדָּה קָשָׁה בְּקוּשָׁיָא. בְּחִמּוּר בְּקָל
וְחִמּוּר. וּבְלִבְנִים בְּלִבּוֹן הַלֶּכֶתָּא. וּבְכָל עַבְדָּה
בְּשָׂדֶה דָּא בְּרִיתָא. אֶת כָּל עַבְדָּתֶם וְגו' דָּא
מִשְׁנָה.

אִם תִּיבִינ בְּתוֹבָתָא אֲתָמַר בְּהוּן (שמות טו)
וַיִּוְרְהוּ ה' עֵץ. וְדָא עֵץ חַיִּים וְכִיָּה
וַיִּמְתְּקוּ הַמַּיִם. וְדָא מִשֵּׁה מְשִׁיחַ דְּאֲתָמַר בִּיה
(שמות יז) וּמִטָּה הָאֱלֹהִים בִּידוֹ. מִטָּה דָּא
מִטְטְרוּן מְסֻטְרִיה חַיִּים וּמְסֻטְרִיה מִיתָה. כִּד
אֲתַהֲפֹף לְמִטָּה אִיהוּ עֵזֶר מְסֻטְרָא דְטוֹב. כִּד
אֲתַהֲפֹף לְחַוִּיא אִיהוּ כְּנִגְדּוֹ. מִיָּד (שמות יח) וַיִּנָּס
מִשֵּׁה מִפְּנֵיו.

וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא מְסֻר לִיה בִּידָא דְמִשֵּׁה
וְאִיהוּ אֲוִרִיתָא דְבְעַל פֶּה דְכִיָּה
אֲסוּר וְהִתְר. מִיָּד דְּמַחָא בִּיה בְּטִינְרָא נָטִל
לִיה קְדֻשָׁא בְּרִיךְ הוּא בִּידֵיה. וְאֲתָמַר בִּיה
(שְׁמוּאֵל ב כג) וַיֵּרֶד אֵלָיו בְּשִׁבְט לְמַחָא לִיה בִּיה.
וְשִׁבְט אִיהוּ יֵצֵר הָרַע חַוִּיא. וְכִלָּא אִיהוּ
בְּגִלוֹתָא מַחְמַת דִּילִיה. וְעוֹד וּמִשֵּׁם יִפְרֹד.
זַכָּאָה אִיהוּ בַר נֶשׁ דְּאֲשְׁתַּדֵּל בְּאוֹרִיתָא.
דְּבְזִמְנָא דְנָטִיל לִיה קְדֻשָׁא בְּרִיךְ הוּא מֵהֵא
גוּפָא מֵאֲרַבְעָה יְסוּדִין, אֲתַפְרֵשׁ מִתְּמָן וְאֲזִיל
לְמַהוּי רִישָׁא בְּד' (דף כו ע"ב) חִיוּוֹן וְאֲתָמַר בְּהוּן
עַל כַּפַּיִם יִשְׁאוּנְךָ וְגו' :

וַיְצַו יי אֱלֹהִים וְגו' הָא אוּקְמוּהָ לִית צוֹ אֵלָּא
עַבְדָּה זָרָה דְּמִתְּמָן אֱלֹהִים אַחֲרִים
וְאִיהִי בְּכַבֵּד. דְּמִינָה תְּכַבֵּד הָעַבְדָּה דְּאִיהִי
עַבְדָּה זָרָה לִיה וְהַכְּבֵד כּוֹעֵס. וְהָא אוּקְמוּהָ
כָּל הַכּוֹעֵס כָּאֵלוֹ עוֹבֵד עַבְדָּה זָרָה דָּא אִיהוּ

הָאָדָם - זו שְׁפִיכוֹת דָּמִים, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (בראשית ט) בְּאָדָם דָּמוֹ יִשְׁפָּךְ. וְזוֹ מֵרָה, הַחֶרֶב שֶׁל מֶלֶאךָ הַמּוֹת, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (משלי ה) וְאַחֲרֵיתָהּ מֵרָה כְּלַעֲנָה חֲדָה כְּחֶרֶב פִּיּוֹת. לֵאמֹר - זֶה גְלוֹי עֲרִיּוֹת, וְזֶה טְחוּל, עֲלִיו נֶאֱמַר (שם) אֲכָלָה וּמִחֲתָה פִּיהָ וְגוֹ', שֶׁלְטַחֵחַל אֵין פֶּה וְעַרְקִים, וּמִשְׁקָה מְעַכֵּירוֹת הַדָּם הַשָּׁחַר שֶׁל הַכְּבֵד, וְלֹא מִצָּאנוּ לוֹ פֶּה. וְזֶהוּ אֲכָלָה וּמִחֲתָה פִּיהָ וְגוֹ'. כֹּל שׁוֹפְכֵי דָמִים הֵם מִמֵּרָה, שְׁעַרְקֵי הַדָּם שֶׁל הַלֵּב, מִיַּד כְּשֶׁרוֹאִים מֵרָה, כֹּלֵם בּוֹרְחִים מִלְּפָנֶיהָ.

וְכֹךְ הָעֲרִיּוֹת מִתְּכַסִּים בַּחֲשָׁךְ בְּדָם שָׁחַר שֶׁל הַטְּחוּל. מִי שְׁעוֹבֵר עַל שְׁפִיכוֹת דָּמִים וְעוֹבְדָה זָרָה וְגְלוֹי עֲרִיּוֹת, גּוֹלָה נִשְׁמָתוֹ בְּכַבֵּד מֵרָה טְחוּל, וְדָנִים אוֹתוֹ בְּגֵיהֶנֶם. וְשִׁלְשָׁה מְמַנִּים עֲלֵיהֶם - מִשְׁחִית אֶף וְחִמָּה. ט"ו עֲרִיּוֹת הֵם כְּחֻשְׁבוֹן י"ה, וְשִׁשָּׁה אַחֲרֵיהֶם כְּחֻשְׁבוֹן ו'. לְפָנֶי שְׁגָלוֹ יִשְׂרָאֵל בְּגִלוֹת וּשְׁכִינָה עִמָּם, צָוָה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת יִשְׂרָאֵל, (ויקרא יח) עֲרוֹת אִמָּךְ לֹא תִגְלֶה. וְהַגְּלוֹת הַזֹּאת הִיא גְלוֹי עֲרוֹת הַשְּׁכִינָה. זֶהוּ שְׁכִתוֹב (ישעיה ג) וּבְכַפְשֵׁיכֶם שִׁלְחָה אִמְכֶם. וְעַל גְלוֹי עֲרִיּוֹת גָּלוּ יִשְׂרָאֵל וּשְׁכִינָה בְּגִלוֹת, וְזוֹהִי עֲרוֹת הַשְּׁכִינָה. וְעֲרוֹה זֶה הִיא לֵילִית, אִמָּם שֶׁל עֶרֶב רַב. וְעֶרֶב רַב הֵם עֲרִיּוֹת שֶׁלָּה וְעֲרִיּוֹת שֶׁל יִשְׂרָאֵל שֶׁלְמַעֲלָה, שְׁעֲלִיו נֶאֱמַר (ויקרא יח) עֲרוֹת אִבִּיךָ וְגוֹ' לֹא תִגְלֶה.

וְהֵם הַפְּרִירוֹ בֵּין ה' ה' שֶׁלֹּא תִתְקַרֵב ו' בִּינֵיהֶם. זֶהוּ שְׁכִתוֹב (שם) עֲרוֹת אִשָּׁה וּבִתָּהּ לֹא תִגְלֶה. וְהֵם שְׁכִינָה עֲלִיוֹנָה וְתַחְתּוֹנָה. שְׁבֻזְמָן שֶׁהָעֶרֶב רַב, שֶׁהֵם: ג'פִּילִים ג'בוֹרִים ע'מִלְקִים ע'נְקִים ר'פִּאִים ע'נְקִים, בֵּין ה' ה', אֵין

וְיָצוּ. עַל הָאָדָם דָּא שְׁפִיכוֹת דָּמִים כְּמָה דְאֵת אֱמֹר, (בראשית ט) בְּאָדָם דָּמוֹ יִשְׁפָּךְ. וְדָא מֵרָה חֶרְבָא דְמֶלֶאךָ הַמּוֹת כְּמָה דְאֵת אֱמֹר, (משלי ה) וְאַחֲרֵיתָהּ מֵרָה כְּלַעֲנָה חֲדָה כְּחֶרֶב פִּיּוֹת. לֵאמֹר דָּא גְלוֹי עֲרִיּוֹת וְדָא טְחוּל עֲלֵיהָ אֲתָמֵר (משלי ל) אֲכָלָה וּמִחֲתָה פִּיהָ וְגוֹ' דְטְחוּל לֵית לֵיה פּוֹמָא וְעַרְקִין וְאֲתִשְׁקִיא מְעַכֵּירוֹ דְדָמָא אוֹכְמָא דְכְּבֵד וְלֹא אֲשַׁכְּחָנָא לֵיה פּוֹמָא. וְדָא אִיהוּ אֲכָלָה וּמִחֲתָה פִּיהָ וְגוֹ'. כֹּל שׁוֹפְכֵי דָמִים מִמֵּרָה אֲנוּן. דְעַרְקִין דְדָמָא דְלִפְא מִיַּד דְחֻזָּאן מֵרָה כְּלַהוּן בְּרַחֲוִין קְדָמָה.

וְעַרְוִין כְּלַהוּ אֲתַכְּסִיין בַּחֲשׂוֹכָא בְּדָם אוֹכְמָא דְטְחוּל. מָאן דְעֵבֵר עַל שְׁפִיכַת דָּמָא וְעוֹבְדָה זָרָה וְגְלוֹי עֲרִיּוֹת גְּלוֹיָא נִשְׁמָתִיהָ בְּכַבֵּד מֵרָה טְחוּל וְדִינֵין לֵיה בְּגֵיהֶנֶם וְתִלַּת מְמַנִּין עֲלֵיהוּ מִשְׁחִית אֶף וְחִמָּה. חֲמִשׁ עֶשְׂרֵה עַרְוִין אֲנוּן כְּחֻשְׁבוֹן י"ה. וְשִׁית אַחֲרֵינִין כְּחֻשְׁבוֹן ו'. קְדָם דְגָלוּ יִשְׂרָאֵל בְּגִלוֹתָא וּשְׁכִינָתָא עִמָּהוּן. מְנִי קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְיִשְׂרָאֵל (ויקרא יח) עֲרוֹת אִמָּךְ לֹא תִגְלֶה. וְדָא גְלוֹתָא אִיהוּ גְלוֹי עֲרוֹתָהּ דְשְׁכִינָתָא הָדָא הוּא דְכְּתִיב, (ישעיה ג) וּבְכַפְשֵׁיכֶם שִׁלְחָה אִמְכֶם. וְעַל גְלוֹי עֲרִיּוֹת גָּלוּ יִשְׂרָאֵל וּשְׁכִינָתָא בְּגִלוֹתָא. וְדָא אִיהוּ עֲרוֹה דְשְׁכִינָתָא. וְהִיא עֲרוֹה אִיהוּ לֵילִית אִמָּא דְעֶרֶב רַב. וְעֶרֶב רַב אֲנוּן עֲרִיּוֹת דִּילָהּ וְעֲרִיּוֹת דְיִשְׂרָאֵל דְלַעֲיִלָא דְעֲלֵיהָ אֲתָמֵר (ויקרא יח) עֲרוֹת אִבִּיךָ לֹא תִגְלֶה.

וְאֲנוּן אֲפְרִישִׁין בֵּין ה' ה' דְלֹא אֲתִקְרִיב ו' בִּינֵיהוּ הָדָא הוּא דְכְּתִיב, עֲרוֹת אִשָּׁה וּבִתָּהּ לֹא תִגְלֶה. וְאֲנוּן שְׁכִינָתָא עֲלָאָה וְתַתָּאָה. דְבֻזְמָנָא דְעֶרֶב רַב דְאֲנוּן (סי' נג"ע ר"ע) ג'פִּילִים ג'בוֹרִים ע'מִלְקִים ר'פִּאִים ע'נְקִים בֵּין ה' ה', לֵית רְשׁוֹ לְקְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא

רְשׁוֹת לְקָדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
לְהִתְקַרֵּב בִּינֵיהֶם, וְסוּד הַדָּבָר -
(ישעיה טז) וְנָהָר יִחַרֵּב וְיִבֶשׁ בְּה'
בְּה' עֲלִיּוֹנָה, וְיִבֶשׁ בְּה' תַּחְתּוֹנָה.
כְּדִי שְׁלֹא יִתְפָּרְנְסוּן עָרֵב רַב מִן ר'
שְׁהִיא עֵץ הַחַיִּים. וְלִכֵּן אֵין
הַתְּקַרְבוֹת לִר' בֵּין ה' ה' בְּזִמְנָן
שְׁעָרֵב רַב בִּינֵיהֶם.

וְאֵין רְשׁוֹת לְאוֹת י' לְהִתְקַרֵּב לְה'
הַשְּׁנִיָּה. זֶהוּ שְׁפָתוֹב עֲרוֹת פְּלִתָּךְ
לֹא תִגְלֶה. וְהֵם הַפְּרִירוֹ בֵּין ר'
לְה' הַעֲלִיּוֹנָה. זֶהוּ שְׁפָתוֹב עֲרוֹת
אֲשֶׁת אַבִּיךָ לֹא תִגְלֶה. שִׁי' הִיא
אַב, ה' אִם, ו' בֵּן, ה' בַּת. וְלִכֵּן
צִוָּה אֱלֹהֵי ה' עֲלִיּוֹנָה. עֲרוֹת אֲשֶׁת
אַבִּיךָ לֹא תִגְלֶה. עֲרוֹת אַחֻוֹתָךְ
בַּת אַבִּיךָ - זוֹ ה' תַּחְתּוֹנָה. אֵת
בַּת בְּנָה וְאֵת בַּת בַּתָּה - הֵם ה"א
ה"א, שְׁהֵם תּוֹלְדוֹת שֶׁל ה'. עֲרוֹת
אַחֵי אַבִּיךָ - זוֹ יו"ד, שְׁהוּא
תּוֹלְדָה שֶׁל אוֹת י', וְהוּא אַח
לְאו"ו.

סוּף סוּף בְּזִמְנָן שְׁעָרֵב רַב
מְעַרְבִים בְּיִשְׂרָאֵל, אֵין קִרְבָּה
וְיַחַד בְּאוֹתִיּוֹת שֵׁם יְהו"ה. וּמִיָּד
שְׁיִמְחוּ מִהַעוֹלָם, נֶאֱמַר בְּאוֹתִיּוֹת
שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא (זכריה יד)
בַּיּוֹם הַהוּא יִהְיֶה יְהו"ה אֶחָד
וּשְׁמוֹ אֶחָד. וְלִכֵּן אָדָם, שְׁהֵם
יִשְׂרָאֵל, יֵשׁ לָהֶם יַחַד בַּתּוֹרָה,
שְׁנֶאֱמַר בְּה' (משלי א) עֵץ חַיִּים הִיא
לְמַחְזִיקִים בְּה', וְהִיא הַגְּבִירָה
מַלְכוּיָת, שְׁמַצְדָּה נִקְרָאוּ יִשְׂרָאֵל
בְּנֵי מְלָכִים. וְלִכֵּן אָמַר הַקְּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא, לֹא טוֹב הָיִית הָאָדָם
לְבַדּוֹ אֶעֱשֶׂה לוֹ עֶזֶר כְּנַגְדּוֹ. זוֹ
מִשְׁנָה, אֲשֶׁתּוֹ שֶׁל אוֹתוֹ נֶעַר,
וְהוּא [וְהִיא] שְׁפַחַת הַשְּׂכִינָה. אִם
זָכוּ יִשְׂרָאֵל - הִיא עוֹזֶרֶת לָהֶם
בַּגְּלוּת מִצַּד שֶׁל הַתֵּר טְהוֹר כְּשֶׁר.
וְאִם לֹא - הִיא כְּנַגְדּוֹ מִצַּד שֶׁל
טְמֵא פְּסוּל אֲסוּר. טְהוֹר הַתֵּר
וְכֶשֶׁר הוּא יֵצֵר הַטּוֹב. פְּסוּל טְמֵא אֲסוּר הוּא יֵצֵר הַרָע.

לְקַרְבָּא בִּינֵיהוּ. וְרָזָא דְמַלְאָה (ישעיה טז) וְנָהָר
יִחַרֵּב וְיִבֶשׁ יִחַרֵּב בְּה' עֲלִיּוֹנָה וְיִבֶשׁ בְּה'
תַּתָּא. בְּגִין דְלֹא יִתְפָּרְנְסוּן עָרֵב רַב מִן ר'
דְּאִיהוּ עֵץ הַחַיִּים. וּבְגִין דָּא לִית קְרִיבוֹ לִר'
בֵּין ה' ה' בְּזִמְנָא דְעָרֵב רַב בִּינֵיהוּ.

וְלִית רְשׁוֹ לְאֵת י' לְקַרְבָּא בְּה' תַּנְיִנָּא הָדָא
הוּא דְכְּתִיב עֲרוֹת פְּלִתָּךְ לֹא תִגְלֶה.
וְאֲנוּן אֲפִרְישׁוּ בֵּין ר' לְה' עֲלִיּוֹנָה הָדָא הוּא
דְכְּתִיב עֲרוֹת אֲשֶׁת אַבִּיךָ לֹא תִגְלֶה. דִּי' אִיהוּ
אַב. ה' אִם. ו' בֵּן. ה' בַּת. וּבְגִין דָּא מְנִי
לְגַבִּיָּה ה' עֲלִיּוֹנָה. עֲרוֹת אֲשֶׁת אַבִּיךָ לֹא תִגְלֶה.
עֲרוֹת אַחֻוֹתָךְ בַּת אַבִּיךָ דָּא ה' תַּתָּא. אֵת בַּת
בְּנָה וְאֵת בַּת בַּתָּה אֲנוּן ה"א ה"א דְּאֲנוּן
תּוֹלְדִין דְּה'. עֲרוֹת אַחֵי אַבִּיךָ דָּא יו"ד דְּאִיהוּ
תּוֹלְדָה דְּאֵת י' וְאִיהוּ אַח לְאו"ו.

סוּף סוּף בְּזִמְנָא דְעָרֵב רַב מְעוֹרְבִין בְּיִשְׂרָאֵל
לִית קְרִיבוֹ וְיַחַדָּא בְּאַתּוּן שֵׁם יְהו"ה,
וּמִיָּד דִּיתְמַחוּן מִעֲלָמָא אַתְמַר בְּאַתּוּן
דְּקִדְשָׁא בְּרוּךְ הוּא (זכריה יד) בַּיּוֹם הַהוּא יִהְיֶה
יְהו"ה אֶחָד וּשְׁמוֹ אֶחָד. וּבְגִין דָּא אָדָם דְּאֲנוּן
יִשְׂרָאֵל אִית לוֹן יַחַדָּא בְּאוֹרִיּוֹתָא דְאַתְמַר בְּה'
(משלי א) עֵץ חַיִּים הִיא לְמַחְזִיקִים בְּה'. וְאִיהִי
מְטְרוֹנִיתָא מַלְכוּיָת. דְּמַסְטְרָהָא אַתְקַרִּיאַו
יִשְׂרָאֵל בְּנֵי מְלָכִים. וּבְגִין דָּא אָמַר קִדְשָׁא
בְּרוּךְ הוּא לֹא טוֹב הָיִית הָאָדָם לְבַדּוֹ אֶעֱשֶׂה
לוֹ עֶזֶר כְּנַגְדּוֹ דָּא מִשְׁנָה אַתְתָּא דְהַהוּא נֶעַר
וְאִיהוּ (נ"א וְאִיהִי) שְׁפַחָה דְשְׂכִינָתָא. וְאִי זָכוּ
יִשְׂרָאֵל אִיהִי עֶזֶר לוֹן בַּגְּלוּתָא מַסְטְרָא דְהַתֵּר
טְהוֹר כְּשֶׁר. וְאִי לָאו אִיהִי כְּנַגְדּוֹ מַסְטְרָא
דְטְמֵא פְּסוּל אֲסוּר. טְהוֹר הַתֵּר כְּשֶׁר אִיהוּ יֵצֵר
הַטּוֹב. פְּסוּל טְמֵא אֲסוּר אִיהוּ יֵצֵר הַרָע.

וְאִשָּׁה שֵׁישׁ לָהּ דָם טוֹהַר וְדָם
נִדְהָ מִצַּד שֶׁל הַמְשָׁנָה הִיא שְׂמָה
אוֹתוֹ וְאִינָה בַת זִוְגוֹ, הַיְחֻד שֶׁלוֹ,
שְׂאִין יְחֻד עַד שֶׁעָרַב רַב יִמְחוּ
מִהָעוֹלָם. וְלִכְּנָן נִקְבַּר מִשֶּׁה מְחוּץ
לְאַרְץ הַקְּדוּשָׁה, וַיִּקְבְּרוּתוֹ הִיא
מְשָׁנָה, וְלֹא יָדַע אִישׁ אֶת קְבוּרָתוֹ
עַד הַיּוֹם הַזֶּה. קְבוּרָתוֹ מְשָׁנָה
שְׂשׁוּלְטַת עַל הַגְּבִירָה, שֶׁהִיא
קְבֻלָּה לְמִשֶּׁה וּמְלָךְ. וַיִּגְבִּירָה
מִתְפַּרְדֵּת מִבְּעָלָהּ. וְלִכְּנָן (מִשְׁלִי ל)
פַּתַּח שְׁלוֹשׁ רִגְזָה אֶרֶץ וְכוּ' פַּתַּח
עֶבֶד כִּי יִמְלוֹךְ - זֶהוּ עֶבֶד הַיְדוּעַ.
וְשִׁפְחָה - זֶה מְשָׁנָה. וְנָבַל כִּי
יִשְׁבַּע לָחֶם - זֶה עָרַב רַב. עִם נָבַל
וְלֹא חָכָם.

עוֹד פִּתַּח וְאָמַר, וַיִּצַּר ה' אֱלֹהִים
מִן הָאֲדָמָה כָּל חַיַּת הַשָּׂדֶה וְאֵת
כָּל עוֹף הַשָּׁמַיִם. אוֹי לְעוֹלָם
שֶׁהֵם אֲטוּמֵי לֵב וְסִתוּמֵי עֵינַיִם
שֶׁלֹּא מִסְתַּכְּלִים בְּסוּדוֹת הַתּוֹרָה
וְלֹא יוֹדְעִים. שְׂוֹדָאֵי חַיַּת הַשָּׂדֶה
וְעוֹף הַשָּׁמַיִם הֵם עִמֵּי הָאֶרֶץ,
וְאִפְלוּ בְּאֵלוֹ, שֶׁהֵם נֶפֶשׁ חַיָּה, לֹא
נִמְצָא בָּהֶם עֶזֶר [בְּגִלּוֹת] לְשִׁכְנָה
בְּגִלּוֹת, וְלֹא לְמִשֶּׁה שֶׁהוּא עִמָּה,
שֶׁכָּל זְמַן שֶׁגִּלְתָּה שְׁכִינָה לֹא זָז
מִמֶּנָּה.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, וְהָרִי מִי נִתָּן
מַעֲשֵׂה שֶׁל אָדָם בְּיִשְׂרָאֵל
וּבְמִשְׁנֵה? אָמַר לוֹ: בְּנִי, וְאִתָּה
אֲמַרְתָּ כִּי? וְכִי לֹא לְמִדַּת (יִשְׁעִיָּה
מו) מַגִּיד מִרְאֵשִׁית אַחֲרִית? ! אָמַר
לוֹ, כִּי הוּא וְדָאֵי. וְלִכְּנָן מִשֶּׁה לֹא
מַת, וְהוּא נִקְרָא אָדָם, וּבְגִלּוֹ
נִאֲמַר בְּגִלּוֹת הָאֲחֻרָּנָה וְלֹא אָדָם
לֹא מִצָּא עֶזֶר, אֲלֵא כָּלִם כְּנַגְדּוֹ.
וְכֵן נִאֲמַר בְּעִמּוּד הָאֲמֻצְעִי
וְלֹא אָדָם לֹא מִצָּא עֶזֶר שְׂוִיּוּצִיא
שְׁכִינָה מִהַגְּלוּת. זֶהוּ שִׁפְחוֹב
(שְׁמוֹת ב) וַיִּפֶן כֹּה וְכֹה וַיֵּרָא כִּי אֵין
אִישׁ. וּמִשֶּׁה הוּא בְּדַמּוֹתוֹ מִמֶּשׁ,
שְׂנֵאֲמַר בּוֹ לֹא מִצָּא עֶזֶר כְּנַגְדּוֹ.

וְאִתְּתָא דְאִית לָהּ דָם טוֹהַר וְדָם
נִדְהָ מִסְטָרָא דְמְשָׁנָה אִיהִי שְׂוִיא לִיָּה
וְלָאוּ אִיהִי בַת זִוְגִיָּה יְחֻדָּא דִּילִיָּה. דִּלִּית
יְחֻדָּא עַד דְּעָרַב רַב יְתַמְחוּן מִעֲלָמָא. וּבְגִין
דָּא אֲתַקְבַּר מִשֶּׁה לְבַר מֵאֲרַעָא קְדִישָׁא.
וַיִּקְבְּרוּתָא דִּילִיָּה מְשָׁנָה אִיהִי וְלֹא יָדַע גְּבַר יַת
קְבוּרָתֶיהָ עַד יוֹמָא הַדִּין. קְבוּרָתָא דִּילִיָּה
מְשָׁנָה דְשִׁלְטָא עַל מִטְרוֹנִיתָא דְאִיהִי קְבֻלָּה
לְמִשֶּׁה וּמְלָכָא. וּמִטְרוֹנִיתָא (דף כח ע"א)
מִתְפַּרְשָׁא מִבְּעָלָהּ. בְּגִין דָּא (מִשְׁלִי ל) פַּתַּח שְׁלֹשׁ
רִגְזָה אֶרֶץ וְכוּ' פַּתַּח עֶבֶד כִּי יִמְלוֹךְ דָּא אִיהוּ
עֶבֶדָא יְדִיעָא. וְשִׁפְחָה דָּא מְשָׁנָה. וְנָבַל כִּי
יִשְׁבַּע לָחֶם דָּא עָרַב רַב, עִם נָבַל וְלֹא חָכָם.

עוֹד פִּתַּח וְאָמַר. וַיִּצַּר יְיָ אֱלֹהִים מִן הָאֲדָמָה
כָּל חַיַּת הַשָּׂדֶה וְכָל עוֹף הַשָּׁמַיִם. וְוִי
לְעֲלָמָא דְאֲנוּן אֲטִימִין לְבָא וְסִתִּימִין עֵינִין
דְּלֹא מִסְתַּכְּלִין בְּרִזִּי דְאֹרִייתָא וְלֹא יְדַעִין.
דְּוֹדָאֵי חַיַּת הַשָּׂדֶה וְעוֹף הַשָּׁמַיִם אֲנוּן עִמֵּי
הָאֶרֶץ. וְאִפְלוּ בְּאֵלִין דְּאֲנוּן נֶפֶשׁ חַיָּה לֹא
אֲשַׁתְּכַח עֶזֶר בְּהוּן (בְּגִלּוֹתָא) לְשִׁכְנָתָא בְּגִלּוֹתָא
וְלֹא לְמִשֶּׁה דְאִיהוּ עִמָּה. דְּבְכָל זְמַנָּא דְגִלְתָּ
שְׁכִינָתָא לֹא זָז מִמֶּנָּה.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר וְהָא מָאן יְהִיב עוֹבְדָא
דְּאָדָם בְּיִשְׂרָאֵל וּבְמִשְׁנֵה. אָמַר לִיָּה בְּרִי
וְאֲנָתָ אֲמַרְתָּ הֲכִי וְכִי לֹא אוֹלִיפַת (יִשְׁעִיָּה מו) מַגִּיד
מִרְאֵשִׁית אַחֲרִית. אָמַר לִיָּה הֲכִי הוּא וְדָאֵי.
וּבְגִין דָּא מִשֶּׁה לֹא מִית וְאָדָם אֲתַקְרִי אִיהוּ.
וּבְגִינָה אֲתַמָּר בְּגִלּוֹתָא בְּתַרְאָה וְלֹא אָדָם לֹא
מִצָּא עֶזֶר אֲלֵא כְּלָהּוּ כְּנַגְדּוֹ. וְכֵן עִמּוּדָא
דְּאֲמֻצְעִיתָא אֲתַמָּר בִּיהּ וְלֹא אָדָם לֹא מִצָּא עֶזֶר
דְּאִפִּיק שְׁכִינָתֶיהָ מִן גְּלוּתָא הַדָּא הוּא דְכַתִּיב
(שְׁמוֹת ב) וַיִּפֶן כֹּה וְכֹה וַיֵּרָא כִּי אֵין אִישׁ. וּמִשֶּׁה
אִיהוּ בְּדִיּוּקְנִיָּה מִמֶּשׁ דְּאֲתַמָּר בִּיהּ לֹא מִצָּא עֶזֶר כְּנַגְדּוֹ.

בְּהוּא זְמַנָּא וַיִּפֹּל יְיָ אֱלֹהִים תְּרַדְמָה עַל הָאָדָם. יְיָ אֱלֹהִים אָבָא וְאִמָּא. תְּרַדְמָה דָּא גְלוּתָא דְאַתְמָר בִּיהַ (בראשית טו) וַתְּרַדְמָה נִפְלָה עַל אַבְרָם. הִפִּילוּ עַל מֹשֶׁה וַיִּישָׁן. אֵין שְׁנָה אֶלָּא גְלוּת. וַיִּקַּח אַחַת מִצְלָעוֹתָיו - מִצְלָעוֹתָיו שֶׁל מִי? אֶלָּא מֵאוֹתָם עֲלָמוֹת שֶׁל הַגְּבִירָה נָטְלוּ אָבָא וְאִמָּא אֶחָד מֵהֶם, וְהוּא צַד לְכֹן, יָפָה כְּלָבְנָה. וַיִּסְגֹּר בֶּשֶׂר תַּחְתָּנָה - זֶה בֶּשֶׂר שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ (שם) בֶּשֶׂגָם הוּא בֶּשֶׂר. בֶּשֶׂר שֶׁל מֹשֶׁה אָדָם, וְעַלְיוֹ נֶאֱמַר פְּנֵי מֹשֶׁה כַּפְּנֵי חֲמָה, וְלָכֵן (שיר ו) יָפָה כְּלָבְנָה בְּרָה כַּחֲמָה.

דְּבַר אַחַר וַיִּסְגֹּר בֶּשֶׂר - רְצוֹ לְהַגֵּן עַלְיוֹ בְּהַ. זֶהוּ שְׁכָתוּב וַיִּסְגֹּר ה' בְּעַדוֹ. דְּבַר אַחַר וַיִּסְגֹּר - כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (שמות כה) לְעִמַּת הַמִּסְגֶּרֶת, מִסְגֶּרֶת מִתְקִימַת, שְׁבִיהַ הַגְּבִירָה (יחזקאל מו) יִהְיֶה סָגוּר שְׁשֶׁת יָמֵי הַמַּעֲשֶׂה.

וַיִּבֶן ה' אֱלֹהִים אֶת הַצֶּלַע. כַּאֲן נִרְמָז סוּד הַיְבוּס, שְׁאֲמְרוּ בּוֹ, כִּיִּין שְׁלֹא בְּנָה, שׁוּב לֹא יִבְנֶה. זֶהוּ שְׁכָתוּב (דברים כה) אֲשֶׁר לֹא יִבְנֶה אֶת בַּיִת אַחִיו. אָבָל לְגַבֵּי הַקְּדוּשׁ כְּרוּף הוּא נֶאֱמַר בּוֹ וַיִּבֶן ה' אֱלֹהִים. אָבָא וְאִמָּא בּוֹנִים אוֹתָהּ אֵלָיו. זֶהוּ שְׁכָתוּב בּוֹנֵה יְרוּשָׁלַיִם ה'. ו' שֶׁהוּא כֵּן י"ה, אָבָא וְאִמָּא, עַלֵיהֶם נֶאֱמַר וַיִּבֶן ה' אֱלֹהִים אֶת הַצֶּלַע. אֲשֶׁר לָקַח מִן הָאָדָם - זֶה הַעֲמוּד הָאֲמֻצְעִי. וַיְבַאֵה אֶל הָאָדָם - הִבִּיא אוֹתוֹ אֶל הַצֶּלַע שֶׁלָּקַח מֵה', הַעֲלָמָה שְׁלָה.

וְעַלֵיהָ נֶאֱמַר (זכריה ב) וְאֲנִי אֶהְיֶה לָּהּ חוֹמַת אֵשׁ סָבִיב. וְלָכֵן בְּהַר זֶה יִבְנֶה בַּיִת הַמְּקֻדָּשׁ עַל יְדֵי הַקְּדוּשׁ כְּרוּף הוּא, יִהְיֶה קַיָּם לְדוֹרֵי דוֹרוֹת, וְעַלְיוֹ נֶאֱמַר (חגי ב) גְּדוֹל יִהְיֶה כְּבוֹד הַבַּיִת הַזֶּה

בְּהוּא זְמַנָּא וַיִּפֹּל יְיָ אֱלֹהִים תְּרַדְמָה עַל הָאָדָם. יְיָ אֱלֹהִים אָבָא וְאִמָּא.

תְּרַדְמָה דָּא גְלוּתָא דְאַתְמָר בִּיהַ (בראשית טו) וַתְּרַדְמָה נִפְלָה עַל אַבְרָם. אֲרַמִּי לִיָּה עַל מֹשֶׁה וַיִּישָׁן. לִית שְׁנָה אֶלָּא גְלוּתָא. וַיִּקַּח אַחַת מִצְלָעוֹתָיו. מִצְלָעוֹתָיו דְמָאֵן. אֶלָּא מֵאֵלִין עוֹלָמִין דְמִטְרוֹנִיתָא נָטְלוּ אָבָא וְאִמָּא חַד מִנֵיהוּ וְאִיהוּ סְטָרָא חוֹרָא. יָפָה כְּלָבְנָה. וַיִּסְגֹּר בֶּשֶׂר תַּחְתָּנָה, דָּא בֶּשֶׂר דְאַתְמָר בִּיהַ בֶּשֶׂגָם הוּא בֶּשֶׂר בֶּשֶׂר דְמֹשֶׁה סוּמְקָ. וְעַלֵיהָ אַתְמָר פְּנֵי מֹשֶׁה כַּפְּנֵי חֲמָה. וּבְגִין דָּא (שיר הַשִּׁירִים ו) יָפָה כְּלָבְנָה בְּרָה כַּחֲמָה.

דְּבַר אַחַר וַיִּסְגֹּר בֶּשֶׂר בְּעָאֵן לְאַגְנָא בְּהַ עַלֵיהָ הָדָא הוּא דְכָתִיב וַיִּסְגֹּר ה' בְּעַדוֹ. דְּבַר אַחַר וַיִּסְגֹּר כְּמָה דְאַתְ אָמַר, (שמות כה) לְעוֹמַת הַמִּסְגֶּרֶת, מִסְגֶּרֶת מִתְקִימַת, דְּבָהּ מִטְרוֹנִיתָא (יחזקאל מו) יִהְיֶה סָגוּר שְׁשֶׁת יָמֵי הַמַּעֲשֶׂה:

וַיִּבֶן יְיָ אֱלֹהִים אֶת הַצֶּלַע, הִכָּא אַתְרַמִּיז רְזָא דִיבוּס דְאֲמְרוּ בִיהַ כִּיִּין שְׁלֹא בְּנָה שׁוּב לֹא יִבְנֶה, הָדָא הוּא דְכָתִיב, (דברים כה) אֲשֶׁר לֹא יִבְנֶה אֶת בַּיִת אַחִיו. אָבָל לְגַבֵּי קַדְשָׁא כְרִיף הוּא, אַתְמָר בִּיהַ וַיִּבֶן יְיָ אֱלֹהִים אָבָא וְאִמָּא בְנֵי לָהּ לְגַבֵּיהַ הָדָא הוּא דְכָתִיב בּוֹנֵה יְרוּשָׁלַיִם יְיָ. ו' דְאִיהוּ כֵּן י"ה אָבָא וְאִמָּא. עַלֵיהוּ אַתְמָר וַיִּבֶן יְיָ אֱלֹהִים אֶת הַצֶּלַע. אֲשֶׁר לָקַח מִן הָאָדָם דָּא עֲמוּדָא דְאֲמֻצְעִיתָא. וַיְבַאֵה אֶל הָאָדָם אִיִּיתִי לִיָּה לְגַבֵּי צֶלַע דְנָטִיל מִן ה' עוֹלָיְמָא דִילָהּ.

וְעַלֵיהָ אַתְמָר (זכריה ב) וְאֲנִי אֶהְיֶה לָּהּ חוֹמַת אֵשׁ סָבִיב. וּבְגִין דָּא בְטוֹרָא דָּא אַתְבְּנֵי בֵי מְקֻדְשָׁא. עַל יְדָא דְקַדְשָׁא כְרִיף הוּא יְהֵא קַיְימָא (מ"ד דף ק"ט) לְדַרְי דְרִיִן. וְעַלֵיהָ

אַתְמָר (חגי ב) גְּדוֹל יִהְיֶה כְּבוֹד הַבַּיִת הַזֶּה

האחרון מן הראשון. שהראשון
נבנה על ידי אדם - וזה על ידי
הקדוש ברוך הוא. ולכן (תהלים
קכו) אם ה' לא יבנה בית שוא
עמלו בוניו בו.

וכן נאמר במשה ויבן ה' אלהים
את הצלע, כמו שנאמר (שמות כו)
ולצלע הצלע המשכן השנית. צלע
ודאי מצד של חסד לבן, משם
נקראת לבנה. ויסגר בשר
תחתנה - בשר שהוא אדם מצד
הגבורה ונכלל בשניהם. באותו
זמן (שיר ב) שמאלו תחת לראשי
וימינו תחבקני.

זאת הפעם עצם מעצמי ובשר
מבשרי - זו שכניה נערה
המארסה לעמוד האמצעי, נאמר
בה זאת הפעם וגו' אני ידעתי
שהיא עצם מעצמי ובשר
מבשרי. לזאת ודאי יקרא אשה -
מצד עליון שהיא אפ"א (בינה). כי
מאיש לקחה זאת - מצד של
אפ"א (חכמה) שהוא י'. וכן משה
בדמותו למטה.

באותו זמן זכו ישראל כל אחד
ואחד לבת זוגו, וזהו שכתוב
(יחזקאל לו) ונתתי לכם לב חדש
ורוח חדשה אתן בקרבכם,
וכתוב (יואל א) ונבאו בניכם
ויבנתיכם וגו', ואלו הם נשמות
חדשות שעתידים להיות על
ישראל, כמו שפרשה אין בן
דוד בא עד שיכלו כל נשמות
שבגוף, ואז החדשות יבואו.

באותו זמן יעברו ערב רב
מהעולם, ונאמר בישראל
ובמשה, כל אחד בבת זוגו,
ויהיו שניהם ערומים האדם
ואשתו ולא יתבששו. שתעבר
ערוה מהעולם, שאלה הם
שגרמו גלות, ערב רב ודאי.

ועליהם נאמר והנחש היה ערום
מכל חית השדה וגו'. ערום לרע
מכל החיות של אמות העולם

הבית הזה האחרון מן הראשון. דקדמא
אתבני על ידא דבר נש והאי על ידא דקדשא
ברין הוא. ובגין דא (תהלים קכו) אם יי לא יבנה
בית שוא עמלו בוניו בו.

וכן אתמר במשה ויבן יי אלהים את הצלע.
כמה דאת אמר, (שמות כו) ולצלע המשכן
השנית. צלע ודאי מסטרא דחסד חוור מתמן
אתקריאת סיהרא. ויסגר בשר תחתנה בשר
דאיהו סומק מסטרא דגבורה ואתפליל
בתרווייהו. בההוא זמנא (שיר השירים ב) שמאלו
תחת לראשי וימינו תחבקני.

זאת הפעם עצם מעצמי ובשר מבשרי דא
שכינתא נערה המארסה לגבי עמודא
דאמצעיתא אתמר בה זאת הפעם וגו' אנא
ידענא דאיהי עצם מעצמי ובשר מבשרי.
לזאת ודאי יקרא אשה מסטרא עלאה דאיהי
אפ"א. כי מאיש לקחה זאת, מסטרא דאפ"א
דאיהו י'. וכן משה בדיוקנא דיליה לתתא.

בההוא זמנא זכו ישראל כל חד וחד לבת
זוגיה. ודא איהו דכתיב, (יחזקאל לו)

ונתתי לכם לב חדש ורוח חדשה אתן
בקרבכם וכתיב, (יואל א) ונבאו בניכם
ויבנתיכם וגו' ואלין (דף כח ע"ב) אנון נשמתין חדתין
דעתידין למהוי על ישראל. כמה דאוקמוה
אין בן דוד בא עד שיכלו כל נשמות שבגוף
ואז החדשות יבואו.

בההוא זמנא מתעברין ערב רב מעלמא,
ואתמר בישראל ובמשה כל חד בבת
זוגיהו ויהיו שניהם ערומים האדם ואשתו
ולא יתבששו. דאתעבר ערוה מעלמא דאלין
אנון דגרמו גלותא, ערב רב ודאי.

ועליהו אתמר. והנחש היו ערום מכל חית
השדה וגו' ערום לרע מכל חיון

דְּאוּמִין דְּעֵלְמָא עוֹבְדֵי פּוֹכְבִים וּמְזֻלוֹת. וְאֲנוּן בְּנוֹי דְנָחַשׁ הִקְדְמוּנִי דְפִתִי לַחֲוָה. וְעָרַב רַב וְדָאֵי אֲנוּן הָווּ זִוְהֶמָא דְאַטִיל נָחַשׁ בַּחֲוָה. וּמַהֲהִיא זִוְהֶמָא נָפַק קִינָן וְקָטַל לְהַבֵּל רוּעָה צֹאן דְאַתְמָר בֵּיהּ בְּשִׁגְם הוּא בְּשׂוּר בְּשִׁגְם זֶה הַבֵּל. בְּשִׁגְם וְדָאֵי אִיהוּ מִשְׁׁה וְקָטַל לִיהּ וְאִיהוּ הָוָה בְּרָא בּוֹכְרָא דְאַדָם.

וְעַם כָּל דָּא מִשְׁה בְּגִין לְכַסְפָּה עַל עֲרִייתָא דְאַבוּהֵי נָטַל בֵּית יִתְרוֹ דְאַתְמָר בֵּיהּ (שׁוֹפְטִים א) וּבְנֵי קִינֵי חוֹתָן מִשְׁה, וְהָא אוּקְמוּהָ אֲמָאֵי אֲתִקְרִי קִינֵי שְׁנַפְרֵד מְקִינָן. כְּמָה דְאַתְ אָמַר, (שׁוֹפְטִים ד) וְחִבְרֵי הַקִּינֵי נְפִרֵד מְקִינָן. וּלְבַתָּר פְּעָא לְאַהֲדָרָא עָרַב רַב בְּתִיּוּבְתָא לְכַסְפָּה עֲרִייתָא דְאַבוּהֵי. דְקָדְשָׁא בְרִיךְ הוּא מַחְשְׁבָה טוֹבָה מְצַרְפָּה לְמַעֲשָׂה, וְאָמַר לִיהּ קָדְשָׁא בְרִיךְ הוּא מְגַזְעָא בִישָׂא אֲנוּן, תְּסַתְמַר מִנִּייהוּ. אֲלִין אֲנוּן חוֹבָה דְאַדָם דְאַמְרֵי לִיהּ וּמַעֲעֵן הַדְעַת טוֹב וְרַע לֹא תֹאכַל מִמֶּנּוּ. אֲלִין אֲנוּן חוֹבָה דְמִשְׁה וּיִשְׂרָאֵל.

וּבְגִינֵיהוּ גָלוּ יִשְׂרָאֵל בְּגֻלוֹתָא וְאַתְתְּרוּכוּ מִתְמָן הָדָא הוּא דְכַתִּיב וַיִּגְרַשׁ אֶת הָאָדָם. וְאַדָם יִשְׂרָאֵל וְדָאֵי. וּמִשְׁה בְּגִינֵיהוּ אֲתַתְרַף מֵאַתְרֵיהּ וְלֹא זָכָה לְמִיעַל בְּאַרְעָא דְיִשְׂרָאֵל. דְּבְגִינֵיהוּ עֵבֵר מְאָמַר דְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא וְחַב בְּסַלְע דְמַחָא בֵּיהּ דְלֹא אָמַר לִיהּ אֱלֹא (בַּמִּדְבָּר כ) וְדַבְּרָתֶם אֵל הַסֵּלַע וְאֲנוּן גְּרָמוּ. וְעַם כָּל דָּא מַחְשְׁבָה טוֹבָה הִקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְצַרְפָּה לְמַעֲשָׂה דְאִיהוּ לֹא קָבִיל לֹון וַיְהִיב בְּהוּן אוֹת בְּרִית אֱלֹא לְכַסְפָּה עֲרִייתָא דְאַבוּהֵי. וְקָדְשָׁא בְרִיךְ הוּא אָמַר לִיהּ (בַּמִּדְבָּר יד) וְאַעֲשֵׂה אוֹתָךְ לְגוֹי גְדוֹל וְעַצוּם מִמֶּנּוּ. וּבְגִינֵיהוּ אָמַר (שְׁמוֹת לב) מִי אֲשֶׁר חָטָא

עוֹבְדֵי עֲפוּ"ם, וְהֵם בְּנֵי הַנְחָשׁ הִקְדְמוּנִי שְׁפַתָּה אֶת חֲוָה. וְעָרַב רַב וְדָאֵי הֵם הָיוּ זִוְהֶמָא שְׁהִטִיל נָחַשׁ בַּחֲוָה, וּמֵאוֹתָהּ זִוְהֶמָא יָצָא קִינָן וְהִרְגָּ אֶת הַבֵּל רוּעָה צֹאן, שְׁנַאֲמַר בּוּ בְשִׁגְם הוּא בְּשׂוּר. בְּשִׁגְם זֶה הַבֵּל. בְּשִׁגְם וְדָאֵי הוּא מִשְׁה. וְהִרְגָּ אוֹתוֹ, וְהוּא הִיָּה בֶן בְּכוֹר שֶׁל אָדָם.

וְעַם כָּל זֶה, מִשְׁה, כְּדִי לְכַסּוֹת עַל עֲרוֹת אָבִיו, לְקַח אֶת בֵּית יִתְרוֹ שְׁנַאֲמַר בֵּיהּ (שׁוֹפְטִים א) וּבְנֵי קִינֵי חוֹתָן מִשְׁה. וְהִרְי פְּרִשׁוּהָ, לְמָה נִקְרָא קִינֵי? שְׁנַפְרֵד מְקִינָן, כְּמוֹ שְׁנַאֲמַר (שְׁס ד) וְחִבְרֵי הַקִּינֵי נְפִרֵד מְקִינָן. אַחַר כֵּן רָצָה לְהַחְזִיר עָרַב רַב בְּתִשְׁבָּה לְכַסּוֹת אֶת עֲרוֹת אָבִיו, שְׁהִקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְצַרְף מַחְשְׁבָה טוֹבָה לְמַעֲשָׂה, וְאָמַר לוֹ הִקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא: הֵם מְגַזְעֵי רַע, תְּשֻׁמַּר מֵהֶם. אֲלֵה הֵם חָטָא שֶׁל אָדָם שְׁאָמַר לוֹ וּמַעֲעֵן הַדְעַת טוֹב וְרַע לֹא תֹאכַל מִמֶּנּוּ. אֲלֵה הֵם חָטָא שֶׁל מִשְׁה וּיִשְׂרָאֵל.

וּבְגִינֵיהֶם גָלוּ יִשְׂרָאֵל בְּגֻלוֹת וַיִּגְרַשׁוּ מִשָּׁם. זֶהוּ שְׁכַתּוּב וַיִּגְרַשׁ אֶת הָאָדָם. וְאַדָם יִשְׂרָאֵל בְּנִדְאֵי. וּמִשְׁה בְּגֻלָּם גְּרַשׁ מִמְקוֹמוֹ וְלֹא זָכָה לְהִכְנֵס לְאַרְץ יִשְׂרָאֵל, שְׁבַגְלָלָם עֵבֵר עַל מְאָמַר הִקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא וְחָטָא בְּסַלְע שְׁהִפָּה בּוּ, וְלֹא אָמַר לוֹ אֱלֹא רַק (בַּמִּדְבָּר כ) וְדַבְּרָתֶם אֵל הַסֵּלַע, וְהֵם גְּרָמוּ. וְעַם כָּל זֶה, מַחְשְׁבָה טוֹבָה הִקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְצַרְפָּה לְמַעֲשָׂה, שְׁהוּא לֹא קָבֵל אוֹתָם, וְנִתְּן בְּהֵם אוֹת בְּרִית אֱלֹא לְכַסּוֹת עֲרוֹת אָבִיו. וְהִקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא אָמַר לוֹ (שְׁס יד) וְאַעֲשֵׂה אוֹתָךְ לְגוֹי גְדוֹל וְעַצוּם מִמֶּנּוּ, וּבְגֻלָּם אָמַר (שְׁמוֹת לב) מִי אֲשֶׁר חָטָא לִי אֲמַחֲנוּ מִסְפְּרֵי, שְׁהֵם מְזַרְעֵי עַמְלָק שְׁנַאֲמַר בּוּ (דְּבָרִים כה)

לִי אֲמַחֲנוּ מִסְפְּרֵי, דְאַנּוּן מְזַרְעָא דְעַמְלָק דְאַתְמָר בֵּיהּ (דְּבָרִים כה) תְּמַחָה אֶת

תמחה את זכר עמלק, והם גרמו
לשבר את שני הלוחות של
התורה.

ומיד - ותפקחנה עיני שניהם
וידעו ישראל כי עירמם הם.
בשעבוד של מצרים שהיו בלי
תורה, ונאמר בהם (יחזקאל טו) ואת
ערום ועריה. ואיוב בגלל זה
אמר פעמים (איוב א) ערם יצתי
מבטן אמי וערם אשוב שמה.
מה שהיה מש"ה אתהפך לערב רב לשמ"ה
ולשנינה. אשוב שמה הקא רמזו דעתיד
לאתחזרא בינייהו בגלותא בתראה ואזיל
בינייהו לשמ"ה ואיהו אמר (איוב א) יי נתן ויי'
לקח יהי שם יי' מבורך.

ובזמן שנשברו שני לוחות
התורה, ותורה שבעל פה, נאמר
בהם ויתפרו עלה תאנה. התפסו
בכמה קלפות מערב רב משום
כי עירמם הם, שלא תתגלה
ערוםם. וכסוי שלהם כפני ציצית
ורצועות התפלין, עליהם נאמר
ויעש ה' אלהים לאדם ולאשתו
כתנות עור וילבשם. אבל לגבי
ציצית - ויתפרו עלה תאנה
ויעשו להם חגרת. זהו (תהלים מה)
חגור חרבך על ירך גבור, וזו
קריאת שמע שנאמר בה (שם קמט)
רוממות אל בגרונם. זהו ויעשו
להם חגרת.

וישמעו את קול ה' אלהים וגו',
כשקרבו להר סיני. זהו שפתוב
(דברים ד) השמע עם קול אלהים
מדבר מתוך האש וגו'. וערב רב
מתו. והם היו שאמרו למשה
(שמות ב) ואל ידבר עמנו אלהים פן
נמות, ומצאו את התורה. ואלה
הם עמי הארץ שנאמר בהם
(דברים כז) ארוור שכב עם כל
בהמה, בגלל שהם מצד אותו
שנאמר בו ארוור אתה מכל
הבהמה.

זכר עמלק ואנון גרמו לתפרא תרין לוחין
דאורייתא.

ומיד ותפקחנה עיני שניהם וידעו ישראל כי
ערומים הם בטונא דמצרים דהו בלא
אורייתא ואתמר בהו (יחזקאל טו) ואת ערום
ועריה. ואיוב בגין דא אמר תרין זמני (איוב א)
ערום יצאתי מבטן אמי וערום אשוב שמה.
מה דהו מש"ה אתהפך לערב רב לשמ"ה
ולשנינה. אשוב שמה הקא רמזו דעתיד
לאתחזרא בינייהו בגלותא בתראה ואזיל
בינייהו לשמ"ה ואיהו אמר (איוב א) יי נתן ויי'
לקח יהי שם יי' מבורך.

ובזמנא דאתברו תרין לוחין דאורייתא.
ואורייתא דעל פה אתמר בהון
ויתפרו עלה תאנה. אתפסו בכמה קליפין
מערב רב בגין פי ערומים הם דלא יתגלי
עריתייהו. וכסוייא דילהון כפני ציצית
ורצועין דתפלין. עלייהו אתמר. ויעש יי'
אלהים לאדם ולאשתו כתנות עור וילבישם.
אבל לגבי ציציות ויתפרו עלה תאנה. ויעשו
להם חגורות דא איהו (תהלים מה) חגור חרבך על
ירך גבור. ודא קריאת שמע דאתמר ביה (תהלים
קמט) רוממות אל בגרונם וגו'. דא הוא ויעשו
להם חגורות:

וישמעו את קול יי' אלהים וגו' פד קריבו
לטורא דסיני. דדא הוא דכתיב (דברים
ד) השמע עם קול אלהים מדבר מתוך האש
וגו' וערב רב מיתו. ואנון הו דאמרו למשה
(שמות ב) ואל ידבר עמנו אלהים פן נמות
ואשפחו אורייתא. ואלין אנון עמי הארץ
דאתמר בהון (דברים כז) ארוור שוכב עם כל
בהמה בגין דאנון מסטרא דהווא חווא
דאתמר ביה ארוור אתה מכל הבהמה.

וְהָא כַּמָּה עַרְבוּבִין אַנוּן בִּישׁוּן בַּעֲיָרָן וַחֲיוּן.
 אָבֵל אֵית עַרְבוּבִיא מִסְטָרָא דְנַחֲשׁ.
 וְאֵית עַרְבוּבִיא מִסְטָרָא דְאוּמֵי עוֹבְדֵי כּוֹכְבִים
 וּמַזְלוֹת דְדָמוּ לְחֲיוּן וּבַעֲיָרָן דְחַקְלָא. וְאֵית
 עַרְבוּבִיא מִסְטָרָא דְמַזְיָקִין דְנִשְׁמַתָּן (דף כט ע"א)
 דְחַיִּיבִיא אַנוּן מַזְיָקִין דְעֲלָמָא מַמְשׁ. וְאֵית
 עַרְבוּבִיא דְשָׂדִים וְרוֹחִין וְלִילִין וְכֹלָא
 מְעוֹרְבִין בִּישְׂרָאֵל. וְלֹא אֵית בְּכֻלְהוּ לְטִיָּיא
 כְּעַמְלָק דְאִיהוּ חֲיוּיָא בִישָׂא אֵל אַחַר. אִיהוּ
 גְלוּי לְכָל עַרְיִין דְעֲלָמָא רוֹצֵחַ אִיהוּ וּבַת
 זוּגִיָּה סַם מוֹת עֲבוּדָה זָרָה. וְכֹלָא סַמָּא"ל.
 וְאֵית סַמָּא"ל וְאֵית סַמָּא"ל, וְלֹאוּ כְלָהוּ
 שְׁוִיִּין. אָבֵל הַהוּא סְטָרָא דְחֲיוּיָא אִיהוּ לְטִיָּיא
 עַל כֹּלָא.

וְהָרִי כַּמָּה הֵם עָרַב רַב רְעִים
 בְּהַמּוֹת וַחֲיוֹת, אָבֵל יֵשׁ עָרַב רַב
 מִצַּד שֶׁל הַנָּחַשׁ, וְיֵשׁ עָרַב רַב
 מִצַּד שֶׁל אַמּוֹת עַכוּ"ם שְׂדוּמִים
 לְחַיּוֹת וּבְהַמּוֹת הַשָּׂדֶה, וְיֵשׁ עָרַב
 רַב מִצַּד שֶׁל מַזְיָקִים, שְׁנִשְׁמַתָּם
 שֶׁל רְשָׁעִים הֵם מַזְיָקִים שֶׁל
 הָעוֹלָם מַמְשׁ, וְיֵשׁ עָרַב רַב שֶׁל
 שָׂדִים וְרוֹחוֹת וְלִילִין, וְהַפֵּל
 מְעוֹרְבִים בִּישְׂרָאֵל, וְאֵין בְּכֻלָּם
 מְקַלֵּל כְּעַמְלָק, שֶׁהוּא נָחַשׁ רַע
 אֵל אַחַר. הוּא גְלוּי לְכָל הָעַרְיּוֹת
 שֶׁל הָעוֹלָם, רוֹצֵחַ הוּא, וּבַת זוּגוּ
 סַם מוֹת עֲבוּדָה זָרָה, וְהַפֵּל
 סַמָּא"ל. וְיֵשׁ סַמָּא"ל וְיֵשׁ
 סַמָּא"ל, וְלֹא הִכַּל שְׁוִיִּים. אָבֵל
 אוֹתוֹ צַד שֶׁל הַנָּחַשׁ הוּא מְקַלֵּל
 עַל הַפֵּל.

וַיִּקְרָא יְיָ אֱלֹהִים אֶל הָאָדָם וַיֹּאמֶר לוֹ אַיְכָּה.
 הֵכָא רְמִיז לִיה דְעֵתִיד לְחַרְבָּא בִּי
 מְקַדְשָׁא וּלְמַכְפֵּי בַּה אֵיכָה. הָדָא הוּא דְכַתִּיב,
 (איכה א)
 אֵיכָה יִשְׁבָּה בְּדָד א"י כ"ה. וּלְזַמְנָא
 דְאַתִּי עֵתִיד קַדְשָׁא בְרִיךְ הוּא לְבַעֲרָא כָּל זִינִין
 בִּישׁוּן מְעֲלָמָא כְּדַכְתִּיב, (ישעיה כח)
 בַּלַּע הַמּוֹת
 לְנַצַּח. כְּדִין תָּב כֹּלָא לְאַתְרֵיהּ כְּדַכְתִּיב, (זכריה יד)
 בַּיּוֹם הַהוּא יִהְיֶה יְיָ אֶחָד וּשְׁמוֹ אֶחָד:

וַיִּקְרָא ה' אֱלֹהִים אֶל הָאָדָם
 וַיֹּאמֶר לוֹ אַיְכָּה. כֵּן רְמַז לּוֹ
 שְׁעֵתִיד לְחַרְבֵי בֵית הַמְּקֻדָּשׁ
 וְלְכַפּוֹת בּוֹ אֵיכָה. זֶהוּ שְׁפָתוֹב
 (איוב א)
 אֵיכָה יִשְׁבָּה בְּדָד. א"י
 כ"ה. וְלְעֵתִיד לְבֵא עֵתִיד הַקְּדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא לְבַעַר כָּל הַמִּינִים
 הָרָעִים מִהָעוֹלָם, כְּמוֹ שְׁפָתוֹב
 (ישעיה כח)
 בַּלַּע הַמּוֹת לְנַצַּח. וְאֵז
 שֶׁב הַפֵּל לְמִקּוּמוֹ, כְּמוֹ שְׁפָתוֹב
 (זכריה יד)
 בַּיּוֹם הַהוּא יִהְיֶה ה' אֶחָד
 וּשְׁמוֹ אֶחָד.

הַנִּינָן כָּל שְׁלֵמָה דְאַתְמָר בְּשִׁיר הַשִּׁירִים
 בְּמִלְכָּא דְשְׁלָמָא דִּילִיָּה. בְּמִלְךְ (ס"א בְּנוֹקְבֵי
 מִלְכָּא)
 סַתָּם בְּנוֹקְבָא. מְלָה (נ"א מִלְךְ) תַּתְּאָה
 בְּעֲלָאָה. וְרָזָא דְמְלָה דִּירְתָא תַּתְּאָה לְעֲלָאָה
 תְּרוּוִיָּהוּ כַּחַד. וְהִינוּ בִּי"ת דְכַתִּיב, (משלי כד)
 בְּחֻכְמָה יִבְנֶה בֵּית. וּכְתִיב (שִׁיר הַשִּׁירִים ג)
 אַפְרִיּוֹן
 עָשָׂה לוֹ הַמֶּלֶךְ שְׁלֵמָה מַעְצֵי הַלְּבָנוֹן. אַפְרִיּוֹן
 דָּא תְּקוּנָא דְעֲלָמָא תַּתְּאָה מְעֲלָמָא עֲלָאָה.
 דְעַד לָא בְּרָא קַדְשָׁא בְרִיךְ הוּא עֲלָמָא הָוָה
 סַתָּים שְׁמִיָּה בֵּיה וְלֹא (נ"א הָוָה) הוּא
 הוּא אֵת הָעוֹלָם, הָיָה נִסְתָּר בּוֹ שְׁמוֹ, וְלֹא (הָיָה) הוּא שְׁמוֹ נִסְתָּר

שְׁנִינוּ, כָּל שְׁלֵמָה שְׁנֹאמַר בְּשִׁיר
 הַשִּׁירִים, בְּמִלְךְ שֶׁהַשְּׁלוֹם שְׁלוֹ,
 בְּמִלְךְ (ס"א בְּנוֹקְבוֹת הַמֶּלֶךְ) סַתָּם בְּנוֹקְבָה
 מְלָה (מִלְךְ) תַּחְתּוֹנָה בְּעֲלִיּוֹנָה.
 וְסוּד הַדְּבָר - דִּירָה תַּחְתּוֹנָה
 לְעֲלִיּוֹנָה שְׁתִּיָּהן כְּאַחַת. וְהִינוּ
 בִּי"ת, שְׁפָתוֹב (משלי כד) בְּחֻכְמָה
 יִבְנֶה בֵּית. כְּתוּב (שִׁיר ג) אַפְרִיּוֹן
 עָשָׂה לוֹ הַמֶּלֶךְ שְׁלֵמָה מַעְצֵי
 הַלְּבָנוֹן. אַפְרִיּוֹן זֶה תְּקוּנָה שֶׁל
 הָעוֹלָם הַתַּחְתּוֹן מִהָעוֹלָם
 הָעֲלִיּוֹן.
 שְׁעַד שְׁלֵא כְּרָא הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
 בְּתוֹכוֹ אֶחָד, וְלֹא עֲמַד דְבָר, (וְהוּא

שְׁמִיָּה סְתִים בְּגוֹיָה חַד וְלֹא קִיַּמָּא מְלָה
 (וְהוּא הָיָה בְּלַחְדוּרֵי) עַד דְּסָלִיק בְּרַעוּתָא (דְּמַחְשְׁבָה לְקִיַּמָּא
 בְּלֵא בְּמַטְוִן דְּמַמְיֻרָא) לְמַבְרֵי עֲלָמָא וְהָיָה רְשִׁים
 וּבְנֵי וְלֹא קִיַּמָּא, עַד דְּאֲתַעְטַף בְּעֵטוּפָא חַד
 דְּזִיְהִרָא (עֲלָמָה דְּמַחְשְׁבָה) וּבְרָא עֲלָמָא (נ"א יַמִּינָא
 דְּעֲלָמָא קְדָמָתָה) (נ"א שְׁמִים). וְאַפִּיק (אֵילָנוּ) אֲרִזִין
 עֲלָאִין רַבְרַבִּין מִהֵוּא נְהוּרָא (נ"א וְזוּרָא רַבָּא)
 זִיְהִרָא עֲלָמָה (נ"א חַד דְּזוּרָא יַמִּינָא עֲלָמָה), וְשׁוּי
 רְתִיכוּי עַל תְּרִין וְעֶשְׂרִין אַתְוּוֹן רְשִׁימִין
 אַתְגְּלִיפוּ בְּעֶשֶׂר אַמְיֻרָן וְאַתִּישְׁבוּ. הָדָא
 הוּא דְכְּתִיב מַעְצֵי הַלְבָנוֹן. וְכְּתִיב, (תְּהִלִּים קד)
 אֲרִזֵי לְבָנוֹן אֲשֶׁר נָטַע (דְּהָא מֵאלוּן עֵבִיד הֵוּא אֶפְרַיִם).
 עֲשֵׂה לּוֹ הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה, לּוֹ לְגַרְמִיָּה, לּוֹ
 לְתַקּוּנִיָּה, לּוֹ לְאַחַזְאָה יְקָרָא עֲלָמָה. לּוֹ
 לְאוֹדְעָא דְאִיְהוּ חַד וְשְׁמִיָּה חַד כְּמָה דְאַתָּ
 אָמַר, (זְכַרְיָה יד) (יְהִיָּה יְהוּ"ה אָחַד וְשְׁמוֹ אָחַד וְכְתִיב) (תְּהִלִּים פג)
 וַיִּדְעוּ כִי אַתָּה שְׁמֶךָ יְיָ לְבַדְּךָ.
 בְּמַטְוִן דְּקִלְפוּי. קִסְטוּרִין יְדִיעָא. נָטִיף
 לְסִטְרָא דָא לְעֵילָא. נָטִיף לְיַמִּינָא.
 סִטָּא לְשְׁמָאלָא. נְחִית לְתַתָּא. וְכֵן לְאַרְבַּע
 זְוִיָּין. מַלְכוּת אַתְפָּרֵשׁ לְעֵילָא וְתַתָּא וְלְאַרְבַּע
 זְוִיָּין לְמַהוּי חַד. נְהִירָא עֲלָמָה נְחִית לְתַתָּא.
 וְעֵבִיד לִיָּה יַמָּא רַבָּא כְּמָה דְאַתָּ אָמַר, (קַהֲלַת א)
 כָּל הַנְּחָלִים הַוּלְכִים אֶל הַיָּם וְהַיָּם אֵינְנוּ
 מְלָא. דְּהָא הוּא כְּנִישׁ כְּלָא וְשְׂאִיב לִיָּה בְּגוֹיָה.
 כְּמָה דְאַתָּ אָמַר (שִׁיר הַשִּׁירִים ב) אֲנִי חִבְצֻלַת הַשָּׁרוֹן
 שׁוֹשַׁנַת הָעֲמָקִים. וְאִין שָׁרוֹן אֲלֵא אַתָּר יַמָּא
 רַבָּא דְשְׂאִיב כָּל מִימִין דְּעֲלָמָא דְאַפִּיק וְשְׂאִיב
 וְנְהִיר (וְעֵאלוּן בֵּית. בְּגִינֵי כֹךְ דָּא אֶפִּיק וְדָא שְׂאִיב, נְהִיר) דָּא בְּדָא
 בְּאוּרְחִין יְדִיעֵן (נְחֻלְיָא כְּפִן עֲלוּתָה). וְכִדִּין עֲלִיָּיהוּ
 כְּתִיב, (מַשְׁלִי כד) בְּחֻכְמָה יִבְנֶה בַּיִת. וְעַל דָּא בַּיִת
 בְּרֵאשִׁית. (נ"א וְעַל דָּא בַּיִת דְּעֲלָמָא מְלָךְ סְתִים) (בַּיִת עֲלָמָה אַתְבְּנִי
 בְּחֻכְמָה. וְכֵן תַּתָּא אוּף חֵב). אַבְל בַּיְתָא עֲלָמָה רַבְרַבָּא

הָיָה בְּלַחְדוּרֵי) עַד שְׁעֵלָה בְּרַצוֹן (שָׁל
 הַמַּחְשְׁבָה לְהַעֲמִיד הַכֹּל בְּשִׁבְלֵי סַמְכִינִים) לְבְרָא
 עוֹלָם, וְהָיָה רְשׁוּם וּבְנֵי וְלֹא
 עוֹמֵד, עַד שְׁהַתְעַטֵּף בְּעֵטוּף אָחַד
 שָׁל זְהַר (עֲלִיוֹן שֶׁל מַחְשְׁבָה) וּבְרָא עוֹלָם
 (נ"א יַמִּין שֶׁל הָעוֹלָם הַקְּדָמוֹן), וְהוֹצִיא
 [אֵילָנוֹת] אֲרִזִים עֲלִיוֹנִים גְּדוֹלִים
 מֵאוֹתוֹ הָאוּר (וְזוּ גְדוֹל) זְהַר עֲלִיוֹן
 (נ"א אָחַד שֶׁל זְהַר יַמִּין הָעֲלִיוֹן), וְשֵׁם
 מְרַכְבָּתוֹ עַל עֶשְׂרִים וּשְׁתֵּים
 אוֹתוֹת רְשׁוּמוֹת, שְׁנַחֲקִקוּ בְּעֶשֶׂר
 אַמִּירוֹת וְהִתְיַשְׁבוּ. זְהוּ שְׁכַתוּב
 מַעְצֵי הַלְבָנוֹן, וְכְּתוּב (תְּהִלִּים קד)
 אֲרִזֵי לְבָנוֹן אֲשֶׁר נָטַע. [שְׁתֵּי מֵאלוּ
 עֲשֵׂה אֵת הָאֶפְרַיִם הַזֶּהוּ].

עֲשֵׂה לּוֹ הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה. לּוֹ -
 לְעֶצְמוֹ, לּוֹ - לְתַקּוּנוֹ, לּוֹ -
 לְהִרְאוֹת כְּבוֹד עֲלִיוֹן, לּוֹ -
 לְהוֹדִיעַ שֶׁהוּא אָחַד וְשְׁמוֹ אָחַד,
 כְּמוֹ שְׁנֵאמַר (זְכַרְיָה יד) יְהִיָּה יְהוּ"ה אָחַד
 וְשְׁמוֹ אָחַד, וְכְתוּב (תְּהִלִּים פג) וַיִּדְעוּ כִי
 אַתָּה שְׁמֶךָ ה' לְבַדְּךָ.

בְּהִנְיַע הַהִכָּאָה, הִיכְלוֹת
 יְרוּעִים, נוֹטָה לְצַד זֶה לְמַעְלָה.
 נוֹטָה לְיַמִּין. סוֹטָה לְשְׁמָאל. יוֹרֵד
 לְמַטָּה. וְכֵן לְאַרְבַּע קְצוּוֹת.
 מַלְכוּת נְפָרְדָּה לְמַעְלָה וּלְמַטָּה
 וְלְאַרְבַּע קְצוּוֹת לְהִיּוֹת נְהִיר
 עֲלִיוֹן אָחַד יוֹרֵד לְמַטָּה, וְעוֹשֶׂהוּ
 לַיָּם הַגְּדוֹל, כְּמוֹ שְׁנֵאמַר (קַהֲלַת א)
 כָּל הַנְּחָלִים הַוּלְכִים אֶל הַיָּם וְהַיָּם
 אֵינְנוּ מְלָא. שְׁהִירָא הוּא כּוֹנֵס הַכֹּל
 וְשׂוֹאֵב אוֹתוֹ לְתוֹכוֹ, כְּמוֹ שְׁנֵאמַר
 (שִׁיר ב) אֲנִי חִבְצֻלַת הַשָּׁרוֹן שׁוֹשַׁנַת
 הָעֲמָקִים. וְאִין שָׁרוֹן אֲלֵא מְקוֹם
 הַיָּם הַגְּדוֹל שְׁשׂוֹאֵב כָּל מִימֵי
 הָעוֹלָם, שְׁמוֹצִיא וְשׂוֹאֵב וּמְאִיר

[וְנִכְנָסִים בּוֹ. מְשׁוּם כֹּךְ זֶה מוֹצִיא וְזֶה שׂוֹאֵב, מְאִיר]
 זֶה בְּזֶה בְּדְרָכִים יְדוּעוֹת [נְחָלִים רַעֲב
 עֲלִיוֹן], וְאֵז כְּתוּב עֲלֵיהֶם (מַשְׁלִי כד)
 בְּחֻכְמָה יִבְנֶה בַּיִת, וְעַל זֶה בַּיִת
 בְּרֵאשִׁית [נ"א וְעַל זֶה בַּיִת שֶׁל הָעוֹלָם מְלָךְ
 סְתִים] [בַּיִת עֲלִיוֹן נִבְנָה בְּחֻכְמָה, וְכֵן אוּף כֹּךְ
 הַתַּתְּחוּן]. אַבְל בַּיִת עֲלִיוֹן הַגְּדוֹל -

והדבור של זהר הקדוש עצמן מקשרין את האדם לאין סוף
 יתברך, רק מי שרוצה ללמד עם באור יעין מקדם בהבאור, וזההר
 יאמר כסדר בלי באור.

(רבי ישראל דוב מוילעדניק, שארית ישראל שער ההתקשרות שער הא' דרוש ה' מאמר
 ב')

לימוד היומי - ד תשרי

(יד) לשון הזהר מסגל לזכר הנשמה

מקבל בדינו שגם מי שלא יודע כלום, לשון הזהר מסגל
 לזכר הנשמה.

(מורנו הרב צבי אלימלך בהגהותיו לספר סוד מרע, דפיס מונקטש אות ט')

(טו) עקר למוד בפנימיות התורה יהיה שתשיג הארה
 וחיית אלקית בנפשך בעת למודך ובכל היום, ולא
 שתהיה מקבל או חוקר

עקר למוד בפנימיות התורה יהיה שתשיג הארה וחיית אלקית
 בנפשך בעת למודך ובכל היום, ולא שתהיה מקבל או חוקר וכו'.
 ולפעמים האדם הוא בקטנות השכל, לא יפטור את עצמו מכלום
 כי זה מינות וכו' ואז עקימת שפתיו הוה מעשה ומלכא שכיב על
 אבנים ואותיות כמו שהן.

(היכל הברכה דברים דף רח:)

(טז) מי שלא ראה אור הזהר מתוקים מדבש, לא ראה
 מאורות מימיו ולא טעם טעם התורה – ועוד שהוא מטהר
 הנפש ומזככה – אפלו אמירה בעלמא מן השפתים סגלה
 ותקון הנפש מאד – ובפרט ספר התקונים שהם תקוני
 הנפש ממש מפל פגם וסיג וחולאת

על כן בני ואחי תרגילו עצמכם ללמד בדברי הזהר
 והתקונים בשקידה, ומי שלא ראה אור הזהר מתוקים מדבש, לא
 ראה מאורות מימיו ולא טעם טעם התורה, ועוד שהוא מטהר הנפש
 ומזככה, אפלו אמירה בעלמא מן השפתים סגלה ותקון הנפש

מאד, ובפרט ספר התקונים שהם תקוני הנפש ממש מפל פגם וסיג וחולאת.

(הקדמת ספר עצי עדן מקאמארנא זכרוננו לברכה)

יו) סימן למרה שחורה, שאין לו חשק ללמוד בספר הזהר
סימן למרה שחורה: א) שאין לו חשק לעלות לארץ
ישראל. ב) שאין לו חשק ללמוד בספר הזהר, רק ללמוד לשם
מצוה. ג) כששומע דבר אין יכול לעבד בו את השם יתברך (זה
לשוננו: ער הערט א זאך קען ער דערמיט ניט גיין – הוא שומע דבר
ואינו יכול ללכת עם זה).

(מדרש פנחס, רבי פנחס מקאריץ זצ"ל, קונטרס י' אות כ"ט)

יח) רבי פנחס מקאריץ זצ"ל פוסק: מלמד צריך שילמד
זהר, להמשיך נשמה אמתית לתלמידים

רבי פנחס מקאריץ זצ"ל אמר: מלמד צריך שילמד זהר,
שהוא בחינת "עץ חיים", ויוכל להמשיך נשמה לתלמידים. כי בזה
שהרב נותן שכל ישר לתינוק, בזה מניח נשמה אמתית.

[אמר המעתיק: כשאב שולח בנו למלמד ללמוד אצלו תורה,
דבר הראשון צריך לבדוק אם המלמד של בנו לומד זהר, כי אם לא,
אז מי יודע איזה נשמה המלמד ימשיך לבנו – וגם אי אפשר שיהיה
להמלמד קצת יראת שמים בלי למוד הזהר הקדוש כמבאר
בספרים הקדושים].

(חכם הרזים)

לימוד היומי - התשרי

ט) ההשגה מתחילה מתורת הנסתר

ההשגה מתחילה מתורת הנסתר ורק אחר כך משיגים יתר
חלקי התורה. ולבסוף משיגים את התורה הנגלית.

(הגאון מוילנא. סדור)

**כ) רק על ידי למווד הזהר תבוא האנושות לגאולה
הרוחנית ולביאת המשיח. ולכן אסור להתחמק מלמווד
הקבלה**

האסור ללמוד קבלה היה רק לזמן קצוב עד 1490. ומ - 1540
והלאה צריכים לעודד את כלם לעסק בספר הזהר, מפני שרק על
ידי למווד הזהר תבוא האנושות לגאולה הרוחנית ולביאת
המשיח. ולכן אסור להתחמק מלמווד הקבלה.

(הרב אזולאי, ספר אור החמה)

**כא) אי אפשר שכל כלל ישראל יבואו לטהרה הגדולה
הזו, זולת על ידי למווד הקבלה, שהיא הדרך הקלה
ביותר, המספיקה גם לקטני הדעת**

אי אפשר שכל כלל ישראל יבואו לטהרה הגדולה הזו,
זולת על ידי למווד הקבלה, שהיא הדרך הקלה ביותר,
המספיקה גם לקטני הדעת, מה שאין כן בדרך העסק בתורת
הנגלה בלבד, אי אפשר לזכות על ידה, זולת ליחידי סגלה, ועל ידי
גייעה רבה, אבל לא למרבית העם.

(הרב הקדוש רבי יהודה אשגל זכר צדיק לברכה, בהקדמה לתלמוד עשר הספירות, אות
לו)

**כב) אוי לאלו שלא רוצים ללמוד את הזהר, מפני שהם
מביאים לעולם עני, מלחמות ואסונות**

אוי לאלו שלא רוצים ללמוד את הזהר, מפני שהם מביאים
לעולם עני, מלחמות ואסונות.

(תקוני הזהר, תקון ל')

**כג) למווד ספר הזהר מעל ועדיף על כל למווד אחר
למווד ספר הזהר מעל ועדיף על כל למווד אחר.**

(החיד"א)

**(כד) הַגָּאֵלָה וּבִיַּאת הַמְּשִׁיחַ תְּלוּיִים רַק בְּלִמּוּד הַקְּבֵלָה
הַגָּאֵלָה וּבִיַּאת הַמְּשִׁיחַ תְּלוּיִים רַק בְּלִמּוּד הַקְּבֵלָה.**

(הַגָּאוֹן מוֹיִלְנָא. סֵפֶר אֲבָן שְׁלֵמָה 11,3)

(כה) עַל לִמּוּד הַזְהָר אֵין שׁוּם הַגְּבֻלוֹת

עַל לִמּוּד הַזְהָר אֵין שׁוּם הַגְּבֻלוֹת...

(הַחֲפֵץ חַיִּים)

❖ לימוד היומי - ו תשרי ❖

**(כו) אִם דּוֹרֵי הָיָה שׁוֹמֵעַ בְּקוֹלִי, הָיָה לוֹמֵד כְּבָר מִגִּיל
תִּשְׁעַ סֵפֶר הַזְהָר**

**אִם דּוֹרֵי הָיָה שׁוֹמֵעַ בְּקוֹלִי, הָיָה לוֹמֵד כְּבָר מִגִּיל תִּשְׁעַ סֵפֶר
הַזְהָר, וְכָךְ הָיָה רוֹכֵשׁ יִרְאַת שְׁמַיִם בְּמָקוֹם חֲכָמָה חִיצוֹנִית.**

(הַרְבֵּה הַקְּדוּשׁ רַבִּי יֶצְחָק אֵיזִיק מִקוֹמְרֵנָא, סֵפֶר נוֹצָר חֲסֵד)

**(כז) אֲנִי קוֹרָא לְכָל אַחַד, לְהַקְדִּישׁ כָּל יוֹם זְמַן לְלִמּוּד
הַקְּבֵלָה**

**אֲנִי קוֹרָא לְכָל אַחַד לְהַקְדִּישׁ כָּל יוֹם זְמַן לְלִמּוּד הַקְּבֵלָה,
מִפְּנֵי שְׁבֻזָּה תְּלוּי נִקּוּי נְשִׁמְתָּכֶם.**

(הַרְבֵּה יֶצְחָק פְּדוּרִי)

(כח) בְּזָכוֹת לִמּוּד הַזְהָר הַקְּדוּשׁ יָבוֹא הַגּוֹאֵל

בְּזָכוֹת לִמּוּד הַזְהָר הַקְּדוּשׁ יָבוֹא הַגּוֹאֵל.

(רַבִּי אֱלִיהוּ בֶן סוֹלִימָן מֵאֲנִי, כֶּסֶא אֱלִיהוּ, שְׁעַר ד')

**(כט) לִמּוּד הַזְהָר הַקְּדוּשׁ מְבַטֵּל כָּל מִינֵי פְּרַעַנְיּוֹת וּגְזֵרוֹת
קְשׁוֹת וְרַעוֹת**

**כְּבָר יָדוּעַ לְכַבּוֹדֵם מַעֲלַת לִמּוּד הַזְהָר הַקְּדוּשׁ אֲשֶׁר הוּא
מְבַטֵּל כָּל מִינֵי פְּרַעַנְיּוֹת וּגְזֵרוֹת קְשׁוֹת וְרַעוֹת.**

(רַבִּנֵי יְרוּשָׁלַיִם, שְׁנַת תְּרַפָּא)

ל) על ידי הזהר הקדוש יצאו מן הגלות

ובגלל שעתידים ישראל לטעם מאילן החיים שהוא ספר הזהר הקדוש, יצאו על ידו מן הגלות.

(רבי שמעון בר יוחאי, הזהר, נשא)

לא) ספר הזהר מוכן הוא לפתח פתחי גאולה

כעת הזמן המחיב להרבות קנין בתורה הפנימית. ספר הזהר הפורץ נתיבות חדשות, משים במדבר דרך מסלה בערבה, הוא וכל תבואתו מוכן הוא לפתח פתחי גאולה.

(אורות נז)

לב) הבעל שם טוב: קדם כל תפלה ילמדו מאמרי זהר

הבעל שם טוב צוה לאנשיו: שקדם כל תפלה ילמדו מאמרי זהר.

(רבי יצחק בר ישעיה עטיה, דורש טוב, ענין זהר)

ולעולם אין פח בנו להפשיט התורה ממלבושיה אם לא הרבי שמעון בן יוחאי עליו השלום וחבריו בקצת מקומות.

(הרב משה קורדובירו, הרמ"ק, דע את אלקי אביך, טז)

ומי שלא זכה להבין הזהר אף על פי כן ילמד פי הלשון של הזהר מזכר הנשמה.

(אור צדיקים ודרך סעדה לרבינו מאיר פאפיראש - סימן א' סעיף טז)

לימוד היומי - ז תשרי

לג) למוד התקוני זהר הקדוש מקרב הגאולה במהרה בימינו

למוד התקוני זהר הקדוש... מטהר הגוף והנשמה וסגלתו לקרב הגאולה במהרה בימינו.

(רבי חיים צבי עהרנרייך, מטה אפרים, קצה המטה, סעיף קטן כג)

(לד) למוד הזהר הוא שלמות גדול אל הנפש

למוד הזהר הוא שלמות גדול אל הנפש ואף על פי שאינו מבין. הלשון של הזהר לבד מסגל מאד.

(רבי חנוך העניך מאלקסנדר, סדר הלמוד, אות ב')

(לה) התבות והדבור של זהר הקדוש עצמן מקשרין את האדם לאין סוף ותברך

התבות והדבור של זהר הקדוש עצמן מקשרין את האדם לאין סוף ותברך.

(רבי ישראל דוב מוילעדניק, שארית ישראל שער ההתקשרות, שער א' דרוש ה' מאמר ב')

(לו) על ידי למוד הזהר באשמרת יצאו ישראל מהגלות שדומה ללילה

אם זכה ילמד זהר באשמרת כי בזכותו יצאו ישראל מהגלות שדומה ללילה.

(אור צדיקים ודרך סעדה לרבינו מאיר פאפיראש, סימן א' סעיף טו)

(לז) האדמור הזקן זכותו יגן עלינו אמן פוסק: בעל עסק גדול יהיה רב למודו בזהר

מי שהוא בעל עסק גדול יהיה רב למודו בזהר אף שאינו מבין, כי מה אכפת ליה שאינו מבין אפלו הכי הוא סגלה.

(רבי שניאור זלמן מלאדי, אדמור הזקן (בעל התניא), מאמרי האדמור הזקן הקצרים 1 דף תקעא)

(לח) הלשון מסגלת לזכר הנשמה ולהאירה בזהר נפלא

מי שלא זכה להבין, אפלו הכי, יקרא הלשון מפני כי הלשון מסגלת לזכר הנשמה ולהאירה בזהר נפלא.

(רבי חיים הפהן, הנקגות טובות, אות מה)

לט) כל אות בזהר הוא חדוש בפני עצמו

כְּשֶׁלּוֹמֵד זֶהָר יַעֲיֵן בְּכָל מִלָּה וּמִלָּה. כִּי כָּל אוֹת הוּא חֲדוּשׁ בְּפָנָי עֲצָמוֹ. וּדְבָרִים הַנִּרְאִים כְּפִשְׁט אֵינָם אֶלָּא סוּד. כִּי הַזֶּהָר כָּלוּ אוֹרָה.

(רבי חיים הכהן, הנהגות טובות, אות מו)

אֲמַת שְׁמַקְבֵּל בְּיַדְנוּ שָׁגַם מִי שֶׁלֹּא יָדַע כָּלוּם אַף עַל פִּי כֵן לְשׁוֹן הַזֶּהָר מְסַגֵּל לְזַכָּר הַנִּפְשׁ.

(רבי צבי אלימלך שפירא מדינוב, מהרצ"א, הוספות מהרצ"א, אות ט')

לימוד היומי - ח תשרי

מ) על ידי הזהר ומרן האר"י יתחדש לו בכל רגע אור חדש ממש עד שנעשה ממש בריה חדשה

יִתְחַדֵּשׁ לוֹ בְּכָל רֵגַע אוֹר חֲדָשׁ מִמֶּשׁ עַד שְׁנַעֲשֶׂה מִמֶּשׁ בְּרִיָּה חֲדָשָׁה עַל יְדֵי הַזֶּהָר וּמְרֹן הָאֶר"י.

(רבי יצחק אגזיק יהודה יחיאל ספרין מקומרנה, היכל הברכה דברים דף יא)

מא) כל אות ואות של ספר הזהר וכתבי מרן של הרב חיים ויטאל... הם תקונים גדולים לנשמה לתקן כל הגלגולים

כָּל אוֹת וְאוֹת שֶׁל סֵפֶר הַזֶּהָר וְכַתְבֵי מְרֹן שֶׁל הַרְבֵּ חַיִּים וַיִּטָּאֵל הֵם תְּקוּנִים גְּדוֹלִים לְנִשְׁמָה לְתַקֵּן כָּל הַגְּלִגּוּלִים.

(רבי יצחק אגזיק יחיאל ספרין מקומרנה, נוצר חסד, פרק ד' משנה כ')

מב) טעם שם ספר הזהר מפני השפעת האור ההוא מהזהר העליון, ודרך אורו משפיעים בהשגחה אלהית כל המתעסקים בו

וְלָזֶה הַסֵּפֶר יִקְרָא סֵפֶר הַזֶּהָר מִפְּנֵי הַשְּׁפַעַת הָאוֹר הַהוּא מִהַזֶּהָר הָעֲלִיּוֹן, וְדֶרֶךְ אוֹרוֹ מְשַׁפְּיעִים בְּהַשְׁגָּחָה אֱלֹהִית כָּל הַמֵּתְעַסְקִים בוֹ, שֶׁהִיא אוֹר וְשִׁפְעַת עֲלִיּוֹן מֵהַדַּעַת מְשַׁפֵּעַ בְּרָזֵי תוֹרָה דְּהִינּוּ רָזִי וְסִתְרֵי תוֹרָה וְכוּ' כִּינּוּן שְׁנִשְׁפָּע מִשָּׁם אֶתְקָרִי הַחֲבוּר הַזֶּה סֵפֶר הַזֶּהָר, כְּלוֹמֵר שְׁנִשְׁפָּע מִהַזֶּהָר הַהוּא.

(הרב משה קורדובירו, הרמק, דע את אלקי אביך, ב')

(מג) בדור הזה שהמינות גובר צריכין ללמוד עם תינוק בן תשעה שנים ספר הזהר והתקונים

ולו עמי שומע לי בדור הזה שהמינות גובר היו לומדין עם תינוק בן תשעה שנים ספר הזהר והתקונים להגות בהם והיה יראת חטאו קודמת לחכמתו ויתקיים.

(רבי יצחק איזיק יחיאל ספרין מקומרנה, נוצר חסד, פרק ד' משנה כ').

(מד) לשון הזהר הקדוש מעורר יותר מפל מאמרי חכמינו זכרונם לברכה

לשון הזהר הקדוש מעורר יותר מפל מאמרי חכמינו זכרונם לברכה.

(מעשה איש למרן הגאון הקדוש בעל החזון איש זכר צדיק לברכה)

(מה) קימו וקבלו היהודים קהל עדת ישראל להחזיק בלמוד הקדוש של התקונים והזהר יחיד ורבים מנער ועד זקן

מזמן אשר הציץ וזרח אור יקרות של שני מאורות הגדולים ספר התקונים וספר הזהר קימו וקבלו היהודים קהל עדת ישראל להחזיק בלמוד הקדוש של התקונים והזהר יחיד ורבים מנער ועד זקן, והגם דאין לאל ידם להשיג ולהבין סוד אמרות טהורות שבספרים הקדושים האלה, אף על פי כן שותים בצמא את דבריהם ומתלהבין בקריאתן מאד מאד.

(רבנו יוסף חיים, הבן איש חי, בהקדמת התקונים בניו)

לימוד היומי - ט תשרי

(מו) אפלו אי לא ידע מאי קאמר ושוגה בו שגיאות הרבה הוא חשוב לפני הקדוש ברוך הוא ובודאי עושה נחת רוח ליוצרו ובא בשכרו

למוד ספר הזהר נשגב מאד לטהר ולקדש הנפש ואפלו אי לא ידע מאי קאמר ושוגה בו שגיאות הרבה הוא חשוב לפני הקדוש ברוך הוא כדכתיב ודגלו עלי אהבה פרשו רבותינו זכרונם

לבִּרְכָה וְדִלּוּגוֹ עָלַי אֶהְבֶּהּ הֲאֵל לְמָה הַדְּבָר דּוֹמֵה לְתִינּוֹק קָטָן שְׂאִינוּ יוֹדֵעַ דְּבַר וּמִדְּבַר חֲצִיָּן שֶׁל תְּבוּת בְּלַעְגֵי שְׂפָה וְאָבִיו וְאִמּוֹ יִצְחָקוּ לוֹ יִשְׁמְחוּ לְקוּלוֹ כִּי יוֹשֵׁב בְּשִׂמְיִם יִשְׁחַק וְיִשְׁמַח כְּשֶׁהָאִישׁ הַיִּשְׂרָאֵלִי יֵשׁ לוֹ חֶבֶה בְּתוֹרָה וְרוֹצֵה לְלַמֵּד אֶךְ אֵין דַּעְתּוֹ מִשְׁגָּת אוֹ אֵין לוֹ מִי שְׂיִלְמַדְנוּ וְלוֹמֵד כְּפִי שְׂיִוְדַע בְּוִדָּאֵי עוֹשֶׂה נַחַת רוּחַ לְיוֹצְרוֹ וּבֵא בְּשִׁכְרוֹ הִנֵּה כִּי כֵן אֵין מְקוּם פְּטוּר לְמִי שְׂאִינוּ יוֹדֵעַ לְלַמֵּד אֵין טַעְנָה זוֹ פּוֹטְרֵתוֹ לְיוֹם הַדִּין כִּי יִכּוֹל לְלַמֵּד כְּמוֹ שְׂיִוְדַע.

(רבי אליעזר בר יצחק פאפו, פלא יועץ, ערך זהר.)

מז) הַחֲפֵץ חַיִּים זָכַר צְדִיק לְבִרְכָה פּוֹסֵק: עַל לַמּוֹד סֵפֶר הַזֹּהַר אֵין שׁוּם הַגְּבֻלָּה – וְלַמּוֹדוֹ כָּל שַׁבַּת אֶת הַזֹּהַר שֶׁל אוֹתָהּ פֶּרֶשָׁה וְאַפְלוֹ לְבַחוּרִים

וְכֵן אָמַר הַגָּאוֹן הַצְּדִיק רַבִּי שְׁלֵמָה בְּלוּךְ זָכַר צְדִיק לְבִרְכָה מִשֵּׁם רַבּוֹ הַחֲפֵץ חַיִּים זָכַר צְדִיק לְבִרְכָה, שְׁעַל לַמּוֹד סֵפֶר הַזֹּהַר אֵין שׁוּם הַגְּבֻלָּה כִּי רַבּוֹ מְדַרְשׁ. וְהִיָּה הַחֲפֵץ חַיִּים מְעוֹרֵר לְכֻלָּם שְׂיִלְמַדּוּ כָּל שַׁבַּת אֶת הַזֹּהַר שֶׁל אוֹתָהּ פֶּרֶשָׁה וְאַפְלוֹ לְבַחוּרִים.

(רבי יוסף בן שלמה מפוז'ין, הוספות בגן יוסף)

מח) עַל יְדֵי לַמּוֹד סֵפֶר הַזֹּהַר וְהַתְּקוּנִים וְכַתְּבֵי מֶרֶן הָאֶרֶ"י מְבַעַר הַקּוֹצִים וְהָרַע שְׁבַנְפָּשׁוּ, וְיִזְכֶּה לְדַבֵּק עֲצָמוֹ בְּאוֹר עֲלִיּוֹן, וְיִזְכֶּה לְכָל מִדּוֹת טוֹבוֹת שְׁבַעֲוֹלָם – אָמַר מֶרֶן הָאֶרֶ"י, שְׁבַזְמָן הִזָּה נִסְתָּרוֹת נַעֲשׂוּ נִגְלוֹת וְשִׁמְחָה לְפָנָי הַמְּקוּם לְלַמֵּד בְּרִזֵּי הַתּוֹרָה וְלִגְלוֹת רִזִּין לְכָל בֵּר יִשְׂרָאֵל

וּבַעַת עַקְבֵּתָא דְמִשְׁיחָא הַתְּגַבְּרוֹת הָרַע וְהַעֲזוֹת וְהַמְּדוֹת רְעוֹת בְּהִנְהוּת רֵאשִׁי עָרַב רַב נִתְגַּלָּה הָאוֹר הַגָּנוּז מִן הַשְּׂמִימִם סֵפֶר הַזֹּהַר וְהַתְּקוּנִים וְאַחֲרֵיהֶם כַּתְּבֵי מֶרֶן הָאֶרֶ"י וּבִזָּה הַלַּמּוֹד מְבַעַר הַקּוֹצִים וְהָרַע שְׁבַנְפָּשׁוּ וְיִזְכֶּה לְדַבֵּק עֲצָמוֹ בְּאוֹר עֲלִיּוֹן וְיִזְכֶּה לְכָל מִדּוֹת טוֹבוֹת שְׁבַעֲוֹלָם וְלָזָה נִתְגַּלָּה הָאוֹר הַזֶּה. וְעַקַּר לַמּוֹדָךְ בְּפִנְיִמִיּוֹת הַתּוֹרָה יְהִיָּה שְׁתִּישִׁיג הָאֶרָה וְחַיּוֹת אֱלֻקִּית בְּנִפְשָׁךְ בַּעַת לַמּוֹדָךְ וּבְכָל הַיּוֹם... אָמַר מֶרֶן הָאֶרֶ"י שְׁבַזְמָן הִזָּה נִסְתָּרוֹת נַעֲשׂוּ נִגְלוֹת

וּשְׂמַחָה לְפָנַי הַמָּקוֹם לְלַמֵּד בְּרָזֵי הַתּוֹרָה וּלְגַלוֹת רִזְיוֹן לְכָל בַּר יִשְׂרָאֵל. (רבי יצחק איזיק: הוֹדָה יְחִיאֵל סִפְרִין מְקוֹמְרָנָה, הֵיכַל הַבְּרָכָה, דְּבָרִים רח:)

— ❖ לימוד היומי - יתשרי ❖ —

מט) לְהִלָּהִיב לְבָבוֹת יִשְׂרָאֵל לְטַעַם טַעַם אֹר הַגְּנוּז עוֹלָם הַבָּא בְּעוֹלָם הַזֶּה עַל יְדֵי חֻכְמַת הַזְּהָר

לְהִלָּהִיב לְבָבוֹת יִשְׂרָאֵל לְתוֹרָה וּלְעִבּוּדָה בְּחֻכְמָה הַפְּנִימִיּוֹת מִתּוֹקָה מְדַבֵּשׁ וְנֹפֶת צוּף מְאִירוֹת עֵינַיִם וּמְשִׁיבוֹת נֶפֶשׁ חֲמוּדָה גְּנוּזָה מִתּוֹק הָאֹר לְעֵינַיִם וְטוֹב לְנֶפֶשׁ לְזַכָּה וּלְהֵאִירָה בְּמִדּוֹת טוֹבוֹת יִשְׁרוֹת לְטַעַם טַעַם אֹר הַגְּנוּז עוֹלָם הַבָּא בְּעוֹלָם הַזֶּה עַל יְדֵי חֻכְמַת הַזְּהָר... וְעַקֵּר הַתְּגַלּוֹת הַחֻכְמָה הַזֹּאת בְּדוֹרְנוּ לֹא הָיָה אֶלָּא לְהֵאִיר עַל הַנֶּפֶשׁ לְזַכָּה בְּתִשּׁוּקָה וּדְבִקּוֹת אֲהָבָה וְיִרְאָה בְּקִדְשָׁה טְהוֹרָה וְעֵנּוּה... כִּי הַתְּגַלּוֹת הָאֹר הַצָּפוֹן הַזֶּה בְּיָמֵינוּ הָיָה לְהֵאִיר עֲלֵינוּ וְעַל נַפְשֵׁנוּ לְהִסִּיר מֵאֲתָנוּ כָּל הַזְּהָמוֹת וְתֵאוֹת הָרְעוֹת לְטַעַם מְאֹר עֲלִיוֹן אֹר צַח מִמֶּשׁ טַעַם עוֹלָם הַבָּא וּלְהִסִּיר הַקּוֹצִים מִדּוֹת רְעוֹת וְגֵאוֹה וְהַשְׁתַּרְרוֹת עַל רַעְהוּ וְיִתֵּר מִדּוֹת רְעוֹת אֲשֶׁר הֵם לְשִׁכְּסִים בְּעֵינַיִנוּ קִנְיָה וְשִׁנְיָה וְאֲהַבַת רְעוֹת.

(רבי יצחק איזיק: יְחִיאֵל סִפְרִין מְקוֹמְרָנָה, נְתִיב מִצְוֹתֶיךָ, בְּהַקְדָּמָה)

נ) אִין הַזְּהָר מְדַבֵּר בְּמִקְרִים גְּשָׁמִיִּים כָּלֵל, אֶלָּא בְּעוֹלָמוֹת עֲלִיוֹנִים

כִּי הָאֲמַת הוּא, שְׂאִין הַזְּהָר מְדַבֵּר בְּמִקְרִים גְּשָׁמִיִּים כָּלֵל, אֶלָּא בְּעוֹלָמוֹת עֲלִיוֹנִים, שְׂאִין שֶׁם סִדֵּר זְמַנִּים כְּמוֹ בְּגִשְׁמִיּוֹת, וְזְמַנִּים הַרוּחָנִיִּים מִתְבָּאִרִים בְּשָׁנוּי צוּרוֹת וּמִדְרָגוֹת הֵם לְמַעְלָה מִמָּקוֹם וְזָמַן.

(רבי שמעון בר יוחאי, הַזְּהָר, וְנִצָּא עִם פְּרוּשׁ הַסֵּלֶם דִּף סב. מֵאֲמַר צְדִיק עֲלִיוֹן צְדִיק תַּחֲתוֹן)

נא) הַחִיד"א פּוֹסֵק: לְמוֹד סִפְר הַזְּהָר מְרוֹמֵם עַל כָּל לְמוֹד, בְּשֶׁגֶם לֹא יִדַּע מֵאֵי קָאֲמַר, וְאֵף שִׁיטְעָה בְּקִרְיָאָתוֹ, וְהוּא תַקּוּן גְּדוּל לְנִשְׁמָה

לְמוֹד סִפְר הַזְּהָר מְרוֹמֵם עַל כָּל לְמוֹד, בְּשֶׁגֶם לֹא יִדַּע מֵאֵי קָאֲמַר, וְאֵף שִׁיטְעָה בְּקִרְיָאָתוֹ. וְהוּא תַקּוּן גְּדוּל לְנִשְׁמָה, לְפִי